

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 14/št. 141

april 2018

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Iztok Ilich, Davorin Lenko, David Limon, Janja Vidmar, Ali Žerdin; Mednarodni dan knjig za otroke

buklaplus

Obiščite tudi:

- Slovenske dneve knjige
- Noč knjige
- Zaigraj kamišibaj!

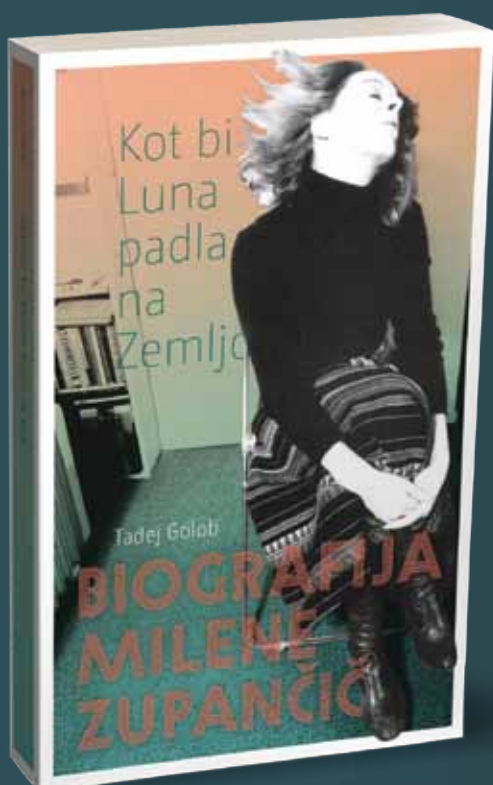
Naslovna intervjuja ob izidu njihovih novih knjig:

pisatelj in publicist **TADEJ GOLOB**
novinarka in pisateljica **MOJCA ŠIROK**

Tokrat predstavljamo več kot 170 novih knjig. Naslednja Bukla izide konec maja 2018.

BIOGRAFIJA Milene Zupančič

Tadej Golob

**MEHKA VEZAVA Z ZAVIHKI
388 STRANI • 14,5 X 23 CM**

56 FOTOGRAFIJ

Tiskana izdaja: **29,00 €**
Elektronska izdaja: **22,99 €**

Naročila:

- po telefonu: **(01) 200 37 00**
- po e-pošti: **prodaja@zalozba.org**
- na spletu: **www.beletrina.si**
- **Knjigarna Beletrina**, Novi trg 2, Ljubljana

Beletrina*

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Tine Logar

Pisci: Sabina Burkeljca, Jedrt Jež Furlan, Iztok Ilich, Klara Jarc, Vanja Jazbec, Sonja Juvan, Aljaž Krivec, Renate Rugelj, Samo Rugelj, Vesna Sivec Poljanšek, Kristina Sluga, Žiga Valetič

Gostujoči pisci:

Rok Glavan, Tilka Jamnik, Ema Karo, Manca Košir, Dijana Matkovič, Damjan Popič, Ifigenija Simonović, Suzana Tratnik, Urša Zabukovec

Strip: Živa Šorn

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografije na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590

Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka javna priobčitev, predelava ali uporaba vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane! Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne nujno mnenja uredništva.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

bukla
Brezplačna revija o dobrih knjigah.

Izdajo te publikacije je sofinancirala Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.

buklaplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

SO SE ŽANRSKA VREMENA KONČNO ZJASNILA? (zgodba z naslovnice)

Samo Rugelj

Slovenski knjižni prostor ima kar bogato žanrsko zgodovino, ki, če govorimo o kriminalkah, v zadnjem obdobju sega vse od Maje Novak prek Igorja Karlovška do Sergeja Verča ter od Avgusta Demšarja prek Toneta Freliha do Mete Osredkar, ki so postregli tudi s kriminalnimi knjižnimi serijami. Ti pisci, so skupaj z raznimi drugimi žanrskimi poskusi, od Toma Rebolja alias Aarona Kronskega do Branka Gradišnika (da o bolj eksotičnih, kot je Robert Ron, ne govorimo), v tranzicijsko Slovenijo pa tudi širše, želeli vnesti tudi kriminalno plat ter knjigoljubce tega žanra, ki vsak mesec na knjižne police dobijo kar nekaj tujih primerkov, prepričati, da se pravi pravcati zločini, zarote in velikopotezni kriminalni načrti lahko zgodijo tudi pri nas.

A vendar je šele *Jezero* Tadeja Goloba, ki je pri založbi Goga izšlo prav v času knjižnega sejma leta 2016, slovensko kriminalko postavilo v drugačen referenčni okvir, tako v smislu njenega prodajnega dosega (do zdaj je bilo namreč prodanih pet tisoč izvodov te knjige, pripravljata se televizijska serija in tudi nadaljevanje, ki naj bi izšlo konec letošnjega leta) kot v smislu njene vsebinske primerjave s tujo konkurenco, ki je na tem področju pri prevodnih izdajah seveda izjemna. Romana se je kmalu po izidu pač oprijela oznaka, da je »primerljiv z nordijskimi kriminalkami«, kar je bilo že samo dovolj prepričljiva nalepka, da je po njem začel posegati širši krog bralcev ter širiti dober glas o njem. Z *Jezerom* je žanrska knjiga pri nas nedvomno dobila ustrezen tržni pospešek.

Mojca Širok, dolgoletna poročevalka nacionalne televizije v Rimu in avtorica publicističnih knjig o italijanski mafiji (*Oblast brez obraza*) in Vatikanu (*Od Benedikta do Frančiška*), je morda začutila, da bi bilo dobro zajahati na tem valu, in pred nekaj dnevi je v režiji Mladinske knjige na knjižne police prišla njena kriminalka *Pogodba*. Zgodba se dogaja v Rimu, kar za avtorico predstavlja skoraj povsem avtohtono okolje, saj je tam preživela vrsto let. Takole na hitro je bilo prodanih že več kot tisoč izvodov te knjige, kar kaže, da bi tudi *Pogodba* lahko kmalu postala prodajna uspešnica, z avtorico pa si lahko v tokratni številki preberete sočen in slikovit pogovor.

Ali ti dve dobro prodajani lastovki pomenita, da bi domači žanrski knjižni naslovi lahko postali opaznejši del slovenskega knjižnega trga? Težko je reči, vsekakor pa sta jasen znak, da so se tako bralci kot kupci knjig pripravljani odzvati na spodobno napisano zgodbo domačih avtorjev.

Pri tem je bil način plasmaja vsake od teh dveh knjig povsem različen. Medtem ko je *Jezero* izšlo v začetni nakladi petsto izvodov, bilo tudi del javno podprtega programa založbe in se je v večkrat pon-

tiskovano uspešnico prelevilo šele v letu po izidu, je *Pogodba* zmagala na knjižnem natečaju Modra ptica ter bila potem izdana v precej bolj ambiciozni nakladi dva tisoč petsto izvodov in bila na police že v začetku postavljena kot knjiga, ki se bo gotovo brala.

Ta dva osnovna pristopa v načelu pomenita, da imajo domače žanrske knjige vsekakor lahko različne poti do svojih bralcev. Če so dobre, če vznemirjajo s tematiko in če komunicirajo s svojim ciljnim občinstvom, lahko počasi zrastejo na trgu ter se potem morebiti sčasoma razrasejo še v kake druge pojavne oblike, kot so vse bolj popularne televizijske serije.

Lahko pa so na trg, po zgledu tujih uspešnic in če založba verjame vanje, lansirane tudi »na veliko«, torej z odmevno tiskovno konferenco, medijskim pokritjem, oglaševanjem in pozicioniranjem na opaznih knjižnih policah itn. Kaj to pomeni za slovenski knjižni trg?

Nič slabega. Nasprotno. Ob gospodarski otoplitvi, ki je založništvo v svojih jadrnih še ni kaj dosti začu-

tilo, je pisanje in izdajanje komunikativnih knjižnih del za odrasle, med katerimi so nedvomno kriminalke (in tudi drugi žanri), eno od področij, ki lahko najde svoje bralce in kupce. Morda tudi nove bralce in kupce knjig, saj vemo, da skoraj polovica prebivalcev ne kupi niti ene knjige letno.

Kaj pa to pomeni za druge knjige z zahtevnejšo vsebino? Tudi nič slabega. Domače žanrske knjige so, poleg drugih knjižnih žanrov, normalen del ponudbe romanov v vseh državah, ki – ravno zato, ker so njihovi avtorji morda znani, čeprav delujejo na drugih področjih (tako Tadej Golob kot Mojca Širok sta svoji karieri začela kot novinarja in urednika) – na novo zbudijo zanimanje za knjige, zahtevnejših knjig pa ne ogrožajo.

Kaj torej na splošno pomeni prodajni uspeh slovenskih kriminalk v zadnjem času? Morda to, da končno postajamo (normalna) knjižna država, v kateri lahko uspeva tudi žanr.

A ne ostanimo samo pri kriminalkah. Tudi domače (avto)biografije kot malce bolj specifičen knjižni žanr so v zadnjih letih pokazale znake živahnega življenja in so bile pospremljene z visokimi nakladami ter večidel naklonjenimi bralskimi odzivi. Od *Cavazze Vesne Milek do Jaz. Tina. Vite Divca* so biografije (avtorja sta spet novinarja) kar nekajkrat pljusknile čez običajne knjižne okope. Pri tem je imel pri razvoju domačega biografskega žanra pomembno vlogo prav Tadej Golob, ki je napisal biografije več športnih zvezdnikov, od Vilfana do Dragiča. Zdaj je izšla še njegova biografsko napisana zgodba igralske dive Milene Zupančič, o kateri smo se z njim pogovarjali tik pred izidom.

Vabljeni k branju (tako naše revije kot novih knjig)!

Tadej Golob in Mojca Širok

IGOR ŠKAMPERLE

SNEG NA ZLATI VEJI

Sidarta, 2018, m. v., 240 str., 21,90 €

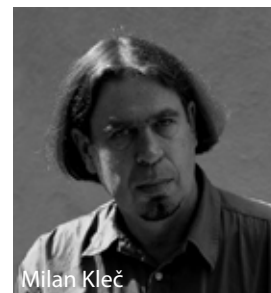
Ne zgodi se ravno pogosto, da kak slovenski roman ponovno izide četrto stoletja po svojem nastanku, še posebej, če gre za delo, ki je povezano z alpinizmom. *Sneg na zlati veji*, motiv zlate veje je vzet iz literarnega in mitskega izročila, je Igor Škamperle (1962) napisal leta 1992, v njem pa je skušal zaobjeti svojo gorniško alpinistično izkušnjo ter mladostno spoznavanje gora, od enostavnih do vse bolj zahtevnih. Roman torej temelji na resničnih avtorjevih dogodkih, od rojstva v Trstu, prek šolanja v Postojni, kjer je odmevalo tudi njegovo tržaško poreklo, do študija na Univerzi v Ljubljani, kjer danes živi in dela kot profesor. Knjiga sledi Škamperletovemu osebnostnemu razvoju, ne skopari z doživetji lepote in mestoma ponuja tudi mistična izkustva narave. Avtorju se vidi, da je že mlad posegal po delih Juliusa Kugyja in po vodnikih Tineta Miheliča, saj nam neposredno predstavi tudi nekatere najbolj izpostavljene vzpone ter odnose med akterji, o čemer je v novi izdaji spisal tudi spremeno besedo in na ta način časovno posodobil svoje pomembno delo. Roman o odraščanju v gorah, ki bi bil četrto stoletja kasneje gotovo napisan precej drugače. > SAMO RUGELJ

MILAN KLEČ

KNJIGE

ilustracije: Marko Derganc
Beletrina, zbirka Beletrina,
2018, t. v., 262 str., 24 €, JAK

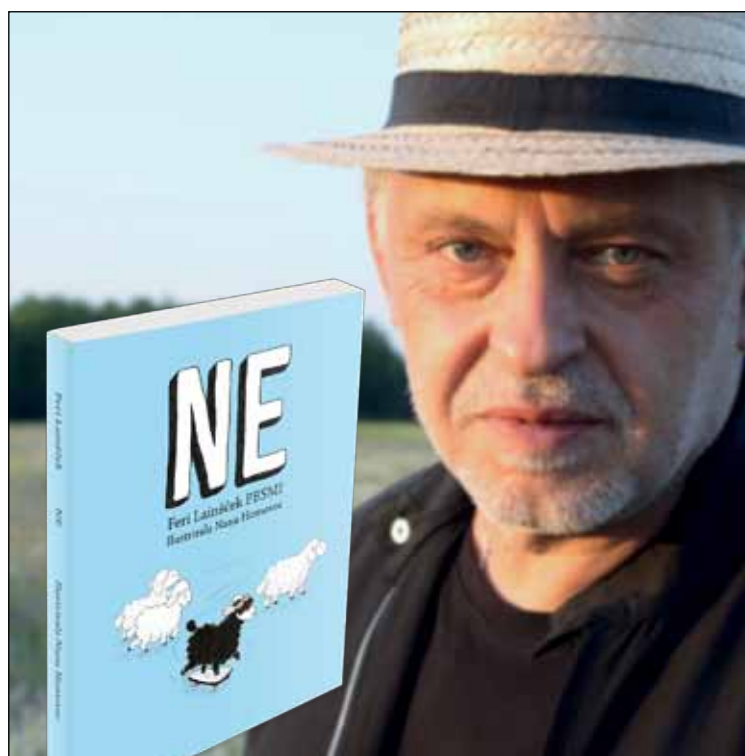
Milan Kleč

Malce drugačna knjiga o knjigah. Kleč (1954), samosvoj slovenski pisatelj z obsežnim literarnim opusom, se v svojem novem delu, mešanici memoarskih zapiskov in literarizirane satire, s svojim prepoznavno kramljajočim, tu in tam humornim, cinično naivnim in bralno nedolžnim pristopom tokrat

loti knjig, ki jih je prebral, skušal prebrati ali pa jih še ima namen vsaj vzeti v roke. Pri tem se z načetimi knjigami literarno poigrava na različne načine, navaja citate iz njih, kar prostodušno komentira kot razlog, zakaj jih ne more več brati naprej (pri čemer priznava, da je prebral vsaj tisto, kar je pretipkal v svoje besedilo), ali pa biografske podatke že umrlih pisateljev.

Denimo takega, da je avtor s svojim delom skušal preživeti svoje otroke, vzame smrtno resno in potem skuša sam pri sebi doumeti, kako taka dodatna informacija vpliva na njegovo zaznavanje branja in prebranega. Kleč o knjigah piše tudi širše, postavi se, denimo, v vlogo človeka, ki živi v stanovanju brez ene same knjige, potem pa pogled spremeni, ko vanj pač prinese eno knjigo in postane človek ene same knjige. Tako bistrourno preigrava različne človekove odnose do knjig, od knjige kot medija prek avtorjev kot stvariteljev vsebine do sebe kot pasivno-aktivnega akterja v tem knjižnem svetu. Hvalnica knjigam po Klečevo. > SAMO RUGELJ

... malce drugačna knjiga o knjigah ...

Informacije in naročila:

☎ 041 398 916

✉ tajnistvo.litera@gmail.com

🌐 zalozba-litera.org

📘 Litera Maribor

📖 LITERA

Založba Litera
Gospodsvetska 83
2000 Maribor

SAGY M. LEW

SENCA V TEMI

1. in 2. del

Primus, zbirka Avtorji,
2018, m. v., 275 str., 25 €/knjigo

Študentka Maja se vse življenje bori s sencami. Ena prvih je v njej vzniknila že v rani mladosti, ko so jo biološki starši zaradi slabih socialnih razmer dali v posvojitev. Že res, da je odraščala v ljubečem okolju svojih novih staršev, a pomanjkanje občutka pripadnosti jo je spremljalo na vsakem koraku, kasneje pa je prav to botrovalo tudi pri izbiri (napačnega) partnerja. Majo je namreč premamil navidezno bleščeči svet njenega izbranca Gorana, a ko se je par poročil, je dekle šele dobro spoznalo, v kakšni zlati kletki se je znašlo. Maja hitro ugotovi, da o svojem možu, razvpitem mafijcu, ki se v Sloveniji skriva pod izmišljenim imenom, pravzaprav ne ve ničesar. Kasneje ji Goran za nameček razpara srce z grozljivim dejanjem ... Prvenec avtorja, upokojenega policista, pišočega pod psevdonim, prinaša branje v dveh delih, prežeto s prikazom dejanskih dogodkov s konca 20. stoletja in prepredeno z razburljivo zgodbo, ki odkriva marsikatero temačne plati človeške in družbene naravi. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Katero je najbrž najbolj zaželeno merilo, po katerem pisatelj ve, da je njegovo literarno ustvarjanje padlo na plodna tla? Morda je to dejstvo, da njegove knjige živijo med bralci in kupci knjig in da se njegova dela ponatiskujejo ter izhajajo v vedno novih izdajah. Tako je vsekakor z deli Draga Jančarja. Letos namreč ne bomo praznovali samo stote obletnice Cankarjeve smrti, temveč tudi Jančarjevo sedemdesetletnico. Štajerski pisatelj, rojen 13. aprila 1948 v Mariboru, bo letos dobil več ponovnih izidov svojih romanov in novel, med katerimi bi lahko nekatere vsekakor že šteli med sodobne klasike.

Foto: Borut Krajnc

Drago Jančar

Nekateri njegovi romani so vedno znova razprodani, denimo *To noč sem jo videl*, ki je bil od izida leta 2010 ponatisnjen že skoraj desetkrat. Velik odmev je doživela tudi njegova neformalna zgodovinska trilogija, ki jo tvorijo romani *Galjot*, *Severni sij* ter *Katarina, pav in jezuit*, in je zdaj ponovno izšla pri Mladinski knjigi.

Galjot je izvirno izšel leta 1978, prav pred štiridesetimi leti, pri tedanji Pomurski založbi, postavljen pa je v 17. stoletje, ko na Štajersko pride Johan Ot, po rodu Nemeč, ki pa je živel na Kranjskem, zato se je naučil slovenščine, na Štajersko pa prišel z namenom, da bi tu zaživel na novo. Junakovo nadaljnjo usodo, ki predstavlja osnovno nit romana, zaznamuje beg pred večnimi pregoni s strani zakona in inkvizicije, s tem delom pa je Jančar postavil tematske temelje svojemu pisanju, ki jim je pogosto sledil tudi kasneje. Njegov naslednji roman, *Severni sij*, ki je tudi del ponovno izdanega zgodovinskega kompleta, je izšel pet let kasneje (leta 1984), prikazuje pa Maribor pred začetkom druge svetovne vojne (na to delo se navezuje tudi njegov dobro sprejeti zadnji roman *In ljubezen tudi* iz leta 2017, ki bo letos močan konkurent za osvojitve nagrade kresnik). Tretji roman iz paketa (kasneje tudi dramatisiran), *Katarina, pav in jezuit* iz leta 2000, pa je kresnika (kot drugi Jančarjev nagrajeni roman *Zvenenje v glavi*) tudi dobil. Tokrat gre za zgodbo, ki je postavljena v 18. stoletje, obsežen roman pa v visokem jeziku tematizira ljubezenski trikotnik med nekdanjim jezuitom, oskrbnikovo hčerko Katarino Poljanec in stotnikom cesarske vojske Francem Henrikom Windischem, ki ga Katarina imenuje pav. Katarina se namreč zaradi neuslišane ljubezni do stotnika Windischa, ki se ga naveliča čakati, odloči za romanje. Na poti skozi avstrijske in nemške dežele pa se romarjem pridruži jezuit Simon, ki se zaljubi v

Katarino, vendar pa jim potem pot spet prekriža Windisch in preobrne tok dogodkov.

Poleg vnovič natisnjenih romanov z enotno celostno podobo so pri Beletrini pravkar izšle tudi Jančarjeve izbrane novele pod skupnim naslovom *Mnoga življenja*. Knjiga prinaša celovit prikaz njegovega kratkoproznega ustvarjanja iz zbirk *Smrt pri Mariji Snežni*, *Pogled angela*, *Prikazen iz Rovenske* in *Človek, ki je pogledal v tolmun*, poleg teh pa tudi Jančarjeva zgodnejša besedila, ki jih sam imenuje eksperimentalna, iz zbirk *O bledem hudodelcu* in *Romanje gospoda Houžvičke*. Gre za antologijsko izdajo na več kot šeststotih straneh, ki ponuja več kot reprezentativen vpogled v Jančarjevo kratko prozo.

Pri Modrijanu pa je ponovno izšel Jančarjev roman *Drevo brez imena*, ki je izvirno izšel leta 2008. Delo nas potegne na prelom tretjega tisočletja in v spretno zastavljeno psihološko drobovje arhivarja Janeza Lipnika. Ta naleti na eksplicitno erotične spomine slovenskega serijskega ljubimca iz časa med drugo svetovno vojno in po njej, ki se jih glede na kvantiteto ne bi branil niti Casanova.

Pred poletjem pa v potopisni zbirki Cankarjeve založbe *S poti* izidejo še zbrani Jančarjevi memoarski potopisni zapisi pod skupnim naslovom *Postaje*. V tej knjigi je zbral svoje popotne zapiske o domačih in tujih krajih, v katerih je krajši ali daljši čas bival ali jih samo obiskal, ob osebnih doživetjih in impresijah pa so v njej tudi premisleki, ki se ukvarjajo tako z opisi mest, dežel in ljudi kakor z zgodovinskimi vrtnici časa, ki so jih zaznamovali.

Če Jančarja do zdaj niste kaj dosti brali ali pa bi radi poglobili svoje poznavanje njegovega ustvarjanja, je letos več kot primerna priložnost, da se potopite v njegove široke pripovedne svetove.

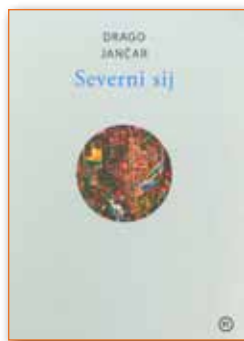
GALJOT

Mladinska knjiga,
2018, t. v., 352 str., 29,99 €

SEVERNI SIJ

Mladinska knjiga,
2018, t. v., 256 str., 27,99 €

KATARINA, PAV IN JEZUIT

Mladinska knjiga,
2018, t. v., 512 str., 34,99 €

MNOGA ŽIVLJENJA

Beletrina,
2018, t. v., 660 str., 34 €

DREVO BREZ IMENA

Modrijan,
2018, m. v., 368 str., 23,90 €

Po *Telesih v temi* (Aleph, 2013), romanesknem prvencu, nagrajenem s kresnikom, je Davorin Lenko izdal zbirko zgodb *Postopoma zapuščati Misanthropolis* (Aleph, 2016), nominirano za nagrado novo mesto za najboljšo zbirko kratkih zgodb. Z romanom *Bela pritlikavka* (Cankarjeva založba, 2017) pa nadaljuje v smeri raziskovanja teles in telesnosti, a je zgodba tokrat vpeta v ljubezenski odnos med dvema junakoma, ki ne kažeta nikakršnega zanimanja za sodelovanje v svetu, hkrati pa vse zanimanje za življenje, pri čemer se njun odnos pokaže kot edina skupnost, ki ji želita pripadati. Njuna pripoved se odvija na dveh celinah in v treh državah (na kratko tudi v Ljubljani), zabeljena je z drogami in podložena z glasbo.

»Bele pritlikavke nisem napisal, da bi ugajal«

DAVORIN LENKO

BELA PRITLIKAVKA

Cankarjeva založba,
2017, t. v., 442 str., 34,99 €, JAK

Bukla: Pet let je minilo od objave romana *Telesa v temi*, nagrajenega s kresnikom, romana *Bela pritlikavka* pa ste se menda lotili takoj, ko ste nehali pisati prvega. Za kakšen prehod je šlo?

Lenko: Prehod je bil precej »non-event«, vendar pa sem si že na samem začetku želel izziva. Ali drugače: nisem hotel napisati še enih *Teles v temi*, zato sem se omejil na (bolj ali manj) linearen potek zgodbe. Prav tako sem se želel odmakniti od postmodernističnih, poststrukturalističnih teorij, saj protagonista *Bele pritlikavke* nimata pojma o teh stvareh. Sta bolj ... praktična tipa človeka.

S tem ko je *Bela pritlikavka* manj post-, meta- in inter- kot *Telesa v temi*, pa je v njej tudi skoraj sorazmerno več mene kot osebe. Temu se niti nisem mogel niti zares hotel izogniti. Dejstvo, ki sem ga sprejel in zaobjel ter delal na njem.

Bukla: *Belo pritlikavko* ste napovedali kot ljubezensko zgodbo in jo končno v romanu tudi udejanjili. Ob tej zgodbi pa se odvije še en ljubezenski odnos – med junaki in glasbo in s tem med vami in glasbo. Branje je ves čas podloženo s soundtrackom – referencami na številne metal in pop komade. Ljubezenski odnos in glasba, zakaj sta »svetišči«?

Lenko: To sta dve sferi, ki me neizmerno zanimata in tekom let (in dela) sta se začeli med sabo povezovati. Potem pa je tu še povsem praktični vidik: zakaj bi izumljal toplo vodo glede kakšnega občutja ali stanja, če je v neki skladbi to že odlično ubesedeno?

Komadi kot na primer *The Reflecting God* (Marilyn Manson), *Unforgiven* (Metallica) ali *Snuff* (Slipknot) so me vodili pri pisanju; k njim sem se vračal v trenutkih dvoma in negotovosti in nikdar me niso pustili na cedilu. Podobno nekateri kristjani pravijo za *Biblijo*: k njej se vračajo po nasvete, po vodstvo. Isti nameni, drugačne poti. Žal mi je le, da bo nekdo, ki so mu te glasbene reference (in angleščina) res popolna neznanka, zamudil določen del karakterizacije in motivacije obeh protagonistov. Ne veliko, pa vendar ... Temu se zaradi narave teksta preprosto ni dalo izogniti.

Bukla: Večji del romana je v ospredju ženska junakinja, Maria – njen odnos do telesnosti, spolnosti, potomstva, družine. Prvi dve področji z zanimanjem raziskuje in skozi njiju sebe, tradicionalne družbene vloge pa zavrača. Ob tem artikulira slepo pego feminizma: »Feminizem zanima samo razmerje moči. Jaz pa si želim samo svobode.« Zakaj pot do svobode vodi skozi telesnost?

Lenko: Meditacija o telesih je pač ena izmed stvari, ki jih počnem v svojih tekstih. Pravzaprav ta nastopi pred dejanskimi teksti: v mojem

imaginarnem, simbolnem ali celo metasvetu. Verjamem, da je bolj kot sredstvo (transporta) važna pot. In kot pisatelju se mi človeško telo zelo naravno riše kot ena izmed poti. To je, preprosto povedano, »moja stvar«, »my thing«.

Mario sicer čutim izjemno blizu. Vidim jo kot osebo, ki je hkrati izjemno ognjevita in zemeljska, materialistična – resnično ji je le to, kar lahko prime, kar lahko obdeluje, hkrati pa se hoče »izumiti na novo«, ne pripadati nobeni skupini ali ideji, vede ali nevede pa v svojem življenju išče tudi nekakšno duhovno komponento. V tem, menim, leži jedro njene ljubezenske zgodbe. Zaradi tega »duhovnega manka«, se je sploh sposobna odpreti ljubezni. In v tem je prisoten tudi obet njenega preseganja materializma.

In po premisleku ... Iskreno povedano, niti ne vem, ali v tem zadnjem odstavku govorim o njej ali o sebi.

Bukla: Louis, junak *Bele pritlikavke*, ne more imeti spolnih odnosov: posledica zlorabe. Maria mu ponudi klavno tolažbo: »Zaradi tega, kar ti je tisti model naredil, boš vedno moralni zmagovalec.« Ironiziranje statusa žrtve, ki jih je današnjak poln?

Lenko: Ne. Vsaj ne na zavedni ravni. Kot je prikazano na primeru Louisa, se z žrtvami ni »za zajebavati«. Ranjene zveri so pač izjemno nevarne – ljudje pa tudi. Mogoče pa se mi zdi še bolj pomembna neka druga replika, tista, v kateri se Maria sprašuje, kaj bomo »storili« z žrtvami. In pomembnejše: »Kaj bodo one z nami?« Je pač tako, da se moralne zmage včasih čutijo izjemno klavno; tolažilna nagrada za udeležbo.

... S tem ko je *Bela pritlikavka* manj post-, meta- in inter- kot *Telesa v temi*, pa je v njej tudi skoraj sorazmerno več mene kot osebe ...

Bukla: Roman je tudi sijajna upodobitev »belčkov«, kot jih imenujejo junaki oziroma kakor imenujejo sami sebe. Louis reče: »Vsi imajo svojo zgodovino aktivizma in študije, samo navaden belček tega nima. In to ga tepe. In to ga žre.« Kaj takšnemu »belčku« preostane? Iskanje moči v nasilju, kot to sprva počne Louis?

Lenko: Pogojno: da. Ampak ključna beseda je »sprva«. Mislim, da je iskanje moči ali smotra v nasilju in agresiji pač ena izmed faz, ki jih mora posameznik prebroditi, izkusiti, predelati, da postane polnejša, zrelejša oseba. Sam sem bil prav tak, prav tam. Večji del otroštva in najstništva so me zanimale samo raznovrstne nasilne vsebine: akcijski filmi, grozljivke, serijski morilci, ameriški wrestling ... Da ne omenjam metalske faze, ki je prišla konec najstniških let in se potegnila krepko v moja dvajseta leta. Na neki način je ta roman tudi moje soočenje s temi (pogosto vsiljivimi) mislimi, impulzi, kar pa je rezultiralo v neki nenavadni stvari, ki se je nisem nadejal in bi jo najlaže opisal na primeru ikone in dela Marilyn Manson. Ta denimo velja za (odvisno od tega, koga vprašamo) kar koli med zadrogiranim ekscentrikom na eni strani in malodane samim Antikristom osebno na drugi. A če podrobneje pogledamo, vidimo, da gre za izjemno ranjeno

Foto: Borut Krajnc

Davorin Lenko

osebo, katere tragedija je to, da jo je nekaj pripeljalo tako daleč, da se v svoji umetnosti poslužuje tako ekstremnih sredstev in izrazov. Nenadoma se nasilje transformira v sočutje. Izjemno lep, krhek, a tudi boleč občutek. Hkrati pa moram priznati, da sem ga raje poslušal, ko sem ga dojemal še bolj črno-belo. Zdaj preveč boli.

Bukla: Ob prvem romanu – ravno zato, ker je bil prvi – niste vedeli, kakšne odzive pričakovati, kot ste povedali na nekaj mestih. Je ob drugem drugače? Če si priznanega kritika (še lahko) predstavljamo kot nekakšnega varuha (malo)meščanskosti, kako bo po vašem sprejel roman, ki tematizira stanja primitivnosti, seks, nasilje, droge, umazanijo?

Lenko: No, prvič, upam, da je povprečni kritik prerasel 19. stoletje in ne deluje več v službi varuha (malo)meščanskosti. Odziv, ki so ga prejela *Telesa v temi* (pa tudi zbirka kratke proze *Postopoma zapuščati Misanropolis*), to nekako ugodno potrjuje. Ter drugič: občutek imam, da bodo šle kritike *Bele pritlikavke* v oba ekstrema. S tem sem – menim, upam – nekako spriznjen. Če kaj, *Bele pritlikavke* nisem napisal, da bi ugajal. To je zgodba, ki se je morala zgoditi. In če ob njej še vsaj malo uživamo – toliko bolje.

Spletni antikvariat

www.bukvarna.net

Dobre knjige iz starih časov

SVETLANA SLAPŠAK ISTOMESEČNIKI

Spremna beseda: Dušan Jovanović

Trije romani v eni knjigi, kronika družine v vojnem Beogradu devetdesetih, parodija velikega nacionalnega pisca in pastiš po romanih sester Brontë.

Že dolgo nisem prebral česa tako osebnega, toplega, angažiranega, kot je roman Istomesečniki.

Dušan Jovanović

Nagrada Zlata sončnica za najboljšo srbsko leposlovno knjigo leta 2016.

Trda vezava, 410 str., 27,90 EUR

PETER SVETINA POROČILO O JASPERJU KRULLU

Spremna beseda: Lucija Stepančič

Poročilo o Jasperju Krullu je poezija, ki je vsa obrnjena v sluh, tiha in pozorna. Meje med vsakdanjim svetom sodobne tehnike in bibličnim so zabrisane, briše se čas in briše se prostor, da lažje zaslišimo tisto, kar je večno, povsod.

"Ves sem uho / v ušesu sveta."

Trda vezava, 55 str., 15,90 EUR

VELIBOR ČOLIĆ SARAJEVSKI OMNIBUS

Prevod: Ana Barič Moder

Sarajevo, 28. junija 1914, dan atentata avstro-ogrškega prestolonaslednika Franza Ferdinanda in njegove soproge Sofije, okoli njega pa se spletejo zgodbe številnih vpletenih in očitvecev. Niti nešteti zgodb stkejo tapiserijo, ki zasije kot eden izmed najlepših portretov Sarajeva, njegovih legend, duha, humorja.

Trda vezava, 186 str., 22,90 EUR

Knjige lahko naročite na www.goga.si ali po telefonu 07 393 08 01.

GOGA

www.goga.si

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

LUNA J. ŠRIBAR

STARINARNICA

Mladinska knjiga, 2018, m. v., 280 str., 24,99 €

Prvenec Lune J. Šribar bi lahko opisali tudi kot roman na ključ(ek), saj bodo predvsem Ljubljanci iz pisateljicinih opisov prepoznali Trubarjevo ulico, starinarnico in legendarni frizerski salon ter gostinski lokal, kjer se zbirajo številni znani in neznani, izjemni, malce posebni gostilniški mački. Drugačni, neobičajni ljudje z nenavadnimi življenjskimi usodami avtorico privlačijo že od nekdaj. Navdušujejo pa jo tudi rabljene, odvržene stvari. Vse omenjeno močno odseva v njenem literarnem prvencu o nenavadnem starinarju, gospodu Sensi, ki ljudi uči ekonomije daru. Dražba, razprodaja in akcija: »Vzemite! Vse je zastoj!« pripeljejo ljudi do stanja, ko grabijo in kopičijo stvari, za katere se izkaže, da jih sploh ne potrebujejo in jim ne prinašajo sreče ter zadovoljstva. V vročem poletju med drugim sledimo usodnim srečanjem Ninočke, Nikole, Ilije, Oskarja, Edgarja, frizerke Mile in gospoda Sense. Nad vse živ in zabaven roman je Luna napisala pod mentorstvom Mihe Mazzinija, ki pravi, da je na sodelovanje, avtorico in *Starinarnico* zelo ponosen. > SONJA JUVAN

MOJCA GUBANEC

ZMAGOVITA SMUČINA

Mohorjeva Celovec, 2018, m. v., 120 str., 17 €

V prvi osebi napisana pripoved bralca popelje v svet Nadine, dekleta iz hribovske kmetuje, ki se srečuje z zahtevnejšimi bivanjskimi vprašanji kot večina vrstnic. Je nadarjena smučarka, že dovolj uspešna in izkušena tekmovalka v alpskih disciplinah, da se ji odpirajo vrata do vrhunskih uspehov, za kar pa ji manjka življenjske izkušnosti. Čustveno prazno razmerje z Rafaelom, ki se razdre po izgubi še nerojenega otroka, jo pahne v globoko krizo. Iz nje se začne reševati z delom, študijem in zaupnostjo s kaplanom Karlom. Zbližanje z Martinom v njej znova prebudi željo po smučanju, moški bližini, življenju. On je trezen, prizemljen, ona sanjačica, dekle z duhovno in smučarsko identiteto, ki še kar omahuje med več možnostmi in odločitvami, dokler se ne sreča s filozofijo športa in vrednotami, ki jih postavlja v ospredje. Ker avtorica, ki se je že v dveh knjigah ukvarjala s športno problematiko, sama ni imela izkušenj vrhunske smučarke, so ji s svojimi pomagali Alenka Dovžan, Maruša Ferk in še nekateri smučarji, vstop v globine filozofije športa pa olajšala vrsta strokovnjakov, ki se ukvarjajo s to novo disciplino. > IZTOK ILICH

ERNEST JAZBINŠEK

BRATA

samozaložba, 2018, t. v., 434 str., 31,50 €

Z romanom *Brata*, šestim po vrsti, se je avtor želel pokloniti posavskim krajem ter se zahvaliti ljudem, ki so v teh za življenje trdih razmerah vztrajali in v njih živijo še danes. Roman je srčno napisana zgodba, ki ohranja spomin na čase in dogodke iz polpretekle zgodovine. To je pripoved o dveh bratih, Fonzi in Štefanu, ter kmečkem življenju, v katero neusmiljeno posežejo vojna in niz tragičnih dogodkov, povezanih z njo. Fonza je bil vpoklican v vojsko in se znašel v ujetništvu daleč od doma. Zaradi napake pri osebnih dokumentih je po koncu vojne kar deset let hlapčeval na kmetiji v Ukrajini. Medtem so ga razglasili za mrtvega in njegovo ženo je prevzel brat Štefan, se z njo poročil in dobil dedno in lastniško pravico nad domačo kmetijo. Nekoga dne pa se Fonza vrne domov ... Avtor ugotavlja, da so bile za oba brata posledice prenegljenih in neprehtnih odločitev usodne. Za mirno življenje in smrt je pomembno priznati napake in se opravičiti tistim, ki smo jih prizadeli. > SONJA JUVAN

Z romanom *Brata*, šestim po vrsti, se je avtor želel pokloniti posavskim krajem ter se zahvaliti ljudem, ki so v teh za življenje trdih razmerah vztrajali in v njih živijo še danes. Roman je srčno napisana zgodba, ki ohranja spomin na čase in dogodke iz polpretekle zgodovine. To je pripoved o dveh bratih, Fonzi in Štefanu, ter kmečkem življenju, v katero neusmiljeno posežejo vojna in niz tragičnih dogodkov, povezanih z njo. Fonza je bil vpoklican v vojsko in se znašel v ujetništvu daleč od doma. Zaradi napake pri osebnih dokumentih je po koncu vojne kar deset let hlapčeval na kmetiji v Ukrajini. Medtem so ga razglasili za mrtvega in njegovo ženo je prevzel brat Štefan, se z njo poročil in dobil dedno in lastniško pravico nad domačo kmetijo. Nekoga dne pa se Fonza vrne domov ... Avtor ugotavlja, da so bile za oba brata posledice prenegljenih in neprehtnih odločitev usodne. Za mirno življenje in smrt je pomembno priznati napake in se opravičiti tistim, ki smo jih prizadeli. > SONJA JUVAN

TOMO PODSTENSEK

RIBJI KRIK

LUD Literatura, zbirka Prišleki, 2017, m. v., 151 str., 19 €, JAK

Pisateljova druga kratkoprozna zbirka prinaša zgodbe ali bolje pripetljaje v ničemer izstopajočih posameznikov, ujetih v takšne in drugačne življenjske zanke. Opraviti imamo z naveličanimi zakonci, z dolgočasnimi družinami,

ljubimci, dementnimi starostniki, posamezniki, ki se soočajo s smrtjo in travmami, vsem pa je skupno to, da kljub zavedanju ne morejo izstopiti iz svoje zgodbe. Dogajanje in protagonisti so opisani skopo, bralec pa dobesečno vržen v dogodek, največkrat brez uvida v njegov razplet. Prizori, ki večinoma zbuja nelagodje in včasih postrežejo tudi s kakim precej bizarnim zapletom, izkazujejo večšo avtorsko pisavo, ki se odlikuje predvsem v ustvarjanju vzdušja in grajenju napevosti. Ali, kot zapiše avtor: »O takih rečeh ves čas pišejo v časopisih in govorijo po televiziji, torej se dogaja. Je mogoče.« > KRISTINA SLUGA

ROMAN ROZINA

KOLO SREČE

Modrijan, zbirka Svila, 2018, m. v., 80 str., 7,90 €, JAK

V zbirki *Svila* sta izšla dva nova naslova. Prvega je prispeval slovenski pisatelj Roman Rozina, avtor štirih romanov, med drugim *Zločina in ljubezni* ter *Županskega kandidata*, ki v izhodišče svoje novele postavi precej neizrazitega Joséja, ki se odloči, da bo v svojem življenju naredil spremembo in v naslednjem letu napisal knjigo. To mu tudi uspe, vendar zanjo ne najde založnika, tako da mu potem ne preostane drugega, kot da jo izda v samozaložbi. Vse to nadaljevanje zgodbe potegne v vrtnice dogodkov, v katerih nastopajo liki s pomenljivo znanimi imeni, od Orhana do Umberta.

LADISLAV KLÍMA

VELIČASTNA NEMEZA in Avtobiografija

Modrijan, zbirka Svila, 2018, m. v., 172 str., 12,90 €

Avtor druge knjige je češki klasik Ladislav Klíma (1878–1928). Leta 2016 smo dobili prvi prevod in sicer romanet *Trpljenje kneza Sternenhocha*. Klíma je bil pisatelj, ki je zavračal ne samo dotdanje češke koncepte pisanja, temveč bivanja nasploh, kar se vidi tako iz njegove *Avtobiografije* (drugega besedila v knjigi), povsem razvidno pa je iz *Veličastne nemeze*, groteskne pripovedi, v kateri spremljamo glavnega junaka Sidra na njegovem premagovanju časa in strasti ter iskanju smrti in hrepenenja po življenju in ljubezni. Knjigi za raziskovalce inovativnih literarnih izrazov. > SAMO RUGELJ

PETER SVETINA

**POROČILO O
JASPERJU KRULLU**Goga, zbirka Goga,
2018, t. v., 55 str., 15,90 €, JAK

Svetina, pri otrocih dobro znan in priljubljen avtor, rad odkriva nove literarne poti tudi v poeziji za odrasle. V njegovi zadnji zbirki, ciklu 33 pesmi, spremljamo ne samo duhovno romanje, ampak na trenutke pravo mučeniško trpljenje Jasperja Krulla (ime si je avtor izposodil iz neke spominske plošče iz 16. st. v Nemčiji), med ljudmi, patra Edelrida, srednjeveškega meniha in vaganta, ki ves čas poudarja, da je *rojen iz ušesa sveta*. Če se je lirski subjekt doslej gibal v polju vsakdanje sodobnosti, tokrat prvič sega do »metafizičnih širin«, ali, kot zapiše v spremni besedi Lucija Stepančič, gre »morda za najbolj sodobno in presenetljivo slovensko duhovno liriko«. Meja med tostranstvom in onostranstvom pade, zabrisane so tudi vse meje časa in prostora, kar nemalokrat privede do neslutnih (tudi duhovitih) opazk. Pesmi so polne simbolov, pri čemer še posebej izstopata simbol vode in simbol ušesa ter preizprašujejo temeljne metafizične kategorije, kot sta smrt, tesnoba bolečine idr. > KRISTINA SLUGA

ALEŠ MUSTAR

SREDNJA LETACenter za slovensko književnost,
zbirka Aleph,
2017, m. v., 100 str., 20 €, JAK

Mustarjeva druga zbirka prinaša v branje vse, o čemer govori že naslov, pri tem pa je hvalevredno, da lirski subjekt ne zapade v patetično nostalgijo po preteklem, in to kljub zavedanju, da ne »živi v najboljšem vseh možnih svetov«. Zbirka je premišljeno razdeljena na tri cikle: *Tu* (pesmi iz družinskega življenja), *Tam* (pesmi s popotovanj), *Nikjer* (družbenokritične pesmi ter *in memoriam*). Pesniški jezik je razumljiv, neposreden in čustveno zaznamovan, še ena avtorjeva odlika pa je dobršna mera (samo)ironije, črnega humorja, tudi cinizma na eni strani in ostre družbene kritičnosti na drugi. V pesmi *V urgentnem bloku* piše takole: »Zaprem oči / in sanjam o mali Švici. / Navdih je precej jalov, /.../.« Kaj torej prinašajo srednja leta? Mnogo življenjskih (pre)izkušenj, razsutje marsikatero iluzije, predvsem pa zavedanje, da je v življenju posameznika najpomembnejša družina. > KRISTINA SLUGA

NEVENKA MIKLIČ PERNE

LISIČJA VSTOPNICALitera, zbirka Piramida,
2018, t. v., 78 str., 19 €, JAK

Če je Mustarjeva zbirka posvečena srednjim letom, zbirka mlade pesnice in akademske slikarke Nevenke Miklič Perne (1982) odstira svet mlajše, prekarne generacije, še posebej položaj ženske/matere znotraj nje. Avtorica niza podobe iz vsakdanjega (družinskega) življenja, v katerem je lirski subjekt podvržen nenehni eksistenčni negotovosti, samospraševanju o lastnem položaju v življenju, ki »nežno poka ves čas«, in kolebanju med resigniranim pristajanjem na dane razmere ali pogumnejšim: »čprav imam samo / p od plana za zdaj, / prihodnosti se bojim / enako kot preteklosti, / se bom borila borila borila, / čprav sem zelo plaha.« > KRISTINA SLUGA

»Poezija je neblogljena hči neba, tihi poraz sveta in znanosti.« zapiše meni eden najljubših, francoski pisatelj Bobin (1951), poet po duši in lapidarni pisavi, v poetičnem življenjepisu ameriške pesnice Emily Dickinson (1830–1886). V imenitnem prevodu Nade Grošelj je lani Mladinska knjiga izdala izbor njenih pesmi in pisem, *Bukla* pa objavila intervju s prevajalko in poklon eni najpomembnejših knjig minulega leta. Bobinova *Bela dama* diha bolj tiho, nežno spremlja Emily od rojstva do smrti, a je v svoji krhkosti tako močna, da pretrese do kosti. Z milino, lepoto in globoko tišino, v kateri lahko zaslišimo glas neba in zaslutimo obraz Boga. Emily, ki je bila v šoli kaznovana zaradi svojega »brezverstva«, je verovala v navDih in širino, ki se je ne da zamejiti. Bobin piše v risu iste Svetlobe, zato nam je »kontemplativko iz Amhersta« naslikal presunljivo živo v njeni izbiri pristnega življenja, ki ljubi »tavajočo misel, divjost duše, srčnost taščice«. Saj »pride dan, ko vam nihče več ni tujec. Ta strašni dan oznani vaš vstop v resnično življenje.« Emily je napisala: »Preprost občutek, da sem živa, je zame ekstaza.« Bobin komentira: »Ta beli cvet niča, ki se za trenutek razpre v rdečem srcu, je cvet, ki je skupen svetnikom.« In kdo je svetnik? »Biti svetnik je biti živ. Biti živ je biti sam svoj, edini svoje vrste.« Govoriti Besedo: »Beseda je sonce, ki ne uvene.« Domača hiša je Emily zaprla vase kot ostriga svoj biser, pojasni Bobin pesnično izbiro, da bo obsedela v svoji sobi in prisluškovala: »Kontemplativnim je lastno to, da ne spregledajo nikogar. Duša, ki se približa svojemu bistvu, v njem odkrije majhno skupino tistih, ki jo obkrožajo: kraljestvo svetnika je kraljestvo običajnega.« Ko je umrla, je bila stara 55 let. »Nihče v Amherstu ni videl njenega obraza že četrto stoletja.« Zato pa ga močno doživljamo zdaj, ko je njen čas dvignil zemeljsko težo.

Ni vzorca, ki bi ga narisal navDih, vsak pesnik ga sliši po svoje; četudi je zapisan v nekaj besedah ali pa v slapu, ki lije mogočno kot razkošje sončnih žarkov opoldne, ga prepoznamo. Dragan Joksimović Danilov (1950), srbski pesnik in pisatelj, piše veliko, piše strastno, piše ... Tudi on pravi: »V peresu, ki ga držim v roki, / je krilo nekega neznanega Boga. / Nisem dal vsega. / Toda On zahteva vse.« Danilov se potaplja: »Drugačni angeli plavajo po / mnogojezičnem mestu valov / globoko v notranjosti.« Verjame v milost: »Zdaj, ko me drži roka, / je vsa moja preteklost drugačna.« Nespečnež – »vse moje imetje je nespečnost« – prisluškuje glasovom tega in onega sveta: »Kajti laž je, da mrtva usta ne govorijo: mrtvi / ne nehajo pripovedovati in sami sebe izkopavajo ...« Pride čas, ko mrtvi vstanejo, »da bi se nas dotaknili / v tem svetu, da nas ne bi bolelo.« Kot Emily Danilov ljubi belo (»Belo vrtnico imaš v avri. Svetiš se, ker se ti ne sanja, da te / nosim belo.«) in čuti: »Najsrečnejši smo bili, / ko še nismo imeli svojih teles!« Ve: »Vse se začanja z globino, / s to stanovitno drugo stranjo sveta ...« Njegovo bivališče je enako njenemu, v globini, kjer »je bolečino mogoče občutiti samo z jezikom«. Pesnik je varuh lepote in resnice, varuh skritih vrtov. Kot Emily je pogosto v svoji knjižnici, v neizprosni spominu je doma, v »lahnem odrekanju svetu«. Pesniku, ki se že rodi star, je šum brezdanjega ušesa kot galop za konja. Ta mir!

»Duša in knjiga sta brez meja,« verjame Bobin, verjameta Emily in Danilov. In verjamemo bralci, ki smo obdarjeni z njihovim poetičnim odnosom do sveta in jezikom, ki zatrepetajo, ko ga použijemo scela. Ker za manj se pesem ne (pre)da.

CHRISTIAN BOBIN

BELA DAMAprevod: Nadja Dobnik
Hiša poezije,
2017, m. v. 105 str., 21 €, JAK

DRAGAN JOVANOVIĆ

DANILOV

**PLAVAM, KO ME
GLEDAŠ**prevod: Mateja Komel Snaj
KUD Logos,
2017, m. v. 141 str., 14 €

ŽIVA ŠORN

KNJIGA ZA VELIKE PUNCE

Ženska v stripu in besedi

Mladinska knjiga,

2018, t. v., 112 str., 14,99 €

Knjiga za velike punce s podnaslovom *Ženska v stripu in besedi* je hvalnica ženski. Avtorica nam že na začetku pove, kako prepoznamo veliko punco: njen um ne deluje le v smislu $1 + 1 = 2$, ampak tudi $1 + 1 = 3$, ponosna je na svojo blazinico za sedenje, čeprav ima po navadi krilo, v življenju nosi hlače in vratolomne petke, tako da laže vidi gozd, ne le posameznih dreves, ima brihtno bučo, optimističen pogled, veliko srce, delovne ročice ter močne noge. Ob predstavitvi zbirke stripov smo Živo Šorn vprašali, kako se je lotila zgodb in kdo je Ana, Velika punca in glavna junakinja roza stripkov, pa se je navihano nasmehnila in začela živahno pripovedovati: »Vsaka majhna deklica se slejkoprej vpraša, kaj in kdo bo, ko bo velika kakor njena mama. Princeska? Bojevnica? Diva? Brihta? Te in še cel kup drugih stereotipnih ženskih vlog nam begajo po glavi. A resnica je, da večina od nas odraste v prav zanimiv mavrični kolaž vsega, kar smo mislile, da bomo postale, in še cel kup drugih vlog in oblik, za katere se nam ne pri šestih in ne pri dvajsetih letih ni sanjalo, da bodo kdaj postale del nas. In če je kaj skupnega vsem Velikim puncam, je to dejstvo, da vedo, kdo in kaj so, in to upajo priznati vsaj sebi, če že ne preostanku sveta.« Na humorno-ironičen način avtorica prikazuje žensko z napakami in tudi stereotipi, predvsem pa z močjo, lučjo in pogumom, ki premika ne samo njen, pač pa celoten svet okoli nje. Odlična darilna knjižica za ženske, morda še bolj za moške. Po besedah avtorice je vsak strip nastal kot odmev na resnično situacijo, ki se je pripetila njej ali pisani družini njenih prijateljic. > SABINA BURKELJCA

DENIS ŠKOFIČ

SEGANJE

Cankarjeva založba,

2017, t. v., 93 str., 24,99 €, JAK

Denis Škofič (1985), pesnik, pisatelj in literarni kritik, se po pesniškem prvenecu *Sprehajalec ptic* (2013), nominiranem tako za Jenkovo nagrado, kot kritiško sito v svoji novi, konceptualno zastavljeni zbirki posveča predvsem ribam in ribolovu. Tudi naslov zbirke *Seganje* nakazuje še drugi, manj znani pomen besede, in sicer gre za ribolovno tehniko, pri kateri ribič lovi ribe z golimi rokami. Čeprav se avtor v zbirki poigrava z različnimi možnostmi pesniškega izraza in jezika, od pesmi v prozi, ki so pogosto na meji kratkih kratkih zgodb ali spominskih zapisov (o dedu in babici) s primesmi fantastike, do vizualne poezije (npr. pesem v podobi križanke), je pesniško najmočnejši in najizvirnejši ravno v ribiških pesmih, ki jih odlikujeta tudi izvirna metaforika in raba ribiškega besedišča, izpostavim pa naj tudi pesmi, v katerih parafrazira antične mite, božanstva, kot npr. v pesmi *Lar: »/.../ odmisli si množico / medtem ko stopaš / klecaš / množico ki te obmetava s hišnimi ključi / drhal ki te ključa s ključi /.../«*. Vsekakor pesnik, na katerega velja biti pozoren. > KRISTINA SLUGA

KRISTINA KOČAN

ŠIVJE

Litera, zbirka Piramida,

2018, t. v., 58 str., 19 €, JAK

Pesnica in prevajalka Kristina Kočan (1981) v svoji novi pesniški zbirki v ospredje postavlja ženski lirski subjekt, ki v odnose z drugimi vstopa skozi tišino, temo, telesnost ali na ozadju podob iz narave. Zbirka je »sešita« iz (avto)biografskih drobcev (npr. pesmi o New Yorku), dialogov, ki jih avtorica vzpostavlja s pesniškimi kolegi (Brvar, Šalamun, Taufer, Zupan, medtem ko je celotna zbirka posvečena Milanu Vincetiču), glasbeniki (Erik Satie), slikarko Agnes Martin in ne nazadnje z ljubimci in prijatelji. Posebej zanimiv učinek pesnica doseže z »neustaljenim lomljenjem« verzov, kot npr. *»/.../ naju mehke snežinke / zapeljejo se / izklopiva s tišino / so tvoje občudovanje / najini vzdihljaji /.../«* (pesem *Izklop*), ki bralca napeljuje na večkratno branje in hkrati odpira niz različnih interpretacij. > KRISTINA SLUGA

NOČ knjige
svetovni dan knjige
ponedeljek,
23. 4. 2018
nocknjige.si | booknight.net

*Ne, to je noč, viharna noč,
ves svet grozi teman;
le v srcu mojem dan žari,
ljubezni jasen dan.*

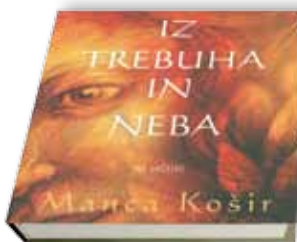
Ivan Cankar

MANCA KOŠIR

IZ TREBUHA IN NEBA

70 srčnic

Zenit, 2018, t. v., 168 str., 15 €

»Nekateri jo goreče obožujejo, nekateri se ji – bolj ali manj zlohotno – posmejujejo, a v skoraj vseh zbuja močne odzive,« zapiše Tina Košir o mami Mancu v spremni besedi. Doda tudi, da je Manca ena sama in ista v vseh pestrih sferah delovanja. Manca Košir pesmi ne išče, srčnice pridejo same do nje. Ljubezen, svetloba, eno in večnost jo nenehno kličejo, utirajo pot glasu srca. Ljubeznice, svetlobnice, smrtnice so sklopi pesmi, ki se končajo z avtobiografsko Marijo Magdaleno. Manca Košir vedno in povsod, tudi ob smrtih, najde svetle poti: »Samo živi bivamo v času. / Mrtvi so brez omejitev, zanje časa ni. / Zato smo lahko z njimi kadarkoli in kjerkoli.« Tudi v *Samoti*: »Samo z roba moraš stopiti. / Samo to. / Samota sama pade vate. / Ne bi si mislil, da postaneš / naenkrat povsem varen, ko si sam.« Skozi pesmi se sprehodimo od rojstnega kraja skozi pokrajine vseh njenih hkratnih in večnih življenj. Pesmi so posvečene ljubim in spoštovanim. Z Manco smo povsod, v kuhinji, domovini, niču, čudežih, tu, sedaj, vedno in povsod, toda kjerkoli smo, je ljubezen ob nas. V vseh pojavnih oblikah. > JEDRT JEŽ FURLAN

ANJA CIMERMAN

FATAMORGANA

LUD Šerpa, zbirka Klasična šerpa, 2017, m. v., 66 str., 15 €, JAK

Pesniški prvenec do neke mere vstopa v že znano polje upesnjevanja vsakodnevni dogodkov, premislekov, izpisanih v jasnem jeziku, okrepljenih z idejnim zasukom (ob koncu pesmi),

ki poezijo »razleze« v širši prostor. A po drugi strani se zdi, da gre Anja Cimerman še dlje. *Fatamorgana* je izjemno izčiščena pesniška zbirka, ki prek točno določenih točk zrenja lirskega subjekta tisto, kar je opazovano, zelo jasno postavi na družbeno polje. Vsakršen dogodek je vzet z roba med družbenim (političnim) in zasebnim, s čimer *Fatamorgana* opolnomoči posameznico oz. posameznika in mu/ji omogoči, da zaživi v svoji polnosti. Krajša pesniška zbirka je razdeljena na idejne sklope, ki omogočajo izostren vpogled v določena (pesniška) vprašanja in obenem vzpostavijo pesnico kot jasno figuro, ki stoji za lastno poezijo. > ALJAŽ KRIVEC

UROŠ ZUPAN

S PRSTI PREMIKAMO TOPEL ZRAK

Cankarjeva založba, 2018, t. v., 96 str., 24,99 €

Zupanova nova pesniška zbirka se zdi logično nadaljevanje pesnikovega ustvarjanja. Prevladujoči izrazito urbani toni njegove poezije so se pomaknili v ozadje že nekaj časa nazaj, menjala jih je atmosfera, ki jo najbolje opiše naslov ene pesnikovih prejšnjih zbirk: *Počasna plovba*. Slednja se zrcali na več ravneh: prsti premikajo počasi, pesmi nastajajo počasi (ob nekaterih je naveden čas ustvarjanja, ki lahko preseže tudi deset let), nekatere od njih postopoma pridobivajo značilnosti klasičnih oblik, pesem *Zlati prah* se preseli na tromejo med kratko prozo, poezijo in esejistiko ... A to še ni povsem to, spremembe se dogajajo počasi in v tej poeziji je še vedno zaznati nekatere pesnikove poteze, ki jih morda razumemo kot zanj značilne. Gre za prehodno zbirko? Morda. Čas bo pokazal, kam je ta prehod postavljen. > ALJAŽ KRIVEC

MIRIAM DREV

TIRSO

Književno društvo Hiša poezije, Poetikonove lire, 2017, m. v., 95 str., 23 €

Miriam Drev

Miriam Drev je prevajalka z obsežnim knjižnim opusom, obenem pa tudi literarna ustvarjalka, ki je do sedaj napisala dva romana, izšla pa so ji že štiri pesniške zbirke. Tokrat pred nami razgrne specifično bivanjske, tudi intimistično lirčne pesmi, kot je naslovna (po imenu italijanske reke) pa tudi širšo zastavljeno, mestoma družbeno angažirano in natančno opazujočo poezijo. V tisti z naslovom *Tako* med seboj vzporeja starca in majhnega otroka, saj je treba tako prvemu kot drugemu prinesiti žlico k ustom, oba ležita in spita v legi zarodka in na enak način potrebujeta plenico. Eksistenca človeka se torej prezrcali od rojstva do smrti. Pesem *Species* pa je denimo zastavljena bistveno širše, razmišljajoče in raziskujoče: »Še desetletje posodobljenih komunikacij in bomo samotarji. Sedem milijard zapredkov v neoprenu. Ličinke neke nove divjine. Podobni varanom iz Starega sveta: v beg ob prvem pisku. Kdor je vgrajen brez zadržka, bo mogoče vzdržal. Nekdo, ki ga vidim skoz okno, se upira z nakazanimi karate udarci.« Zoran Pevec v spremni besedi piše, da pesniški jaz Miriam Drev ljubi premike in postanke v življenju, obenem pa zaznavo tudi težo poti. Omenjeni pesmi to tezo več kot potrjujeta: po eni strani gre za samozavesten in občutljivi jaz, ki pa se zaveda lastnega izgubljanja v avtomatizirani družbi. > SAMO RUGELJ

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
— Prva slovenska založba —

KDOR SE ČEBEL BOJI, MEDU NE DOBI

Paberkovanje po čebelarski dediščini
(120 strani, 23,50 €)

PRAZNIKI V POTEZI IN BESEDI

Janez Bernik, Jože Snoj, Milček Komelj
(52 strani, 27,50 €)

www.mohorjeva.org • info@celjska-mohorjeva.si
tel.: 03 490 14 20 ali 01 244 36 50

Ljubljana je decembra 2015 prejela trajni naziv **Mesto literature**.

Kaj pomeni, da je neko mesto mesto literature? In kaj je tista majhna izjemnost, ki Ljubljano postavlja na literarni zemljevid sveta?

V tokratni številki predstavljamo pogled Suzane Tratnik, pisateljice, borke za pravice vseh različnih, prevajalke in publicistke. Objavlja kratko prozo, romane, otroške slikanice in strokovna dela. Za zbirko kratkih zgodb Vzorednice je dobila nagrado Prešernovega sklada. Njena knjiga Tombola ali življenje je bila leta 2017 vpisana v katalog Belih vran. Zadnja zbirka kratkih zgodb Noben glas je dobila nagrado za najboljšo kratkoprozno zbirko novo mesto. Suzana pravi, da za pisanje potrebuje samo tišino in mačko, ki drema na njeni mizi. Zaradi svojega delovanja in pisanja je pomembna akterka v boju za enakopravnejšo družbo.

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

PIŠE: SUZANA TRATNIK

ZAKAJ NAJ MESTO LITERATURE ZAPOLNI VSA ZAKOTJA?

Foto: Nada Žgank

Suzana Tratnik

Živim v glavnem mestu, kjer večkrat slišimo pritožbo, da se toliko dogaja hkrati. V Ljubljani resda že leta ni zaznati kakšnega pomanjkanja literarnega vrveža, včasih imamo skorajda inflacijo prireditev, kar seveda zahteva postavljanje določenih prioritet. Praviloma so zelo dobro obiskana srečanja s tujimi zvenečimi ali pa vsaj znanimi pisateljskimi imeni.

Kakšen pa je vsakdanji literarni utrip Ljubljane, kadar ne gostujeta, denimo, festivala Fabula ali Vilenica ali poletni literarno-glasbeni festival Živa književnost pred Galerijo Škuc? Literarne večere poleg privilegiranih kulturnih institucij prirejajo tudi v mnogih lokalih, med katerimi po številu dogodkov zadnja leta gotovo prednjači Prtiličje. Značilno je, da sta proza in poezija že zdavnaj dobili domicil tudi v obrobnejših ali tako imenovanih alternativnih placih, kot sta avtonomna kreativna centra Metelkova mesto in Socialni center Rog. Že tradicionalna so metelkova branja v Gromki, Menzi, tudi v Jalli Jalli in pa v Škucevih klubih Tiffany in Monokel. Za tovrstna literarna srečanja, po-

zimi morda ob pečeh na drva, se ve, da rada zamujajo in da je nanje včasih treba čakati toliko časa kot na gledališko predstavo ali koncert - če ne še dlje. Kljub nespodobnemu zamujanju, sitnem zlasti za nastopajoče, vendarle ne bomo pozabili legendarnega proznega Prebranca in pesniških Mladih rim, ki sta poleg uveljavljenih imen dala mikrofona v roke nešteti začetnikov in začetnic, ki sproti oplajajo tradicijo žive literature na odru. Del teh programov poteka tudi v Rogu, kjer močno spodbujajo še literaturo begunskih avtorjev in avtoric. Tako imamo v ozadju pravi bazen svežih in alternativnih glasov, ki pa so s svojo neposrednostjo, aktualnostjo in kritičnostjo vedno korak pred.

Metelkovski prostori so generirali tudi tako imenovane specializirane večere, denimo množično branje slovenskih pisateljic in pesnic in prvi večer slovenske lezbične in gejevske proze in poezije, dandanes imenovan LGBT-branje, ki zdaj poteka v Galeriji Škuc, letošnje pomlad že petnajstič. To branje združuje tako uveljavljene kot začetne ustvarjalce poezije in proze s pridihom homo/bi/transerotike, ki se ne boji oznak, kajti literatura je vedno tako ali drugače zaznamovana. Ljubljana je tudi po svetu znana kot mesto, podporno literaturam spolnih

... mesto brez manjšinskega literarnega glasu je zgolj dolgočasni katalog predvidljive kulturne ponudbe za ožji krog ...

manjšin, doma pa žal še zdaj slišimo nekritične pripombe, češ, da je tovrstna literatura le sama sebi namen.

In seveda so takšni in drugačni literarni večeri zmeraj odprti za vse, ki se ne podrejajo le prevladujočim trendom na literarnih scenah, ampak (se) iščejo tudi druge, na manj znanih in preverjenih temeljih. Teh v Ljubljani nikakor ne sme zmanjkati, kajti mesto brez manjšinskega literarnega glasu je zgolj dolgočasni katalog predvidljive kulturne ponudbe za ožji krog.

SAUL BELLOW

PLANET GOSPODA SAMMLERJA

prevod: Nuša Rozman

Sanje, zbirka Sanje. Roman, 2017, m. v., 260 str., 17,95 €, JAK

Izlet v preteklost, v stari svet in iz starega sveta nazaj v – prastari? Bolj refleksija in hkrati napoved časa, ki zahteva popolno bralčevo pozornost. *Planet gospoda Sammlerja* je knjiga ogrožena, marsikje že izumrle vrste homo eruditisa, katere vrhunski predstavnik je bil veliki ameriški moderni klasik ter Nobelov in Pulitzerjev nagradenec Saul Bellow, eden največjih piscev 20. stoletja.

Planet gospoda Sammlerja je knjiga ogrožena, marsikje že izumrle vrste homo eruditisa, katere vrhunski predstavnik je bil veliki ameriški moderni klasik ter Nobelov in Pulitzerjev nagradenec Saul Bellow, eden največjih piscev 20. stoletja.

Planet gospoda Sammlerja, ki je izšel leta 1970, ima obilico avtobiografskih nastavkov, kar Bellowovi bralci preprosto ne morejo spregledati. Zgodba ameriškega Juda, ki je preživel holokavst in na lastni koži občutil jedro človeškega zla ter se mu za trenutek celo »pustil« povleči v ponor, nekaj desetletij kasneje pa se na vrhuncu vietnamske vojne in protivojnih protestov na eni ter pospešene individualizacije in razrasta divjega kapitalizma na drugi strani kot osamljeni intelektualce starega kova z globoko eksistencialno tesnobo priblija skozi svetlobno hitrost (post)modernosti, je arhetipska. In zato še toliko močnejša.

Bellow, velemojster (samo)refleksije in absurda, čutno in presunljivo natančno riše tako »fizično«, urbano krajino New Yorka s konca šestdesetih let 20. stoletja kot intimno pokrajino starca, ki ga je svet na najbolj krut način že davno osvobodil vseh iluzij in ideolov (ideologij?) ter zato dogajanje okoli sebe opazuje skoraj z digitalno distanco. Stvari, ki se mu dogajajo, tudi presunljive bizarnosti, se namreč ne dogajajo njemu – so le izraz, jezik, okus in »dinamika« časa, ki se neprekinjeno odvija v hitrem posnetku.

Že skoraj pozabljen *Planet gospoda Sammlerja* je, tukaj in zdaj, neverjetno aktualna in sporočilna knjiga, ki stvari in ljudi poimenuje s pravimi imeni. Brez lažne milosti in svetohlinske politične korektnosti. Je natančen in preiščen udarec v (terminalno) bolno drobovje zahodne, predvsem ameriške družbe ter – z nekaj psihoanalitično-znanstvenofantastičnimi nastavki, a osvobojeno kakršne koli nostalgije ali pop-kulturne logike zlatega obdobja, *belle epoque* – tudi nagrobni govor staremu svetu in preteklemu času.

Ko Aristotel sreča Philipa Rotha. Literatura ne more ponuditi kaj več. Popolnost. > BV

SVETLANA SLAPŠAK

ISTOMESEČNIKIRoman v dvanajstih poglavjih
z epilogom

prevod: Seta Knop

Goga, zbirka Goga,

2018, t. v., 410 str., 27,90 €, JAK

Svetlana Slapšak

Roman o ženskah v Beogradu v devdesetih letih preteklega stoletja je tkan gosto, duhovito, ironično, tekoče in živahno. Je žanrski hibrid, v katerem ni praznega teka, pač pa v njem kar vrvi, in če vam do zdaj ni uspelo prebrati nič od plodne, enciklopedične, kritične, ironične in duhovite Svetlane Slapšak, naj vas potolažimo: roman je nekakšen preplet in spoj

tem, ki jih je do zdaj popisala v številnih antropoloških, znanstvenih, kolumnističnih in romaneskni delih. V zgodbo nas vpelje s spiskom nastopajočih, kakor da bi v mislih pripravljala gledališko dramo ali televizijsko nadaljevanko, po čemer knjiga kar kliče. Pisana skupina žensk, sorodnic in prijateljic svoje moške skriva pred vojaškim naborem, skrbi za begunce iz Bosne, za bolne, narkomane in predvsem pazijo druga na drugo. Ker nasprotujejo uradni politiki, izgubljajo prijatelje in službe, zato glavna junakinja Milica služi – anonimno – kot tipkarica Velikega Nacionalnega Pisca, ki predstavlja metaforo pornografije kulture časa, v katerem živi. Pri delu tako trpi, da si daje duška s pisanjem lastnega romana pod vplivom sester Brontë.

... *Istomesečniki* so drugi roman

antropologinje dr. Svetlane Slapšak, ki jo Slovenci dobro poznamo po njenih humanističnih delih, publicistiki, vlogi angažirane intelektualke ...

Ob kroniki Miličine družine in zabavnih ironičnih odlomkih nacionalističnega proznega trobezljjanja tako beremo še feministični in ljubezenski roman. Tako se v romanu in življenju žensk prepleta več zgodb. Brezumje vojne, nerazumljivo zlo in poplava neumnosti politične propagande ne morejo prestopiti čarobnega risa beograjske kuhinje, polne duhovitih in pogumnih žensk, ki v svojih načelih ne popustijo niti za milimeter. Junakinja romana se ne vklopijo v novonastajajočo družbo, niti vidno ne zarežejo v javno življenje ali medije, uradna zgodovina jih ne zajame, toda pokonci držijo – ne samo štiri, temveč vse vogale družbe, v kateri živijo. V popolnem neravnotežju časa in prostora tako ohranjajo čisto samosvoje ravnotežje. Ne preseneča torej, da je Dušan Jovanović, avtor spremene besede, napisal: »Že dolgo nisem prebral česa tako osebnega, toplega, angažiranega ... Aktivistični feminizem Svetlane Slapšak me je pripravil do tega, da sem prvič v svojem odraslem življenju resno meditiral o ženski kot o večvrednem spolu homo sapiensa. Prišel sem do zaključka, da ženska prekaša moškega v nadarjenosti za življenje, tako da sem z lahkim srcem prestopil v feministične vrste. Do pred kratkim sem se namreč imel za klasičnega mačota, a zdaj sem definitivno na drugi strani.« *Istomesečniki* so drugi roman antropologinje dr. Svetlane Slapšak, ki jo Slovenci dobro poznamo po njenih humanističnih delih, publicistiki, vlogi angažirane intelektualke, borke za človekove pravice. Leta 2016 je roman izšel v srbsčini pod naslovom *Ravnoteža* in prejel nagrado Mirka Kovača, žirija pa je zanj v obrazložitvi zapisala: »Roman je obarvan s specifičnim humorjem in afirmacijo prijateljstva, zaupanja in ljubezni.« > RENATE RUGELJ

DONNA TARTT

LIŠČEK

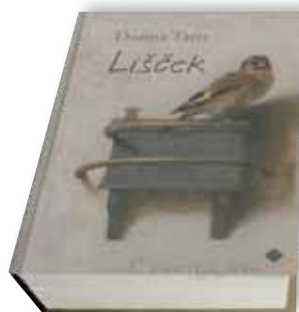
prevod: Uroš Kalčič

Cankarjeva založba,

2017, t. v., 877 str., 39,99 €, JAK

Donna Tartt

Najnovejši roman Donne Tartt (izvorno objavljen konec leta 2013) povsem skladno dopolnjuje sliko avtoričinega romaneskne opusa. V prvencu *Skrivna zgodovina* se srečamo z visoko izobrazeno mlajšo populacijo in zločinom, v *Malem prijatelju* (*The Little Friend*), še neprevedenem v slo-

venščino, pa s tragično družinsko zgodbo in odraščanjem mlade junakinje. *Lišček* v določeni meri ponuja vse navedene elemente, tokrat zapakirane v zgleden primer bildungsromana. Theodorju Deckerju v terorističnem napadu v newyorški galeriji umre mama. V paniki pograbi slikarsko mojstrovino, Fabritiusovega *Liščka*, ena od žrtev, Welty, pa mu v zadnjih trenutkih zaupa svoj prstan in naroči, naj ga odnese k njegovemu poslovnemu partnerju. In prav ti trije dogodki nepovratno spremenijo Theoovo življenje, obenem pa se izkažejo za samo gonilo zgodbe romana. Theo mora preprosto prehitro odrasti (na začetku romana je star 13 let), najti mora svoje mesto v svetu, med drugimi ljudmi, po zaslugi Weltyja spozna starinarja Hobejeja in se izdatno navduši nad starinami, tam bolje spozna tudi Pippo (ki jo je med napadom videl v galeriji), s tem pa tudi ljubezensko življenje. Zaradi nove situacije se prav tako ponovno poveže s šolskim prijateljem Andyjem ter sprva preživlja nekaj časa pri njegovi družini. No, pa še z ukradeno umetnino bo treba nekaj storiti. Toda *Lišček* v veliki meri temelji na nepričakovanih pripetljajih in zgodbenih obratih, zaradi česar bi bilo namenjati preveč besed sami zgodbi nepošteno.

Zdi se, da avtorica (skladno s potekom Theove zgodbe) izrisuje predvsem dva svetova, ki pa med seboj nista nujno ločena: po eni strani imamo opraviti z bralcu komaj predstavljamim newyorškim višjim razredom, po drugi pa se potikamo po mestnem družbenem robu, ki je bržkone prav tako skrit pred našimi očmi. V kakšno osebo se ima razviti Theo, zaznamovan z izgubo matere in spoznavanjem različnih družbenih okolij? Kako se bo ne nazadnje razvil pod pritiskom nepopustljive paranoje, tako značilne za svet po 11. septembru? *Lišček* tako z vsakim poglavjem postane še nekoliko bolj tragična knjiga morda še kar tipičnega milenijca, ki mu smisel življenja v družbi (ali kar življenja obče) polzi med prsti, čeprav naš junak ni kak »avtist« (v političnem smislu), še posebno pa ne razvajenec. Morda je prav njegova dojemljivost v kombinaciji z nihilističnim *weltanschauungom* tista, ki nanj vpliva najbolj odločujoče.

... privlačno in tu in tam dlakocepsko
spisana knjiga, ki se je drži vonj
po literarni klasiki ...

Lišček je privlačno in tu in tam dlakocepsko spisana knjiga, ki se je že zaradi proustovskega zamaha drži vonj po literarni klasiki. In kolikor morda utegne njena »meščanskost« (pogojena s koloritom dogajalnega prostora in linearno pripovedjo) koga zmotiti, se po drugi strani srečujemo z leksikonom specifičnih družbenih okolij, razvoja življenjskih filozofij, tu pa tam celo antikvitet in umetnostne zgodovine ... No, še bolj kot to pa nas bo bržkone posrkal vase romanekni svet, ki je izpisan ravno prav natančno in prepričljivo, ne nazadnje pa tudi dovolj na dolgo, da smo mu pripravljani posvetiti dovolj časa za skoraj 900 strani besedila. > ALJAŽ KRIVEC

WIDAD TAMIMI

VRTNICE VETRA

prevod: Gašper Malej
Sanje, zbirka Sanje. Roman,
2018, m. v., 264 str., 17,95 €, JAK

Widad Tamimi

»Tavam po sledih družine, ki je sple-tla/stkala prekrizane niti izgnanstev. Njihova romanja neumorno vrtim in vrtim med prsti kot nekakšen rožni venec. To je tetovaža, katere linijo rišem in rišem. Po njej se premikam s kazalcem, navezana na svetlobe in

sence zabrisane fotografije mojih izvorov. Rada bi razumela/dojela, rada bi živela v drugih krajih in drugih časih, si spet prisvojila družino, ki sem jo pogrešala,« zapiše avtorica v romanu, kjer sledi mnogim smerem judovsko-palestinske družine. Družinski DNK se razlega od Palestine, različnih predelov Evrope, s središčem v Trstu, prek oceana in nazaj. Zgodba sega globlje v čas, zgosti pa se pred drugo svetovno vojno. Sočasno spoznamo usodo očeta, palestinske družine in zgodbo z druge strani sveta – mamine, judovske družine v Evropi. Pestre, tudi pretresljive pripovedi so odsev časa, a do bralca najbolj prodrejo ravno zaradi osebne note in še kako resničnih ljudi. Ne glede na geografsko oddaljenost, na videz drugačne čase, razumem zgodbo o družini in ljubezni kot zgodbo posameznikov in skupnosti. Pisateljica živi v Ljubljani, že v prven-cu *Kava po žensko*, kjer opisuje pogovore med obredom pitja kave pri babici v Jordaniji, pa je razmišljala o razpetosti palestinsko-italijanske družine. V času migracij (roman – ter življenje avtorice in njene družine – govori o tem, da gre za nenehen proces) zgodbo toliko bolj priporočam v branje. > JEDRT JEŽ FURLAN

MACHADO DE ASSIS

POSMRTNI SPOMINI BRÁSA CUBASA

prevod: Mojca Medvedšek
LUD Šerpa, zbirka Klasična Šerpa,
2017, m. v., 287 str., 18 €, JAK

Brása Cubasa Machado de Assis (1839–1908) velja za najpomembnejšega brazilskega pisatelja, nekakšnega začetnika realizma v brazilski književnosti, ki je bil obenem tudi predhodnik brazilskega modernizma. V Braziliji je kot romanopisec in pesnik zaslovel že v času svojega življenja, v dvajsetem stoletju pa je zaradi prevodov v tuje jezike zaslovel tudi po svetu. V slovenščini že imamo prevedeno njegovo zbirko kratkih satiričnih zgodb *Dušeslovec in druge zgodbe*, sedaj pa smo dobili še prevod njegovega najbolj znanega romana in vrhunca njegovega ustvarjanja *Posmrtni spomini Brása Cubasa*, ki je izvirno izšla 1881, odlikujejo pa ga kratka poglavja, ki so izpisana v različnih stilih in tonu. Zgodbo romana pripoveduje Brás Cubas, ravno to, da je že mrtev, in da vse skupaj pripoveduje po svoji smrti, pa avtorju omogoča, da je kritičen do brazilске družbe ob koncu devetnajstega stoletja, da roman prešpika z raznimi idejami, s katerimi je vplival na svoje bralce, pri čemer se skozi zgodbo pretaka tudi njegovo melanholično in neolepšano videnje realnosti, ki je sprijaznjena s tem, da ne gre pričakovati kakega družbenega izboljšanja. Kanonično delo, ki sta ga tako Carlos Fuentes kot Harold Bloom pomenovala za čudež. > SAMO RUGELJ

CATHERINE CUSSET

TISTI, KI SMO GA OBOŽEVALI

prevod: Iztok Ilc
Mladinska knjiga, zbirka Kapučino,
2018, t. v., 253 str., 29,99 €

Catherine Cusset

Francoski pisateljci Catherine Cusset je ta delno avtobiografski roman iz leta 2016 prinesel nominacije za številne nagrade. Pri tem je imel najbrž nemajhno vlogo tudi nena-vaden način pripovedi, ki ga je pri tem delu uporabila avtorica: zgodba je namreč ves čas podajana v dru-

gi osebi, kot nekakšno poročilo o življenju Thomasa Bulota, ki ga pripovedovalka posreduje prav Bulotu samemu. Poanta romana je seveda prav v njegovem razgibanem in z mnogimi prigodami posu-tem življenju. Bulot je Francoz, ki pride konec osemdesetih let prej-šnjega stoletja študirat v Ameriko, kjer načrtuje doktorat iz Prousta ter počasen preboj v tamkajšnjo akademsko sfero. Ta pa mu postreže z mnogimi ovirami in preizkušnjami, (pre)počasnim akademskim napredovanjem, eno- ali dvoletnim bivanjem na raznih univerzah, kjer najprej pripravlja doktorat, nato knjigo, potem pa začne tudi predavati. Zaplete se v mnoga romantična razmerja, tudi tega z zapi-sovalko zgodbe, ki pa potem ostane njegova zaupnica in svetovalka pri nejasnih odločitvah v srčnih zadevah. Ne glede na to, da je videti, da bo Bulot proti koncu prišel do želenega učiteljskega dela, vmes poseže njegova psihična bolezen, mešanica bipolarnе motnje in de-presije, ki še enkrat temeljito in usodno premeša karte ... Tekoče in živahno izpisan roman, začinjen s francosko literaturo, ki vas poteg-ne v akademski milje ameriških univerz. > SAMO RUGELJ

NELLA LARSEN

PREHAJANJE

prevod: Aljaž Krivec
Litera, zbirka Babilon,
2017, t. v., 150 str., 22 €, JAK

Roman *Prehajanje* (1929) je prvi slovenski prevod ameriške pisateljice Nelle Larsen (1891–1964), ene najpomembnejših avtoric kulturnega gibanja harlemska renesansa (tudi novo črnsko gibanje), ki je bilo najbolj aktivno v dvajsetih letih 20. stoletja. V tem času in v središču gibanja – newyorškem Harlemu – se odvija tudi *Prehajanje* (angl. *Passing*) ki že v naslovu razkriva svojo osrednjo temo. Nekateri Američani mešanih zakonov ali tudi s temnopoltimi predniki so namreč molčali ali skušali prikriti svoje »temnopolte korenine« ter prevzeti identiteto belske (privilegirane) populacije – preiti na drugo stran. O tem pripoveduje tudi romaneskna zgodba dveh žensk, Clare Kendry in Irene Redfield, prijateljic iz otroštva (obe izhajata iz mešanih družin), ki se ponovno srečata po dolgih letih. Clare je svoje temne prednike zamolčala in se poročila z belcem, celo rasistom, ki ne sluti ničesar, to pa je nazadnje tudi sprožilec tragičnih dogodkov. Roman, ki ga je avtorica pisala tudi iz lastne osebne izkušnje (kot potomka mešanega zakona), v času izida ni bil deležen velikega odziva, medtem ko danes velja za eno najpomembnejših ameriških del, ki problematizirajo vprašanja rase, spola in seksualnosti. Glavno in večno vprašanje, ki si ga ob tem postavlja, pa je, kaj naj naredi posameznik v času zaostrenih, krivičnih družbenih razmer: izbere družbeni boj ali rešuje lastno kožo. > KRISTINA SLUGA

LUTZ SEILER

KRUZO

prevod: Štefan Vevar
KUD Sodobnost International,
2017, t. v., 483 str., 28,90 €

Lutz Seiler

Potem ko študenta germanistike Eda Bendlerja zapusti njegovo dekle, ki jo bralec spozna le kot skrivnostno G., postane malodušen in potr. Skorajda je že napravil samomor, ampak »ne, ni skočil«. Ta stavek postane njegova mantra, ki ga vodi do otoka Hidden-

see sredi Vzhodnega morja, kakor v romanu pisatelj poimenuje siceršnje Baltsko morje. Hiddensee pa ni običajni počitniški raj, ampak je kraj izgublencev, večnih iskalcev, lomilcev duš ter drugih nosilcev podobno nesrečnih usod, med katerimi se znajdejo tudi »brodolomci«, kot ubežnike iz nekdanje NDR imenuje Kruzo, sin ruskega velikaša in Edov novi prijatelj. Bolj ko se v glavnega junaka, ki si v starem sindikalnem počitniškem domu najde službo pomivalca posode in priložnostnega kurjača, zažirata maščoba umazane posode in vonj čebule, ki jo obredno je vsako opoldne, svobodnejši postaja. Pa bo Eda dokončno osvobodilo prav novo stekano zaveznitvo s Kruzujem, tem silno posebnim likom romana? Romaneski prvenec odličnega in večkrat nagrajenega nemškega pisatelja navdušuje s fantastičnim jezikom ter izbrušeno pripovedjo, ki ves čas lebdi med resničnostjo in prividom, za povrh pa navdušuje z vrhunskim prevodom Štefana Vevarja. Prava bralna poslastica! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

LAURENT SEKSİK

**ZADNI DNEVI
STEFANA ZWEIGA**

prevod: Špela Žakelj
Celjska Mohorjeva družba,
2018, m. v., 150 str., 22 €, JAK

Laurent Seksik

Francoskega pisatelja Laurenta Seksika v slovenščini že poznamo po njegovi izvrstni romanescni biografiji *Primer Eduard Einstein*, zdaj pa smo dobili še njegovo delo *Zadnji dnevi Stefana Zweiga*, v katerem tematizira zadnjih šest mesecev življenja tega znamenitega pisatelja in biografa 20. stoletja.

Zweig (1881–1942), avstrijski pisatelj, je že pri svojih petdesetih letih dosegel svetovno slavo, potem pa je zaradi vzpona nacionalsocializma in antisemitizma leta 1934 emigriral v London ter postal pisatelj v jeziku, ki ga v njegovi domovini niso smeli več tiskati (so ga pa hitro prevajali). Po tem je nekaj časa živel v New Yorku, kjer se ni mogel ustaliti, zato sta z drugo ženo odpotovala v Južno Ameriko, kjer se sta nastanila v bližini Ria de Janeira. Seksik pred nami premišljeno izriše Zweigov mentalni svet, njegovo razočaranje nad razpadajočo Evropo, obup nad prijatelji, ki so se zatekli v samomor, razklanost med prvo in drugo ženo, sram pred samim seboj, da je pobegnil iz domovine (v primerjavi, denimo, z Josephom Rothom), kar je na koncu pripeljalo do tega, da si je tudi sam vzel življenje (žena pa z njim) in postal svojevrstna ikona 20. stoletja. Literarna razglednica osebne zgodbe velikega literata, ki ga je zmlelo kolesje 20. stoletja. > SAMO RUGELJ

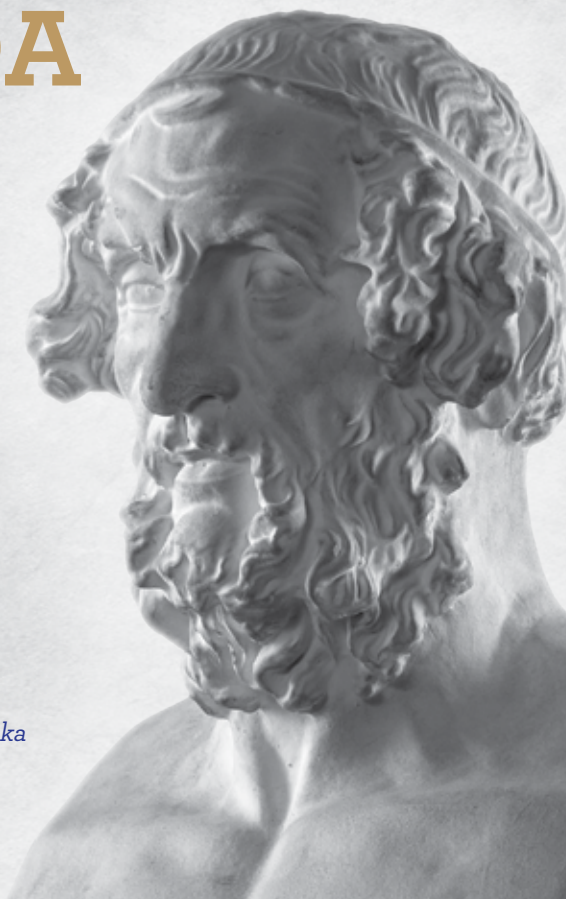
HOMERJEVA ILIADA

V NOVEM PREVODU

Iliada velja za najstarejše in hkrati ključno delo evropskega literarnega kanona, njen skrivnostni avtor pa za najuspešnejšo blagovno znamko antičnega sveta. Po 70 letih od zadnjega prevoda te vedno aktualne pesnitve v slovenščino dobivamo izbrane speve z več kot 5000 heksametri v novem, jezikovno posodobljenem prevodu Jelene Isak Kres.

»Vsak nov prevod Iliade ali Odiseje je pomembno civilizacijsko dejanje, s katerim neka jezikovna skupnost upravičuje svoj obstoj.«
Andrej Ilc, urednik

VELIBOR ČOLIĆ
**SARAJEVSKI
OMNIBUS**

prevod: Ana Barič Moder
Goga, zbirka Goga,
2018, t. v., 186 str., 22,90 €, JAK

Pričakovali bi, da je bil roman *Sarajevski omnibus* preveden iz avtorjeve materinščine, seveda ob dejstvu, da je Velibor Čolić (1964) bosansko-hercegovski pisatelj. Vendar ni tako. Čolić, ki je v Sarajevu začel študirati književnost ter ob koncu osemdesetih let tudi že objavil dve knjigi na Hrvaškem, se je med balkansko vojno v začetku devetdesetih let izselil v Francijo. Tam je v naslednjem obdobju postal eden prepoznavnejših tujih pisateljev, ki pišejo v francoščini, tako da je njegova naslednja knjiga v hrvaščini izšla kot prevod iz francoščine šele leta 2006. Tako je iz francoščine preveden tudi *Sarajevski omnibus* iz leta 2012, mozaična pripoved, v kateri avtor posrečeno tematizira različne fragmente sestavljanke, ki je 28. junija 1914 pripeljala do atentata na Franza Ferdinanda v Sarajevu, ki je v nadaljevanju preobrnil tok zgodovine ter spočel prvo svetovno vojno. Čolić k temu dogodku pristopa z različnih perspektiv, predstavlja ljudi, ki so aktivno sodelovali pri tem zločinu, ga le pasivno opazovali ter nastradali tudi zaradi tega ali pa imeli v tej zgodovinski freski kako še bolj posredno vlogo. V sklepnem delu pa avtor postreže še z nekaj zgodbami, ki so z osrednjo manj povezane, denimo neavtorizirani življenjepis Nikole Barbariča, avtorjevega deda po materini strani, pri čemer je seveda treba imeti ves čas pred očmi tudi uvodni zapis, da je pričujoče besedilo leposlovno delo z zgodovinskimi osebnostmi. Živopisen roman v minimalističnem slogu. > SAMO RUGELJ

GAËL FAYE
MALA DEŽELA

prevod: Katja Šaponjič
Mladinska knjiga, zbirka Kapučino,
2017, t. v., 191 str., 24,99 €

V otroštvo Gabriela iz male afriške države, njegovo družino in družine prijateljev neusmiljeno zareže državljanska vojna, ki jih za vedno zaznamuje. »Misel, da lahko umremo že v naslednjem hipu, nam je postajala domača. Smrt ni bila več nekaj oddaljenega.« Zgodba vojne se tako vse življenje pretaka po Gabrielovih žilah. Ampak tu so knjige, ki pomagajo, ki svetijo tudi v najtemnejših časih. Pisatelj piše: »Nas lahko knjiga spremeni?« »Seveda te lahko knjiga spremeni! Spremeni ti lahko celo življenje. Kot strela z jasnega. In nikoli ne veš, kdaj se zgodi. S knjigami moraš biti previden, to so speči duhovi.« Gaël Faye se je rodil v Burundiju, njegova družina je leta 1995 pred državljansko vojno pobegnila v Francijo. Roman *Mala dežela* je pisatelj prvi roman, s katerim je osvojil Goncourtovo nagrado za najboljši literarni prvenec. > SABINA BURKELJCA

zbirka STOPINJE

LUD Literatura,
2017, m. v., 96–162 str., 20 €/knjigo, JAK

ILSE AICHINGER: **ZVEZANEC**
prevod: Anja Naglič

MONIQUE SCHWITTER: **SPOMIN ZLATIH RIBIC**
prevod: Tina Štrancar

MAGDALENA TULLI: **ITALIJANSKI SALONARJI**
prevod: Jana Unuk

Prevodna zbirka kratkih zgodb *Stopinje* je bogatejša za tri nove knjižne naslove. Avtorica prve knjige, *Zvezanec*, je pomembna avstrijska pisateljica Ilse Aichinger (1921–2016), ki je kljub relativno skromnemu opusu opazno zaznamovala avstrijsko književnost. Pričujoča zbirka, prevedena po drugem zvezku pisateljicinih zbranih del, prinaša njene zgodbe iz povojnega obdobja 1948–1952. To se odraža tudi v njihovem duhu, posebno mesto med njimi pa ima gotovo (nagrajena) *Zrcalna zgodba*, napisana v drugi osebi ednine. Avtorica jo je pisala kar leto dni in pol (zgodba ima približno deset strani), v njej pa na izviren način obrnila normalen tok življenja, ki ga je začela s smrtjo, potem pa ga odvrtila proti rojstvu. Avtorica druge knjige je švicarska pisateljica in igralka Monique Schwitter (1972), ki velja za mojstrico kratke proze in je prejemnica številnih literarnih nagrad. Zbirka *Spomin zlatih ribic* se, kot pokaže že naslovna zgodba o njenem očetu, zdi preprosta in nedolžna, vendar na neki točki lahko preskoči v dramatični ton, s čimer pisateljica pokaže, da je lahko življenje zelo nepredvidljivo. Tretjo knjigo pa je prispevala poljska pisateljica Magdalena Tulli (1955), pri čemer tako njen priimek kot naslov zbirke *Italijanski salonarji* nista naključna, saj je njena mama Poljakinja, ki je preživela koncentracijsko taborišče, njen oče pa Italijan. Ta podatek je pomemben za vsebino knjige, saj je pisateljica v njej naredila obrat k večji avtobiografskosti, ki jo prevevajo odraščanje v dveh jezikih in razpetost med Varšavo in Milanom, upodabljanje mladostniške napetosti v šestdesetih letih prejšnjega stoletja na Poljskem, soočanje z materino boleznijo itn. Delikatesne knjige za ljubitelje kratkih zgodb! > SAMO RUGELJ

ANDRÉ
ACIMAN

POKLIČI ME
PO SVOJEM
IMENU

Roman, ki nam je dal
enega najlepših filmov,
spet na voljo!

Modrijan www.modrijan.si 080 23 64

ANA MARÍA SHUA

ČUDESA CIRKUSA

prevod: Ava Zupančič

Malinc, 2017, m. v., 206 str., 22 €

Ana María Shua

Predstavniki novejšje literarne struje, ki se imenuje mikrofikcija ali poslovenjeno kratka kratka proza, si na prvi pogled zastavljajo skorajda težaško delo: v nekaj stavkih, predvsem pa ne več kot na eni strani besedila v knjigi

podajajo zgodbe ali razmišljanja, ki navdušujejo z barvitostjo izpovednosti in svojo globino. Ena najvidnejših predstavnic te smeri je tudi argentinska pisateljica Ana María Shua, ki je Slovenci do zdaj še nismo poznali, se nam pa bo po branju te knjige zagotovo vtisnila v spomin. Ena najznamenitejših sodobnih argentinskih pisateljic, avtorica mnogih žanrsko različnih del – po dveh romanih so posneli tudi film –, se je v tej knjigi zatekla k navidezno zelo lahkotni tematiki: cirkusu. A cirkus je vse prej kot lahkoten! Kajti tudi življenje, ki ni nič drugega kot velik cirkus, marsikdaj ni lahkotno. V njem prežijo (tudi) nevarne zveri, za marsikatero akrobacijo pa potrebuješ trdno voljo in ogromno vaje. Imenitno pisanje, ki ga odlikujeta prožen jezik in neverjetna poetika – čestitke prevajalki, ker ji je uspelo izvrstno prenesti ritem izvornika v naš jezik! –, je razdeljeno na več delov, avtorica okrona s predstavivji resničnih cirkuških osebnosti. Gre za popoln prikaz vrhunske dresure besed, ki po avtoričinem navodilu izvaja najbolj omamne kombinacije, združene v iskrive misli, tako aktualne in realne, da jim občinstvo lahko na koncu le zadovoljno ploska in si želi novo predstavo. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

BANDI

OBTOŽBA

Prepovedane zgodbe

iz Severne Koreje

prevod: Maja Kraigher

Modrijan,

2018, m. v., 214 str., 23,90 €, JAK

O življenju v Severni Koreji, najbolj izolirani državi na svetu, vemo malo, zato so knjige, kot je *Obtožba*, izstopajoče in pomenljive. Bando je nadimek pisca, ki je sredi velike lakote – ta je zajela državo v drugi polovici devetdesetih let po smrti voditelja Kima Il-Sunga in je terjala več kot 250.000 človeških življenj – začel pisati zgodbe trpkega vsakdanjika, dvajset let kasneje pa so to literaturo pretihotapili v Južno Korejo. Leta 2014 je izšla knjiga, ki je zdaj dostopna tudi v slovenskem prevodu. Gre za sedem zgodb o usodah ljudi v družbi skrajno avtoritarnega komunizma, kjer je človekovo življenje odvisno od odnosa, ki so ga imeli z režimom njegovi ali njeni predniki. Svojci morebitnih upornikov ali prebežnikov nastradajo tudi sami, medtem ko so blagih privilegijev deležni tisti, katerih družinski člani so bili vedno pokorni ali pa so se borili v vojni. Ne glede na »kastni« status prav vsi ljudje trepetajo, da jih bo kdo obtožil protirevolucionarnega delovanja, kar se lahko zgodi kmetu, če zaradi vremenskih razmer ne ustvari dovolj pridelka, ali žalujočim meščanom, če na javne oltarje ne prinesejo vsak dan dovolj cvetja (in cvetja v mestu hitro zmanjka), ali staršem majhnega otroka, če ga pred pričami prestrašijo velikanski voditeljevi plakati ... Literarni realizem. > ŽIGA VALETIČ

ZGODBE IZ URUGVAJA

Antologija sodobne urugvajске kratke proze

izbor in prevod: Jurij Kunaver

KUD Sodobnost International,

zbirka Izmenjave,

2017, t. v., 187 str., 24,90 €, JAK

Vse obsežnejša zbirka *Izmenjave* je dobila svež izbor kratke proze – tokrat je predstavljen del obsežne urugvajске tradicije pripovedovanja zgodb. Kot je v spremni besedi napisal Ramiro Sanchiz, je namen pričujoče antologije zbrati in predstaviti delo nemajhnega števila urugvajskih pisateljev od začetka 20. stoletja do prvih let 21. stoletja. Nam bolj ali manj znana literarna imena, nekatera tudi že kanonizirana, so na koncu predstavljena s kratkimi biografijami. Triindvajset zgodb različnih avtorjev, ki izražajo najgloblje človeške strahove in želje ter variirajo od resnično tragičnih, kot sta prvi dve, do precej milejših, a vseeno prežetih z globokim hrepenenjem, je izbral in prevedel Jernej Kunaver, ki se je nad urugvajsko kratko prozo navdušil že pred leti, ko se je lotil študija španščine. Kaj je tako posebnega v tej prozi, je povedal ob predstavitvi knjige: »Urugvajska kratka proza je zelo raznolika. Kmalu začutiš, da je nastala na drugem koncu sveta v drugačni kulturi. In ta drugačnost privlači.« > VANJA JAZBEC

MAYLIS DE KERANGAL

NA TEJ TOČKI NOČI

prevod: Jedrt Lapuh Maležič

Sanje, zbirka Sanje,

2018, t. v., 52 str., 10 €, JAK

Kratki impresivni in lirični roman Maylis de Kerangal (v slovenščini imamo prevode njenih romanov *Rojstvo mostu*, *Pokrpajmo žive* in *Bežiščnica na vzhod*) je iz leta 2014, napisan po navodilih, ki jih je avtorica prejela na literarnem srečanju v savojski regiji pod pokroviteljstvom Fundacije Facin za mednarodno kulturno delovanje v gorah. Štartna točka je protagonistka, ki sama, samcata bdi v neki kuhinji sredi noči, in razmišlja, da bi pokadila še eno cigareto, potem pa na radiu ujame naslednjo poved: ladja, ki je pripotovala iz Libije, na kateri je bilo več kot 500 migrantov, je danes zjutraj potonila manj kot dva kilometra od obale Lampedusa; smrtnih žrtev je bilo skoraj tristo. Ta novica v njej sproži niz asociacij, od spomina na roman *Gepard* (in film ter Burta Lancastra v njem), ki ga je napisal Giuseppe Tomasi di Lampedusa, do njenih dosedanjih popotovanj na italijanska otočja in pregledovanja na zemljevidu ali je ta otok bliže Tuniziji ali Siciliji. Marsikaj se zaiskri ... na tej točki noči. > SAMO RUGELJ

Spletni antikvariat

www.bukvarna.net

Dobre knjige iz starih časov

Spoštovane bralke in spoštovani bralci, obveščam vas o MEDNARODNEM PISATELJSKEM SREČANJU, ki ga prireja Slovenski center PEN. To bo že 50. srečanje! Potekalo bo med 18. in 21. aprilom.

Več o programu na spletni strani http://www.penslovenia-zdruzenje.si/blejska_srecanja

Mednarodno pisateljsko srečanje – 18. do 21. april, Bled in Ljubljana

Kako se je vse skupaj začelo, boste vprašali? Zgodba je stara 93 let! Izidor Cankar, Oton Župančič, Janko Lavrin – veliki slovenski intelektualci prve polovice 20. stoletja. In v Londonu leta 1922 peščica pisateljev, ki je ustanovila PEN Klub (Poets, essayists, novelists), da bi se s skupnimi močmi uprli zapiranju pisateljev po svetu, se zavzeli za ukinitve cenzure – prva svetovna vojna pač ni prinesla miru, za katerega so milijoni žrtvovali življenje!). In po drugi svetovni vojni, leta 1965, je potekal mednarodni kongres na Bledu, kjer je bil za predsednika izvoljen Arthur Miller. To je bil čas neprebojne železne zaves. Prav na Bledu in samo tu, v tej naši Srednji Evropi, so se lahko srečali pisatelji z obeh strani. Takrat se je rodila ideja o rednih srečanjih. Začela so se leta 1968 v Piranu, a je kmalu postalo bolj praktično iti na Bled. Takrat ni bilo avtocest! Kdo še pomni tiste dolge ovinke pod Ravbarkomando in pod pečini v Ospu! Iti z Gorenjske v Ankaran je bilo celodnevno potovanje! Nekje na Krasu smo se ustavili za piknik. Prvi dan počitnic se še nismo kopali! In pisatelji so prihajali na Brnik ali na železniško postajo v Ljubljani, pot do Pirana je bila pač predolga. Zdaj pa bi lahko leteli v Piran, pa nam je Bled tako prirasel k srcu, da bomo šli drugam samo, če bomo obubožali. Mislim, da bomo morali razmisliti o kampiranju na Jelovici! Najprej bomo pa šli organizatorji malo odslužiti v zapore – obetajo se nam hudi dolgovi.

Program je nabit. Začnemo že 16. aprila z novinarsko konferenco in nastopi pisateljev po srednjih šolah. 17. aprila bosta v Ljubljani dve izjemni gostji: **Jennifer Clement**, predsednica Mednarodnega PEN (prva ženska v skoraj 100 letih obstoja! – Slovenci smo na srečo imeli Miro Mihelič!), ki bo prisotna ob predstavitvi prevođa svojega romana pri založbi Sodobnost International v **Trubarjevi hiši v Ljubljani ob 11h**, in Nobelova nagrajenka za mir **dr. Shirin Ebadi**, ki je pri Celjski Mohorjevi izdala svoj roman. Pogovor z njo bo ob **16h v Kavarni Union**.

Iz programa naj izvzamem manjšo razstavo v spomin/opomin! na bombardiranje Hirošime in Nagasakija. To razstavo pripravljamo skupaj z japonskim muzejem in bo v večji zasnovi pripravljena drugo leto v Muzeju moderne zgodovine.

Podčrtam naj predstavitev veličastnega projekta Foruma slovanskih kultur, izdaje 100 romanov slovanskih avtorjev. Prišli bodo gostje iz več slovanskih držav, upam, da tudi kdo od šestih slovenskih. Zvečer bodo v hotelu Park na Bledu brali poezijo in prozo pisatelji iz slovanskih držav. Spremljal jih bo Ivo Svetina.

Poleg sestankov Odbora pisateljev za mir in Ženskega odbora – oba sta na ravni Mednarodnega PEN – naj omenim dve okrogli mizi na dve temi: **Zid, ograja, meja in Literatura kot pravica do sanj**. Izšel bo zajeten in zanimiv zbornik esejev sodelujočih. Razpisali so se o najrazličnejših mejah in razpokah, ki nam kratijo svobodo.

Ko sem že pri zbornikih, naj omenim poseben spominski zvezek ob 50. obletnici srečanj. Dvajset avtorjev, rednih »mačk« in »mačk« blejskih srečanj! Emmanuel Cincclair je napisal posebne pozdrave Slovenskemu centru PEN, francoski pisatelj, ki se spomni naših prvih srečanj.

In izdali bomo tudi ponatis povesti *Albanska špijonka*, prve znane slovenske vohunske povesti, stare natanko 100 let. Izhajala je v *Ilustriranem glasniku* med prvo svetovno vojno. V njej bo nekaj Vavpotičevih risb iz zapuščine, ki jo pravkar urejajo za retrospektivno razstavo v Narodni galeriji. Z njo bomo počastili konec prve svetovne vojne. Napisala sta jo Izidor Cankar in Narte Velikonja. Preživela sta tri režime, Izidor je bil v tretjem izrinjen na rob, Narte pa zaradi izraženih protikomunističnih načel na montiranem procesu 1945 ustreljen. *Albanska špijonka* se je ohranila v enem samem izvodu. Zdaj bo izšla dvojezično v bibliofilski izdaji kot skupni podvig Narodne galerije (ki jo je pred 100 leti ustanovil Izidor Cankar) in Slovenskega centra PEN. Knjiga ima izrazito protivojno sporočilo. No, izšle bodo še tri druge publikacije, a naj za zdaj ostanejo skrivnost!

Gostje bodo brali poezijo v manjših skupinah v osmih srednjih šolah in v desetih krajih na Gorenjskem – knjižnicah, hišah slavni pisateljev, kulturnih domovih, tisti med njimi, ki so poznali Tomaža Šalamuna, pa bodo brali v **Šalamunovi hiši poezije 20. 4. ob 11h**. Tam bo največja gneča, saj skoraj ni gosta na Bledu, ki ne bi poznal Šalamuna! Isti petek bomo »zasedli« Narodno galerijo. Ogleđ čudovitih obnovljenih soban bomo združili s pogovorom s

Fotografijo Arthurja Millerja kot zaskrbljenega in utrujenega predsednika Mednarodnega PEN v letu 1965 je posnel Edi Šelhaus. Njegov arhiv hrani Muzej novejšje zgodovine. Arthur Miller je o blejskem srečanju obširno pisal v avtobiografiji *Timebends*, odlomek bo objavljen v spominskem zborniku.

častnim gostom Borisom A. Novakom in koncertom Vite Mavrič in Jaka Puciharja. Velik gala koncert pa bo tudi dva dneva prej, **18. aprila ob 19h, v Festivalni dvorani na Bledu**. Poezija in slavnostni govori bodo oviti v glasbo. Ivan Andres Arnšek bo nastopal v prvem delu, Marko Hatlak&FUNtango v drugem delu, že pred začetkom pa bodo za praznično vzdušje poskrbeli mojstri pihalnega orkestra Godba Gorje.

Častni pokrovitelj srečanja je Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. To daje srečanju »vseslovenski« pečat. Za to smo si vzeli kar prvo kitico Prešernove *Zdravljice* – to je ena redkih svobod, ki si jo umetniki pač jemljemo!

»Beri Cankarja, ker je zmeraj sodoben.« – BORIS PAHOR

V letu 2018 bomo ob 100-letnici smrti velikega slovenskega književnika Ivana Cankarja obeležili **Cankarjevo leto**. Poleg različnih kulturnih obeležij se posebej pestro dogajanje obeta na knjižnem področju.

JANKO KOS

MISLITI CANKARJA

Beletrina, 2018, t. v., 312 str., 27 €, JAK

Eden najpomembnejših literarnih teoretikov, profesor in zgodovinar Janko Kos, je tudi poznavalec, premišljevalec ter razlagalec Cankarjevega dela, kar v izčiščeni obliki prikaže deset zbranih esejev, ki so nastali v zadnjih petdesetih letih in bili objavljeni v različnih knjigah ter publikacijah. Ukvarjajo se bodisi s konkretnimi gledališkimi deli (*Cankarjev Jerman in problem nekonformizma*, 1968; *Zapiski o Hiši Marije Pomočnice*, 2007) bodisi s Cankarjevo ideološko podstatjo (*Ideja volje do moči v Cankarjevih dramskih delih*, 1968; *Cankarjevo razmerje do krščanstva, revolucije, spolnosti*, 1996) ali romanopisjem (*Cankar in problem slovenskega romana*, 1976). Najbolj sveža zapisa sta letošnji ob novem izidu *Podob iz sanj* ter lanskoletni *Ivan Cankar med Shakespearom in Cervantesom*. V prerezu je razbrati, da zapisi glede na časovni razpon vendarle niso pretirano izdatni, imajo pa notranjo konsistenco in prispevajo zaokrožen glas k razumevanju največjega slovenskega pisatelja. > ŽIGA VALETIČ

SRCE NE POZNA MALENKOSTI

izbor: Marjeta Zorec

Cankarjeva založba,
2018, t. v., 135 str., 14,99 €

Zakaj je Ivan Cankar klasik slovenske literature? Po eni strani zato, ker se je v svojih delih ukvarjal s pomembnimi temami, v katerih so bili njegovi junaki zagodeni v nekatere ključne, skoraj arhetipske družbene in slovenske narodove teme, ki so jih morali razrešiti na sebi lastne načine. Po drugi strani pa je Cankar postal klasik tudi zato, ker je pisal dobre stavke. Če hočeš napisati knjigo (ali dramo ali esej), moraš to delo spisati iz dobrih stavkov, stavkov, ki vzbudijo čustvo ali zaiskrijo intelekt, torej stavkov, ki si jih izpišeš, saj jih želiš čez čas znova prebrati. Če torej letos ne želite poseči po celotnih delih Ivana Cankarja, si lahko s to darilno knjigo, izbor je naredila Marjeta Zorec, privoščite nekaj najbolj uspešnih Cankarjevih misli. Za pokušino ena iz Cankarjeve avtobiografije *Moje življenje*: »Če hodiš po cesti, po kateri si romal pred zdavnimi leti, še v zgodnji mladosti, cveto ob vsi poti spomini, tako živi, da se nekdanja ura ponevedoma zlije z zdajno: še si tisti, kakor si, in hkrati si tisti, ki je bil.« > RENATE RUGELJ

JANEZ DRNOVŠEK

PRESEDNIK, MISLEC, ČLOVEKOLJUB

»Človek, ki se ne ustraši ovir, ki so premagljive, ampak samo še bolj odločno stopa čeznje ali mimo njih do cilja. Če je obljubil, je izpolnil. Bil je predsednik častne besede, vedno predsednik, vedno izvoljen.«

Alja Brglez

Razmisleki
in spomini
17 najtesnejših
političnih sopotnikov,
sodelavcev
in prijateljev
dr. Janeza
Drnovška.

Knjiga je izšla v sodelovanju z Narodnim muzejem Slovenije.

Tadej Golob (1967) je dolgo časa delal kot novinar, ki je vmes napisal še kakšno knjigo, biografijo ali roman, v zadnjih letih pa se je prelevil v pisatelja biografij in kriminalk, ki sem ter tja opravi še kak intervju ali napiše članek. Letos bo na svetlo spravil kar štiri knjige. Izšla je že biografija političarke Alenke Bratušek, pred kratkim tudi biografija igralka Milene Zupančič, v delu pa je biografija odvetnika Petra Čeferina in nadaljevanje kriminalke *Jezero*. Ob izidu biografije Milene Zupančič z naslovom *Kot bi Luna padla na Zemljo* smo z njim o njegovem delu opravili kratek pogovor.

»Pri prvih biografijah sem bil res jaz pobudnik, zadnje so me našle že same!«

TADEJ GOLOB

KOT BI LUNA PADLA NA ZEMLJO

Biografija Milene Zupančič

Beletrina, 2018, m. v., 390 str., 29 €

Bukla: Najprej nekaj vprašanj za ogrevanje: Kako je pisati prvo kriminalko in kako njeno nadaljevanje?

Golob: Pravzaprav še ne vem, kako je pisati nadaljevanje, ker se ga zares še nisem lotil. Torej, dvakrat sem že začel, pa sem obakrat ugotovil, da za to potrebujem določen mir. To pomeni, da ne morem pisati biografije, pri kateri se mudi (in mudi se skoraj vedno), in obenem še kriminalke. Po prvem poskusu sem jo odložil zaradi knjige o Alenki Bratušek, po drugem pa zaradi biografije Petra Čeferina. Konec aprila jo moram končati in takrat pa zares.

Bukla: Kakšna je razlika med pisanjem biografije o političarki in pisanjem biografije o igralki? In še: je kakšna razlika pisati biografijo o moškem in biografijo o ženski?

Golob: Pravzaprav je vsaka razlika – med igralko in političarko ali med žensko in moškim ali med moškim in moškimi ... – enako velika. Vsak portretiranec je oseba zase, vsak pripoveduje na svoj način. Sam sem si že večkrat rekel: Tole zdaj bo pa lažje, ker že znam, ker imam izkušnje ... pa me zmeraj znova kaj presenetiti.

Bukla: Kaj je po tvoje osnovno merilo, da si nekdo zasluži knjižno biografijo? Kako si se do zdaj odločal za ljudi, o katerih si napisal biografije? Si bil pobudnik ti ali so te zgodbe poiskale same?

Golob: Človek me mora zanimati. Nisem še tako daleč, da bi lahko delal samo za denar. Pri prvih biografijah sem bil res jaz pobudnik, zadnje pa so me našle že same.

Bukla: Kolikor sam berem biografije, se mi zdi, da je pri odločitvi za način pisanja biografije ključen koncept, kako se bo pokrilo

biografirančevo življenje, bodisi kronološko, bodisi tematsko, bodisi z izjavami, komentarji tistih, ki človeka poznajo itn. Kaj sam meniš o tem? Kako se lotiš posamezne biografije?

Golob: Zmeraj skušam poiskati izvirno pot in zato tista preprosta, kronološka, praviloma odpade. Mislim, vsaj zdi se mi, da mi je pri tem vedno bolj vodilo nekakšna filmska struktura pripovedi. Detajl, ki sproži tok, ki ga prekine kak drug detajl, ne nujno časovno usklajen s prejšnjim, ki spet požene zgodbo ... Ampak o tem težko pripovedujem, ker se to od biografije do biografije spreminja in v največji meri temelji na občutku.

Bukla: Kako je torej prišlo do ideje, da se napišeš biografijo Milene Zupančič, in kako to, da si se tega lotil ravno ti?

Golob: Ideja je bila že stara. Pred precej leti sem z Mileno napravil intervju za *Playboy*, pri katerem sva se sijajno ujela, in od takrat naprej sem razmišljal o biografiji, pa je zmeraj prišlo kaj vmes. No, potem sem konec 2015 izgubil neke vrste službo (prekarno, da ne bo pomote), se zatem skušal lotiti različnih reči, tudi marketinških, in ugotovil, da me nič od tega ne veseli. Poklical sem Mileno in na srečo je bila za.

Bukla: Kako je potekalo vajino delo pri knjigi?

Golob: Dobivala sva se približno enkrat na teden. Natisnil sem si njen CV, seznam predstav in filmov, v katerih je nastopila, in jo prosil, da mi malo pove o njih. Po kakšnih treh, štirih mesecih sva ugotovila, da tako oziroma samo tako ne bo šlo, pa sem ji predlagal, naj mi pove kar nekaj, recimo, zakaj rada hodi na pokopališča ... In potem je steklo.

Bukla: Ja, s tem se knjiga začne. Kaj je tebe osebno najbolj presenetilo v Mileninem življenju, ki je sicer javnosti dokaj dobro znano? Si izvedel veliko novega?

Golob: Ja, sem, ampak saj ne gre za to. Z Mileno je bilo lepo delati zato, ker sva se oba strinjala, da mora biti knjiga zanimiva, in to po možnosti od prvega do zadnjega stavka, obenem pa ne cenena oziroma rumena. V nekaterih časopisih – niti ne nujno rumenih – sem zasledil najavo Milenine biografije, v kateri da jo bom razgalil ali nekaj takega ... Ne, to ni bil moj namen.

Bukla: Je bila to, da se z Mileno Zupančič ne boš podrobneje spuščal v odtenke (in zaodrije) igralskega življenja, tvoja odločitev ali morda njena?

Golob: Saj sva se spuščala tudi v to. V vse sva se spuščala, kar se nama je zdelo relevantno.

KAJ:
Drugi pogovor v ciklu
»Zbranost za znanost«

KDAJ:
Ponedeljek, 23. april, ob 19. uri

KJE:
Klub Daktari, Krekov trg 7,
Ljubljana

 ZBRANOST
za ZNANOST

Vabljeni na družabno srečanje s čajem, piškoti in knjigo v klub Daktari. Novi cikel knjižnih pogovorov *Zbranost za znanost* bo vsak mesec ponujal debate s priznanimi domačimi znanstveniki in angažiranimi misleci, s katerimi bomo poljudno osvetljevali različne znanstvene teme in brisali imaginarne meje med strogostjo znanosti in enostavnostjo laičnosti.

Gost mojstrice intervjujev in velike knjigoljubke NIKE VISTOROPSKI, bo tokrat dr. ANDREJ DETELA, raziskovalec na področju teoretične fizike, vsestranski izumitelj, filozof, pisatelj in pesnik. Pod drobnogled bosta vzela dve knjigi: *IZNAJDBA NARAVE* in *NARAVA ZDRAVI IN POPRAVI*. *Narava* je naša velika učiteljica in prepričani smo, da bo pogovor nadvse poseben.

Foto: Borut Krajnc

Tadej Golob

Bukla: Razumem. Poglavje *Dušan, Milena, Rac*, ki pripoveduje o eni od pomembnih etap v njihovem intimnem življenju, torej kako in zakaj je Milena Zupančič »zamenjala« enega moškega z drugim, je pripovedovano v rašomonskem stilu, torej z verzijami vsakega od njih. Zakaj si se tu (poleg dela o hčerki Maši in Toneta Partljiča) odločil za tak pristop?

Golob: Zato ker ima vsak od vpletenih – tako kot v *Rašomonu* – v glavi svojo zgodbo. Rac, recimo, je prepričan, da je on zgradil hišo na Bohinjski Beli, v kateri Milena stanuje, in Milena pravi, naj mu bo, ampak ... Poleg tega pa se mi zdi, da knjiga lahko samo pridobi, če v njej v prvi osebi nastopata tudi Rac in Dušan. Nor bi bil, če ne bi izkoristil te možnosti. Tone Partljič se je v to uvrstil kot avtor scenarija njenega najboljšega filma, *Vdovstva Karoline Žašler*. Lani sem ga pripeljal v celjski zapor, kjer sem delal, pa mi je povedal, kako je nastala zgodba o nesrečni Karolini in kako se je spremenila za filmske potrebe. Podobno, neumen bi bil, če tega ne bi uvrstil v knjigo.

Bukla: Kje pa sta si z Mileno postavila mejo njenega intimnega življenja, ki je prikazano v knjigi, in kako? Kako se o tem, kaj se sme in kaj ne objaviti v knjigi, na splošno dogovarjaš z biografrancem?

Golob: Spet gre za vprašanje občutka. O tem sicer odloča Milena, ki pa, recimo, poglavij, v katerih so drugi pripovedovali o njej – Maša, Dušan, Rac –, ni niti malo spremenila. Pa so bili zelo odkriti, da ne rečem kritični. Zdi se mi, da sem si nekako pridobil tudi njihovo, ne samo Mileno zaupanje.

Bukla: Poglavje o strastnem Mileninem kajenju v teh časih zveni politično precej nekorektno. Si morda pomislil, da bi ga malce omilil za sedanje čase?

Golob: Ne. Sam sem sicer nekadilec in hvaležen za protikadilski zakon, ampak ..., kaj naj rečem, to ni vzgojna knjiga.

Bukla: Zakaj se ti je zdelo pomembno vključiti zgodbo o Milici Makoter in Milenin odnos do nje?

Golob: Ker se je Milena javno zelo zavzela zanjo. Je bila naivna? To prepuščam bralcem.

Bukla: Za konec, nekje sem prebral, da ti je eden od pisateljskih ciljev, da boš lahko svojo knjigo kupil na letališču v Frankfurtu. Kako napreduješ z njegovim uresničevanjem?

Golob: Katja Urbanija, ki pri Gogi skrbi za prodajo pravic na tuje, ima po knjižnem sejmu v Londonu dogovorjen sestanek z direktorjem angleške založbe, ki je v beli svet spravil Stiega Larssona s tem, ko je preimenoval njegovo kriminalko *Moški, ki sovražijo ženske*, v *Dekle z zmajskim tatujem*. Vsako jutro opravim molitev uslišanja, zvečer pa položim nad steklokeramično ploščo še žrtveno daritev.

Bukla: Ha, ha, upam da bo kaj zaleglo. Leta 2022 bo Slovenija v Frankfurtu častna gostja. Če ne prej, torej takrat?

Golob: Ja, sem še mlad in se nič ne mudi.

JURIJ KUNAVER

PAVEL KUNAVER – SIVI VOLK

Pričevanja o vzgojitelju, geografu, alpinistu drenovcu, jamarju, skavtu - taborniku, astronomu, umetniku, naravovarstveniku in pisatelju

Mladinska knjiga, zbirka Spomini, izpovedi, 2018, t. v., 360 str., 29,99 €

Ko sem bil leta 1977 na svojem prvem taboru v Bohinju, je nedaleč stran v majhni hiški na robu travnika bival star gospod, ki smo mu vsak dan nosili kosilo in večerjo, bil pa je legenda že v tistih časih. To je bil Pavel Kunaver (1889–1988), začetnik taborništva, ki me je potem nekega večera tudi krstil za tabornika. Seveda pa Kunaver

... enkratna hvalnica naravi, ki nas ponese v prejšnje stoletje! ...

Kunaverjeve biografije je njegov sin Jurij Kunaver, zaslužni profesor ljubljanske univerze v pokoju, tudi lastnik celotnega očetovega arhiva, knjiga pa nima namena biti definitivna biografija tega velikega človeka, saj je bilo njegovo delovanje preprosto preobsežno: v sebi tako prepleta biografsko rdečo nit, Kunaverjeve zapise iz dnevnikov pa tudi mnenja sodobnikov o njem in njegovem delovanju. Enkratna hvalnica naravi, ki nas ponese v prejšnje stoletje! > SAMO RUGELJ

PIETRO BARTOLO, LIDIA TILOTTA

LAMPEDUSA

Sredi morja solza

prevod: Andrej Turk

Družina, 2018, m. v., 146 str., 19,90 €

»Nikoli se ne navadiš pogleda na utopljene otroke in žene, ki so na morju umrle med rojevanjem in jih z novorojenčki še vedno povezuje popkovina,«

odgovarja lampeduški zdravnik Pietro Bartolo na (napačna) mnenja nekaterih drugih zdravnikov, ki so prepričani, da se po dolгих letih na gledanje umrlih, umirajočih, premrlih in komaj še živih beguncev, ki so se v preteklosti zgrinjali na ta otok, navadiš in ti vse postane rutina. Ne, na to se nikoli ne navadiš. Pietro Bartolo (1956) je četrto stoletja tiho in neutrudno opravljal svoje delo, dokler ga niso prepričali, da v knjigi pove svojo zgodbo in razkrije vsaj delec tega, kar je videl. In videl je skoraj več, kot lahko prenesejo človeške oči, vendar vseeno ne preveč, da tega ne bi moglo prenesti njegovo zdravniško srce, ki skuša ostati hladnokrvno tako pri vročnem oživljanju kot pri rezanju prstov z mrtve roke za potrebe odvzema DNK. Bartolo v pripovedi prepleta svoje spomine, pred nami trosi svoje prigode iz otroštva, ob pogledu na izgubljeni rdeči čevlji se spomni svoje bose mladosti in ob pogledu na vzravnano, ponosno in lepo afriško žensko, ki stopi iz patroljnega čolna na kopno, še vedno za hip želi pustiti vse skupaj, pristopiti k njej ter se pozanimati o njeni zgodovini in poti, ki jo je prepotovala do Evrope. Potem pa odvrne pogled in se vrne nazaj k svojemu delu. Zgodba človeka, ki je zadnjega četrto stoletja gledal v morje, polno solza. > SAMO RUGELJ

... zgodba človeka, ki je zadnjega četrto stoletja gledal v morje, polno solza ...

ZORKO JELINČIČ

POD SVINČENIM NEBOM

ZTT in Sklad D. Sardoča, 2017, t. v., 238 str., 19 €

Zorko Jelinčič je bil eden najpomembnejših ustanoviteljev in voditeljev tajne organizacije TIGR, ki se je že leta 1927 prva v Evropi uprla fašističnemu

nasilju. Po prestani polovici 20-letne zaporne kazni, ki mu jo je naložilo posebno sodišče, je po kapitulaciji Italije odšel v partizane ter takrat in še dolgo po vojni opravljal različne politične funkcije. Ko mu je začelo pešati zdravje, ga je zgodovinarica Milica Kacin Wohinz nagovorila, da se je lotil pisanja spominov na svojo burno življenjsko pot. Zaključil jih je dva tedna pred smrtjo poleti 1965. Devetnajst let pozneje izdana knjiga je že davno pošla, razlog za pričujočo novo izdajo pa so predvsem nekatera nova spoznanja in razlage dogodkov, na katere v dodatku opozarja Zorkov sin pisatelj Dušan Jelinčič, in dodatek dokumentarnega slikovnega gradiva v izboru in s komentarji Žarka Rovška. > IZTOK ILICH

NANI POLJANEC, PETER MIKŠA

KRALJ PETER V SLOVENSkih ALPAH

Ljudski muzej Rog. Slatina, 2017, m. v., 166 str., 17 €

Pričujoča monografija, ki postreže z bogato ilustriranim gradivom, od dnevnika vzpona na vrh do fotografij s Triglava (ter še kakega vrha v slovenskih gorah), obravnava vzpon jugoslovanskega kralja Petra nanj. Triglav je bil seveda najvišji vrh v Kraljevini Jugoslaviji in poleti 1939, natančno 9. avgusta 1939, torej manj kot mesec dni pred začetkom druge svetovne vojne, se je nanj povzpel kralj Peter II. Karađorđević (1923–1970, kralj je dejansko postal šele ob svoji polnoletnosti). Njegove fotografije, posnete na vrhu, so spodbudile zbiralca ter ljudskega ustvarjalca Nanija Poljanca, publicista Dušana Babca ter raziskovalca Petra Mikšo in Boruta Batagelja, da so skupaj ustvarili knjigo o tem dogodku in okoliščinah, v katerih je potekal. Še en knjižni prispevek k bogati zgodovini Triglava. > SAMO RUGELJ

MICHAEL WOLFF

OGENJ IN BES

prevod: Andrej Poznič
Ciceron, 2018, m. v., 300 str., 29,90 €

Že v prvih dneh po izidu sredi januarja je knjiga zaradi svoje vsebine, zakulisnega vpogleda v dogajanje v Beli hiši, odkar je se je vanjo naselil Donald Trump, dobila ogromno publicitete. Po eni strani zato, ker je Trump tako ali tako najbolj razvpita medijska osebnost zadnjega časa, po drugi strani pa tudi zato, ker nam je knjiga ponudila vpogled v pogosto zelo bizarno dogajanje v središču oblasti za zdaj najmočnejše države na svetu, ki v manjši ali večji meri vpliva na življenje vseh na tem planetu. Deli knjige ponujajo obilo nastavkov za dogodke, ki – kot denimo uporaba podatkov s socialnega omrežja za namene volitev in lažnih informacij v zvezi s Trumpovimi povezavami z Rusijo – zaznamujejo našo aktualno sedanost. Dobrodošli v Trumpovem svetu! > SAMO RUGELJ

POLEG BESED TUDI DOBRODELNOST

PRIPRAVIL: IZTOK ILICH

Celovška Mohorjeva že sedemnajstič podarila knjige

Trubarjeva hiša literature v Ljubljani je postala tradicionalno in za čedalje številnejše udeležence že skoraj pretesno prizorišče slovesnosti, na kateri Celovška Mohorjeva družba podarja pester izbor svojih knjižnih izdaj društvom, šolam ter na socialnem, kulturnem ali izobraževalnem področju dejavnim nevladnim in nedobičkonosnim organizacijam. V dobrodelni akciji **Podarimo knjige** v duhu krepitve medsosredskih stikov Avstrije s Slovenijo z nadaljevalko tradicije najstarejše slovenske založbe sodeluje tudi Urad zveznega kanclerja Republike Avstrije. Zato sta več kot 2000 izvodov knjig v skupni vrednosti 50.000 evrov tudi letos podelila veleposlanica Republike Avstrije v Sloveniji, **mag. Sigrid Berka**, in predsednik Mohorjeve družbe v Celovcu, dekan **Ivan Olip**.

Avstrijska veleposlanica je v pozdravnem nagovoru med drugim dejala, da so knjige, branje in literarne globine del naše kulture. Da bo tako ostalo, pa je odvisno od nas samih in od tega, da omogočimo branje tudi tistim, ki si knjig morda ne morejo kupiti. Dekan Olip je dodal, da se z akcijo Podarimo knjigo pravzaprav nadaljuje poslanstvo Mohorjeve družbe, ki je še posebej poklica-

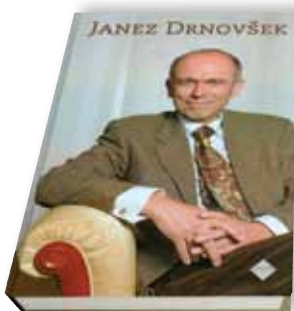
na, da povezuje slovenski narod in skrbi za ohranjanje jezika in kulture med Slovenci doma in onstran meja Slovenije.

Nagrade v vrednostnih bonih je prevzelo devet zastopnikov izbranih organizacij – osmih iz Slovenije in ene iz Hrvaške: Društvo Medgeneracijski center Mežica, Osnovna šola Alojzija Šuštarja v Zavodu sv. Stanislava, Slovenska karitas, Škofijska

gimnazija Vipava, Zavod karitas Samaritan, Zveza kočevskih organizacij / Dachverband der Gottscheer Organisationen, Zveza kulturnih društev nemško govoreče narodne skupnosti v Sloveniji / Dachverband der Kulturvereine der deutschsprachigen Volksgruppe in Slowenien, Zveza prijateljev mladine Slovenije ter Slovensko društvo Bazovica z Reke.

JANEZ DRNOVŠEK

urejanje: Tine Logar
Cankarjeva založba,
2018, t. v., 214 str., 24,99 €

Ob desetletnici Drnovškove smrti (1950–2008) je izšla knjiga o tem slovenskem državniku, ki je nedvomno močno zaznamoval porajanje slovenske države že s svojim vstopom v politiko, ko je na volitvah za člana predsedstva leta 1989 kot relativni (ne pa absolutni) outsider premagal favoriziranega Marka Bulca, potem pa v nadaljevanju svoje politične kariere zasedal najpomembnejše funkcije v državi, od predsednika vlade do predsednika države.

... reprezentativna knjiga o človeku, ki se je s svojim delovanjem zapisal v same temelje nastanka Republike Slovenije ...

Knjižni zbornik prinaša nabor zapisov skoraj dvajsetih avtorjev, od Gregorja Golobiča do Toma Križnarja, ki so z Drnovškom tako ali drugače (poklicno) sodelovali in delali, pri čemer nekateri Drnovška in njegovo osebnost predstavljajo predvsem iz lastne perspektive, ne glede na to, če je morebiti šlo za predsednikove javne aktivnosti, kot je denimo naslednja politična kampanja, spet drugi, bolj zgodovinsko orientirani, pa skušajo objektivno ovrednotiti Drnovškov prispevek k nastajanju in družbeno političnem ter ekonomskem razvoju ter spreminjanju Slovenije v skoraj dveh desetletjih njegovega javnega delovanja. Dovolj reprezentativna knjiga o človeku, ki se je s svojim delovanjem zapisal v same temelje nastanka Republike Slovenije, ob koncu svoje politične kariere, ki jo je zaznamovala tudi Drnovškova bolezen, pa se je usmeril še na širše in bolj splošne človeške teme. > SAMO RUGELJ

JANEZ PIRC

NAD LEDENIKOM IN VELEMESTNIM ŠIKOM

Biciklista med Alpami in Donavo med svetovnimi vojnama

Modrijan,
2018, m. v., 216 str., 21,90 €, JAK

V zgodnjem poletju leta 1937, zadnjem poletju pred nemško priključitvijo Avstrije, sta se bratranca Lado in Stane odpravila na svojo počitniško pustolovščino po Srednji Evropi, med Alpami in Donavo vse do Dunaja. Bilo je kolesarjenje v zadnjih trenutkih normalnega bivanja v Evropi, ki se je v naslednjih letih spremenila v klavnico globalnih razsežnosti. Janez Pirc, Ladov vnuk, je na drobno fotografijo s tega potovanja naletel v albumu med družinskimi fotografijami nekaj po tem, ko mu je oče med kolesarjenjem po Avstriji povedal, da je šel

... počitniška pustolovščina po Srednji Evropi ...

... to od mima tudi ded v svojih mladih letih. Pirca je zgodba zagrabila, počasi je prišel do dodatnih fotografij, se pogovarjal z ljudmi, ki so poznali bratranca in so kaj vedeli o njuni poti ter potem sčasoma rekonstruiral ne samo njuno pot, temveč vsaj v enaki meri tudi čas, v katerem sta kolesarila popotnika. To poročilo o kolesarjenju, ki se je odvijalo pred osemdesetimi leti se tako obenem bere kot doživeta družinska kronika, obogatena z mnogimi detaili, družbeno angažirano poročilo o tedanjih časih ter osebna pripoved nekoga, ki iz prahu časa in spominov ponovno osvetljuje fragmente življenja svojih prednikov. Izvrstno! > SAMO RUGELJ

Samo Rugelj

TRIGLAVSKE POTI

Hvalnica hoji in potepanja na vrh Slovenije

Zagotovite si svoj izvod po prednaročniški ceni 16 €!
Prednaročniška ponudba velja do 8. maja.

Redna cena 19,90 €

286 strani • barvne in črno-bele fotografije • mehka vezava z zavihki

»Po naslovu in začetnih taktih branja Rugljeve knjige *Triglavske poti* se zdi, da je v ospredju mogočni in opevani Triglav. Vendar pa se v nadaljevanju vse bolj izkazuje, da je to avtor sam, s svojim hrepenenjem in željami, notranjimi boji in strahovi ter z razmerjem do svojih bližnjih, s katerimi poskuša deliti tisto, kar je nekoč dobil od staršev – ljubezen in občudovanje gora. Prijetno in osvežujoče branje, ki bo obogatilo slovenski knjižni trg, nedvomno pa tudi planinsko literaturo.

– Vladimir Habjan, urednik *Planinskega vestnika*

Prednaročila sprejemamo:

• na spletni strani www.bukla.si

• 01/520 18 39 • knjigarna@umco.si

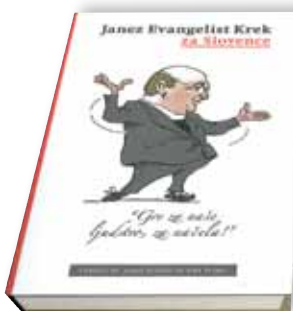
UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v bolje založenih knjigarnah!

JANEZ EVANGELIST KREK ZA SLOVENCE

urejanje: Janez Juhant, Aleš Primc
Družina, 2017, m. v., 302 str., 16,90 €

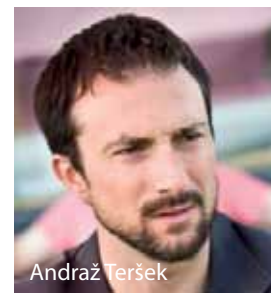
Lani je minilo 100 let od smrti vsestransko angažiranega dr. Janeza Evangelista Kreka. Deloval je na toliko različnih področjih, da je svoje (pre) kratko življenje končal prav zaradi izčrpanosti. A če je na eni strani slabo skrbel zase, pa tega ni mogoče reči za njegov odnos do slovenskega naroda. Vanj so bile namreč uperjene vse njegove moči in skrbi; v svoji socialni in družbeni angažiranosti je bil trden in neomajen, številni sodobniki, tudi Cankar in Župančič, pa so v zapisih, ki so jih ustvarili ob Krekovi smrti, poudarili prav pomen njegovega udejstvovanja za blagor najšibkejših slojev. Knjiga prinaša dragocene izvlečke Krekovih zapisov, govorov ali misli s področja človeških odnosov, politike, religije, vzgoje in izobraževanja, države, družine, naroda in še česa – večina od njih je bila v preteklosti že objavljena, vmes pa je tudi nekaj njegovih težje dostopnih spisov. Vsi po vrsti dokazujejo, da je bil Krek človek, čigar mnoga razmišljanja in prepričanja so aktualna še danes, kar bralca še dodatno nagovarja k razmisleku o njegovi veličini in pomenu njegove vpeščin. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ANDRAŽ TERŠEK ETIKA POLITIKE

Esejistični komentar ustave,
z novo ustavo

UMco, zbirka Angažirano,
2018, m. v., 453 str., 24,90 €

Andraž Teršek

Andraž Teršek je doktor pravnih znanosti, pravni teoretik in filozof, predvsem pa sodobni ustavnik in predstavnik pravniške avantgarde. Zaposlen je kot univerzitetni učitelj na Univerzi na Primorskem v Kopru, predava pa teme iz prava, etike, politologije, psihologije, edukacije in aktivnega kritičnega

državljanstva. Je avtor številnih znanstvenih in strokovnih del. Poklicno si prizadeva predvsem za zaščito dostojanstva in pravic ljudi, ki jim kakovost življenja neupravičeno slabšajo odločitve javnih oblasti ter za komplementarnost kulture pravic z odgovornostjo in dolžnostmi. Njegova prejšnja knjiga je bila strokovna monografija *Socialna ustavna demokracija*, v *Etiki politike* pa je na ustavo pogledal iz malce drugačne perspektive – dostopnejše širšemu bralstvu. Besedilo te esejistične knjige je namreč kombinacija tistega, kar ustava jasno določa in sporoča, potem tistega, kar Teršek pripisuje ustavi, četudi to – morda – v njej izrecno ne piše, ob tem pa tudi tistega, kar bi se mu zdelo primerno, včasih pa nujno pripisati ustavi, ali nemara izrecno zapisati vanjo. Teršku se zdi slovenska ustava dobra. Zajema široko paleto temeljnih načel, pravic in svoboščin, moralno utemeljenih in racionalno pripoznanih. Dovolj obsežna in vsebinsko pestra je, da pokriva vsa najpomembnejša področja in vprašanja družbenega življenja. Njen vrednostni temelj omogoča razvoj najvišje ravni systemske zaščite človekovih pravic in svoboščin, njihovega uresničevanja v funkciji odgovornosti in dolžnosti, demokracije in vladavine prava. S tem pa pristne etike politike skupnosti. Dopolnjuje moralno branje in vabi k moralnemu branju. Hkrati pa je dovolj pomensko odprta in abstraktna, da omogoča dopolnjevanje, širjenje in razvoj temeljnih (ustavno) pravnih in pravno filozofskih načel, temeljnih pravic in temeljnih svoboščin z razvojno razlago. Tako se omogoča ohranjanje in kakovostni napredek demokracije in vladavine prava. V svoji knjigi se avtor ukvarja tudi s tem, kar ustava razlagalno vsebuje, čeprav to v njej ni izrecno in po črki zapisano. To ji je po Terškovem mnenju moč pripisati in v njej prepoznati prav s prepričljivo, strokovno utemeljeno, celosčno in inteligentno razlago, ki ustreza njenemu duhu in smotru ustavnega reda.

> SAMO RUGELJ

GEORGE ORWELL

SVOBODA ALI SUŽENJSTVO?

V kitovem trebuhu in drugi eseji

prevod: Maja Ropret

Sanje, zbirka Sanje,
2017, m. v., 205 str., 17,95 €, JAK

Angleškega pisatelja Georgea Orwella (1903–1950) seveda najbolj poznamo po njegovih znanstvenofantastičnih romanih (*1984* in *Živalska farma*), v zadnjem obdobju pa so bila pri nas prevedena tudi njegova neleploslovna izpovedna dela, denimo *Poklon Kataloniji* in *Na robu in na dnu v Parizu in Londonu*. Zdaj smo dobili še prevod izbora njegovih esejev približno iz obdobja okoli druge svetovne vojne in med njo, v katerih bistroumni Orwell s svojim občutljivim pisanjem sega na različna področja, od rasizma in vprašanja vojnih zločincev pa vse do angažiranih literarnih kritik in primerjave osebnih stroškov za cigarete in nakupljene knjige. Čeprav se na prvi pogled zdi, da je izdajanje več kot sedemdeset let starih esejev nesmiselno, so ti presenetljivo aktualni, saj se skozi njih razodeva, da živimo v precej podobnem času, kot so bila trideseta leta prejšnjega stoletja, ki so kulminirala v izbruh druge svetovne vojne. > SAMO RUGELJ

JASMIN B. FRELIH

BLEDA SVOBODA

Cankarjeva založba,
2017, t. v., 190 str., 24,99 €, JAK

Ko dobim v roke esejistično knjigo dve desetletji mlajšega leposlovnega avtorja, me najprej zanima njegova pisateljska kondicija v stvarnem žanru, potem pa še to, ali mi lahko (o svetu in/ali kulturi) pove kaj novega. Pri Jasminu B. Frelihu (1986), enem najbolj opaznih glasov mlajše generacije, avtorju nagrajenega romanesknega prvencu *Na/pol*, sta odgovora na obe vprašanji pozitivna. Frelih po eni strani v svojih esejih posega na različna (kulturnozgodovinska) področja in jih združuje v lepo spleteno zgodbo, denimo *Pritisk*, v kateri prepleta atentat na Kennedyja, terorizem v Bostonu, lastno pisanje in branje

DeLillovega romana *Libra* ter žvižgača Edwarda Snowdna. Po drugi strani pa skuša umestiti svojo generacijo v sedanjí svet ter pokazati na njene ključne značilnosti (in povedati, kaj pri njih v resnici pomeni »nakonektanost«). Hkrati pa v okviru postštudentskega pogleda na svet, ki še ni obremenjen s klasičnimi pogledi, zaznamovanimi z bojem za ustrezno (materialno) eksistenco, premišluje o svetu ter bivanju v 21. stoletju nasploh, od arabske pomladi do zasedbe Wall Streeta, in o (pogosto samo) navidezni svobodi, ki pa tej generaciji v praksi ne ponuja prav veliko. Suvereno izpisani eseji. > SAMO RUGELJ

ŽIGA VALETIČ

**80TA:
DESETLETJE MLADIH**Zgodba slovenskega pop-rocka
v času, ko je popularna glasba
krojila podobo (in usodo) sveta

Zenit,

2018, m. v., 304 str., 25 €

**... Pankrti, Buldožer,
Lačni Franz,
Pomaranča, Prizma,
Vidosex, Laibach,
Niet, Borghesia,
Miha Kralj, Gu-Gu,
Marijan Smode,
Avtomobili, Hazard,
Agropop, Quatebriga,
Miki Šarac, Wolf,
Rendez-Vous,
Aleksander Mežek,
Moulin Rouge,
Čudežna polja,
Jani Kovačič,
Andrej Šifrer ...**

beno dogajanje, napisal »zgodbo« slovenskega pop-rocka in deloma alternativnejših zvrsti, ki so krojile glasbeno podobo osemdesetih let pri nas. Rezultat je sila berljiv, sredinsko izpostavljen kronološko vezan sprehod čez zvrsti, skupine in ustvarjalce »naše« mladosti. Čeprav je besedilo naphano s podatki, ne gre za enciklopedično formo, ampak pregledno in široko zastavljeno delo, ki v uvodu bralcu s predstavitvijo zgodovine slovenske popularne glasbe nastavi potrebno izhodišče za izlet v osemdeseta leta in se konča s pogledom njihove zapuščine v devetdesetih letih in kasneje. Dogajanje pogosto uokvirja s takrat aktualnimi družbenimi ali tehnološkimi dogodki, da ga lažje razumemo, občasno pa vključuje anekdote ali opažanja iz osebnih izkušenj, kar tekst pripovedno obogati. Velja pohvaliti tudi obsežen slikovni izbor naslovnih albumov, ki kar vabijo, da bi poiskali nekatere plošče. No, druga, dobrodošla rešitev pa je poslušanje digitalnega albuma *Osemdeseta: desetletje mladih*, ki je sočasno izšel pri ZKP RTV SLO in bo kot nalašč za podlago ob prebiranju knjige. *80ta* je pomembno delo, ki prispeva k ohranjanju domače (pop)kulturne dediščine, hkrati pa nostalgičen časoplov, pa če ste 80ta doživeli ali ne. > ALEŠ CIMPRČ

»Desetletje, ko je zabavna glasba doživela največje preobrate: silovit vzpon videa, razmah elektronike, tehnične izboljšave v koncertni opremi, številne nove plesne zvrsti, prvo resnejšo razvejanost subkultur ter zakoličenje večine žanrov pop-rocka, kot jih poznamo še danes. Albumi, izvajalci, besedila ... vse to je bilo v središču pozornosti v času, ko ni bilo računalnikov, mobilnih anten lovile vsega štiri kanale,« opiše avtor glasbeno okolje osemdesetih let in nadaljuje: »Takrat je bila glasba edini kulturni medij, ki je pronical in prodril skozi sleherno družbeno oviro.« In res, Slovenija je bila v tistem času na presečišču. Po eni strani se je k nam širila zahodna popkultura, ki je takrat s pojavom filmskih blockbusterjev, MTV-ja in osembitnih hišnih računalnikov doživljala do tedaj neviden razmah, po drugi strani pa smo bili ujeti v socialistično okolje nekdanje domovine Jugoslavije, ki ni mogla ubežati velikim družbenim spremembam, kot je bil padec berlinskega zidu. To dinamično okolje, kjer je glasba na eni strani postajala vedno bolj »komercialna«, po drugi strani pa tudi družbeno (uporniško) angažirana, se je odrazilo v živahni in raznoliki domači sceni, kar čudovito prikaže pričujoča knjiga. Valetič je ob spoznanju, da ne obstaja knjižno delo, ki bi celostno obdelalo takratno glas-

MATIC MAJČEN

**KUBRICKOVA ODISEJA
V VESOLJU**

ilustracije: Toni Buršič

Aristej, zbirka Dialogi,

2018, m. v., 160 str., 20 €

Letos mineva pol stoletja od premiere Kubrickove *Odiseje v vesolju*, morda najvplivnejšega znanstvenofantističnega filma vseh časov, vizionarske umetnine dveh velikih umov (Kubricka in Clarka), intelektualnega presežka, v katerem so se prepletali filozofija, evolucijska znanost in religija, finančne polomije (začetni proračun je bil močno presežen, pa tudi predvideni čas snemanja), seveda pa tudi enega od filmov, ki je ključno zaznamoval Kubrickov sicer izjemni opus. Publicist in filmski kritik Matic Majcen v svoji monografiji tako kronološko obdelava ta film od ideje do realizacije, nas ob 99 vprašanih popelje skozi film in odgovarja ter razjasnjuje morebiti neznane pojme in poudarke iz njega (kot je ob premieri filma rekel Clark: »Če bo gledalec vse dojel že ob prvem gledanju, potem smo zgrešili svoj namen!«), potem pa v zaključnem delu opiše tudi to, kaj se je dogajalo s Kubrickom in Clarkom po tem filmu, ki si ga je, denimo, John Lennon po lastnih besedah ogledal enkrat tedensko. Ena od redkih izvirnih filmskih monografij v zadnjem času pri nas! > SAMO RUGELJ

Poslavljanjacena 25 €
distribucija Buča d.o.o.

Poslavljanja so nehote postala Predanova čitanka ali, kakor pravim, svojevrsten zbornik leposlovnih spominov, intervjujev, dveh vzorčnih portretov. Pri tem pomislim na Ivana Cankarja, ki se je sprehodil po »svoji literarni njivi« in našel med ostanki snopov in plevela nekaj dragocenih klasov, da se je sklonil in pobral in jih natisnil, ker se mu je zdelo, da bi bilo škoda, če bi ostali kar med grudami na njivi. In tako je, hvala Bogu, Vasja Predan, poiskal in dodal nekaj klasja v svoj sijajni jesenski zbornik.
Tone Partljič

Iztok Ilich, rojen leta 1947 v štajerski prestolnici, se je že med študijem filozofije in književnosti aktivno angažiral; začel je s prevajanjem in pisanjem za različne časnike, revije in radijske hiše. Z leti je pridobil številne delovne izkušnje na področju knjigotrštva in založništva; to široko pridobljeno znanje je predstavil v pomembni monografiji *Pota knjige* (2004, 2006) in nato še v leksikonu *Knjiga* (2007). Leta 2012 je prejel Schwentnerjevo nagrado za življenjsko delo. Z njim smo se pogovarjali ob izidu ene njegovih bolj ambiciozno zasnovanih monografij, *Brezmejna Slovenija*.

»Branili so se s tiskanjem slovenskih knjig ...«

IZTOK ILICH

BREZMEJNA SLOVENIJA

Trdoživost ljudskega izročila

fotografije: Izток Ilich, Slavka Ilich

Cankarjeva založba,

2018, t. v., 319 str., 39,90 €

na primer, sem res bil, na »svojo pest«, prvič že leta 2004. V Reziji in marsikje na avstrijskem Koroškem tudi že prej. Vendar sem se potem še vračal – če se je dalo ne sam, najraje seveda z ženo Slavko –, da sem razumel in zapisal, kar se mi je zdelo potrebno, da bi lahko razumeli tudi drugi.

Bukla: Kdaj in kako je pri vas vzniknilo zanimanje za ljudsko izročilo in njegove varuhe, o čemer pišete v vaših zadnjih knjigah?

Ilich: Že v otroštvu, z babičnimi pravljicami, predvsem v priredbah Frana Milčinskega. In potem med študijem; še vedno obžalujem, da se namesto za filozofijo, takrat predvsem marksologijo, ki mi »ni ležala«, nisem odločil za etnologijo. Bil bi kolega sijajne, danes sedemdesetletne generacije etnologov. Ure se ne da zasukati nazaj, sem pa postal njihov sopotnik v društvu. Z imenitnimi rajžami in debatami se je začela moja »drugoživljenjska« učna doba. Tudi kot urednik sem pomagal do objave kar nekaj etnoloških knjigam.

Bukla: Koliko časa je nastajala knjiga *Brezmejna Slovenija*? Po pregledovanju zapisanega ste nekatere kraje obiskali v razdobju več kot deset let ...

Ilich: Res je. Sprva sem različne prireditve spremljal največ iz radovednosti, da sem o slikovitih starih šegah in navadah ter o položaju jezika – ki je zame temelj nesovnega izročila in identitete! – lahko tudi kaj napisal. Vedno so me najbolj zanimali ljudje, ki dediščino živijo in jo s tem ohranjajo. Zdaj že več kot desetletje to počnem intenzivneje in sistematično. Leta 2014 so izšli *Varuhi izročila*, zdaj še *Brezmejna Slovenija*. Gradivo za ti knjigi se je kopičilo in prepletalo. Moral sem ga nekako razdeliti in obenem dopolnjevati. Kar ni šlo v prvo knjigo, je postopoma dozorelo za drugo. Pri žal že pokojnem profesorju Viljemu Černu v Bardu,

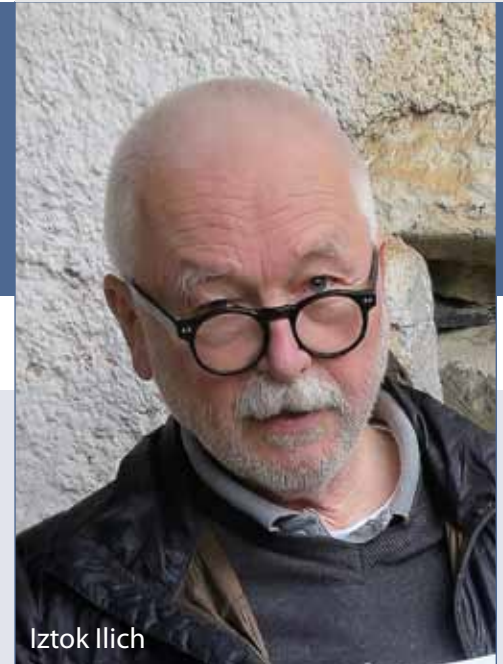
Bukla: Se je kje v tem času stanje varovanja ljudskega izročila opazno spremenilo – bodisi na bolje ali na slabše?

Ilich: Enega samega odgovora ni. Raje pa govorim o uspešnih praksah. V Benečiji, kjer – drugače kot na Tržaškem, Goriškem pa tudi na Koroškem, a podobno kot v Porabju – nikoli niso imeli slovenskih šol, je pravi čudež, da so tamkajšnja narečja preživela fašizem in nacizem. Najzaslužnejša za to je bila duhovščina, vendar je legendarnih čedermacev vedno manj, naslednikov pa nimajo. Zato je sprva napol tajno, zdaj pa vedno bolj odmevno delovanje dvojezične šole v Špetru v Nadiški dolini še toliko bolj pomembno. V Terski in Kanalski dolini ter Reziji o svoji, tudi slovenski šoli za zdaj le sanjajo. Ne more je nedomestiti niti čezmejni projekt Zborzbirk, ki je sicer v zadnjih letih vzdolž zahodne meje vzpostavil mrežo večjih in manjših etnoloških muzejev in zbirk – informacijskih točk s »srcem« v SMO – Slovenskem multimedialnem oknu v Špetru, ki družijo vse te kraje in z njimi povezane ljudi. Ti stiki vsaj nekaterim dajejo občutek, da to, kar znajo in kakor govorijo, ni nepomembno, ničvredno, in da je razvoj turizma morda boljše možnost za obstanek kot tradicionalno odhajanje za delom daleč zdoma.

Bukla: Kje vas je trdoživost ljudskega izročila najbolj presenetila? Je ta bolj posledica zavernih posameznikov ali agilnosti ustreznih institucij?

Ilich: Za oboje gre: ponekod nad etnološkimi zbirkami in prireditvami z napotki in spodbudami »držijo roko« muzeji in druge strokovne ustanove, marsikje pa se ljudje, predvsem ob krajevnih in cerkvenih praznikih, že od nekdaj organizirajo sami. Ne da bi jih kdo priganjal ali nadzoroval, postorijo, kar je treba, in pri tem bolj ali manj uspešno vključujejo tudi mlajše nadaljevalce tradicije.

Bukla: Če pogledamo zemljevid obravnavanih točk v knjigi, vidimo, da jih je več kot polovica onkraj meja? Kako to? Je to neposredno

Iztok Ilich

povezano z vašo metaforo, da kruha ne bi bilo brez njegove skorje?

Ilich: Kruha, tj. slovenske države, po mojem mnenju ne bi bilo – ali pa bi bila še precej manjša kot je –, če se v drugi polovici 19. stoletja za naš jezik in kulturo ne bi s tolikšno vnemo in požrtvovalnostjo zavzeli rojaki na obrobju. Oni so bili v stoletju prebujajočih se nacionalnih programov v stikih z večjimi in močnejšimi mejaši prvi na udaru. Branili so se s tiskanjem slovenskih knjig na Koroškem, od koder se je širila tudi ideja Zedinjene Slovenije, pa z organiziranjem čitalnic in taborov na Štajerskem in Primorskem, ko je bila »sredica« z Ljubljano še bolj previdna. Prvo čitalnico – njen tajnik je bil Fran Levstik – so leta 1861 odprli v Trstu, naslednjo v Mariboru, tretjo v Ljubljani, veliki tabor v Vižmarjih pri Ljubljani pa je bil po prvem ljutomerskem šele sedmi po vrsti! Po osamosvojitvi prvič živimo v razmerah, ko meje ne zapirajo ali ovirajo več poti do rojakov v zamejstvu. In ne njih k nam. Od tod tudi naslov *Brezmejna Slovenija*. Meje v glavah so povsem druga, veliko večja težava.

Bukla: Morda pripravljate še kak projekt na to temo?

Ilich: Od obeh knjig je ostalo še precej gradiva. Zlasti o zanimivih zbiralcih in njihovih zbirkah. Nekatere so prave zakladnice, ljudje pa žive enciklopedije. Ne vem pa, ali mi bo še uspelo vse to povezati. Če drugega ne, bi moral znova vzeti pot pod noge – in ugotavljati, da skupni slovenski kulturni prostor, kot se je svoj čas reklo temu svetu, le ni tako majhen, kot je videti.

DAVID E. STANNARD

AMERIŠKI HOLOKAVST

Osvajanje Novega sveta;

Prvi zvezek

prevod: Zoja Skušek

Založba /*cf., Rdeča zbirka,

2017, m. v., 338 str., 24 €, JAK

Holokavst je beseda, ki je najpogosteje povezujemo z genocidom Nemcev nad Judi med drugo svetovno vojno, vendar se je havajski zgodovinar David E. Stannard (1941) odločil, da jo bo uporabil tudi v naslovu svojega šokantnega zgodovinskega dela *Ameriški holokavst*, ki je izvirno izšlo leta 1992. Stannard je strokovnjak za ameriško zgodovino, še posebno za zgodovino nasilja na ameriških tleh, s svojimi deli pa pri svojih kolegih in splošnem občinstvu ni samo dvigoval obrvi, temveč je sprožal tudi mnoge polemike, saj je obstoječe zgodovinske interpretacije in teze pogosto postavljaj na preizkušnjo. Tako je, denimo, v delu *Before the Terror (Pred terorjem)*, ki je izšlo leta 1989 (torej neposredno pred *Ameriškim holokavstom*), v katerem se ukvarja z nasiljem Evropejcev na Havajih, postavil tezo, da je bilo Havajčanov štirikrat ali celo petkrat več, kot so menili dotlej, kar je v drugo perspektivo postavilo tudi genocid nad njimi. V *Ameriškem holokavstu*, ki ga uvede z dvema ključnima, tehnološko prelopnima letnicama s strahotnimi posledicami, letom 1492, ko so Španci pripluli v Ameriko, in letom 1945, ko so Američani v puščavi naredili prve resne jedrske poskuse, Stannard bralca rešeta s srhljivimi podrobnostmi o tem, kako so se konkvistadorji znašali nad indijanskim prebivalstvom ...

Oriše, kako so njihove otroke dobesedno metali svojim psom, ki so zrasi na človeškem mesu, s svojimi brutalnimi metodami, ki so vključevale tudi pobijanje žensk in otrok, kar je temeljna zakonitost genocida, saj v kali uničuje kateri koli narod, pa na nekaterih območjih število prvobitnih prebivalcev zmanjšali tudi za 99 odstotkov. Da o kužnih boleznih, ki so jih prinesli s seboj, niti ne govorimo. Če ste imeli v zvezi z Evropejci, ki so v Ameriko prišli pred dobrimi petsto leti, še lepo sliko, vam jo ta knjiga ubije in zmelje v prah, beseda holokavst pa v tem ameriško-indijanskem kontekstu dobi še strašnejšo konotacijo. > SAMO RUGELJ

BRONISŁAW MALINOWSKI

ARGONAVTI ZAHODNEGA PACIFIKA

Pripoved o podjetnosti in dogodivščinah domačinov v arhipelagih melanezijske Nove Gvineje

prevod: Nives Sulič Dular, Kaja Kosmač, Nežka Struc

Aristej, zbirka Dialogi,

2017, m. v., 543 str., 36 €, JAK

Poljak Bronisław Malinowski (1884–1942) je eden najbolj znanih etnologov in antropologov svojega časa, njegova slava in pomen pa segata do današnjih dni. Do zdaj smo imeli pri nas prevedeno njegovo knjigo *Znanstvena teorija kulture* iz leta 1944 (izšla je pri Studii humanitatis), v kateri je svojo teorijo kulture pojasnjeval s teorijo institucij: kulturo je razumel kot skladno celoto institucij, katerih funkcije in človekove biološke potrebe so tesno povezane. Zdaj pa je izšel prevod njegovega najbolj znanega dela *Argonavti zahodnega Pacifika* iz leta 1922 (ta knjiga je sicer del širše zastavljene trilogije). Knjiga je močno vplivala na kasnejši razvoj etnologije in antropologije, tako s svojim raziskovalnim terenskim pristopom, ki ga je skušal Malinowski zasnovati kar se da znanstveno, kot tudi vsebinsko – v središču so domačini s Trobiandskih otokov, ki so del Papuanske Nove Gvineje, kjer je avtor približno v obdobju prve svetovne vojne preživel več let. Po besedah urednice Emice Antončič gre za doslej največji projekt založbe Aristej, ki je bil zahteven tako prevajalsko kot tudi uredniško. Sodelavci pri tem projektu so se spopadli z različnimi izzivi, denimo s tem, kako prevajati (in sklanjati) izraze iz tamkajšnjega domorodskega jezika, ki niti nima svoje slovnice itn. To se vidi že iz izraza *kula*, ki predstavlja eno od osrednjih vsebin knjige in so ga v prevodu iz samostalnika spremenili tudi v glagol. *Kula* je namreč ime za dovršen trgovski sistem (iz)menjave, pri katerem domačini po točno določenih več sto kilometrov dolgih trgovskih poteh med otoki izmenjujejo razne uporabne proizvode, ki jih izdelujejo, pa tudi okrasje, ki ima močan simbolni pomen ter zaznamuje in usmerja tamkajšnje družbene odnose. *Argonavti zahodnega Pacifika* so antropološka klasika, ki nam podrobno izriše življenje enega zadnjih prvobitnih ljudstev na začetku 20. stoletja. > SAMO RUGELJ

Izšel je knjižni prvenec avtorice Barbare Nagode Ambrož, **Back to the Roots.**

O knjigi: Knjiga je namenjena vsem, ki imajo radi ples. Prvi del knjige govori o tem, kako implementirati avtentične vrednote iz Afro-Kubanske kulture v družabni in tekmovalni ples. Drugi del je posvečen natančnim analizam tekmovalnega plesa. Tretji del knjige kronološko prikazuje kubanske plesne, glasbene oblike in njihov razvoj skozi čas vse do današnjih dni. Vsak bralec lahko knjigo bere iz svojega zornega kota in v skladu s svojimi potrebami in vizijo. Pomembno je ozaveščati, kako nas ples bogati in povezuje.

O avtorici: Barbara Nagode Ambrož je Kubo v zadnjih dvaintridesetih letih obiskala tridesetkrat. Z mednarodno plesno delavnico „Cuban Experience“, ki je zadnjih pet let potekala v Havani, je omogočila vpogled v prvinske glasbene in plesne oblike 350 udeležencem iz več kot 30 držav. Kot trenerka športnega plesa, predavateljica in plesna sodnica je do danes delovala v 53 državah na vseh petih kontinentih.

Knjiga vsebuje 192 strani in 27 barvnih fotografij.

Cena: 50 EUR

Naročila: bojana.zarnik@deminox.si

FLOYD GIBBONS

RDEČI BARON

Zgodba o baronu von Richthofnu

 prevod: Janez Žerovc, Milena Podgoršek
 Cankarjeva založba,

2018, t. v., 325 str., 34,99 €

Letos bomo obeležili stoto obletnico konca prve svetovne vojne, ta pa že prinaša izid knjig iz tistega časa. Med njimi najbrž ne bo manjkalo biografij. Knjiga *Rdeči baron* je življenjepis letalskega barona Manfreda von Richt-

hofna, izšla je že leta 1927, napisal pa jo je ameriški poročevalec Floyd Gibbons, tudi sam ranjen med prvo vojno, zaradi

česar je potem nosil prevezo čez oči. Baron Richthofen je bil razvpiti nemški vojaški pilot, ki je med vojno sestrelil osemdeset vojaških letal, proti vsakemu nasprotnemu pilotu drzno zastavil svoje življenje, bil slavljen s strani rojakov (»vreden za tri divizije mož«, je trdil nemški general Ludendorff), spoštovan s strani zaveznikov ter na koncu sestreljen zaradi začetniške napake in potem pokopan z vojaškimi častmi. Gibbonsa je zgodba o von Richthofnu tako prevzela, da je po vojni podrobno raziskal njegovo otroštvo in življenje, se pogovarjal z njegovo mamo itn., s tem pa izpisal avtentičen portret (letalskega vojskovanja v prvi svetovni vojni.

Replika Fokkerja Dr.1 s kakršnim je letel Manfred von Richthofen.

ASHLEY JACKSON

CHURCHILL

prevod: Igor Antič

Cankarjeva založba,

2018, t. v., 438 str., 37,99 €

Ravno kak mesec po tem, ko je Gary Oldman dobil oskarja za svojo upodobitev Winstona Churchilla v filmu *Najtemnejša ura*, ki je pokril kritično obdobje v polpretekli britanski zgodovini, ko se je ta na začetku druge svetovne vojne znašla pred dilemo, kako ostro in na kakšen način se postaviti proti Hitlerju (pri čemer je Churchill razblinil vse dileme), smo dobili prevod »najboljše med srednje dolgimi Churchillovimi biografijami«, ki jo je napisal Ashley Jackson, profesor imperialne in vojaške zgodovine na Kraljevem kolidžu v Londonu. Zakaj »najboljše med srednje dolgimi«? Preprosto zato, ker poglobljene knjige o Churchillu (1874–1965) in raznih vidikih njegovega življenja še vedno izhajajo vsako leto. In seveda zato, ker gre morda za največjega britanskega državnika vseh časov, dovolj ekscentričnega, a obenem tudi karizmatičnega in trdoživega (kljub nezdravemu načinu življenja je dočakal 90 let), da je pomembno zaznamoval približno pol stoletja angleške in svetovne zgodovine. Zato je vse v zvezi z njegovim življenjem obsežno – tudi njegovi spomini na drugo svetovno vojno, ki so bili v slovenščino prevedeni sredi šestdesetih let, imajo več kot tisoč strani (med drugim je tudi sam napisal nekaj deset knjig in dobil tudi Nobelovo nagrado za literaturo). Dovolj podroben in reprezentativen življenjepis človeka, ki sicer nikoli ni prišel v Slovenijo, vendar je, o čemer piše Božo Repe v svoji uvodni besedi k tej biografiji, s svojim globalnim vplivom nekajkrat močno zaznamoval tudi naše življenje.

SILVIO PONS

SVETOVNA REVOLUCIJA

Zgodovina mednarodnega komunizma 1917–1991

prevod: Nevenka Troha

Sophia, zbirka Naprejl,

2017, t. v., 400 str., 32 €, JAK

Monografija o zgodovini mednarodnega komunizma je umeščena med dve ključni letnici, ki (vsaka na svoj način) opredeljujeta začetek in konec nekega – komunističnega – obdobja, ki pa se ni začelo ravno leta 1917, temveč že kar nekaj prej, in se ni povsem končalo leta 1991, čeprav je takrat doživelo zaton. Silvio Pons, profesor novejšje in sodobne zgodovine Vzhodne Evrope na Univerzi Tor Vergata v Rimu in avtor mnogih knjig, nas v *Svetovni revoluciji* iz leta 2012 sistematično popelje skozi čas, ki ga je zaznamoval komunizem: od njegove zmage v Rusiji in (njegovega) poraza v Evropi (okoli leta 1917) prek njegovega razbohotenja v Rusiji v obdobju do leta 1939 ter pakta Molotov-Ribbentrop in zaveznitva s Hitlerjem, ki se je potem sprevrglo v veliko domovinsko vojno ter pripeljalo do zmage Rusije v drugi svetovni vojni, kar je spodbudilo nastanek sovjetskega in komunističnega »zunanjega« imperija (države Vzhodne Evrope itn.). Temu so sledili ohladitev odnosov z Jugoslavijo, revolucija na Kitajskem in korejska vojna, kriza v Srednji in Vzhodni Evropi, konec enotnosti komunistov, prodiranje komunizma v tretji svet, prelom med Sovjetsko zvezo in Kitajsko, praška pomlad leta 1968, počasni razkroj komunističnega gibanja, gibanja evrokomunizma, zamiranje izvirnega komunizma, reforme in njegov padec, ki pa, kot vidimo denimo na Kitajskem ali pa v Severni Koreji, še zdaleč ni dokončen, saj je mutiral v novo evolucijsko stopnjo. Knjiga, s katero dobimo reprezentativen vpogled v to, kako obsežne in globalne posledice je imel komunizem po vsem svetu in kako globoko in strukturno je zaznamoval 20. stoletje.

ERIC HOBSBAWM

ČAS SKRAJNOSTI

Svetovna zgodovina

1914–1991

prevod: Seta Knop, Katarina Jerin,

Srečko Balent

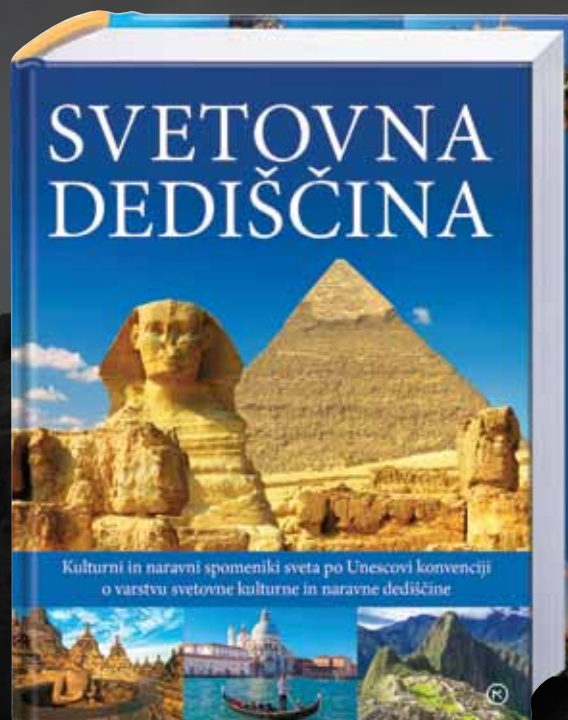
Sophia, zbirka Naprejl,

2017, t. v., 675 str., 35 €, JAK

Monografija, ki se lepo bere v kompletu s *Svetovno revolucijo*. Založba Sophia, ki skrbi, da so ključne knjige britanskega zgodovinarja Erica Hobsbawma (1917–2012) pri nas ves čas v obtoku, se je odločila za ponatis njegove vplivne svetovne zgodovine *Čas skrajnosti*, ki je izvirno izšla leta 1994, v slovenščini pa prvič leta 2000. Hobsbawm, ki je na svoji koži doživel obdobje, ki ga popisuje v tej knjigi, ponuja širok vpogled v razvoj politike, ekonomije in misli v 20. stoletju, pri čemer pregled dogodkov in osebnosti iz tega obdobja analizira in razdeli v tri dele: prvi je doba katastrofe (1914–1945), ki so jo zaznamovali dve svetovni vojni, velika gospodarska kriza, oktobrski revolucija, fašizem in razpad kolonialnih imperijev; temu sledi zlata doba (1946–1973), v kateri so v ospredju boj za prevlado med kapitalizmom in socializmom v ozračju hladne vojne ter silovit gospodarski in tehnološki razvoj; tretji del pa poimenuje *Zemeljski plaz* (od leta 1973 naprej), ki je po njegovem pomenil obdobje univerzalne krize v ekonomskem, političnem in socialnem smislu, vrhunec tega obdobja, s katerim sklepa knjigo, pa predstavljajo posledice razpada Sovjetske zveze in sesutja evropskih komunističnih režimov.

NAŠ SVET, TAKO ZELO LEP

V novi, veličastni monografiji

608 strani, 24 x 30 cm. Izide maja 2018.

Odkrijte lepote vseh 1073 naravnih in kulturnih spomenikov s seznama UNESCO.

**ODLIČNO
DARILO +
NAGRADNA
IGRA!**

20 €
PRIHRANKA
v prednaročilu

**CENA V
PREDNAROČILU:**
17,98 € x 5
ali 89,90 €
Cena po izidu: 109,90 €

PREDNAROČILA LE ŠE DO 30. 4. 2018!

V sodelovanju z **ars®
longa**
akademska potovalna agencija

IZKORISTITE ŠTEVILNE UGODNOSTI V PREDNAROČILU:

☎ 080 12 05 🌐 www.mladinska.com/svetovnadediscina 😊 pri zastopnikih 📖 v knjigarnah

Ali Žerdin (1965) ni samo novinar in urednik s tridesetletnim stažem, ki je naprej delal na Radiu Študent, zatem bil (novinar in) namestnik odgovornega urednika *Mladine*, potem urednik *Dnevnikov*ve priloge *Objektiv* ter tudi odgovorni urednik *Dnevnik*a, od leta 2010 pa je kot urednik *Sobotne priloge* zaposlen pri družbi Delo. Ali Žerdin je tudi raziskovalec omrežij in je leta 2012 na ljubljanski FDV doktoriral s tezo o vplivu menjave politične elite na omrežje ekonomske elite, ob tem pa tudi avtor knjig, kot so *Generali brez kape* (1997), *Omrežje moči* (2012) in *France Bučar* (2015) ter soavtor večjega števila zbornikov in razprav v strokovno-znanstvenih publikacijah. V tem omreženem času je pravkar izšla njegova knjiga *Ujetniki omrežij*, ki je ujela duh slovenskega časa in ga prepletla z globalnimi zgodbami o mrežah in njihovem vplivu.

»Moj prvi recept je: Osebno omrežje naj bo čim bolj pisano sestavljeno!«

ALI ŽERDIN

UJETNIKI OMREŽIJ

Priročnik za samopomoč
v omreženem svetu
z zelo dolgim uvodom;

Eseji o hobotnici,
ujeti v pajkovo mrežo

UMco, zbirka Angažirano,
2018, m. v., 288 str., 22,90 €, JAK

Bukla: Se pomembnost omrežij, gledano zgodovinsko, povečuje ali zmanjšuje?

Žerdin: To je težko izmeriti, ker se odnosi, okrog katerih se pletejo omrežja, ves čas spreminjajo. Vsako zgodovinsko obdobje ima namreč svoj tip dominantnega omrežja. Pred stoletji so bila ključna omrežja, vzpostavljena okrog bioloških vezi. Denimo dinastije. Na začetku 20. stoletja so ključno vlogo igrala omrežja vodilnih poslovnežev, ki so hkrati sedeli v večjem številu upravnih odborov. Ljudje, ki so člani desetih upravnih odborov velikih korporacij, sicer ne vladajo svetu gospodarstva, so pa zelo dobro obveščeni o tem, kaj se dogaja. Najnovejše analize kažejo, da je v zadnjih treh desetletjih omrežje povezanih direktorjev vedno manj pomembno. Če so bili v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja newyorški bankirji tisti, ki so sprejemali ključne odločitve, je danes omrežje bistveno bolj razpršeno, ni več jasnega središča.

Če pa dominantno omrežje vendarle skušamo identificirati, ne bomo zelo zgrešili, če na isto sliko narišemo udeležence srečanja v Davosu, pogledamo njihove funkcije v korporacijah ali politiki, za vsak primer bi sam zraven dodal še sestanke Trilateralne komisije in še nekaterih gremijev.

Bukla: David Rockefeller, najbolj omreženi človek 20. stoletja, je imel približno 150 tisoč vizitk in se je po tvojih izračunih dnevno sestal s povprečno sedmimi ljudmi. Kdo je po tvojem njegov naslednik na svetovnem nivoju?

Žerdin: Omrežološka znanost ima to težavo, da je pametna šele za nazaj. Dozdeva pa se mi, da se je zelo resne igre lotil ustanovitelj Facebooka Zuckerberg. David Fincher, ki ima dober nos za razumevanje svetovnih dogajanj, je leta 2010 o Zuckerbergu posnel film *Socialno omrežje*. Fincher je intuitivno zaznal, da gre za pomembno reč. Vendar pri Facebooku ne gre za to, da na svojo steno lepimo sličice in pišemo bolj ali manj bistre besede. Facebook ni družabna platforma, kot si domišljamo. Facebook je zelo premišljena naprava za črpanje podatkov. Tako kot je stari Rockefeller potomcem zagotovil bajno bogastvo, ko je črpal nafto in ob tem ustvaril monopol, Zuckerberg črpa podatke. Okrog posla s črpanjem podatkov bo, domnevam, gradil druge elemente imperija.

Bukla: Kdo pa bi lahko po tvojem mnenju bili slovenski rockefellerji, seveda ne po bogastvu, temveč bolj po intenzivnosti mreženja?

Žerdin: Slovenija nima primerljivega sistema. Gospodarski podsistem v Sloveniji je še vedno ujet v primež političnega podsistema. Rockefeller je lahko postal tako pomemben igralec, ker mu politika ni vladala. Politika je sicer lahko regulirala posle dinastije, ni pa ga mogla odstaviti. Nekaj ambicioznih igralcev je na sceni sicer bilo, a so po letu 2008 klecnili. Nekaj jih je končalo v zaporu.

Bukla: Za pokojnega Janeza Drnovška ugotavljaš, da je postal insider in zmagovalac volitev ravno zato, ker je bil outsider na robu več različnih omrežij, ki pa so spodbudila in okrepila njegov volilni rezultat. Je to insiderstvo kot posledica outsiderstva v več mrežah splošno priznana teza ali v primeru Drnovška tvoja izvirna pogruntavščina? Se da oceniti prispevek vsakega od teh omrežij, okoli katerih je gravitiral?

Žerdin: Resna analiza Drnovškove politične tehnologije še ni bila napisana. Drnovšek je v resnici začel kot outsider, vendar Marka Bulca leta 1989 nika-kor ne bi mogel premagati vsak outsider. Drnovšek je bil leta 1989 vendarle na robu omrežja tedanje gospodarske elite, ker je bil perspektiven bančnik. Kot poslanec v zveznem zboru je bil tudi na robu politične nomenklature, vendar je to nekako uravnotežil s tem, da je ob kandidaturi za člana predsedstva sodeloval z ZSMS, ki je bila del politične alternative. Ni bila opozicija v današnjem pomenu besede, bila pa je znanilka iskanja novih političnih poti. Konec koncev, Drnovšek je bil na robu akademskega omrežja; dve leti pred kandiduro je doktoriral s kar zahtevno in zelo aktualno tezo o svetovni dolžniški krizi. Če bi bil Drnovšek enojni outsider, bi outsider tudi ostal. In danes zanj ne bi vedel nihče. Tako kot se nihče ne spominja, da se je leta 1989 za člana predsedstva iz Slovenije potegoval Vinko Vasle, novinar. Z robov pa je Drnovšek lahko zelo prepričljivo povezal štiri svetove.

Bukla: Podjetja in ljudje, ki so nas pripeljali do slabe banke in ogromnih, v tistem času nezavarovanih kreditov, so po tvoji izvrstni analizi lepo povezani v mrežo. Seveda pa je ta analiza narejena za nazaj. Kako pa je s tem v realnem času: kako ugotoviti, da se v primeru takšne ali drugačne ekonomske situacije nahajaš znotraj omrežja?

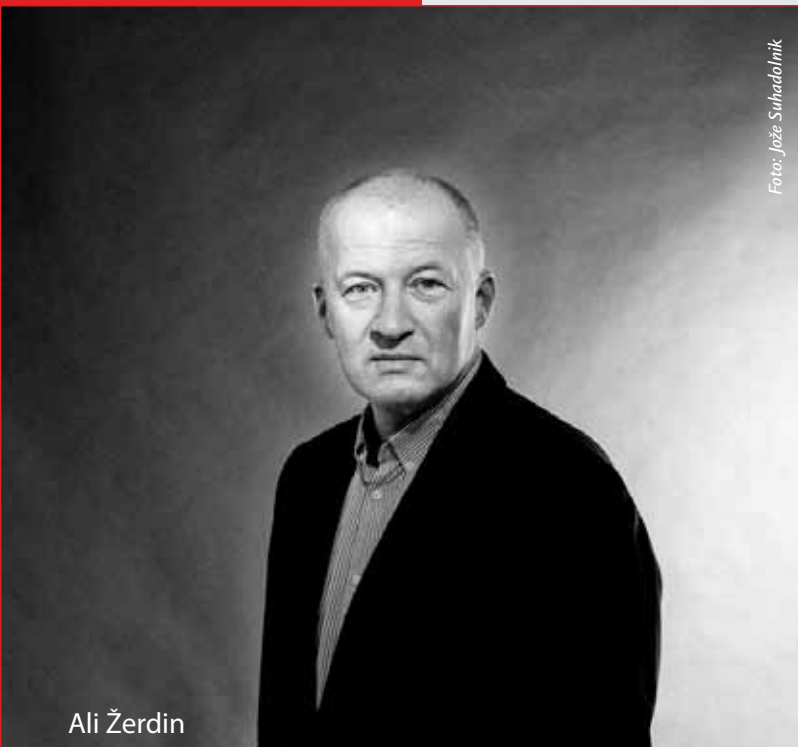
Žerdin: Naj najprej povem, da sam pojma »omrežje« ne razumem negativno. Niti pozitivno. Lahko je negativno, lahko je zelo koristno. Gospodarska omrežja nastajajo, ko ljudje, ki imajo vpliv, to stanje širijo s prevzemanjem novih in novih funkcij. Denimo v nadzornih svetih drugih podjetij. Ali pa s članstvi v upravnih odborih gospodarskih združenj. V tem ni nič kriminalnega. Je pa dobro, če opazovalci lahko rekonstruirajo, kje so središča gospodarske moči. Ljudje, ki so v velikih igrah, intuitivno dobro vedo, kje stojijo. Ko sem pred leti nekaterim gospodarstvenikom predočil, kako so vpeti v prostor gospodarske moči, se z menoj niso prepirali. So me pa vljudno opozorili, da določene formalne povezave precenjujem, določene vezi pa sem spregledal.

Bukla: In še podvprašanje: Kako deaktivirati ali uničiti škodljiva omrežja?

Žerdin: Škodljiva omrežja lahko deaktivira politična regulacija. Je pa pri političnih ukrepih potrebne nekaj skepse. V času Janševe vlade (2004–2008) je bil spremenjen zakon o gospodarskih družbah. Če so gospodarstveniki pred spremembo zakona lahko sedeli v petih nadzornih svetih, so lahko po novem sedeli le še v treh. Ta ukrep lahko razumemo na več načinov. Sam ga interpretiram kot uspešen poskus, da bi gospodarsko omrežje naredili manj kohezivno, s tem šibkejše, s šibkostjo gospodarskega omrežja pa je politična oblast ostala dominantna družbena sila.

Bukla: Laibachi po tvojem mnenju tvorijo omrežje, s pomočjo katerega se je oplajala slovenska glasbena scena v preteklih desetletjih. Glede na to, da slišim, da pišeš knjigo o rokenrolu, me zanima, ali si kako podobno glasbeno omrežje opazil tudi v Sloveniji?

Žerdin: Laibach so neke vrste črna luknja slovenskega glasbenega vesolja. K sodelovanju so pritegnili več deset, morda celo več sto najbolj kreativnih

Ali Žerdin

Foto: Jože Suhadolnik

Ljudi slovenske glasbene scene. Iz teh kreativcev je Laibachova črna luknja posesala ustvarjalni potencial. Sam bi rekel, da gre za precej enkratni pojav v svetovnem merilu. S tem pa ne trdim, da Laibachi delajo škodo svojim kadrom.

Bukla: Na dan prihajajo informacije o uporabi spletnih socialnih omrežij v politične namene, kot so na primer volitve v ZDA. Ali lahko takšne aktivnosti pomembneje vplivajo tudi na naše prihajajoče volitve?

Žerdin: Težko odgovorim. Poročila o zlorabah podatkov družabnih omrežij so do medijev prišla zaradi žvižgačev. Ti žvižgači najbrž niso strokovnjaki za slovanske jezike. Trend pa je gotovo skrb vzbujajoč. Družabna omrežja namreč ciljajo na hormonske točke. Ljudje, ki snujejo volilne strategije, se učijo v svetu. Ali pa k nam hodijo strategji iz sveta.

Bukla: Na koncu knjige je tudi priručnik za samopomoč v omrežnem svetu. Kako velik problem ima človek, ki je, denimo na svojem prenosnem telefonu, izgubil telefonske številke iz zadnjega desetletja?

Žerdin: Če izgubiš telefon in nimaš kopije, si v škripcih. Predvsem je treba vložiti veliko dela, da rekonstruiras vsaj nekaj prvih točk, prek katerih potem krpaš izgubljeni imenik. Res pa je, da lahko danes relativno hitro najdeš elektronske naslove ljudi, ki jih iščeš. Škoda torej ni nepopravljiva, je pa neprijetno, ker jemlje čas.

Bukla: Kako pa naj človek okrepi svoje osebno mrežje? Ali bolj priporočaš kvalitativno pot, torej povezavo z nekaj ljudmi, ki imajo močna osebna omrežja, ali povezavo z več ljudmi s povprečno močnimi osebnimi omrežji?

Žerdin: Odvisno od tega, kaj človek od osebne mreže pričakuje. Moj prvi recept je, da mora biti osebno omrežje sestavljeno čim bolj pisano. Dolgočasno je, če človek pozna le ljudi iz svojega poklica. Življenje postane bolj zanimivo, če se družiš z ljudmi, ki v osnovi počnejo nekaj povsem drugečnega kot ti. Ljudje, ki jih zanima moč, pa vedo, da morajo iskati stik z močnimi. Osebno se mi gabi, ko ne najbolj uspešni gospodarstveniki iščejo stike s politično oblastjo in se vpisujejo v stranke, ker menijo, da s tem izboljšujejo perspektive svoje poklicne biografije. A ta recept, roko na srce, žal deluje.

Bukla: Za konec: S preučevanjem katerega omrežja pa se ukvarjaš zdaj?

Žerdin: Preučevanje omrežij je kar resno početje. Zelo velike količine podatkov je treba zbrati, če se želiš tega lotiti na metodološko korekten način. Da sestaviš podatkovno zbirko, ki jo potem obdelas z orodji za analizo omrežij, traja nekaj mesecev. Reciva, da se trenutno ukvarjam z iskanjem navdiha, katere podatke bi veljalo zbrati.

GUY STANDING

PREKARIAT

Nevarni novi razred

prevod: Amanda Saksida

Krtina, zbirka Krt,

2018, m. v., 319 str., 25 €, JAK

Na prvi pogled se zdi, da je prekariat nekaj, s čimer se mora ukvarjati predvsem ali pa celo samo tisti, ki je njegov del. Vendar pa sintetično in natančno napisana študija Guyja Standinga, ekonomista, ki je bil dolgo časa zaposlen pri Mednarodni organizaciji dela, pokaže precej drugačno sliko. Za zdaj je redno zaposlena oseba za nedoločen čas še vedno temelj delovne organiziranosti, ki omogoča delovanje različnih drugih družbenih sistemov v sodobni zahodni civilizaciji, od zdravstvenega in pokojninskega sistema na eni strani do najemanja kreditov za nakup avtomobilov, nepremičnin itn. na drugi. Porast prekariata v zadnjih desetih letih tako pri nas kot tudi drugod po svetu pa po Standingu lahko pripelje tudi do tega, da bo nezanesljivost delovnega statusa in iz tega izhajajoče spremenjeno vedenje lahko začelo vplivati tudi na takšne odločitve prizadetih prekarcev, da bodo te začele posegati na obstoječe (in za zdaj še delujoče) modele, na katerih počiva sedanje delovanje države in ekonomije. Zato je knjiga *Prekariat* ne samo delo za tiste, ki imajo trenutno takšen delovni status, in pa za tiste, ki se v njem lahko znajdejo v bližnji prihodnosti, temveč so njene analitično razdelane teze nujno branje tudi za tiste, ki se za povečevanje prekarnega statusa zdaj zavzemajo iz povsem ekonomskega razloga nižanja stroškov dela. *Prekariat* je knjiga, ki jasno pokaže, da se lahko te tendence, potem ko bodo prekarci iz heterogene postali bolj homogena skupina, lahko obrnejo proti svojim kreatorjem, torej temeljito vplivajo na njihovo obstoječe poslovanje in jih posledično prisilijo, da se v smislu organiziranja dela in delavcev povrnejo nazaj, kjer so že bili. Zdaj seveda pod drugimi pogoji. > SAMO RUGELJ

CURZIO MALAPARTE

TEHNIKA DRŽAVNEGA UDARA

prevod: Tomaž Jurca

Studia humanitatis, zbirka Varia,

2017, m. v., 204 str., 22 €, JAK

Curzia Malaparteja (1898–1957), italijanskega pisatelja, filmarja, vojnega poročevalca in diplomata, v slovenščini dobro poznamo po prevodih njegovih dveh najbolj znanih romanov, *Kaputt* in *Koza*, zdaj pa smo dobili še prevod njegovega razvpitega stvarnega dela *Tehnika državnega udara*. To mu je prineslo slavo pa tudi nemalo težav, saj je zaradi njega izkusil tudi zapor in izgnanstvo. Prvič je knjiga izšla leta 1931, v prelomnem zgodovinskem obdobju, ki so ga zaznamovali boljševizem, fašizem in vzpenjajoči se nacizem, Malaparte pa je v njej postavil tezo, da zavzetje sodobne države po njegovem mnenju ne predstavlja toliko političnega izziva, temveč predvsem tehnični problem, v okviru katerega si je treba prizadevati za osvojitve ključnih državnih virov, od telefonskih povezav do zalog vode in dostopa do električne energije. Pri tem je izhajal tako iz »naukov« oktobrske revolucije kot Mussolinijevega vzpona, medtem ko je imel do Hitlerja in njegovih metod (to je bilo v času, še preden se je ta povzpela na oblast) precej bolj zadržan odnos v smislu vprašanja, ali bo uspel doseči svoje cilje. Knjiga, ki s svojimi ugotovitvami, prilagojenimi za 21. stoletje, lahko ponudi veliko iztočnic za razmišljanje pred našimi letošnjimi državnoborskimi volitvami. > SAMO RUGELJ

ROMAN KIRN

V SLUŽBI DIPLOMACIJE

Modrijan, 2017, t. v., 414 str., 29,90 €, JAK

Avtobiografska knjiga diplomata in veleposlanika Romana Kirna je namenjena predvsem strokovni politični in politološki javnosti, prikazuje pa štirideset let njegovega delovanja v službi države, pa tudi štiridesetletno politično pot Slovenije, nekoč trdno zasidrane v Jugoslaviji, nato pa osamosvojene in pridružene Evropski uniji. Kirnova poglavja prehajajo od Beograda do Burme in nato v vzpostavitev zunanje politike nove slovenske države, čemur sledi diplomatsko delovanje v Pragi, na Dunaju, v New Yorku, Washingtonu in na Nizozemskem. Avtor ne leporeči, temveč dejansko obravnava posamezne dogodke, listine, dokumente, politična telesa, komisije in organizacije ter odnos in vpetost Slovenije v mednarodni politični prostor. Gre torej za osebne izkušnje, ki so opisane s primerno distanco, da lahko pritegnejo vse tiste bralke in bralce, ki tudi sami delujejo na tem področju ali se nanj podajajo. > ŽIGA VALETIČ

CATHERINE SAMARY

KOMUNIZEM V GIBANJU

Zgodovinski pomen jugoslovanskega samoupravljanja
prevod: Maja Breznik, Rastko Močnik

Založba /*cf., Rdeča zbirka, 2017, m. v., 242 str., 19 €, JAK

Ali bi samoupravni socializem v Jugoslaviji lahko uspel in zakaj ni? Kje je šlo pri njem narobe in kdaj? Kaj se da naučiti iz jugoslovanske izkušnje? Kaj je bilo pri njem specifičnega in katere so njegove splošne zakonitosti? Odgovore na taka in podobna vprašanja v svoji knjigi *Komunizem v gibanju* iz leta 2017 analizira francoska intelektualka Catherine Samary, predavateljica na Université Paris-Dauphine. Temeljito se posveti tudi izkušnji jugoslovanskega samoupravljanja, saj jo šteje za nekaj izjemnega v polpretekli zgodovini politične ekonomije. Pri tem preučijo zgodovino jugoslovanskega socialističnega poskusa v celotnem obsegu njegovega trajanja od začetkov ob prelomu s stalinistično Sovjetsko zvezo do končnega razpada države in sistema. Vzporedno tudi analizira, kako so politične odločitve in pravne ureditve poskušale poseči v protislovja družbenih in gospodarskih procesov v povojni Jugoslaviji, kakšni so bili njihovi uspehi in kako je prišlo do končnega zloma. Avtorica skuša najti možnosti, ki jih je odpiral jugoslovanski samoupravni sistem, postavlja ga nasproti klasičnemu kapitalizmu in liberalni ideologiji s formulo trg + privatizacije = ekonomska učinkovitost in svoboda, poudarja, da je pretirani podjetniški dobiček v kapitalizmu v bistvu povsem nepotreben, ter skuša brez ideološke navlake čim bolj jasno odgovoriti na vprašanje, ali v današnjih časih sploh obstaja alternativa. Dobra teoretična študija različnih ekonomskih konceptov, ki pa ji manjka praktični vpogled v njihovo resnično, vsakodnevno delovanje. Do zloma je, poleg drugega, pripeljala ravno vse večja neučinkovitost samoupravnega socialističnega sistema, ki je bila posledica premajhne odgovornosti za proizvode dela, do katere najlaže in najhitreje pridemo z lastništvom kapitala. > SAMO RUGELJ

REECE JONES

NASILNE MEJE

Begunci in pravica do gibanja

prevod: Ana Kralj

Založba /*cf., Rdeča zbirka, 2017, m. v., 249 str., 20 €, JAK

Vzpon migracij s kriznih, vojnih predelov in raznovrstne oblike nasilja nad migranti v zadnjem obdobju so v svetu in pri nas spodbudile povečano produkcijo knjig s to tematiko. Reece Jones, havajski profesor geografije in tudi avtor knjige *Border Walls (Zidovi na mejah)* iz leta 2013, se vse bolj nasilni zaznavi meja posveča v svoji drugi knjigi *Nasilne meje*, ki je izvirno izšla leta 2016. Pri tem je v ospredju vprašanje, zakaj obstaja tako močno prizadevanje revnim in nemočnim preprečiti prestop meje, ki bi jim zagotovil večje blagostanje. Jones premišljuje naslednjo osnovno predpostavko o človeku: ali ga opredeljuje navezanost na posamezni kraj ali njegovo premikanje. Globalni politični sistem namreč temelji na zamisli, da mora imeti vsak narod nadzor nad svojo domovino, če želi odločati o tem, katere pravice morajo biti zagotovljene na tem ozemlju, temu nasproti pa se postavlja gibanje kot ključni del človekovega stanja, ki je v preteklosti pripeljalo do razvoja in navsezadnje do današnjega stanja. Z mnogimi konkretnimi primeri podkrepljena študija ugotavlja, da konflikt med mobilnostjo in redom ni značilnost samo sedanjega časa, temveč je vgrajen v same temelje človekovega bivanja. > SAMO RUGELJ

Vzpon migracij s kriznih, vojnih predelov in raznovrstne oblike nasilja nad migranti v zadnjem obdobju so v svetu in pri nas spodbudile povečano produkcijo knjig s to tematiko. Reece Jones, havajski profesor geografije in tudi avtor knjige *Border Walls (Zidovi na mejah)* iz leta 2013, se vse bolj nasilni zaznavi meja posveča v svoji drugi knjigi *Nasilne meje*, ki je izvirno izšla leta 2016. Pri tem je v ospredju vprašanje, zakaj obstaja tako močno prizadevanje revnim in nemočnim preprečiti prestop meje, ki bi jim zagotovil večje blagostanje. Jones premišljuje naslednjo osnovno predpostavko o človeku: ali ga opredeljuje navezanost na posamezni kraj ali njegovo premikanje. Globalni politični sistem namreč temelji na zamisli, da mora imeti vsak narod nadzor nad svojo domovino, če želi odločati o tem, katere pravice morajo biti zagotovljene na tem ozemlju, temu nasproti pa se postavlja gibanje kot ključni del človekovega stanja, ki je v preteklosti pripeljalo do razvoja in navsezadnje do današnjega stanja. Z mnogimi konkretnimi primeri podkrepljena študija ugotavlja, da konflikt med mobilnostjo in redom ni značilnost samo sedanjega časa, temveč je vgrajen v same temelje človekovega bivanja. > SAMO RUGELJ

NEMI SPOMINI

Manjšine med obrobjem in ospredjem

urejanje: Saša Poljak Istenič, Mateja Habinc, Katja Hrobat Virloget

Slovensko etnološko društvo, 2017, m. v., 138 str., 15 €

51. knjiga v zbirki *Knjižnica Glasnika Slovenskega etnološkega društva* je znova zbornik. S svojimi dognanji in razmišljanji ga je poleg urednic, avtoric uvodnih pojasnili – Katja Hrobat Virloget je dodala še prispevek Slišati »drugega« med nami: O spomilih etničnih Italijanov v Istri in o medetničnih odnosih – napolnilo šest avtoric iz petih znanstvenoraziskovalnih ustanov. Alenka Janko Spreizer (Romi od diskriminacije k sožitju), Mirna Buić (Krepitev aktivne participacije narodnih skupnosti narodov nekdanje SFRJ v slovenski Istri), Jerneja Ferlež (Spremembe konteksta, premene vlog: Nemci in Slovenci v Mariboru od srede 19. do srede 20. stoletja), Nadja Valentinčič Furlan (Kmečki človek in njegovo doživljanje zgodovinskih političnih in družbenih sprememb), Daša Ličen (»Manjšine« in »večine« v prikazih tržaške zgodovine) in Martina Piko - Rustia (Slovenščina v družini – pogovorni ali tuji jezik?). Povezal jih je namen, da bi še spodbudile razprave o manjšinah in marginalnih skupinah ter njihovem vplivu na sožitje v etnično in socialno raznolikih okoljih. > IZTOK ILICH

FRANCI DEMŠAR, RENATA ZATLER

JAVNA HIŠA SLOVENIJA

Cankarjeva založba, zbirka Premiki, 2018, t. v., 154 str., 24,99 €

Franci Demšar (1960), insider v javnih službah, ki je v zadnjih tridesetih letih zasedel različne pomembne funkcije, od znanstvenika na Inštitutu Jožef Štefan in šefa raziskovalne agencije, do ministra in veleposlanika, obenem pa tudi avtorja knjige *Transparentnost*, je skupaj z Renato Zatler, ki je vodila pomembne javne projekte, napisal esejistično delo, ki bo gotovo spodbudilo marsikatero (javno) debato. Politično kadrovanje namreč vidita kot temelj neustreznega tranzicijskega poslovanja vsakokratnih vlad, saj te, kljub drugačnim poprejšnjim zagotovitom in nenehnem zanikanju, vsakič znova zamenjujejo pomembne kadre tako pri javnih institucijah, kot na čelu podjetij v lasti države. S tem pa zmeraj znova tudi zavrejo kakovostno delovanje teh institucij ter, v skladu z izsledki knjige *Zakaj narodi propadajo*, Slovenijo potiskajo iz toka uspešnih držav. Ko se k temu dodajo še netransparentni javni razpisi vseh vrst, zamegljenost javnega naročanja, ki je pogosto v cono sive ekonomije, nestimulativno plačevanje v javnem sektorju, sporne oblike nagrajevanj, kot so dodatki za stalno pripravljenost, dobimo javno godljo, ki se nikoli ne skuha do konca. Poročilo o notranjih tokovih slovenskega javnega sektorja iz prve roke. > SAMO RUGELJ

NAOMI KLEIN

NE NI DOVOLJ

prevod: Polona Mertelj

Mladinska knjiga, zbirka Premiki, 2018, t. v., 282 str., 29,99 €

Naomi Klein (1970), ena najbolj prepoznavnih sodobnih svetovnih intelektualk, ki je s svojimi tremi dosedanji knjigami, *No logo*, v kateri je obravnavala vzpon blagovnih znamk, ki so v korporativnem svetu postale ključna vrednost, potem *Doktrina šoka*, v kateri je dokazala, kako neoliberalizem kapitalizira na krizah in naravnih nesrečah ter *To spremeni vse*, v katerem je predstavila svoj pogled na podnebne spremembe, je v Trumpu našla »vihar vseh viharjev«, torej ne samo seštevek, temveč kar zmnožek vseh teh tematik, ki jih je obdelovala v minulih dveh desetletjih. V svoji aktivistično in urgentno spisani knjigi (Naomi Klein je svoje prejšnje knjige pisala po več let in jih opremila z ogromno opombami ter rezultati raznih raziskav) Trumpa tako predstavi kot rezultat najslabšega, kar se je tako po svetu kot v Ameriki dogajalo v preteklem obdobju, analizira njegovo osebno super blagovno znamko in pot do nje, razkrije doktrine na katerih Trump gradi in utemeljuje svoje poslovne poteze, za svoje potrebe pa brez sramu privatizira javne dobrine in državo nasploh, ter globoko obžaluje, da je Trump mimogrede za nedoločen čas zavrgel tudi dolgotrajna prizadevanja, da bi se svetovna skupnost, na čelu z Ameriko povezala v odločen boj proti okoljskim spremembam. Knjiga je izvirno izšla sredi poletja 2017, samo dobrega pol leta po Trumpovi izvolitvi, kasnejše obdobje pa je strahove in napovedi Kleinove samo še potrdilo v najhujši možni različici. > SAMO RUGELJ

JOŽE MENCINGER

UDBA IN BELA TEHNIKA

Cankarjeva založba, 2018, t. v., 365 str., 34,99 €

Jože Mencinger (1941), pravnik, ekonomist in zaslužni profesor, v tranzicijskem obdobju pa nosilec mnogih pomembnih javnih funkcij (podpredsednik slovenske vlade, član Sveta Banke Slovenije, član Državnega sveta, rektor Univerze v Ljubljani), je v zadnjih tridesetih letih (v knjigi so zbrana njegova poljudna in neažurirana medijska besedila iz obdobja 1988 do 2017) v javnih občilih pogosto odločno jasno izpostavljala in zagovarjal svoja družbenoekonomska stališča ter se z veliko mero samoprepičanosti spuščal v polemike z ekonomisti drugačnih nazorskih prepričanj. Zato knjiga *Udba in bela tehnika* po eni strani predstavlja dokument tranzicijskega časa od takrat, ko se je v Sloveniji v procesu privatizacije na novo odvijala prvobitna akumulacija skupnega kapitala (o njenem poteku je imel Mencinger vedno odmevna stališča), po drugi strani pa kaže na avtorjevo intelektualno nastrojenost nasproti potekajočim družbenim in političnim procesom v tem obdobju. Knjiga se sklepa s kritično ostjo (člankom iz leta 2017), naperjeno proti SDH, ki po avtorjem mnenju prelahko razprodaja naše skupno premoženje. > SAMO RUGELJ

zbirka Odkrito

»Razorožujoče iskreni spomini kirurga, ki z veliko poštenostjo odkrivajo pogled z druge strani noža.«

– The Sunday Times

Henry Marsh: **Ne škoduj!**

Zgodbe o življenju, smrti in možganski kirurgiji

»Izjemno branje, duhovito in iskreno obenem. Grozljivo predstavlja zgolj za tiste, ki svojo moč in položaje cenijo bolj od resnice.«

– Dorothy Rowe

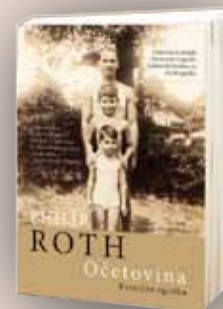
Jeffrey Masson: **Končna analiza**
Kako postati in ne ostati psihoanalitik

»Izjemno, velikodušno, živahno in temeljito pisanje – pravi nevrološki roman.«

– The Sunday Times

Oliver Sacks: **Noga, na katero se opreš**
Avtor knjige Mož, ki je imel ženo za klobuk

Očetovina je prejela Nacionalno nagrado književnih kritikov za avtobiografijo

Philip Roth: **Očetovina**
Resnična zgodba

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si

• na spletni strani **www.bukla.si**

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah!

23. SLOVENSKI DNEVI KNJIGE: I 8.4.–22.4.

RDEČA PREPROGA, KI VODI NA SEJEM KNJIG IN SO KRASOTICE IN KRASOTCI – USTVARJALCI

Z nami bodo:

Esad Babačić
Aleš Čar
Dušan Dim
Veronika Dintinjana
Nina Dragičević
Žiga X. Gombač
Boštjan Gorenc Pižama
Miha Hočevnar
Matjaž Ivanišin
Damjan Kozole
Aldo Kumar
Matevž Luzar
Urša Menart
Boris A. Novak
Tibor Hrs Pandur
Metod Pevec
Matjaž Pikalo
Nebojša Pop-Tasić
Sonja Prosenc
Andrej Rozman Roza
Dušan Šarotar
Vlado Škafar
Ivo Svetina
Jani Virk
Milena Zupančič
... in drugi.

Na 23. Slovenskih dnevih knjige se bodo v Kinoteki ter kinu Komuna odvrtili filmi, ki so jih izbrali poznavalci, kustosi:

Jože Dolmark, Matevž Luzar, Varja Močnik, Marko Sosič

Distorzija
Operacija Cartier
Slovenka
Pojdi z mano
Lahko noč gospodična
Hudodelci
Veselica
Čefurji Raus
Panika
Sedmina
Karpopotnik
Sreča na vrhici
Tistega lepega dne

»A si predstavljaš, kako nekdo nasloni nalivno pero na bel list papirja in se iz konice počasi začne širiti madež?« Ja? »No, zame so nepopisno dragoceni filmi, v katerih se na ta način razširi čas.« osupljiva režiserka **Sonja Prosenc** pove za časopis *Mladina*. Na **23. Slovenskih dnevih knjige** se bo srečala s pisateljico. Njen scenarij je prebrala. In roman, po katerem je nastal. In to je vse. Pisateljica pa se je edino zazrla v Sonjin prvi celovečerni film *Drevo*. In to je vse. Srečanja, da. Ko veš. Na letošnjem vseslovenskem literarnem festivalu v organizaciji Društva slovenskih pisateljev se bodo letos srečali ustvarjalci s področja literature ter filma. Prepletli svoje zgodbe. Ali pa je zgodba le ena, kot je ples tango plesalcev **Blaža Bertoncija** in **Andreje Podlogar** na otvoritvi, **18. aprila 2018 ob 11. uri** – en sam korak?

Celo življenje dolga.

Letošnji knjižni sejem v **Atriju Pošte Slovenije na Čopovi ulici 11** v Ljubljani bo kakor filmski set. Ko je v Atrij pred meseci stopila režiserka in scenografka **Barbara Kapelj**, je razmišljala, »... kako ujeti v samevajoč in prazen atrij pošte delčke zgodb izza snemanj ter jih preslikati na filmsko platno, na filmski trak? Napolniti prostor z drobci, koščki magičnega filma, ki se napaja iz realnih prizorišč življenja, v katerih postanemo obiskovalci, skupaj z izjemnimi gosti, akterji še neposnetega filma.«

Na knjižnem sejmu bodo tudi ustvarjalci s področja literature in filma. Skupaj, v dialogu bodo tkali tehten spremljevalni program.

Katere so naše skupne zgodbe? Kdo so naši junaki? Kako zgodbe povedati tako, da bodo kljub specifičnosti, kulturni raznolikosti odražale tisto, kar razumemo vsi, tisto univerzalno? Kako literarni jezik prevesti v filmski jezik? Kdo je tisti, ki to najbolje zna – pisatelj, scenarist? Kakšne so konvencije žanrske naracije in kako je z glasbeno naracijo pri filmu? Katere elemente še uporabljamo pri filmski naraciji in zakaj je film kolaborativna umetnost?

»Film in literatura – dobra zgodba! Podobe kličejo besede, besede ustvarjajo podobe!« Tako **Cvetka Bevc**, tokrat v *Čarovnetu*; otroci v Atriju Pošte bodo z njo na delavnicah spoznavali prehajanje besede v animacijo, igro, barvo in zvok. Ob slikanicah.

Verjamem v moč knjige. Nekoč bo nemara naš planet izginil. A če ga bomo ljudje zapuščali s knjigami v rokah, se bo na drugem koncu vesolja prižgala nova zvezda.

– Cvetka Bevc

Nad programom za otroke in mlade v programskem odboru festivala bdi priljubljena pisateljica in scenaristka **Janja Vidmar**, pisateljica in kritičarka **Gabriela Babnik** pa se je med drugim posvetila urejanju knjige *Usmerjanje pogleda*. Letos poglede usmerjajo; **Veronika Dintinjana**, **Miklavž Komelj**, **Tibor Hrs Pandur**, **Ivo Svetina**, **Dušan Šarotar** in **Nataša Velikonja**.

»To knjigo (*Usmerjane pogleda*) sem doživljala zelo čustveno, saj so se vsi avtorji, ne glede na to, kako različni so si in kako različne poglede so si izbirali pri interpretacijah vezi filma in literature, dotaknili malodane bolečih točk, ki so tudi moje. Nataša Velikonja se je na primer v svojem odnosu do umetnosti in življenja opredelila kot 'vohunka v hiši ljubezni', Ivo Svetina je pisal o čarobnosti trenutka, ko je kot trinajstletni deček v času visokega socializma gledal film o prešuštvu, Dušan Šarotar me je spomnil, zakaj tudi sama pišem, zakaj se moram naslanjati na starodavno umetnost, kot je poezija, in da jaz bolj potrebujem njo, kot ona potrebuje mene.« – Gabriela Babnik

Foto: Kristina Bursać

Z MADŽARSKE

Petek, 20. aprila, ob 19. uri, kino Komuna

Madžarski režiser Ferenc Török je leta 2016 posnel črno-belo dramo 1945 po kratki zgodbi pisatelja in madžarskega scenarista Gáborja T. Szántóa. Film je leto kasneje prejel 3. nagrado na berlinskem festivalu v kategoriji Panorama. Po projekciji filma se bosta z režiserjem pogovarjala Ariel Haddad in Ciril Horjak.

ZBIRKA TISKOV SLOVENCEV ZUNAJ REPUBLIKE SLOVENIJE

Fond D

Bibliotekarka in zgodovinarica **Helena Janežič** v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani že od leta 2009 vodi tako imenovani *Fond D*, uradno *Zbirko tiskov Slovencev zunaj Republike Slovenije*. Ta oddelek, v žargonu imenovan tudi »bunker«, je že nekaj prej postopoma odpiral vrata javnosti in v zadnjih letih v vrsti tematskih razstav prikazal velik del dotlej le izjemoma dostopnega knjižnega in drugega gradiva. Gre predvsem za prepovedane tiske skupin in posameznikov, ki se med vojno niso pridružili OF ali so ji odkrito nasprotovali, pa tudi za izdaje povojne t. i. sovražne emigracije.

Stop, cenzura! Prepovedana literatura in knjižnice 1945–1991

Rojstvo novih domovin

V sklopu tovrstnih predstavitev – nekatere so bile in bodo še posvečene tudi rojakom, ki niso povezani s politiko – je Helena Janežič jeseni 2016 najprej v Mariborski univerzitetni knjižnici, nato pa v Plečnikovem hodniku v pritličju NUK v vitrinah in na panojih postavila razstavo *Stop, cenzura! Prepovedana literatura in knjižnice 1945–1991*. Razstava v Jugoslaviji prepovedanih knjig, revij in drugih publikacij – čeprav uradno cenzure ni bilo, »se je pa vedelo« – je pozneje gostovala v Gorici, Škofji Loki, v celicah Udbe na Beethovnovi in še nekaj krajih v okolici Ljubljane.

O naslednji razstavi, o šolstvu in kulturnih dejavnostih v begunskih taboriščih na Koroškem in v Italiji, *Rojstvo novih domovin*, je njena pobudnica Helena Janežič, kot se spominja, dolgo premišljevala. Ko je za sodelovanje pridobila Rafaelovo družbo z njenim bogatim slikovnim arhivom in Heleno Jaklič, izvrstno poznavalko te tematike, je delo steklo. Ob pripravljanju gradiva se je izkazalo, da je v posebnih razmerah v begunstvu nastalo komaj verjetnih skoraj 500 monografov, poleg tiskov tudi ciklostiranih izdaj, lepakov in drugih gradiv.

Rojstvo novih domovin

Stop, cenzura! Prepovedana literatura in knjižnice 1945–1991

● SLOVENSKIDNEVIKNJIGE

**18.4.
- 22.4.**

LITERATURA

IN FILM

23

SLOVENSKI DNEVI KNJIGE

Med 22. in 24. majem bo v Foersterjevem vrtu za Filozofsko fakulteto v Ljubljani potekal 9. sejem akademske knjige Liber.ac. Sejem je postal prepoznaven kot kulturno in komunikacijsko središče, ki izpostavlja pestrost slovenskega akademskega založništva in si prizadeva akademsko knjigo približati širši javnosti. Letošnji spremljevalni program bo pod okriljem Znanstvene založbe FF in Knjigarne FF pripravil Oddelek za prevajalstvo, kar je imenitna priložnost za pogovor z dr. Davidom Limonom, rednim profesorjem in predstojnikom tega oddelka, ki poučuje britansko družbo in kulturo, idiomatiko in stilistiko, medkulturne študije ter prevajanje. Raziskovalno se zanima predvsem za kulturološke in sociološke vidike prevajanja, v angleščino pa je prevedel številne pomembne slovenske avtorje.

»Ne prevajamo zgolj besed, temveč kulture, poglede na svet in vrednotenjske sisteme ter s tem premostimo razlike med kulturami ...«

Bukla: Če začneva na začetku: v nedavnem intervjuju si dejal, da pri prevajanju ne gre toliko za jezik, temveč za kulturo in poznavanje razlik med kulturami. Sam v Sloveniji prebivaš že več kot dve desetletji, medtem pa si v angleščino prestavil nekaj temeljnih slovenskih avtorjev, tako slovenskih sodobnikov (npr. Evalda Flisarja in Andreja E. Skubica) kot tudi klasikov (npr. Frana Levstika). Se je ta tvoj »staž« izkazal za pomembno komponento pri prevajanju pomembnih slovenskih del?

Limon: Menim, da prevajanje z jezikovnega vidika ni huda težava. Načeloma je vse mogoče prevesti iz katerega koli jezika v kateri koli jezik. Seveda se na začetku svoje prevajalske poti najbolj posvečaš jezikovni plati besedil, ko pa si v dveh ali več jezikih popolnoma suveren, spoznaš, da je jezik v resnici najmanjša težava – bistveno večja so razlike med kulturami in večno vprašanje, ali bralec poseduje dovolj kulturološkega ozadja, da lahko ujame vse podrobnosti določenega dela.

Naj to ponazorim s primerom: v zadnjem Flisarjevem delu, ki sem ga prevedel, je glavni lik mlad fant romskih korenin, status romske skupnosti pa se v Sloveniji močno razlikuje od tistega v Britaniji ali drugod. Te popolnoma drugačne skupnosti z različnimi jeziki v državah, kot je Slovenija, v britanskem okolju nimamo, zato je za britanskega bralca to bistveno težje razumeti. Pri Skubicu je denimo roman *Fužinski bluz* izjemen primer kulturne prepreke. Slovenskemu bralcu namreč omemba Fužin takoj priključuje določene asociacije, medtem ko tovrstnih, heterogenih stanovanjskih sosesk, ki bi vključevale vse možne družbene sloje, vključno z univerzitetnimi profesorji in delavskim razredom, v Britaniji ne najdemo. Obenem je situacija s priseljenci iz držav nekdanje Jugoslavije povsem specifična, prav tako je edinstven tudi jezikovni položaj in vloga jezika, ki smo mu rekli srbohrvaščina. V britanskem okolju težko najdemo ustreznico, morda bi lahko rekli, da je španska skupnost v ZDA podobna. Toda tam si jezika nista podobna, večina Slovencev namreč razume srbohrvaško. Tovrstnega mešanja jezikov, kot ga najdemo pri nekaterih likih v romanu, v britanskem okolju ne poznamo. Kulturne ustreznice torej ni.

Bukla: In kako si premostil te kulturne razlike?

Limon: To sem poskusil rešiti tako, da sem ohranil določeno mero »tujosti«, in sicer tako, da sem v besedilu pustil nekaj neslovenskih besed v izvirniku, predvsem besed, katerih pomen je mogoče ujeti iz konteksta, in besed, vezanih na družinska poimenovanja. To je nekaj, kar zelo pogosto počnejo denimo indijski pisatelji, ki pišejo v angleščini. Bralci tovrstnih romanov seveda pričakujejo, da bodo naleteli na številne izraze, povezane s hrano, obleko ipd., ki jim morda ne bodo znani. Seveda pa prevajalec ne more zagotoviti tega, da bo bralec zares razumel kontekst in razumel, kaj pomeni to, da Slovenija igra nogometno tekmo proti Srbiji, saj nikoli ne ve, koliko znanja bralec prinese s seboj.

Bukla: Kako daleč pa sme iti, da temu odpomore?

Limon: Pri večini resnih slovenskih avtorjev je večina njihovih del zelo močno vpetih v slovensko kulturo, zato je potrebna določena mera poznavanja te kulture, da lahko delo povsem razumemo. Ne vem, ali lahko prevajalec nadomesti vse to kulturno ozadje.

Bukla: Pa je to sploh njegova naloga?

Limon: Mislim, da ne. Ne verjamem v prevajanje z opombami, razen če gre za klasično literaturo. Prav tako v angleškem govornem okolju ni najbolj tipično, da bi prevodom dodajali predgovore in podobno, razen v primeru klasičnih avtorjev. V tem svetu je pač navada, da sprejmeš knjigo, kakršna je, in se z njo spoprimeš, pri tem pa upoštevaš, da morda česa ne boš razumel. Kot prevajalec moraš sprejeti dejstvo, da se bodo določene stvari v prevodu morda izgubile, katere druge pa tudi pridobile. In s tem ni nič narobe.

Bukla: Kaj pa je bil do zdaj tvoj največji prevajalski izziv pri prevajanju slovenske literature?

Limon: Nekateri slovenski avtorji imajo zapleten slog, kar je izjemno težko prevesti. Kompleksne strukture, obskurne kulturne reference ipd. Največji izziv do zdaj pa je bilo gotovo delo prof. Janeza Vrečka o Srečku Kosovelu in konstruktivizmu. To ni bilo presenetljivo, saj je prof. Vrečko v knjigo vpletel desetletja raziskovanja in zavidljivo mero znanja, obenem pa tudi kulturnih referenc. Mislim, da mi ne bo zameril, če rečem, da ima kar precej kompleksen slog in tvori izjemno dolge povedi, polne odvisnikov in dolgih samostalniških zvez. Veliko je bilo tudi dela z imeni ruskih umetnikov brez standardiziranega zapisa. A po vsem trudu lahko rečem, da gre za izjemno pomembno delo, in veseli sem, da smo napravili prevod. Zame je Kosovel genij, menim, da je najbolj impresiven slovenski ustvarjalec, in ves čas, ko sem prevajal to delo, sem razmišljal, kaj je ta mladenič počel v svojih zgodnjih dvajsetih in česa sem bil v tem obdobju svojega življenja zmožen sam. Izjemno lucidno se je zavedal politične situacije v svetu in poznal literarne tokove v tujini, hkrati pa je njegov opus izjemno širok. Presenečen sem, da ga slovenska kulturna sfera ne promovira v večji meri.

Bukla: Če kdo, potem je ravno Kosovel »tržno« zanimiv ...

Limon: Tako je, gre za izjemnega avtorja in tudi izjemno zanimivo obdobje v zgodovini. Ko sem prevajal to delo, si nisem mogel pomagati, da ne bi razmišljal o tem, ali je Kosovel kdaj srečal Joycea ali Rilkeja, ko se je sprehajal ob devinski obali. Misel na vse te genije, kako živijo drug ob drugem, je prav vznemirljiva. Tudi določene zgodbe v knjigi so neverjetne, denimo o tem, kako je Kosovel prišel do informacij o dogajanjih v Moskvi – od prijatelja, ki je v bistvu prehodil pot do ruske prestolnice, da bi se seznanil s tamkajšnjo situacijo. To je izjemna knjiga o izjemnih ljudeh, prav tako pa je še vedno (ali pa ravno zdaj) aktualno vprašanje o slovensko-ruskim odnosih, predvsem v tem burnem političnem dogajanju. Žal mi je, da se tako močno oziramo proti zahodu, pri tem pa pozabljamo na vse kulturne povezave z ruskim okoljem, ki so porodile toliko ustvarjalne energije.

Bukla: S čim pa se ukvarjaš trenutno? Je delo zanimivo s prevajalskega vidika?

Limon: Trenutno prevajam roman Draga Jančarja *In ljubezen tudi*. Zanimiv je že naslov, saj gre za slovenski prevod fraze iz ene od Byronovih pesmi, še vedno pa razmišljam, ali je *And love itself* dober naslov za angleški prevod. Ponovno gre za težavne kulturne specifične, saj se delo dogaja v Mariboru leta 1944, in da bi ga res lahko razumeli, moramo vedeti, da je v Mariboru pred vojno živela precej številčna nemško govoreča

David Limon

skupnost in da so številni od teh sodelovali z Nemci, saj so jih videli kot osvoboditelje.

Kar nekaj je prevajalskih težav – najprej je v delu precej nemščine. O angleško govorečem okolju je treba vedeti nekaj: večina ljudi govori zgolj en jezik. Zaradi tega ni mogoče pričakovati, kot to očitno od slovenskih bralcev pričakuje Jančar, da bodo razumeli nemščino ali pa se bodo pripravljene potruditi, da jo bodo razumeli in morda prepoznali nemške kulturne reference. Zdi se mi, da moram podati prevode, mestoma pa pustim nekaj nemščine, večinoma bolj splošne reči, ki imajo opraviti z rajhom, SS-om ipd. Da pa bi se lahko knjigi približal tako, kot se to pričakuje od slovenskega bralca, mora bralec posedovati tudi nekaj poznavanja zgodovine in vedeti, da je prišlo do okupacije, da so se partizani skrivali v pohorskih gozdovih ipd. V tem primeru se mi zdi, da je zgodba dovolj močna in liki dovolj zanimivi, da se bodo bralci pripravljene spoprijeti s pomanjkanjem poznavanja zgodovinskega in kulturnega ozadja.

Verjamem, da gre za knjigo, ki bi lahko dosegla široko občinstvo tudi v tujini. Po drugi strani pa venomer opozarjam avtorje, katerih dela prevajam, da je na britanskem in ameriškem trgu manj kot 3 odstotke vseh knjig prevodov. Če zanemarimo klasike, ostanemo pri dveh odstotkih, in če od tega odštejemo še skandinavske kriminalke, pristanemo pri kakšnem odstotku vseh objavljenih del, za vse jezike. Možnosti za prodor slovenskih avtorjev na angloameriškem trgu so torej izjemno majhne.

Bukla: Oddelek za prevajalstvo letos pripravlja spremljevalni program sejma Liber.ac s podnaslovom *Prevajanje svetov*. Program je izjemno bogat in zajema vse od literarnega prevajanja do avtomatskih prevajalnikov in robotov. So to tisti različni svetovi, o katerih govori podnaslov?

Limon: To preprosto pomeni, da ne prevajamo zgolj besed, temveč kulture, poglede na svet in vrednotenjske sisteme in s tem premostimo razlike med kulturami. Danes je Evropa v primežu strahu pred vsem, kar se dojemata kot neevropsko, še posebno pred islamom. Zaradi tega so ena glavnih tem sejma tudi migracije in vprašanje, kako lahko vzpostavimo komunikacijo in razumevanje med Evropo in migranti, še posebno zato, ker so migracije zaradi podnebnih sprememb neobhodno dejstvo prihodnosti. Na sejmu želimo izpostaviti vse vidike in izzive večjezičnosti in večkulturnosti, v vseh pojavnih oblikah – od tistih, ki nas spremljajo že dlje, do tistih, ki jih v sodobni informacijski družbi šele spoznavamo. In prav ta prehod v sodobno digitalno družbo je tisti, ki bo z vidika večjezičnosti tudi največji izziv, zato se moramo nanj pravočasno, predvsem pa ustrezno odzvati. Gre za dinamično in široko področje, zato je takšen tudi naš program, ki pa seveda odseva tudi pestrost delovnih področij Oddelka za prevajalstvo.

NODIEREVI DNEVI

FRANCOSKE LITERARNE ZVEZDE V LJUBLJANI

18.-20. 4. 2018

CATHERINE CUSSET

18. april ob 18.00

Knjigarna Konzorcij

TERESA CREMISI

19. april ob 16.30

Knjigarna Konzorcij

BENOÎT DUTEURTRE

19. april ob 17.30

Knjigarna Konzorcij

GONCOURTOVA NAGRADA SLOVENIJE

Teresa Cremisi, Catherine Cusset,
Didier Decoin in Benoît Duteurtre

19. april ob 20.00

Klub Cankarjevega doma

CATHERINE CUSSET in DIDIER DECOIN

20. april ob 10.30

Filozofska fakulteta v Ljubljani

www.institutfrance.si

Univerza v Ljubljani

INSTITUT
FRANÇAIS
Slovenija

GEORGES CANGUILHEM

EPISTEMOLOGIJA IN ZGODOVINA ZNANOSTI

Izbrani spisi

prevod: Eva D. Bahovec, Tomaž Erzar, Vojislav Likar

Studia humanitatis, Zelena zbirka, 2017, m. v., 168 str., 20 €, JAK

Nekateri od pričujočih esejev, ki jih je napisal zdravnik in filozof Georges Canguilhem, so v preteklosti že izšli v *Filozofskem vestniku* – zlasti dva, ki izrecno obravnavata epistemološko delo Gastona Bachelarda iz prve polovice 20. stoletja. Kot profesor na Sorboni je Canguilhem nasledil Bachelarda, zato gre za filozofijo oziroma epistemologijo znanosti, ki je vselej skušala pojasniti večplastne učinke znanosti na človeka, družbo ter odnose človeške vrste z drugimi deležniki planeta. Canguilhem (1904–1995) je kot doktorja medicine zanimala zlasti biokemija, zato v besedilih prehaja od filozofskega do strogo znanstvenega diskurza in ju povezuje v polemiko, ki je vsekakor zahtevnejša od običajne. Njegov postopek gre v smeri celostnega pogleda in obravnave človeka: »Lastnost živega je ravno to, da kolikor je živo, ni v distanci do samega sebe. Njegovi 'deli', to, kar iluzorno imenujemo deli, niso v distanci eden do drugega,« zapiše v eseju *Pojem in življenje*. Vsekakor knjiga, ki jo na polici lahko pritaknemo ob številna Bachelardova dela. > ŽIGA VALETIČ

NEMŠKA TEOLOGIJA

Theologia Deutsch /

Theologia Germanica

prevod: Gorazd Kocijančič
KUD Logos, zbirka KUD Logos,
2017, m. v., 295 str., 19 €, JAK

Kot mnoge knjige založbe in zbirke KUD Logos se tudi *Nemška teologija* naslanja na duhovno izročilo Srednje Evrope. Tokrat je glavni urednik

Gorazd Kocijančič prevedel besedilo iz poznega srednjega veka, naslovljeno *Nemška teologija* oz. v kakih drugih primerih tudi *Knjižica popolnega*. Besedilo, ki ga beremo v vzporednih nemškem in slovenskem jeziku, korenini v krščanskem (Jezusovem) izročilu, a se obenem kaže kot izvorni zamah neznanega avtorja, ki je z mistično strastjo navdahnil Martina Lutra, saj jo je ta tudi prvi izdal. Teksti se, kolikor je mogoče v okviru nekega zaokroženega verskega izročila, izmikajo dogmam ali pa le-te nadgrajujejo v psihološko smiselne zaokrožitve, ki se nato izmikajo ideološkosti. Kljub časovni oddaljenosti imamo opraviti z eno najbolj svežih knjig krščanske mistike, ki jo obenem lahko beremo kot ljubezen do modrosti ali razpravo o človeški duševnosti. > ŽIGA VALETIČ

RUDOLF STEINER

KOLENDAR DUŠE

prevod: Soča Košuta Hafner

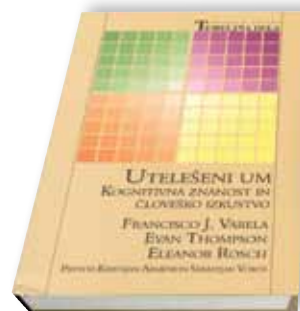
Sfera, 2018, m. v., 128 str., 12 €

Na Hrvaškem rojeni ter v Avstriji in Nemčiji uveljavljeni videc in znanstvenik Rudolf Steiner (1861–1925) velja za očeta antropozofije, za globlje razumevanje človeka in njegovega okolja pomembnega filozofskega nauka o obstoju duhovnega sveta. *Kalendar duše* ima 52 poglavij – kolikor je tednov v letu –, v katerih lahko bralec v izrekih v nemškem izvorniku in sočasno v slovenskem prevodu sledi letnemu

FRANSICO J. VARELA, EVAN THOMPSON,
ELEANOR ROSCH

UTELEŠENI UM

prevod: Kristijan Armeni, Sebastjan Vörös
Krtina, zbirka Temeljna dela,
2017, m. v., 466 str., 40 €, JAK

Pri založbi Krtina skrbijo tudi za prevode nekaterih ključnih del s področja kognitivne znanosti (pred nekaj leti smo, denimo, dobili prevod *Pojasnjena zavest* Daniela C. Dennetta), zdaj pa so postregli s prelomnim delom *Uteleženi um*, ki je prvič izšlo v začetku devetdesetih let ter paradigmatično preobrnilo tedanji teoretski okvir na področju spoznavne (kognicije). Knjigo so napisali trije avtorji: čilski biolog in filozof Francisco J. Varela (1946–2001), ameriški filozof Evan Thompson (1962) in ameriška psihologinja Eleanor Rosch (1938). Že osnovna miselna različnost avtorjev je zakoličila osnovno sporočilo knjige, da morajo nove znanosti o umu razširiti svoj horizont in vanj vključiti tako človeško izkustvo kakor tudi možnosti za preobrazbo, ki so lastne temu izkustvu. Ena od ključnih tez avtorjev je, da je spoznanje (torej kognicija) v svojem bistvu utelešeno delovanje, saj pomeni aktivno vzpostavljanje in ohranjanje strukturnih spojev v domenah, ki so relevantne za samoohranitev organizma. Ta organizem, torej človekovo telo, se prek operativnih ciklov, ki jih predstavljajo osnovne tri povezave (najprej živčni sistem-telo, potem telo-okolje in ob tem seveda tudi subjekt-subjekt), vzpostavlja kot enovito utelešeno bitje, s tem pa ustvarja svoj specifični okolni svet. Čeprav je od prvega izida minilo že skoraj trideset let in je v tem času kognitivna znanost izjemno napredovala, *Uteleženi um* ostaja klasika. > SAMO RUGELJ

FABRICE HADJADJ

VSTAJENJE

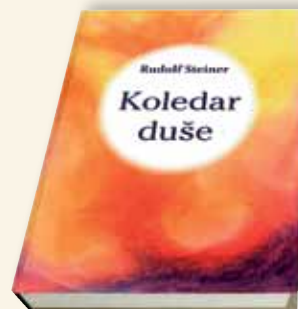
Navodila za uporabo

prevod: Jasmina Rihar

Družina, 2018, t. v., 136 str., 19,90 €

Fabrice Hadjadj (1971), francoski filozof, dramaturg, esejist in priljubljen kolumnist, ki ga v slovenščini poznamo že po več prevedenih delih (*Vera demonov ali preseženi ateizem*, *Kako uspeti v smrti – antimetoda za življenje* in *Kaj je družina?*) je skozi globoko izpovedno besedilo ponudil svoj pogled in razlage Jezusovega vstajenja in prikazovanje po vstajenju. Sam se označuje za profesorja »judovskega izvora, arabskega imena in katoliškega prepričanja«, če temu dodamo še njegovo družino, ki šteje sedem otrok in to, da je sam odraščal v ateističnem duhu, ter se šele pred desetletjem spreobrnil v krščanstvo, so njegova praktično filozofska razmišljanja o Jezusovem vstajenju in dogodkih, ki so temu sledili, zagotovo širše zanimiva, da ne govorim o tem, da so tudi rahlo humorno obarvana. > RENATE RUGELJ

ciklu presnavljanja v naravi in samemu sebi. Iz obsežnega opusa Rudolfa Steinera, med drugim tudi ustanovitelja waldorfske šole, v svetu in pri nas v zadnjem času priteguje največ pozornosti njegova teorija biodinamičnega kmetovanja. Po mnenju prevajalke Soče Košuta Hafner je Steiner s svojimi mislimi in nauki dal nov zamah pedagogiki, zdravstvu ter medicini in astronomiji, nakazal pa je tudi nekatere nove poti na področjih umetnosti ter morale in etike življenja. > IZTOK ILICH

VIKTORIJA ŽNIDARŠIČ SKUBIC

CIVILNO MEDICINSKO PRAVO

Izbrane teme

Uradni list Republike Slovenije, 2018, m. v., 184 str., 68 €

Knjiga prof. dr. Viktorije Žnidaršič Skubic je prva slovenska zaokrožena monografija, ki obravnava problematiko hitro razvijajočega se in vse aktualnejšega področja medicinskega prava. V uvodnem delu knjige avtorica opozori na moralna in etična izhodišča na področju medicine ter na njihov zgodovinski razvoj, pojasni pa tudi posamezne temeljne filozofske poglede na medicinsko etiko. Posebno pozornost namenja enemu osrednjih institutov današnjega medicinskega prava, to je pravicam pacientov. V okviru njihove civilnopravne problematike posebej izpostavlja pacientovo pravico do informirane privolitve v zdravstveni poseg, njegovo avtonomijo volje ter sposobnost odločanja o sebi. Pomemben del knjige tvori tudi poglavje o odškodninski odgovornosti v zdravstvu. V posebnem delu knjige pa so obravnavane še nekatere izstopajoče oziroma izrazito občutljive teme medicinskega prava, ki so tudi pravno posebej regulirane, kot so na primer vprašanja svobode odločanja o rojstvu otrok (zdravljenje neplodnosti in postopki oploditve z biomedicinsko pomočjo, umetna prekinitev nosečnosti) ter transplantacije organov in tkiv. Vsebina knjige nakazuje, da je krog bralcev, katerim je namenjena, relativno širok, saj bo zanimiva za vsakogar, ki se pri študiju ali pri opravljanju poklica oziroma dejavnosti srečuje z elementi medicinskega prava, bodisi kot pravnik ali kot medicinski strokovnjak. V prvi vrsti pa jo založniki priporočajo študentom prava in medicine ter tudi odvetnikom, sodnikom, zdravnikom in drugim zdravstvenim delavcem, prav tako pa tudi državnim organom in institucijam na področju zdravstva. Ne nazadnje je knjiga lahko dobrodošlo branje tudi vsem nam, ki se znajdemo v vlogi pacienta oziroma uporabnika zdravstvenih storitev. > BETI HLEBEC

ZVONKA ZUPANIČ SLAVEC

ZGODOVINA ZDRAVSTVA IN MEDICINE

1. del: Medicina skozi čas, javno zdravstvo, farmacija;

2. del: Kirurške stroke, ginekologija in porodništvo

Slovenska matica, Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije,

2017/2018, t. v., 460 str., 49 €/knjigo

Avtorica, predstojnica Inštituta za zgodovino medicine, je v sodelovanju z ekipo recenzentov pripravila dve obsežni monografiji, (založba Slovenska matica pa za leto 2019 napoveduje izid še tretje), s katerimi bomo dobili integralni prikaz zgodovinskega razvoja zdravstva na Slovenskem od časa pred novim vekom do začetka 21. stoletja. Ko avtorica razmišlja o največji dobroti razvoja zdravstva v zgodovini, je prepričana, da je to javno zdravstvo, ki mu je namenila velik del prve monografije. Največji smrtni davek v zgodovini so terjale nalezljive bolezni (črne kože, kolera, jetika ...) in leta 1803 smo z uvedbo cepljenja drastično zmanjšali umrljivost. Razsvetljske reforme za časa Marije Terezije in njenega sina so prvič pravno formalno regulirale zdravstvo, sledil je razvoj bolnišnic (civilnih, vojaških, splošnih, specialnih), ki so ljudem omogočale, da so nekatere bolezni zdravili bolnišnično. Kot zanimivost: prva ljubljanska bolnišnica je bila ustanovljena leta 1786 in je imela 12 postelj, v Mariboru pa so jo postavili leta 1799. Sprva skromno bolnišnično zdravljenje je z razvojem medicine omogočalo tudi vedno boljše rezultate operacij. Razvoj dostopnega javnega zdravstva (kurativa, preventiva in rehabilitacija) je omogočil izboljšanje zdravja prebivalcev in daljšo življenjsko dobo. Napredek kemije in drugih naravoslovnih ved pa je prinesel odkrivanje novih zdravil, ki so se iz lekarništva postopoma preselile v farmacijo, s čimer se zaključuje prva knjiga. V drugi knjigi je prikazan razvoj operativnih strok, ki človeku vračajo hojo, vid, sluh, mišično aktivnost in jasno misel, govora je seveda o historiatu kirurgije (od splošne, abdominalne, travmatologije, kardiovaskularne, nevrokirurgije, torakalne, plastične, urologije itd.). Popisani so tudi razvojni koraki obveznih podpornih strok kirurgije kot je anesteziologija, transfuzijska in transplantacijska medicina ter radiologija, nuklearna medicina in rehabilitacija. Vsa poglavja se dotikajo tudi dela zdravstvenega osebja ter posameznih vodilnih zdravnikov. V tretji knjigi bodo predstavljene neoperativne medicinske stroke, internistična medicina, psihiatrija in zobozdravstvo. Avtorica je nekje rekla, da je »veda brez preteklosti, kot človek brez spomina« in s temi monografijami je postavila lep spomin in spomenik razvoju medicinske vede in zdravstva na Slovenskem. > RENATE RUGELJ

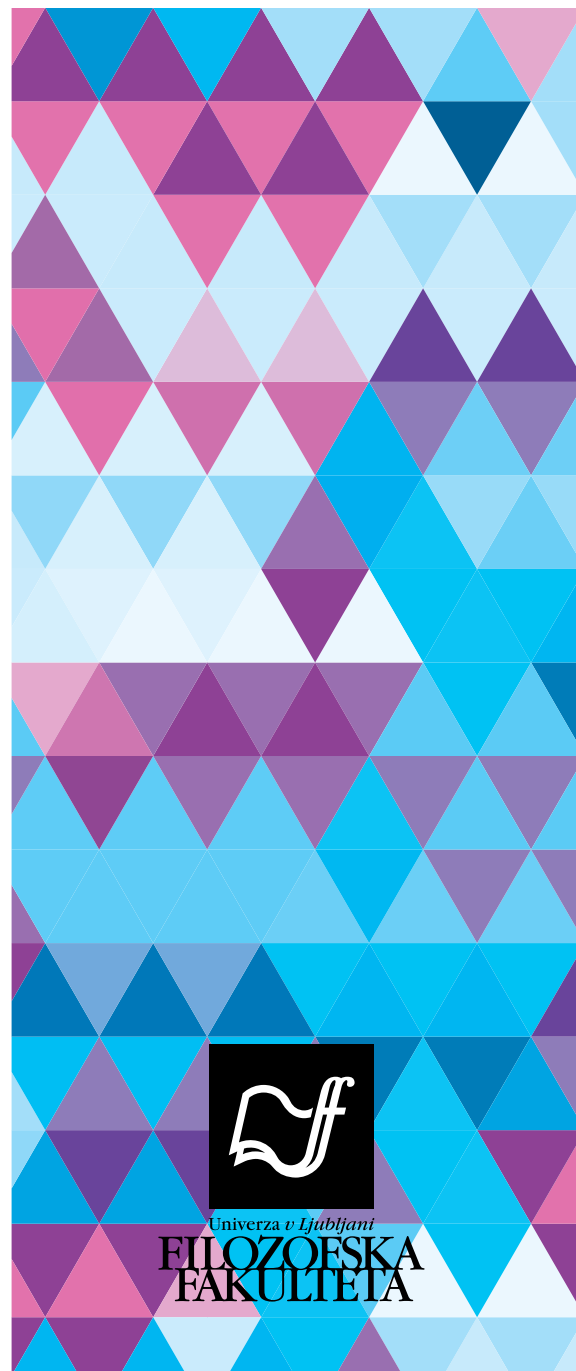

Liber.ac

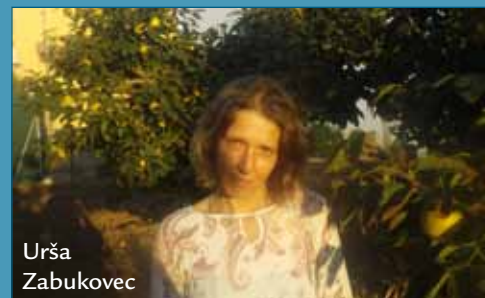
Sejem

akademske knjige

**FOERSTERJEV VRT
ZA FILOZOFSKO
FAKULTETO
22.-24. MAJA 2018
PREVAJANJE SVETOV**

Najhujše prevodne kritike sem slišala iz ust mladih predavateljev literature, ki v življenju niso prevedli niti vrstice in ki na prevajanje pogosto gledajo kot na manjvredno dejavnost (v primerjavi s predavateljsko). A tudi prevodne kritike samih prevajalcev so lahko nedobronamerne in se sprevrtačajo v malenkostno iskanje napak. Vse skupaj je še toliko huje, ker prevodna kritika pride na vrsto že po objavi prevoda in se »škoda«, tudi če bi prevajalec to želel, ne da več popraviti. Zato bi prevodno kritiko deloma lahko nadomestilo tisto, čemur pravim prevodna lektura.

Urša
Zabukovec

Prevodna lektura

Na zadnjem simpoziju prevajalcev iz ruščine, ki ga je v Moskvi organiziral »Institut perevoda«, mi je prevajalka iz Južne Amerike pripovedovala, kako je bila pri njih pred desetletji ustaljena praksa, da je vsak prevod še pred skokom v tiskarno podrobno, s svinčnikom v roki prebral še drug prevajalec iz istega jezika. Tako ni bilo samo s prevodi novincev, temveč tudi s prevodi vrhunskih mojstrov. Prevajalci so si pomagali in se učili drug od drugega, kar je porajalo prevajalsko solidarnost in povezanost. »Pa tudi prevodi so bili boljši,« je zavzdihnila in dodala, da te prakse že davno ni več. Produkcija je preobsežna, časa in denarja premalo, prevajanje se je povsem individualiziralo.

No, to je stanje, ki ga poznam tudi sama. Prevajanje je samotarsko delo, besedilo pred tiskom prebereta le urednik in lektor. Seveda, najdemo primere, ko – še zlasti, če gre za prevod temeljnega pesniškega dela – besedilo prebere več ljudi, tudi prevajalski kolegi, a to so vendarle bolj izjeme kot pravilo. V mojem primeru se je to zgodilo le enkrat: prevod romana *Mjaušk* je pozorno prebrala kolegica prevajalka, a še to le zato, ker je bila hkrati tudi urednica, sicer ga verjetno ne bi.

Sama sem do zdaj dvakrat pred tiskom dobila v roke prevod romana, ki ga je opravil moj kolega. A ne zato, ker bi od mene želeli prevodno lekturo, temveč zato, ker naj bi k delu napisala spremno besedo. Ker pa sem med pripravami na pisanje spremne besede delo spet prebrala v izvorniku, sem se ogrela in nestrpno čakala na slovenski prevod: da pogledam, kako je kolega rešil določene zagate, kako se je spopadel s težjimi mesti.

Branje slabega prevoda pred nekaj leti je bila naporna izkušnja nenehnega skakanja med izvornikom in prevodom. Pa tudi vaja v ponižnosti (»ne obsojaj preveč, tudi tebe lahko zapusti navdih«). Kakšne prevodne zablode so me celo nasmejale, denimo tale: junak in njegov vodnik se bližata mestu, zabredeta v gnečo, ki je nastala zaradi

zmešnjave pred mestnimi vrati, kjer sta se zapletla voza z voli. Ljudje kričijo in nepotrpežljivo mahajo z biči, živali so živčne, vozovi padajo, v zmedu se nihče več ne znajde. Junakov vodnik – v prevodu mojega kolega – zakriči:

»Pravi dan za vročevanje nagrad!«

V izvorniku: »Ну просто день Воздаяния!«

»Dan povračila« je v islamu poimenovane za »sodni dan«, se pravi za dan, ko bo vsak požel to, kar je sejal. V tem smislu drži, da bodo pravičnikom »vročene nagrade«, a

... prevodna lektura je, sploh kadar gre za dobre prevode, nenadomestljiva izkušnja ...

iz konteksta besedila je jasno, da junak izraza ni uporabil v teološkem smislu, temveč da gre za ekspresiven opis zmede in nemira. Pravičen prevod bi torej bil: »(Saj to je) pravi sodni dan!«

Večji izziv je bilo nedavno branje dobre prevoda. Besedilo je bilo že samo po sebi »čistejše«, brez zatipkanin, izpustov in zgrešenih formulacij, tako da sem se lahko osredotočila na finese. Nisem vsega primerjala z izvornikom, saj za to ni bilo potrebe. Primerjala sem mesta, ki so me posebej vznemirjala, pa seveda tista, kjer je kaj zaškripalo, kjer je zanihal ritem ali pa vsebinsko niso delovala povsem koherentno. Primer:

»Kako pa kaj vaše zdravje?«

»Boglonaj, ne pritožujem se,« je dejal Sobakjevič.

Res, ni se bilo kaj pritoževati: prej bi se železo prehladilo in začelo kašljati kakor ta na vse pretege prekanjeni graščak.

Beseda »prekanjen« napotuje na moralne lastnosti človeka, pomeni toliko kot »zvit, pretkan«. A iz odlomka je jasno, da beseda teče o fizičnem zdravju. V izvorniku gre za izraz »на диво сформированный«, se pravi »čudovito/odlično oblikovan (razvit,

prekaljen)«. Beseda se v ruščini uporablja tako za fizično kot za psihično ali moralno karakterizacijo človeka in pripovedovalec s svojim komentarjem nedvomno cilja tudi na moralne lastnosti Sobakjeviča. Ta junak je namreč neverjetno prekanjen, kar se pokaže med pogajanjem za ceno mrtvih duš (umrlih kmetov). Ko ga Čičikov vpraša, ali bi mu prodal te duše, Sobakjevič zanje zahteva bizarno visoko vsoto. Čičikov se upre: »Saj ste pameten človek, ne da, ki marsikaj ve. Gre za ničvredno blago. Koliko je vredno? Kdo ga potrebuje?« Na kar mu Sobakjevič odvrne v povsem sodobnem duhu: »Če ga kupujete, ga že potrebujete.«

Avtor se v romanu stalno poigrava z razsežnostmi besed, fizični opisi vedno namigujejo na psihične ali moralne lastnosti junakov. In morda je prevajalec tu želel prav to: poudariti namig na junakovo pretkanost, ki se skriva v pripovedovalčevem komentarju njegovega fizičnega zdravja. A izbira se mi zdi nekoliko preozka, saj beseda »prekanjen« povsem izključuje fizično raven (zato deluje neumestno in se bralec zdrzne). Morda bi bila boljša izbira »prekaljen«, ki lahko pomeni tako »fizično utrjen« kot »izurjen«, »izkušen«? Končna odločitev bo seveda prevajalčeva.

Prevodna lektura je, sploh kadar gre za dobre prevode, nenadomestljiva izkušnja: prevajalca prisili v (samo)refleksijo, v razmišljanje o lastni in tuji strategiji prevajanja. Odstira mu nove razsežnosti besedila, pa tudi način rokovanja z jezikom njegovega prevajalskega kolega, kar je neverjeten vir navdiha. Pripomore tudi h kakovosti prevoda: prevajalec prevod svojega kolega bere drugače kot lektor ali urednik, najde in prepozna zdrse, ki jih prva dva verjetno ne bi. In najpomembneje: ker delo še ni natisnjeno, je napake mogoče odpraviti.

Takšno prevajalsko sodelovanje bi blagodejno vplivalo na prevajalsko srenjo, prežeto s samotarstvom in tekmovalnostjo. A slutim, da bosta tudi tu »čas in denar« tista, ki bosta imela zadnjo besedo.

Pridruži se vseslovenskemu igranju kamišibaja!

V sredo, 9. maja 2018, želimo z igranjem kamišibaja zavzeti celo Slovenijo. Kamišibaje bomo igrali na različnih lokacijah od polnoči do polnoči. Naš cilj je, da bi pokazali, kako razširjen je kamišibaj v Sloveniji ter morda celo postavili Guinnessov rekord v skupinskem igranju kamišibaja.

Zaigraj kamišibaj!

Foto: Mariša Rems in Romana Zajec

Kamišibaj je japonsko papirnato gledališče, kjer se zgodba pripoveduje ob slikah, ki so predstavljene v malem odru, butaju. Zgodbe, ki se pripovedujejo skozi kamišibaj, lahko izvirajo iz vaše najljubše knjige ali pa vaše domišljije. V Sloveniji je kamišibaj prisoten že od leta 2013. Z razvijanjem in promoviranjem kamišibaja na slovenskem področju se ukvarja Društvo Kamišibaj Slovenije.

Pri projektu *Zaigraj kamišibaj!* lahko sodeluješ tudi, če še nimaš izkušenj z igranjem kamišibaja. Če te zanima malce drugačen način pripovedovanja zgodb, se nam lahko pridružiš.

Ne samo, da lahko sodeluje kdorkoli – kamišibaj lahko tudi igrate kjerkoli, v dvorani, šoli, knjižnici ali pa v svoji dnevni sobi. Edino, kar je pomembno, je, da imate publiko

in da svoj nastop dokumentirate. To pa storite tako, da izpolnite obrazec na spletni strani www.kamisibaj.si

Če pa bi si želeli 9. maja predstave kamišibaja zgolj ogledati, boste okviren spored predstav in lokacij prav tako našli na naši spletni strani.

WWW.KAMISIBAJ.SI

498 strani, 28,90 €

Lundy Bancroft
ZAKAJ TO POČNE?
Kaj se dogaja v glavah jeznih in nadzirajočih moških

Bancroft je avtor knjig, vodja delavnic in svetovalec za družinsko nasilje. Ima več kot dvajset let delovnih izkušenj na področju partnerskega in družinskega nasilja in je nekdanji sodirektor Emerge, prvega ameriškega nacionalnega programa za nasilne moške.

»Najbolj obširna, strokovno utemeljena in natančna knjiga o nasilju moških, ki jo je spisal moški z dolgoletnimi izkušnjami dela z nasilnimi storilci.«

– Matic Munc, psiholog

»Bancroft je odprl okno v razmišljanje nasilnih moških, njegova knjiga pa pomaga odpreti vrata iz neprimernih odnosov.«

– Gavin de Becker

Večina jo pozna kot izvrstno novinarko in urednico ter dolgoletno dopisnico iz Rima, a v resnici se je Mojca Širok dokazala tudi kot avtorica knjig s področja italijanske politike, mafije in Cerkve (*Zadnji rimski cesar, Oblast brez obraza, Od Benedikta do Frančiška*). Letošnjo pomlad se javnosti predstavlja v čisto novi vlogi: kot avtorica romanesknega prvenca *Pogodba*, ki je napisan po vseh pravih kakovostnega kriminalnega romana.

Njegova rdeča nit se suče okrog področja, ki v Mojci še danes odpira številna vprašanja – italijanske mafije. Vse tisto, na kar ni mogla dobiti odgovorov pri svojem novinarskem delu, je zdaj v *Pogodbi* obdelala s pomočjo pisateljske domišljije. Ta ji tako kot resne teme ne dela nikakršnih preglavic, saj je strastna bralka vseh mogočih literarnih zvrsti, za povrh pa je študirala jezike. Vse to se odraža (tudi) v izvrstno zasnovani in tekoče vodeni, napeti zgodbi njenega romana, ki je bil nagrajen z *modro ptico*, nagrado za najboljše še neobjavljeno knjižno delo.

Obilo razlogov torej, da smo se z Mojco Širok, ki jo na televiziji poznamo kot resno in prodorno novinarko, v zasebnosti pa je zelo sproščena, zapletli v iskri pogovor.

»Bilo je, kot bi brala kriminalko, ne pa je v resnici pisala.«

MOJCA ŠIROK

POGODBA

Mladinska knjiga, 2018, t. v., 344 str., 24,99 €

Bukla: Po knjižni trilogiji, v kateri ste obdelali področje italijanske politike, mafije in Cerkve, ste se lotili kriminalnega romana, ki razkriva delovanje mafijskega sveta. Bi lahko rekli, da vas ta tema močno prežema?

Širok: Vsekakor. Ob vsaki obletnici smrti protimafijskih tožilcev, ki sta v Italiji veljala za nacionalna simbola, sem v času, ko sem bila televizijska dopisnica iz Italije, napravila kak prispevek. Prav zaradi omenjenih umorov tožilcev sem pravzaprav tudi postala novinarka, čeprav o tem poklicu prej sploh nisem razmišljala, saj sem študirala jezike. A umora sta v meni vzbudila intelektualno radovednost, obenem pa sta mi dala misliti, kako je mogoče, da pride v Italiji, demokratični državi in ustanovni članici evropske skupnosti, do dogodka, v katerem niso mogli zavarovati svojih dveh nacionalnih junakov. Zdi se mi, da že vse življenje iščem odgovor na to.

Bukla: Ste mu zdaj po končanem romanu vendarle kaj bližje?

Širok: V romanu sem lahko predstavila odgovor, ki ga v realnem novinarstvu ne morem, saj ga dejansko ne poznamo ne moji novinarski kolegi ne jaz. Uradnih dokazov, ki bi stresli mafijski nivo, preprosto ni. Za lažje razumevanje celotnega ozadja sem dala zdaj na svojo spletno stran www.mojcasirok.com in Facebook povezavo do dokumentarnega filma *Molk v Palermu*, ki sem ga posnela leta 2000. Bralcem svetujem, naj najprej preberejo roman, nato pa si ogledajo še omenjeni dokumentarni film. Tako bodo lažje dobili uvid v ozadje dogajanja mojega romana, spoznali bodo obraze teh ljudi. V prispevku bodo tudi spoznali, da so številni mafijski skesanci že pred več kot petnajstimi leti govorili o razvpitem tretjem mafijskem nivoju, ki pa ga niso mogli sodno dokazati. In ker ga tudi jaz kot novinarka ne morem, sem si dala duška tako, da sem si ga izmislila v obliki kriminalnega romana (*smeh*).

Bukla: Ste morali pred začetkom pisanja s sabo napraviti neke vrste pogodbo, zavezo, v smislu, da se lahko sprostite in vam za spremembo ni treba biti v vlogi resne novinarko?

Širok: Šlo je za pogodbo, ki sem jo sama s sabo podpisala z največjim veseljem. Ves čas sem med delom na moč uživala. Žal mi je le, da sem bila pri ustvarjanju časovno omejena, po drugi strani pa je bila to zame najboljša spodbuda, da sem roman sploh končala.

Bukla: Sebastian Fitzek, eden najbolj prevajanih in branih sodobnih piscev kriminalnih romanov, je izjavil, da ga za pisanje lahko navdahne že navidezno nepomemben dogodek ali samo hipna misel. Kako je bilo pri vas?

Širok: Prvo poglavje sem napisala leta 2011. Na neki megleni dan sem se z motorjem počasi peljala mimo bogate rimske četrti; na moji desni strani

je razprostiral živalski vrt, vonjala sem iztrebke slonov, ki so bili tam za ograjo, na moji levi pa so se za orjaškimi drevesi bohotile bogate vile. Razmišljala sem, kakšni ljudje živijo tam, vmes pa je do mene ves čas prihajal smrad iz živalskega vrta (*nasmeh*). Ko sem prišla domov, sem v mislih zagledala meglenco v soju ulične svetlobe in nato še vilo, kjer se je zgodil neki okrutni umor, in tako je v hipu nastalo prvo poglavje. Leto dni kasneje sem ustvarila še naslednjih deset poglavij, potem pa se je vse končalo. Brez urednice Nele Malečkar, ki me je lani intenzivno spodbujala k pisanju in prijavi na natečaj za nagrado *modra ptica*, roman zagotovo še ne bi bil končan. Prav zato lahko rečem, da sem na izboru za *modro ptico* zmagala trikrat: ker sem roman sploh končala, ker sem prišla v finale, saj nisem nikdar razmišljala, da bi komisija za tako prestižno knjižno nagrado lahko resno jemala žanrsko literaturo, kot je kriminalni roman, in na koncu ob sami novici, da je bilo nagrajeno prav moje delo.

Bukla: Nekje ste izjavili, da ko v romanu nekoga ubijete, lahko začnete v trenutku pisati, saj se zgodba začne razpletati sama po sebi. Sliši se preprosto, a vendar dá struktura romana slutiti, da ste se dela lotili premišljeno.

Širok: V trenutku, ko sem napisala prvo poglavje, v resnici nisem vedela niti tega, kdo je umrl in kaj se je zgodilo v Rimu (*nasmeh*). Šlo je za efekt Proustove magdalenice, preprosto sem morala zapisati, kar sem zavonjala in začutila, zarisalo se mi je v glavi, kot bi to že nekje videla, doživela. Kar videla sem kriminalista, kako bruhne ves zelen od studa ob pogledu na okrutni umor. To ni posebna umetnost (*nasmeh*). Prav tako ne odločitev, da si izmisliš junaka, kakršen je, recimo, glavni kriminalist, saj vemo, kakšni junaki nas privlačijo: takšni, ki v sebi nosijo bolečino, ker so se nekoč že srečali s podobnim velikim čustvom ...

Bukla: Kako ste se potem med pisanjem držali na vajetih, da bralca niste opeharili za dramatičnost in miselno telovadbo ob iskanju morilca? Bralcem namreč doživi »aha efekt« šele čisto proti koncu knjige.

Širok: Krotila sem se tako, da v resnici vse do zaključka sploh nisem vedela, kaj se bo zares zgodilo (*smeh*). Lani poleti sem si za dokončanje romana vzela nekaj dopusta in takrat sem vstajala zelo zgodaj. Neki večer me je mož ob prihodu domov dobil pri pisanju na istem mestu, tam, kjer se je zjutraj poslovil od mene (*nasmeh*). Takrat je rekel, zdaj je pa dovolj, obleci se, greva nekaj počest, jaz pa sem mu odvrnila, naj počaka, da vidim, kaj se bo zgodilo v zgodbi (*smeh*). V tistem trenutku me je kar zmrazilo, ker sem se šele takrat zavedla, da so me junaki povsem odpeljali s sabo. Imela sem občutek, kot bi sledila njihovim navodilom, naj pišem, kaj se je zgodilo z njimi. Bilo je, kot bi brala kriminalko, ne pa je v resnici pisala (*smeh*).

Bukla: Ta občutek dobro poznam. Gre za trenutke, ko se moraš kot bralec prav krotiti, da ti pogled med branjem ne uhaja pol strani naprej, ker te že vmes tako zelo zanima, kaj se bo zgodilo ...

Širok: Točno to se mi je dogajalo, ko sem brala kriminalni roman *Jezero* Tadeja Goloba. Že pred več kot letom dni so mi ga priporočili v branje, a se ga namenoma nisem lotila, pustila sem si ga za nagrado po končanem delu, saj

Mojca Širok

nisem želela, da bi me v tistem času miselno kamor koli zaneslo. No, kasneje, ko sem svoj roman že končala, sem Golobovo *Jezero* prebrala res z užitkom.

Bukla: Prav Tadej Golob mi je v pogovoru o njegovem romanu dejal, da si je pred pisanjem narisal okvirno šablono in si zapisal določene strukture, da je lažje vedel, kako bo med seboj prepletel dogodke in osebe. Ste si kaj podobnega napravili tudi vi?

Širok: Napravila sem si miselni vzorec. Kot strastna bralka kriminalk sem namreč točno vedela, kaj želim: konciznost, tekoče dogajanje in logični konec. Miselni vzorec mi je pomagal tudi zato, da sem se držala nekih začrtanih okvirov dogajanja v okviru posameznih poglavij. Bilo je podobno kot pri novinarskem delu, kjer se opiraš na svoje zapiske. Začrtani okviri so mi prišli prav tudi zato, ker nisem ustvarjala v enem kosu. Zaradi službe sem imela namreč skopo odmerjen čas za pisanje. Na srečo sem lani vodila oddajo *Globus* izmenjaje z Igorjem Juričem. Tisti teden, ko je oddajo vodil on, sem imela več časa za pisanje. Tako se moram za končanje romana zahvaliti tudi njemu.

Bukla: Glavna junaka, novinarka Flaminia in kriminalist Emanuele, v romanu utelešata pravico, na drugi strani pa imamo cel kup likov, ki so njujni izraziti antipodi. Pa vendar se zdi, da je meja med dobrim in zlim v zgodbi v resnici pogosto zabrisana oziroma se nenehno prepleta ...

Širok: Res je, tudi Flaminia je zaradi svoje osebne zgodbe v nekem pogledu antijunakinja. Tega, kar je naredila, ni storila zanalšač, ne more si pomagati. V vsak lik iz knjige sem zato želela vgraditi vse tisto, kar je pravzaprav v vsakem od nas. Vsak pri sebi je antijunak, četudi želi v osnovi dobro. To je človeška narava, nekaj pa pripomore k temu tudi način življenja, kakršnega živimo danes. Vse to sem želela ujeti v zgodbo in njene like.

Bukla: Romaneski jezik je zelo živ in razgiban ter popestren z žargonskimi izrazi. Kako ste napravili preskok iz faktografskega sloga, značilnega za novinarski poklic, v sočnost in plastičnost, ki veje iz celotne pripovedi?

Širok: Tu je po mojem bruhnila na plan vsa frustracija mojega novinarskega dela (*smeh*): v novinarskem žanru si vezan na citate, poročanja, vire, pri televizijskem poročanju pa si še dodatno vezan na jezik in čas. Po značaju sem človek, ki mu je jezik v veselje, strašno rada ga imam, naučila sem se ga s stotinami prebranih knjig. To je to. To je pravzaprav vse, kar znam. Jaz nimam hobijev. Grem sicer teč, a bolj zato, ker vem, da je to dobro zame, znam tudi kuhati in peči, a bolj zato, ker vem, da moram, in ne zato, ker bi me to strašno veselilo. Moj edini hobi v življenju je ležanje na kavču in branje dobrih knjig. Pri svojih letih si to zdaj že upam priznati (*smeh*).

Bukla: Konec romana je na neki način odprt. Ali to pomeni, da bodo sledila še kaka nadaljevanja?

Širok: Vsekakor si to želim, je pa vse odvisno od mojega dela in urnika. V knjigi sem kar nekajkrat namignila, da bi se drugi del iz te serije – ne govorim o nadaljevanju, ampak o novi knjigi – lahko odvijal naprej, recimo v Sloveniji. Ne zanimajo me žanrski kriminalni romani v smislu morilskega sadizma ali podobnega. Nasilje nastopa v romanu bolj kot nuja, potrebna za razvoj zgodbe. Mnogo bolj me namreč zanimajo ljudje, ki so žrtve spleta okoliščin oziroma so del sistema, v katerega je vpleten tudi tisti, ki ga je v resnici ustvaril.

Bukla: Za konec ne moreva mimo vašega dela. Bi šli po trenutnem obdobju dela v Ljubljani v prihodnosti še kam v svet za dopisnico?

Širok: Naj kar takoj priznam, da se pri delu v redakciji, četudi sem obkrožena s krasnimi kolegi, ne počutim v redu. Profesionalno je to zame strašna ječa. Sicer čisto rada sodelujem z ljudmi in spremljam nastajanje nekega projekta, a še raje kot to sem pri delu svobodna in neodvisna. V življenju sem bila naj-srečnejša, ko sem bila novinarka *Mladine*. Vse, kar sem potrebovala, sta bila beležnica in svinčnik. Že pri delu televizijske dopisnice imaš vedno koga ob sebi. Zato mi je bilo v drugem obdobju dopisništva v Italiji precej lažje, ker sem imela za snemalca kar svojega moža, ki je bil sicer dolga leta *Mladinin* fotograf in mu zato te stvari niso bile tuje.

Bukla: V Pogodbi ste nekje zapisali, da »Rima ne moreš kar tako zapustiti, vleče te nazaj kot zgrešena ljubezenska zveza«. Bi se lahko še enkrat vrnili tja za dopisnico?

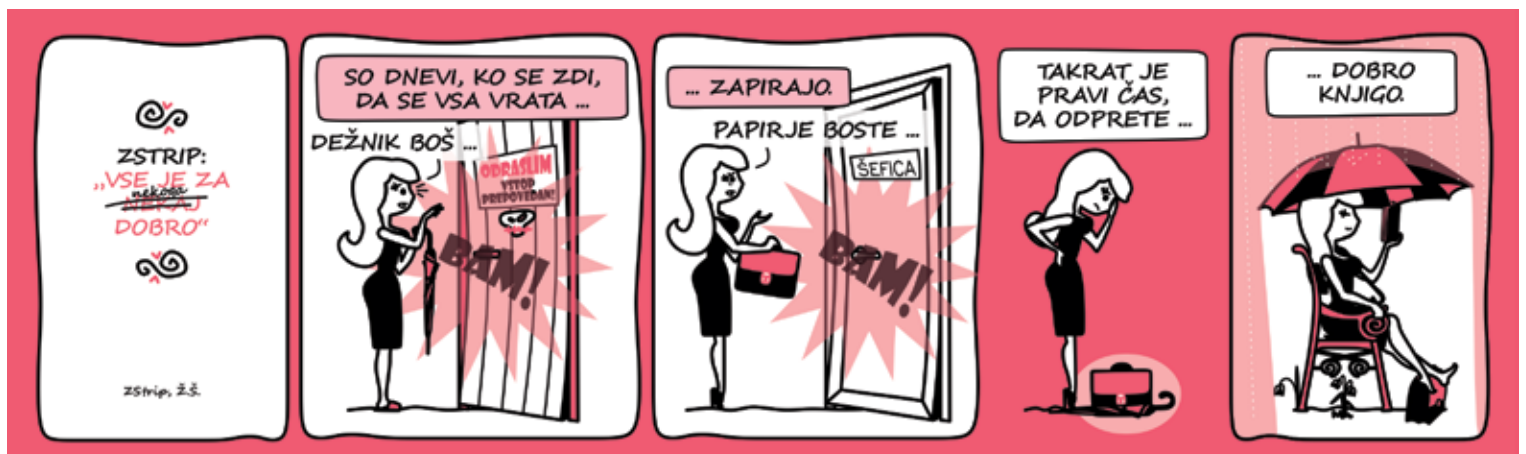
Širok: Zarečenega kruha se sicer poje največ, pa vendar: prvič sem se iz Italije vrnila leta 2003, nato sem s takrat še zelo majhno hčerko znova odpotovala tja za dopisnico leta 2007 in ostala tam do leta 2016. Rima si zato zdaj res ne želim več! Profesionalno bi bila to zame že kar kazenska kolonija (*nasmeh*). Da bi morala preživeti še ene parlamentarne volitve, na katerih kandidira Silvio Berlusconi? Potem se raje ukinem (*smeh*)!

Bukla: In kam bi šli, če bi lahko izbirali?

Širok: Zelo rada bi šla v Ameriko, kjer sem že bila v vlogi novinark. Vleče me tudi v Bruselj, kjer se ta hip odpira še drugo delovno mesto. A bomo videli, kako bo. Predvsem iz zasebnih razlogov. Doma imam najstniško hčer ... Za žensko je zagotovo vse skupaj težje. Moškega nihče nič ne vpraša kako in kaj, ta preprosto pač gre ... pri ženskah pa je to vseeno drugače.

Bukla: Se v prihodnosti vidite tudi v pisanju ljubezenskih romanov? Gre do ti skupaj z vašo siceršnjo podobo in vlogo resne novinark?

Širok: Absolutno. Tudi dobre kriminalke ni brez ljubezenske zgodbe oziroma čustvenega zapleta med junaki, kajti prav to junake dela ljudi. Tako da ... lju-bezenski roman? Da, zakaj pa ne!

ERIN WATT

POKVARJENA PALAČA

prevod: Eva Žerjav

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 365 str., 12,90 €

V veliki mestni palači Royalovih so po materini smrti živeli samo fantje, oče s štirimi sinovi, pred kratkim pa se jim je pridružila mlada sirota Ella, hči družinskega prijatelja. Royalovi fantje so lomilci ženskih src, slovijo pa tudi po hitri jezi, a njihovi odvetniki so jih do zdaj uspešno reševali pred težavami. Dokler nekega dne nekdo ne umori očetove nove zaročenke. Za umor obtožijo enega od sinov, Reeda, ki se je zapletel že z mnogimi dekleti, a pred kratkim je svoje srce podaril mladi Elli in vse kaže, da tokrat misli resno. Družinski odvetnik Reeda nikakor ne more oprati krivde, saj so ga kamere ujele, ko se je zadnjo noč smukal okoli stanovanja žrtve. Ali bodo nedotakljivi družini tokrat stopili na prste? Lahko pogumna Ella reši svojega ljubega Reeda pred zaporom in ubrani ugled stanovalcev Royalove palače? Napeto zgodbo sta napisali dve avtorici, ki sta se pod enotnim imenom podpisali že pod *Princeso na papirju* in *Zlomljenega princa*. > BETI HLEBEC

LAURA LEE GUHRKE

GROFOVA IGRA ZAPELJEVANJA

prevod: Esther Košir

Hiša knjig, založba KMŠ, 2018, m. v., 397 str., 12,99 €

Daisy Merrick nikakor ne more obdržati službe, v resnici pa si želi postati uspešna pisateljica. Njena najnovejša služba je, da iz rok nekoč priznanega avtorja Sebastiana Granta, grofa Avermorea, dobi roman, s katerim zamuja že nekaj let, medtem pa se tudi sama izučila preciznejših tehnik pisanja. Avermore je bil pred nekaj leti zasvojen s kokainom, ki mu je sicer pomagal pisati veliko, a slabo. Prepričan je, da ne more več napisati ničesar dobrega. Daisy pa se v nalogo pozone kot lokomotiva in Sebastiana prosi, prepričuje, moleduje, izsiljuje in nazadnje podkupuje, da vendarle popravi svoje staro pozabljeno besedilo. Podkupnina? Sprva samo poljubi. Toda kmalu si oba želita še veliko več ... Razvijanje pisateljske žilice ni bilo še nikdar tako kratkočasno! > KLARA JARC

BALLI KAUR JASWAL

EROTIČNE ZGODBE PANDŽABSKIH VDOV

prevod: Mateja Malnar Štembal

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 355 str., 12,90 €

Kdo pravi, da so indijske žene v svojih razmišljanjih tradicionalne in da se pod njihovimi zamotanimi šali ter sariji skrivajo sramežljivost, vdanost v usodo ali z dolgočasnost?! Tudi še ne dvajsetletna Niki, v Londonu živeča potomka indijskih staršev, se, potem ko začne po spletu okoliščin na področju indijskega templja voditi tečaj pisanja zgodb, zave, da smo ljudje vse pre pogosto polni predsodkov. V družbi pandžabskih vdov, živečih v tipični indijski soseški zahodnega Londona, začne spoznavati lepoto domišljije, ki marsikateri od njenih tečajnic, osmišlja vsakdanjik in jo rešuje pred bremenom tradicije in vere. Ure kreativnega pisanja kar na lepem presežejo svoj temeljni namen in nenačrtovano rešujejo življenje vdovam pa tudi njihovi mladi mentorici Niki ... Čutno in čustveno branje o dveh navidezno različnih svetovih, ki jima je skupno hrepenenje po bližini in ljubezni. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

AUDREY CARLAN

TELO

prevod: Mojca Svetičič

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 345 str., 12,90 €

Gillian Callahan - Gigi zbira finančna sredstva za dobrodelno organizacijo Varo zavetje, ki je nekoč tudi njej pomagala, da se je izklopala iz nasilnega razmerja. Sodeluje na sestanku upravnega odbora in ugotovi, da je predsednik nihče drug kot Chase Davis – najbolj vroč možki, kar jih je videla –, ki ga je spoznala prejšnji večer. Poleg tega je bajno bogat, posesiven in humanitarci leta. Medsebojna privlačnost ju popelje v romanco, ki požene kri po žilah. Oba skrivata del svoje preteklosti, a ta hitro začne uhajati na plano. Konec dober, vse dobro ... Za zdaj. Čakamo nadaljevanja, do takrat pa je to pravšnje branje za ljubiteljice erotičnih serij s kančkom spletk, prestiža, nekaj solza in veliko vročih strani. > KLARA JARC

W. BRUCE CAMERON

PASJI SMISEL ŽIVLJENJA

prevod: Darja Divjak Jurca

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 299 str., 12,90 €

Zlati prinašalec Bailey pripoveduje večino te neverjetno ganljive zgodbe o prijateljstvu. A Bailey ni bil vedno v tem kožuščku; pred tem je bil mešanec, in ko premine, se ponovno skoti kot nemška ovčarka. In tako se zgodba odvija dalje; Bailey v vsaki pasji obliki išče smisel, ki ga najde v osrečevanju ljudi okoli sebe. Knjiga je ogrela srce marsikaterega bralca, zato je bilo le vprašanje časa, kdaj bo po njej posnet tudi film. A vendar je težko pričakovani film spremljala smola – le slabih deset dni pred premiero je po spletu zaokrožil video, na katerem so enega izmed štirinožnih igralcev za potrebe prizora vlekli v vodo, čeprav se je temu vidno upiral. Kasnejša raziskava je sicer pokazala, da je bil posnetek namerno prirejen, a je PETA gledalce vseeno pozvala k bojkotu filma. Film je bil kljub temu uspešen, napovedano pa je tudi že nadaljevanje. > VANJA JAZBEC

JULIE ANNE LONG

KAJ VSE SEM STORILA ZA VOJVODO

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2017, m. v., 452 str., 12,99 €

Genevieve Eversea je že leta zaljubljena v Harryja in prepričana je, da jo bo zdaj zdaj prosil za roko. Ko ji ves vznemirjen med sprehodom pove, da bi se rad poročil z njuno prijateljico, se njen svet obrne na glavo. Šokirana ni prav nič naklonjena zapeljevanju zloglasnega Alexandra Moncrieffa, vojvode Falconbridgea, ki se je ne napovedano pridružil hišni zabavi. Po njenih domnevah ima vojvoda za svoje osvajalske taktike razlog, ki ni prav nič povezan z njo. Ko ga s tem sooči, ji prizna svoje maščevalne načrte, za katere so kriva dejanja njenega brata, skupaj pa ugotovita, da lahko iz tega morda oba nekaj odneseta. Vendar pa tudi načrt B zavije malce po svoje; Alex in Genevieve namreč ne računata na to, da bosta drug v drugem našla sorodno dušo. Zabavno, prisrčno in vroče! > KLARA JARC

LISA KLEYPAS

KO LJUBI ZAPELJIVEC

serija Ravenelovi, knj. 1

prevod: Neža Kralj

Mladinska knjiga, zbirka Oddih,

2018, t. v., 399 str., 32,99 €

Lisa Kleypas

Romani Lise Kleypas so pri nas prisotni že skoraj desetletje. Njeni zgodovinski in sodobni ljubezenski romani so osvojili srca bralk in Mladinska knjiga jih tudi letos razveseljuje s prevodom nove serije. Devon Ravenel iz razvpite družine v času po industrijski revoluciji po

bratrancu nepričakovano podeduje zadolženo in napol zapuščeno posestvo ter grofovski naslov. Njegov načrt je, da vse skupaj čim prej proda in se znebi tega mlinskega kamna okrog vratu, bratrančeve sestre in vdova Kathleen, lady Trenear, pa bi najraje spodil od hiše. S Kathleen sta si že od prvega trenutka v laseh, a presenetljivo mu v trenutku njene šibkosti začne lesti v srce (in manj čiste misli). Premisli si in dekletom pusti, da ostanejo v hiši, ter naroči številna obnovitvena dela, ki Kathleen parajo živce. Devon pošlje brata, ki rad globoko pogleda v kozarec, na posestvo, da bi mu pomagal s spoznavanjem in vodenjem posestva ter ljudi, ki so odvisni od zemlje, sam pa v mestu išče poslovne priložnosti, ki mu bodo pomagale rešiti dediščino. Kljub svoji odsotnosti s posestva pa najde številne načine, da na daljavo jezi Kathleen. Vse, da ga le ne bo pozabila – on namreč nje ne more ... > KLARA JARC

KINLEY MACGREGOR

UKROTITI ŠKOTA; VITEZ KRESNE NOČI

Bratovščina meča, knj. 4 in 4–5

prevod: Irma Kukovič

Hiša knjig, Založba KMŠ,

2017, m. v., 411/126 str., 12,99/8,99 €

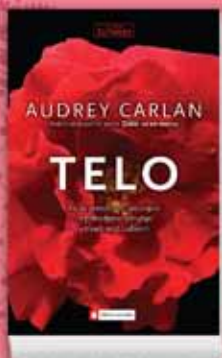

Avtorica s pravim imenom Sherrilyn Kenyon je predvsem v Ameriki bolj poznana po svojih paranormalnih in futurističnih ljubezenskih romanih, ki jih je v izvirniku že preko 40, vendar je povsem prepričljiva tudi v zgodovinskem žanru. V četrtem delu serije *Bratovščina meča* spremljamo Noro, ki želi pred dogovorjeno poroko s Škotske pobegniti v Anglijo. Za spremstvo se obrne na Ewana MacAllisterja, ki se je zaradi občutka krivde umaknil v samotarsko življenje. Ewan je na prvi pogled kot čemerer medved, nikoli ni bil posebno priljubljen pri ženskah in tudi Norine družbe si ne želi. Kljub temu je v njem dovolj odgovornosti, da jo pospremi vsaj do bratovega gradu, da se bo potem on ukvarjal z njo. Med potjo pa klepetava Nora iz Ewana izvabi nežnost, on pa v Nori med preizkušnjami najde žensko, ki mu pomeni vse na svetu. V krajši medzgodbi *Vitez kresne noči* lady Kenna pričakuje, da bo po številnih iskrenih pismih končno spet videla svojega dopisovalca, ki ji je obljubil svoje srce in življenje. Toda ob srečanju na viteškem turnirju se izkaže, da S. iz njenih pisem ni vojvoda Stryder. Kaj ve o tem njegov prijatelj Simon Ravenswoodski, mož z junaškimi in zvestim srcem, a brez zemlje in zvenečega imena? Kako se bo razpletel ljubezenski trikotnik? > KLARA JARC

NOVOSTI iz zbirke

ŽEPNA KNJIGA

UČILA

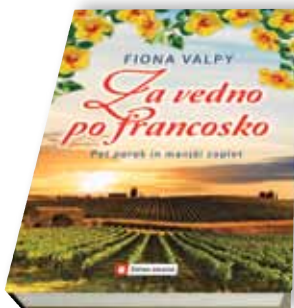

FIONA VALPY

ZA VEDNO PO FRANCOSKO

prevod: Katja Bizjak

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 218 str., 10,90 €

Britanska avtorica je navdih za romantično zgodbo gotovo jemala iz svojih spominov; v Francijo se je preselila leta 2007, v okolici Bordeauxa z družino obnovila starejšo kmetijo in se poleg marsikatere pomembne veščine naučila predvsem okušanja dobrih vin. Tako kot avtorica, nov začetek v Franciji najde tudi junakinja Sara, ki z zaročencem Gavinom kupi veličasten, a rahlo razpadajoči dvorec in se optimistično loti prenove. Ko je naporna obnova končno za njima, kaže, da se jima bo nasmehnila sreča, saj imata napovedanih že kar nekaj porok. Potem pa se zgodi nepričakovano – Gavin se zaplete z eno izmed družic in Sara pusti samo sredi sezone in z vsemi krediti ... Tako Sara nima časa za obupavanje, zavihati mora rokave in speljati pet napovedanih porok do konca. Prav vsaka izmed njih pa prinese nove dogodivščine in tudi nova poznanstva. > VANJA JAZBEC

KELLI ESTES

DEKLE, KI JE PISALO S SVILO

prevod: Petra Anžlovar

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 394 str., 14,90 €

Včasih se mi med branjem malce orosijo oči, ker me zgodba posrka vase. Ob branju prvenca mlade ameriške pisateljice pa so me solze nekajkrat dobesedno zalile. Kelli Estes je tankočutno prepleta zgodovinsko in sodobno zgodbo, ki pripoveduje o usodi Mei Lien. Mei Lien se je v Seattlu rodila staršema, ki sta se priselila iz Kitajske v drugi polovici 19. stoletja. Kitajci so v tistem času za Američane predstavljali poceni delovno silo, ko se je zaključila gradnja železnice in so začutili, da Kitajci poštenim Američanom kradejo delo in prihodek, pa se je začelo obdobje etničnega čiščenja in preganjanja Kitajcev, ki ga v knjigi spremljamo skozi oči Mei Lien. Ta zgodovinska dejstva so malo znana v sodobni Ameriki, v zgodbi pa jih (malce ovita v domišljijo pisateljice) postopoma odkriva Inara Erickson, ki na podedovanem posestvu najde nenavaden prefinjeno izvezen rokav kitajske halje in se odloči, da bo ugotovila njegov pomen. Njeno raziskovanje jo popelje do pretresljive družinske zgodovine, hkrati pa Inara odkrije sebe in želje svojega srca. > KLARA JARC

JILL SHALVIS

SREČNO ZALJUBLJENA

Lucky Harbor, knj. 4

prevod: Sabina Imamović

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2018, m. v., 432 str., 12,99 €

Klub čokoholičark se naključno začne nekega deževnega pomladnega večera, ko se nenadoma razmahne snežni vihar.

Medicinska sestra Mallory Quinn v družbi znank Amy in Grace med izpadom elektrike v lokalu napade čokoladno torto, ko njihovo požrtijto prekine veja, ki razbije okno in pod seboj pokoplje Skrivnostnega lepota, moškega, ki se je pred meseci preselil v Lucky Harbor in se drži bolj zase. Pridna deklica Mallory in Skrivnostni lepota Ty Garrison oziroma gospod Napačni se na dobrodelni dražbi zapleteta v nekaj vročega in neobvezujočega, vendar se kmalu izkaže, da ne moreta pozabiti neverjetnega večera. Lucky Harbor je nedvomno zdravilo za ranjene in osamljene duše. Avtorica Jill Shalvis je spet poskrbela, da bo bralkam čas v družbi junakov hitro minil. > KLARA JARC

NIEVES HIDALGO

JE BILA VSE SAMO PREVARA?

prevod: Vesna Česnik Korošec

Hiša knjig, založba KMŠ, 2018, m. v., 381 str., 12,99 €

Španska avtorica nam tokrat razkri-va intrige s francoskega dvora 17. stoletja. Phillip Villiers je pobegnil iz

Francije, ko ga je izdala Chantal-Marie Boissier, ženska, ki jo je ljubil. Phillip velja za mrtvega, a se skrivaj vrne v Francijo, ko izve, da je Chantal zdaj sama žrtev spletke. Rad bi se ji maščeval, obenem pa mora izvedeti, ali je kaj resnice v prijateljevem sporočilu. Chantalina plat zgodbe je drugačna, vendar nikoli ni dobila priložnosti, da bi Phillipu povedala resnico. Dolgo se je trudila, da bi našla dokaze proti Chevalierju, ki je kriv za nesrečen razplet, in se mu maščevala, vendar jo ujamejo. Reši in skrije jo Phillipov prijatelj, potem pa se na vratih nenadoma znajde sam Phillip. Bo zdaj dobila priložnost, da mu pojasni celotno zaroto? > KLARA JARC

JENNIFER LAAM

IZGUBLJENI ČAS LJUBEZNI IN SNEGA

prevod: Ljubica Karim Rodošek

Hiša knjig, založba KMŠ,

2018, m. v., 397 str., 12,99 €

Spretno napisan zgodovinski roman o ljubezni med Natalijo Gončarovo in Aleksandrom Sergejevičem Puškinom, enim izmed največjih romantičnih avtorjev, pripoveduje Natalija; začne s svojim prvim javnim plesom, ki se ga je udeležila pri rosnih šestnajstih letih. Ta večer sta se s Puškinom zagledala in začela burno romanco. Po dveh letih dvorjenja se poročita, a v zakonu nista srečna. Ljubka in priljubljena Natalija je neprestano vabljen na dvorne plesse, kar spremljajo ljubosumni izbruhi njenega moža. Kot na vsakem opravljenem dvoru se okoli Natalije kaj kmalu spletejo nečastne govornice, zaradi česar je Puškin za svojo in Natalijino čast prisiljen v dvoboj. Čeprav vemo, kako tragično se konča njuna zgodba, je roman vseeno napisan s pravnjo mero napetosti, zaradi česar bralec obrača stran za stranjo. > VANJA JAZBEC

HELENA HUNTING

RAZPOKE V ČRNILU

prevod: Neža Kralj

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 283 str., 10,90 €

V tretjem delu strastne serije *Črnilo in jeklo* bolje spoznamo Sarah in Chrisa. Chris prihaja iz nasilne družine in je imel v preteklosti težave z drogami.

Dolgo je trajalo, da se je očistil, šele pred kratkim pa je lahko spet stopil v stik z mamo in polsestro, ki še vedno živita v obupnih razmerah. Spoznal je Sarah, ki streže v striptiz klubu, da bi odplačala posojilo za študij, in čeprav ga ona sprva ne spusti blizu, sta kmalu nekakšen par. Ko lastnik kluba Sarah začne izsiljevati in od nje zahtevati vse več, ne ve, kam bi se obrnila. Chris ji namreč prav tako ne zaupa toliko, da bi ji povedal vse o svoji preteklosti. Toda ko gredo težave na vseh koncih predaleč, je čas, da si zaupata in skupaj poiščeta rešitev. > KLARA JARC

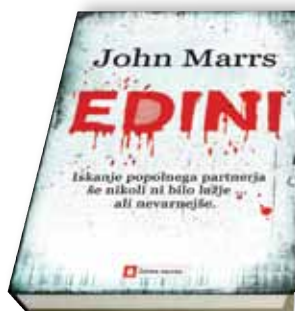
JOHN MARRS

EDINI

prevod: Miro Mrak

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2017, m. v., 380 str., 12,90 €

»Hvala, ker ste izbrali Testiraj svojo DNK, edini test na znanstveni podlagi, ki vas bo povezal s samo vam namenjenim človekom, v katerega se boste zagotovo zaljubili,« se glasi pozdravno sporočilo vstopne spletne strani podjetja, ki trži iskanje partnerja na podlagi vašega genskega zapisa. Pošljete jim vzorec sline, počakate, da poiščejo ustrezno osebo, in za enkratno plačilo vam posredujejo stik. Iskanje sorodne duše, popolnega ljubezenskega partnerja še nikoli ni bilo tako enostavno, je premisa napetega ljubezenskega trilerja, ki konceptu spletnih zmenkarij postavi povsem novo dimenzijo. Ta temelji na dejstvu, da so znanstveniki odkrili gen, s katerim je moč izslediti človeka, ki sta si »usojena«, med katerima se na znanstveni podlagi ob srečanju prej ali slej zgodi »ljubezen na prvi pogled«. Ne preseneča, da se je že milijone in milijone ljudi odločilo za test. V romanu spoznamo pet takih zgodb, dveh moških in treh žensk, ki se iz različnih vzrokov udeležijo programa testiranja DNK. Kar pa sledi, niso nujno le metuljčki v trebuhu, ampak razburljivi, pretresljivi in/ali srhljivi tobogan bolj ali manj nepredvidljivih zasukov. Ti lahko zavijejo na področje ljubezenske melodrame ali pa krvavega trilerja (ena izmed neprepletajočih zgodb ima za osrednjega junaka serijskega morilca ...), vsem pa so skupne skrivnosti, bodisi protagonistov ali njihovih duš dvojčic. Hkrati pa roman kar kliče po razmisleku o posledicah omenjenega odkritja na ožje ali širše družbeno okolje. Naj ljubezen določa znanost? Kako na srečno zaljubljeni par tik pred poroko vpliva spoznanje, da njuno DNK-ujemanje ni »pravo«? Sodobni žanrski hibrid se med raziskovanjem tovrstnih tematik izkaže za napeto in temačno branje, ki ga naprej potiskajo hitro rotirajoča se kratka poglavja, pogosto zaključena s suspensom. Neodložljivo. > ALEŠ CIMPRič

SHARI LAPENA

NEZNANEC V HIŠI

prevod: Lidija Krefc

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 290 str., 10,90 €

Potem ko Karen Krupp, mlada ženska iz ameriškega predmestja, doživi hudo prometno nesrečo, zaradi katere ima kasneje težave s spominom, se njen mož Tom vse bolj zaveda, kako slabo pozna svojo ženo. Za piko na i poskrbita detektiva, ki želita izvedeti, kaj je v noči prometne nesreče počela Karen v zloglasni četrti, kjer so v bližini okrutnega umora našli sledi gum njenega

avta. Tom je čedalje bolj zaskrbljen, olje na ogenj pa mu prilije še sosedka Brigid, ki mu razodene, da je prav na dan Karenine prometne nesreče pred hišo zagledala moškega, ki naj bi poznal Karen iz njenega drugega življenja. Kdo je v resnici Karen in pred kakšno preteklostjo se skriva? Nad vse napeti kriminalni roman navdušuje s skrbno izdelano dramatičnostjo, ki bralcu ne pusti, da bi knjigo odložil prej, preden je na mah ne prebere. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

SEBASTIAN FITZEK

OSMINA

prevod: Maruša Mugerli Lavrenčič

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2017, m. v., 350 str., 12,90 €

Prav nič ne gre tako, kot bi si želel devetintridesetletni Benjamin Ruhrmann, priložnostni glasbenik, ne prav odgovoren oče in že nekaj časa tudi bivši mož. Njegovo zavoženo življenje ga je že dlje časa divje razjedalo, da pa je mera polna, nekega avgustovskega dne ugotovi, da je postal žrtev sprevržene spletne loterije. V njej lahko vsakdo predlaga ime človeka, ki mu drugi želijo smrt, in nenadoma postane prav Ben tista oseba, ki jo za nagrado deset milijonov evrov lovi vsa Nemčija. V želji, da bi se skrtil pred pobesnelimi iskalci in obenem rešil življenje svoje invalidne hčerke Jule, ki ji nekdo grozi s smrtjo, Ben poskuša storiti marsikaj. Na poti do (navidezne) rešitve spozna Arezu, ki naj bi bila druga žrtev omenjene spletne loterije. Razkritje, kdo se skriva za sprevrženo igro, na koncu preseže vsa pričakovanja ... Napeti in fantastično zgrajeni psihološki triler bo znova navdušil vse ljubitelje Fitzkovih del in jih prikoval k branju. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Srečni najditelj

Stephen King

Trilogija o Billu Hodgesu

Hiša knjig

Izgubljeni čas ljubezni

in snega, Jennifer Laam

Pretresljiva zgodba

o Puškinovi ženi Nataliji.

Srečno zaljubljena

Jill Shalvis

zbirka Lucky Harbor

Lebdenje

Kristen Ashley

zbirka Magdalene

Grofova igra zapeljevanja

Lauree Lee Guhrke

Zbirka Samska dekleta

Je bila vse samo prevara

Nieves Hidalgo

Zbirka Pirati

BREZPLAČNA dostava za vse nakupe romanc že nad 25 €.
Uporabite kodo **POSTNINA25!**

Distribucija Avrora

e: info@galarna.si

t: 040 922 521

MARK SULLIVAN

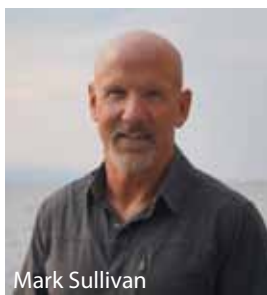
POD ŠKRLATNIM NEBOM

prevod: Manica Baša

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 503 str., 16,90 €

Epska pripoved se začne sredi druge svetovne vojne, v Italiji pod Mussolinijem, in govori o resničnem najstniku Pinu Lelli, ki noče imeti opraviti z vojno, čeprav zavezniške bombe vsak večer grozijo, da bodo porušile njegov dom v Milanu. Družinska trgovina z modnimi torbicami sicer lepo deluje, a Pina bolj zanimajo lepe punce, dobri filmi in ameriški džez. Sčasoma, ko se v mestu strah in zmeda stopnjujeta, ga družina pošlje v Caso Alpino, hribovsko zave-

Mark Sullivan

tišče k duhovniku Luigiju Reju, kjer odporniškemu gibanju več mesecev pomaga na skrivaj preseljevati Jude in druge begunce čez italijanske Alpe v Švico. Zaradi strahu pred vpoklicem na rusko fronto starša Pina tik pred polnoletnostjo prisilita, da se pridruži nemški vojski, kjer pa si kmalu poškoduje prste na roki in postane voznik velikega generala Leyersa. Po naključju znova sreča Anno, simpatijo iz Milana, in nitke življenja se začnejo sestavljati kot tapiserija. General mu vedno bolj zaupa in Pino se znajde v samem jedru nemškega rajha, ki pa počasi izgublja moč na vseh frontah. Z Anno na skrivaj sanjarita o lepšem in boljšem življenju, ljudje, ki ga na ulicah videvajo v nemški uniformi, pa se s prezirom obračajo stran. Skoraj nihče, niti njegova družina, ne ve, da Pino sodeluje z zavezniki in opravlja najzahtevnejše tajne naloge za partizane. Četudi Pino vojno preživi, do pozne starosti noče govoriti o tem obdobju svojega življenja, za kar obstaja dober razlog, ki se razkrije šele v zaključku pripovedi. Zgodba o pogumu in uporju skoraj pozabljenih junakov je bila nominirana za nagrado po izboru bralcev družabnega omrežja Goodreads za najboljše zgodovinsko leposlovje in prihaja tudi na filmska platna. > RENATE RUGELJ

GILES KRISTIAN

ODINOVİ VOLKOVI

serija Krokar, knj. 3.

prevod: Katja Mikelj

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2017, m. v., 410 str., 12,90 €

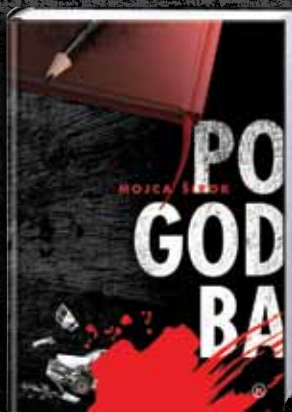
Krokar in druga nepremagljiva vikinška družina, na čelu katere kraljuje veličastni poglavar Sigurd, si je zadala nov cilj osvojitve: zavzeti želijo Miklagard oziroma Carigrad. Pot do tja jih vodi mimo zahodnega dela današnje Španije, skozi Gibraltarsko ožino in prek otokov v Sredozemskem morju, vmes se ustavijo tudi v Rimu, od koder nato polni novega plena plujejo proti zastavljenemu cilju. Prav nič jih ne ustavi na njihovi osvajalski poti in zagreto se borijo proti vsemu, kar diši po pokristjanjevanju, saj zaprišeženo gojijo kult poganstva. Tudi kadar se nadnje privlečejo črni oblaki, ki s sabo prinašajo izgube bojnih tovarišev, dragocenega plena, boleznin in druge mračne sile, ne obupajo, saj jih naprej žene sla po silni slavi. Jo bodo v Carigradu zares dočakali ali pa bo prišlo kaj vmes? Napeto zadnje delo iz priljubljene vikinške trilogije *Krokar* znova vabi na privlačno pot, kjer se nenehno križajo dobro in slabo, pohlep in poštenost, bogastvo in beda. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ODLIČNA NOVA SLOVENSKA KRIMINALKA MOJCE ŠIROK

PO GOD BA

FOTO: MARKO JAMNIK

KJE SE KONČA
DRŽAVA IN
PRIČNE MAFIJA?

NAPETO OD PRVEGA
DO ZADNJEGA STAVKA.

© Mladinska knjiga | Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige

NICOLA YOON

VSE, VSE

prevod: Irena Duša Draž
Mladinska knjiga, zbirka Odisej,
2018, t. v., 318 str., 29,99 €

Po velikem uspehu knjige (in filma) *Krive so zvezde* se je marsikateri pisatelj (ali pisateljica) lotil teme, v kateri je poskušal ponuditi najstniško, mladinsko zgodbo, s katero pa bi – s t. i. večgeneracijskim pisanjem – nagovoril tako mlade kot tudi odrasle bralce. To je vsekakor uspelo jamajško-ameriški pisateljici Nicoli Yoon, ki je svojem prvem romanu *Vse, vse* iz leta 2015 postregla s 17-letno junakinjo Madeline, ki boleha za boleznijo hude imunske pomanjkljivosti, zaradi katere že skoraj od rojstva ni šla iz hiše, saj bi njen bolezenski napad lahko sprožil tako rekoč kateri koli alergen iz okolja. Zato se šola doma, v prostem času pa večinoma bere, seveda povsem nove knjige, ki jih dobi še ovite. Njena želja po spoznavanju zunanjega sveta pa se prebudi, ko se v sosednji hiši naseli fant njenih let Olly, s katerim si kmalu začneta izmenjevati telefonska sporočila, čez čas pa začneta načrtovati tudi srečanje ... Presunljivi, napeti in do konca presenetljivi zgodbi je leta 2016 sledila tudi odmevna filmska priredba. > SAMO RUGELJ

JESSICA TOWNSEND

PREKLETSTVO MORRIGAN VRAN

Nikdarje, knj. 1
prevod: Maša Sitar
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 348 str., 12,90 €

Jessica Townsend

Če se v veliki Republiki kak otrok rodi na prednočje, ga čaka kratko in precej nesrečno življenje, saj postane grešni kozel za vse, kar gre narobe v njegovi bližnji in daljni okolici, od pokvarjene marmelade do neprijazne vremenske ujme in zlomljenega kolka sosedove babice, zato vsi (vključno z njegovo družino) komaj čakajo, da ga na enajsti rojstni dan odpeljejo senčnati lovci.

Takšno prekletstvo je doletelo tudi kanclerjevo edinko Morrigan Vran, a na predvečer »zadnjega« rojstnega dne jo ugrabi Jupiter Sever, posebež iz mesta Nikdarje. Ponudi ji mesto v Čudežnem društvu, najprestižnejši organizaciji, ki letno sprejme le devet novih članov od petstotih kandidatov. Bo Morrigan zmogla premagati vse čudežne preizkušnje in prehiteti stotine nadarjenih otrok? Prepričana je, da si je Jupiter izbral napačno varovanko, saj sploh nima daru, razen morda tega, da je kriva za vse nesreče okoli sebe. Morrigan si v novi deželi neskončno želi najti novo družino, občutek pripadnosti in prijateljstvo za vse življenje, in za ta cilj je pripravljena poskusiti ... Če ste ljubitelj fantazijskih pustolovščin v izmišljenih svetovih, potem je ta knjiga prava izbira za vas, saj jo mnogi primerjajo s *Harryjem Potterjem* in mladinskimi deli Neila Gaimana. > RENATE RUGELJ

KAREN M. McMANUS

EDEN OD NAS LAŽE

prevod: Minka Ožek
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 328 str., 12,90 €

Nekega dne se pet dijakov po pouku kazensko znajde v učilnici profesorja Averyja. Odličnjakinja Bronwyn zamuja na matematično tekmovanje,

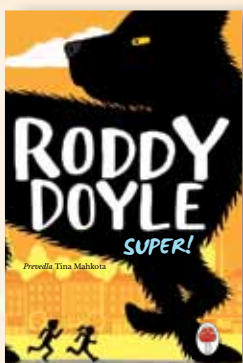
plesna kraljica Addy sploh ne razume, kaj se dogaja, visokorasli Cooper, bejzbolski šolski zvezdnik, bi raje bil na treningu, ležerni Nate, obsojen preprodajanja drog, je navajen biti črna ovca in Simon, lastnik spletne aplikacije, ki razkriva sočne skrivnosti dijakov. Večina od njih seveda nosi kakšen »greh«, ampak ne tistega, ki jim ga pripiše profesor. Sredi kazenske ure, ki se čudno odvija, Simon, glavni šolski opravljevec, dobi alergični napad in umre. Preostali štirje dijaki so osumljeni umora in začne se iskanje morilca, ki zaplete njihova mlada življenja. Je Simona ubil kdo od njih? Je bil morda učitelj? Ali pa morda kdo, ki je še vedno na prostosti, saj je imel Simon zaradi objav v opravljeni aplikaciji na šoli veliko sovražnikov. Prvenec angleške avtorice, kjer vsak junak predstavlja svojo zgodbo, je mešanica detektivke in romantične zgodbe in je kmalu po izidu postal svetovna mladinska uspešnica. > RENATE RUGELJ

Roddy Doyle

Založba
Zala**SUPER!**

Roddy Doyle, nagrajeni irski pisec, se tokrat izkaže kot imeniten avtor romana za vse generacije. Potrjim in veselim pričara širok nasmeh – super!

www.zalozba-zala.si; facebook.com/zalozba.zala

María Teresa
Andruetto
Stefano

Nova knjiga Andersenove nagrajenke Marie Terese Andruetto, ki v središče postavlja izseljenstvo in iskanje identitete v novem svetu.

Prevod Barbara Pregelj, ilustracije Francisco Tomsich.
trda vezava, 136 strani, 22,00€

Malinc www.malinc.si © info@malinc.si © telefon: 01 361 66 99

NADIA MURAD

ZADNJE DEKLE

Moja zgodba o ujetništvu in boju proti islamski državi

prevod: Suzana Pečnik

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 319 str., 12,90 €

Predgovor k tej srhljivi knjigi je napisala Amal Clooney, odvetnica in aktivistka na področju človekovih pravic. Ne brez razloga. Clooneyjeva namreč zastopa pripadnice jazidov, ki so pobegnile iz šap Islamske države, v zadnjem obdobju pa si je prizadevala, da bi Irak Združenim narodom dovolil preiskavo zločinov, ki so jih nad jazidi zagrešili džihadisti. Ena od njih je tudi Nadia Murad, ki se je rodila in s svojimi brati in sestrami mirno odraščala v Koču v sindžarskem pogorju na severu Iraka, dokler niso poleti leta 2014 v vas vdrli uporniki islamske države, postrelili vse moške, ki se niso hoteli spreobrniti v islam, ženske pa odpeljali v Mosul in jih (tudi spolno) zaslužnili. Ko ji je končno le uspelo pobegniti, je zavetje našla pri sunitski družini, najstarejši sin pa je tvegaval življenje, da jo je spravil na varno ter njeno življenjsko pot pripeljal do točke, ko je nagovorila Združene narode in bila nominirana za Nobelovo nagrado. Pretresljivo! > SAMO RUGELJ

SOPHIA AMORUSO

#ŠEFINJA

prevod: Maja Prevolnik

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 286 str., 12,90 €

Začela je povsem na dnu, iz nič. Svojo strast do vintidž oblačil je nenačrtovano spremenila v najboljšo poslovno priložnost in danes je njeno podjetje

vzor številnim drugim. A četudi se morda vse skupaj sliši kot pravljica, je morala Američanka Sophia Amoruso na svoji poti preživeti marsikaj, od lažnih podtikanj nevoščljive konkurence na ebayu, kjer je začela svojo kariero, do trenutka, ko je bila sredi gospodarske krize primorana odpustiti zaposlene. Pri vsem skupaj so jo reševali njena trma, neverjetno garanje in predvsem strast. »Do svojih strank se vedno obnašam, kot bi bile moje prijateljice, ki jim svetujem, kaj naj oblečejo za petkovo zabavo,« predstavlja Sophia eno od številnih poslovnih filozofij, ki so jo privedle do zvezd. Zaradi iskrenosti, ki veje iz vsega zapisanega, in zaradi obilja praktičnih nasvetov je knjiga dobrodošla popotnica vsem, ki razmišljajo o tem, da bi nekoč tako kot Sophia postale same svoje šefinje. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

SILVA VOLČIČ, NACE VOLČIČ

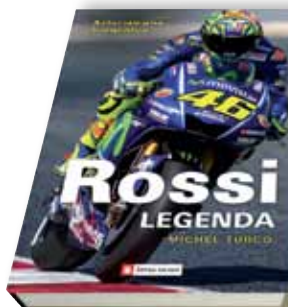
BOG DELA ZDAJ!

Po Evropi

Družina, 2017, m. v., 208 str., 16,90 €

Avtorja te knjige nista povprečna zakonca, ravno nasprotno, povprečnosti, ki bi morda z leti lahko osiromašila njun odnos, sta se na daleč izognila s presenetljivo odločitvijo: pustila sta vse, kar sta do takrat ustvarila, in se odpravila na pot po svetu, da bi s svojimi dobredelnimi dejanji prispevala delček k srečnejšemu in lažjemu življenju pomoči potrebnih ljudi. Noben izziv jima ni bil pretežak, in tudi kadar sta se znašla v položaju, ko nista vedela, kako naprej, sta se zatekla k veri. Ob njeni pomoči mlada zakonca lažje opravljata svoje poslanstvo, ki sta si ga zadala v okviru dobredelnega društva Operando. Skozi vsa poglavja knjige, v kateri sta popisala svoje »dobrodelno potovanje«, od njune prve postaje v Italiji prek številnih vmesnih točk do zadnjega predstavljenega kraja njunega delovanja, Vilne, je moč čutiti Silvino in Nacetovo neomajno željo po pomoči in vlivanju upanja zavrženim, osamljenim, bolnim in drugim pomoči potrebnim. Delo zagnanih zakoncev Volčič, prepleteno z njunim vodilom, da je treba ukrepati »takoj, tukaj in zdaj«, lahko spremljamo tudi na njunem blogu, kjer objavljata opise številnih (novih) doživetij in srečanj z zanimivimi posamezniki. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

MICHEL TURCO

ROSSI, LEGENDA

prevod: Maja Lihtentalner

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2017, m. v., 246 str., 12,90 €

»Od nekdaj sem sanjal, da bi postal voznik. Pritisk dirke je kot droga in zagotavljam vam, da me v trenutku, ko zapeljem po stezi, še danes preplavi enak občutek, kot me je, ko sem se postavljaval v vrsto na svojih prvih dirkah za velike nagrade.« Doktor s številko 46 staro in mlado že leta navdušuje s svojimi dosežki na dirkališčih po svetu. Biografija Valentina Rossija spremlja predvsem njegovo kariero, odpre pa tudi okno v njegovo otroštvo in mladost ter malenkost v zasebno življenje. Obogatena je z njegovimi spomini in nekaj barvnimi fotografijami. Turco opiše Rossijevo strast do dirkanja in številne športne dosežke vse od njegovih začetkov na gokartu in mini motociklu pa do kraljevskega razreda MotoGP, kjer še danes kljub ne več rosnim letom in zagnanim tekmeccem dosega izvrstne rezultate. Kako se bo odvila letošnja sezona, ki jo je otvoril s tretjim mestom? > KLARA JARC

ANDREJ GOLJAT

RIBE IN MORSKI ČUDEŽI

ANDREJ GOLJAT

JEDI S PERUTNINO

DARJA KOČJAN KOČKO, ANDREJ GOLJAT

KROMPIR

fotografije: Cveto Sonc

Kmečki glas,

2018, m. v., 144–158 str., 12,50 €/knjigo

Tri kuharice Andreja Goljata (in Darje Kocjan Ačko), ki so pred kratkim prišle iz ponatisa, pričajo, da založba Kmečki glas dobro ve, kaj Slovenci radi jemo. Krompir in krompirjeve jedi so naša stalnica, poleg praženega, pire in ocvrtega pa se da z njim narediti še toliko drugega. Ni samo priloga, uporabimo ga lahko za prigrizke, solate, juhe, samostojne jedi, kruh in celo sladice. V knjigi je več kot 130 receptov, ki bodo malce prenovili naše jedilnike. Knjiga *Jedi s perutnino* razkriva tako klasične kot tudi zelo inovativne in eksotične recepte, ki so razdeljeni na prigrizke, hladne začetne jedi, juhe in enolončnice, tople predjedi in glavne jedi; slednje zavzemajo glavnino izmed več kot 120 receptov. Tisti, katerih brbončice ob ribah in morskih sadežih vztrepetajo, bodo v tretji knjigi našli nekaj zase. Poleg skoraj 100 receptov za sladkovodne ribe in rake, bele in plave ribe, glavonožce in školjke, morske rake in ribje juhe kuharica predstavlja še nekaj osnovnih tehnik priprave ribjih jedi ter več kot ducat komplementarnih omak. Za manj večje so recepti pospremljeni tudi s predlogi za priloge, nekatere od prilog imajo tudi svoje recepte. Receptom v teh kuharicah je preprosto slediti, pospremljeni pa so z bogatim slikovnim gradivom. Brž kuhalnico v roke! > KLARA JARC

AVGUST MIKLOŠIČ

ČEMAŽ, VANEŽ IN ČESNOVI PESKI

Kmečki glas, 2018, pt. v., 136 str., 14,50 €

Čemaž, bližnji sorodnik čebule, pora, česna in drobnjaka, ima vrsto ljudskih imen, kar priča o njegovi široki uporabni vrednosti tako v kulinariki kot zdravilstvu. Mlade liste, ki vsebujejo veliko vitamina C, provitamina A, eteričnih olj, predvsem pa klorofila, raznih mineralov in flavonoidov, ki delujejo zaščitno in krepčilno, lahko nabiramo že od marca naprej. Semena, ki jih lahko zmeljemo v čemažev poper, pobiramo sredi poletja, v začetku jeseni pa izkoplujemo čebulice za izdelavo tinkture ali vlaganje. Pri nabiranju čemaža je treba biti zelo pazljiv, da ne pride do zamenjave s kakimi strupenimi rastlinami. Čemaževi užitni, a manj znani sorodniki so vanež, ki raste na pobočjih Snežnika, in česnovi peski iz slovenske Istre. Zelene dobrote iz gozda so lahko okusno dopolnilo naše prehrane, hkrati pa blagodejno vplivajo na naše počutje. > RENATE RUGELJ

Nikar ne

zamudi!

April / Maj

10 izbranih

Itn., Mladinski festival angažiranega pisanja

12. 4.–15. 4.

Vodnikova domačija Šiška in Kino Šiška
Številni dogodki, razstava, koncert**Živel strip! Živela animacija!**

Pet / 13. 4. / 17.00

Trubarjeva hiša literature
Odprije razstave stripov in program animiranih filmov
Animateke**Molitve za ugrabljene, knjiga Jennifer Clement**

Pon / 16. 4. / 11.00

Trubarjeva hiša literature
Bled pred Bledom: pogovor z avtorico**Knjižnica, srce mesta Simpozij ob 70-letnici Pionirske in slovenskega mladinskega knjižničarstva**

Sre / 18. 4. / 8.30–16.00

Mestna knjižnica Ljubljana
Teja Zorko, Tilka Jamnik, Karel Gržan, Lučka Kajfež Bogataj, Peter Svetina, Tjaša Koprivec, Peter Škerl, Kevin Brooks, moderira Boštjan Gorenc Pižama**23. Slovenski dnevi knjige:****Literatura in film**

Sre / 18. 4. / 11.00

Veliki atrij Pošte Slovenije
Knjižni sejem in bogat spremljevalni program**Noč knjige 2018**

Pon / 23. 4.

Različne lokacije po mestu
Številni dogodki**Pesniški večer generacije '70**

Sre / 25. 4. / 20.00

Vodnikova domačija Šiška
Anja Golob, Jure Jakob, Veronika Dintinjana, Kristina Hočevar**Večer LGBT poezije in proze**

Sre / 9. 5. / 20.00

Galerija Škuc
Tradicionalni večer slovenskih avtoric in avtorjev**Liber.ac, 9. sejem akademske knjige**

22.–24. 5.

Foersterjev vrt za Filozofsko fakulteto
Sejem in spremljevalni program**Knjižnica pod krošnjami 2018**

Pet / 25. 5. / 17.00

Park Tivoli, ob Čolnarni
Odprije 14. sezono brezplačnega branja, listanja in uživanja

JANKO RODE

ZELIŠČNI VRT

Domača lekarna

Kmečki glas, 2018, pt. v., 251 str., 23 €

Danes, ko zelišča postajajo vse bolj nepogrešljivi del zelenjavnih in tudi okrasnih vrtov, so v dopolnjeni izdaji zbrani nasveti domačega biologa dr. Janka Rodeta še toliko bolj aktualni.

Za vse, ki zeliščnega vrta še nimamo, je zelo pomemben začetni del o njegovem načrtovanju in izbiri oblike (kot del zelenjavnega vrta, zeliščna spirala, visoka zeliščna greda ali pokončni zeliščni vrtniček), ki mu sledijo osnovna navodila za pripravo zeliščnih pripravkov v zdravilne, kulinarne ali lepote namene. Osrednji del knjige predstavljajo opisi zelišč in zdravilnih rastlin s slikami in osnovnimi značilnostmi, pa tudi s priloženimi recepti in navodili za uporabo. Avtor je prepričan, da bi zeliščarstvo lahko bilo dopolnilna dejavnost mnogih kmetij, za nabiralce zelišč v naravi pa je na koncu dodan še bonton, ki ga moramo spoštovati pri nabiranju. Priročnik je primeren tako za začetnike kot za izkušene zeliščarje. > RENATE RUGELJ

SIEGFRIED STEIN, GERNOT KOSOK POKORNY

VISOKE GREDE

Kako jih izdelati in zasaditi

prevod: Irena Madric

Mladinska knjiga, 2018, t. v., 95 str., 16,99 €

Visoke grede omogočajo nadvse prijetno vrtnarjenje; tako se lahko izognemo dolgotrajnemu bolečemu sklanjanju pri kopanju in pletju, saj lahko – ker si jih izdelamo po lastni meri – zanje skrbimo in sadove pobiramo stoje ali udobno sede. Primerne so za gojenje najrazličnejših kulturnih rastlin; na majhnem prostoru lahko pridelamo veliko, in to kjer koli: na dvorišču, terasi ali balkonu. Priročnik nazorno pokaže, kako visoke grede izdelati, katere dimenzije so optimalne in kateri materiali najbolj primerni, nadalje kam jih postaviti in napolniti ter kako jih namakamo in zaščitimo pred škodljivci. Eno izmed poglavij je namenjeno najprimernejši zelenjavi in zeliščem, ki bodo v visokih gredah zagotovo uspevala. Vsekakor priročnik, ki bo marsikomu polepšal in olajšal vrtnarjenje. > VANJA JAZBEC

VERONICA PEERLESS

LONČNICA BO PREŽIVELA!

Nasveti za vrtnarsko nenadanjene

prevod: Minka Ožek

Mladinska knjiga, t. v., 142 str., 19,99 €

Priročnik ima prikupen podnaslov: *Nasveti za vrtnarsko nenadanjene.* V

tej knjigi boste izvedeli vse, kar morate vedeti, da vam bo opisanih 119 rastlin dobro uspevalo ter boste lahko rešili vse morebitne težave in jih ohranili pri življenju. Avtorica nas teje po pet najbolj primernih rastlin za pisarno, sončno lego, kopalnico, prostore z malo svetlobe in za dnevno sobo. Kje in kdaj kupiti rastline, kako jih posaditi in namestiti? Zalivajte jih ravno prav, negujte in ljubite jih in jih redno presajajte. Kateri so rastlinski škodljivci in najpogostejše bolezni rastlin ter kako ravnati v takih primerih? Priročnik je zelo pregledno zasnovan in oblikovan ter uporaben tako za tiste z »zeleno roko« kot za vse, ki do zdaj z lončnicami niso imeli veliko sreče. > SONJA JUVAN

ROBERT SULZBERGER

ZNEBIMO SE POLŽEV

55 učinkovitih nasvetov

prevod: Želja Cilenšek Bončina

Mladinska knjiga,

2018, t. v., 97 str., 16,99 €

Prihajajoča pomladna sezona nas že vabi na vrt in med grede, s pomladjo pa pridejo tudi vsi vrtni škodljivci. Polži lazarji lahko na prvi pogled delujejo neškodljivo, pa vendar za njimi ne ostane skoraj nič užitega. To je knjiga, ki bo s pomočjo slikovitih in učinkovitih nasvetov poskrbela, da boste pridelali zelenjavo brez skrbi, da bi jo polži pojedli. Avtor knjige, po poklicu inženir hortikulture, poleg vrtnarjenja že vrsto let objavlja strokovne prispevke in knjige s področja vrtnarjenja. Zato vas bo knjiga – ne glede na to, koliko znanja imate o teh slinastih škodljivcih – vodila od prepoznavanja različnih vrst polžev, do njihovih naravnih sovražnikov, ovir, pasti, rastlin in pripravkov, ki jih odvrtaajo. > ANDREJA MIŠIČ

MASCHA SCHACHT

VRT NA BALKONU

Mestno vrtnarjenje za začetnike

prevod: Maruša Murko Keber

Mladinska knjiga, 2018, 157 str., 24,99 €

Avtorica, ki se je po študiju vrtnarstva zaposlila kot svobodna novinarka, specializirana za vrtnarstvo, danes redno objavlja tako članke kot obsežnejše knjige, v tem priročniku pa je

zbrala vse svoje doseganje znanje o vzgajanju pridelkov v mestnem okolju, kar največkrat pomeni kar mali balkon. V knjigi boste našli nasvete, kako še tako majhen balkon spremeniti v bujen vrt, kako zanj skrbite skozi leto, ter kopico drugih ljubkih namigov, zaradi katerih boste vzljubili svoj čas na zelenem balkonu. Če si že dolgo želite sami pridelati nekaj sveže zelenjave in sladkega sadja, pa nikoli niste našli časa in mogoče predvsem temu primerne prostora, potem vas bo tale priročnik naravnost navdušil. > VANJA JAZBEC

BABIČINA NAJBOLJŠA DOMAČA ZDRAVILA

prevod: Marjana Samide

Mladinska knjiga,

2018, t. v., 240 str., 29,99 €

Da je možno številne zdravstvene težave obvladovati z uporabo naravnih zdravilnih sredstev, so vedele že naše babice, in da se njihove modrosti ne bi s časom izgubile, je prav, da se vsake toliko znajdejo v kakšni knjigi. Prevod nemškega priročnika v prvem delu ponuja celo zbirko navodil za pripravo zeliščnih čajev, prevretkov, sirupov, tinktur, sokov in oljnih napitkov za »notranjo uporabo«, torej za zaužitje. V drugem delu sledi obilje naravnih pripravkov za zunanjo uporabo: obloge, obliži, mazila, kopeli, losjoni in drugo. Avtorji so prepričani, da so nam številne rastline, iz katerih lahko pripravimo ta domača zdravila, postale tuje in smo nanje pozabili, zato so v zadnjem delu dodali še leksikon za lažje prepoznavanje zdravilnih rastlin. Dodajajo pa seveda tudi, da mora biti uporaba naravnih sredstev preudarna in zavestna in da se je treba o svojem zdravstvenem stanju prej posvetovati z zdravnikom. > RENATE RUGELJ

USPEŠNICA SE PREDSTAVI

- PREVEDENA V 21 JEZIKOV
- PRODANO CCA. 10 MILIJONOV IZVODOV
- 27 PONATISOV V SLOVENSKEM JEZIKU
- PRODANO CCA. 70.000 IZVODOV

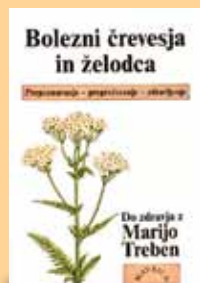
18,10 €

Uspehi pri zdravljenju

Avtorica je zbrala številna pričevanja bolnikov o uspešni rabi napotkov iz knjige "Zdravje iz Božje lekarne"

13,07 €

Bolezni črevesja in želodca

V knjigi avtorice Marie Treben boste našli uporabne in koristne napotke za prepoznavanje, preprečevanje in zdravljenje bolezni črevesja in želodca z uporabo domačih zdravilnih zelišč.

12,13 €

Zdravljenje raka in levkemije

Avtor iz lastnih izkušenj zagotavlja, da organizem ob daljšem postu lahko sam uniči rakaste tvorbe.

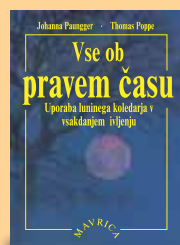
13,60 €

Koledarji luninih ritmov

V tej knjižici so zbrani Lunini koledarji od leta 2018 do 2021.

6,45 €

Vse ob pravem času

Prva knjiga na svetu, ki daje celovite nasvete za uporabo luninih ritmov! Priloženi so Lunini koledarji.

21,07 €

Boljše žvljenje brez očal

S preprostimi vajami lahko zadržite dober vid ali pa ga celo izboljšate.

13,96 €

Silicij čudežno zdravilo

Optimalna vsebnost silicija v telesu pomembno prispeva k zdravemu vezivnemu tkivu, želodcu, črevesju, k zdravi koži, lasem in nohtom.

8,92 €

4 diete za 4 krvne skupine

Zdrave gre skozi želodec... in kri! Recepti in tabele z najbolj primernimi živili za posamezno krvno skupino.

19,05 €

Mavrica

KNJIGE NA VOLJO V VEČINI KNJIGARN PO SLOVENIJI.

NAROČILA PO POVZETJU

03 / 492 34 40
zal-mavrica@siol.net

ilustracije Živa Šorn

Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige

© Mladinska knjiga

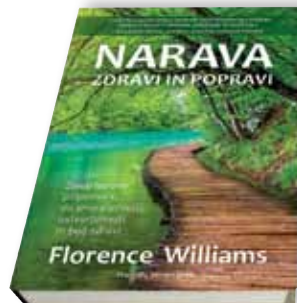
FLORENCE WILLIAMS

NARAVA ZDRAVI IN POPRAVI

Zakaj narava pripomore, da smo srečnejši, ustvarjalnejši in bolj zdravi

prevod: Miriam Drev

UMco, zbirka 'S terena', 2018, m. v., 366 str., 24,90 €

Florence Williams je novinarka in pridružena urednica revije *Outside*, njena besedila pa so bila do sedaj med drugim objavljena v revijah *New York Times Magazine* in *National Geographic* ter v časopisu *New York Times*. Njena prva knjiga *Breasts: A Natural and Unnatural History (Dojke: naravna in nenaravna zgodovina)* je bila proglašena za eno bolj opaženih knjig po izboru časopisa *New York Times*, knjiga pa je dobila nagrado časopisa *Los Angeles Times Book Prize* v kategoriji znanosti in tehnologije.

Narava zdravi in popravi je njena druga, kritiško zelo hvaljena knjiga, v kateri je zbrala znanstvene in druge dokaze z vsega sveta v prid tezi, da narava blagodejno vpliva na človekovo življenje in njegovo zdravje.

Pesniki in filozofi že stoletja povzdigujejo dobre učinke sprehoda po gozdovih. Beethoven je črpal navdih pri skalah in drevsih, Wordsworth je koval verze, medtem ko je pohajkoval po vresiščih, Tesla pa je zasnoval elektromotor med obiskom parka. Ponovni vznik poročil o krepilnih učinkih narave je Florence Williams vzbudil tolikšno zanimanje, da je sklenila zbrati znanstvene izsledke o ugodnem vplivu narave na naše možgane. V tem poučnem in zanimivem poročilu se Williamsova poglobi v najsodobnejše raziskave, ko odpotuje v blagodišeče cipresne gozdove v Južni Koreji, kjer se seznanja z logarji in njihovimi programi »gozdnega zdravljenja«, se poda čez zeleno gričevje Škotske in tam izve za »ekoterapevtski« pristop k zdravljenju duševno obolelih, se nato pridruži iraškim vojnim veterankam, ki trpijo za posttravmatsko stresno motnjo, na njihovi plovbi po divjih vodah Idaha, in obiše gore v zahodni Virginiji, kjer odkrije, kako bivanje na prostem pomaga otrokom z motnjo ADHD.

Narava zdravi in popravi nazorno prikaže, da je naša vez z naravo veliko pomembnejša za naše umske sposobnosti, kot pa si predstavljamo, ter da celo kratki odmerki v živem svetu naravnega okolja lahko izboljšajo našo ustvarjalnost in razpoloženje. Avtorica v prebojnem in duhovitem zapisu prikaže, da čas preživet v naravi ni razkošje, temveč je bistven za naš človeški obstoj. V sedanji dobi, ko se ljudje vse bolj zapiramo med štiri stene, so ti pogledi – in z njimi povezani odgovori – aktualnejši kot kdaj koli prej. Več kot primerna knjiga za to, da bo spodbudila tudi vaše spomladanske obiske narave! > SAMO RUGELJ

... čas preživet v naravi ni razkošje, temveč je bistven za naš človeški obstoj ...

DAVID LUDWIG

VEDNO LAČNI?

prevod: Maja Šukarov

Mladinska knjiga, 2018, pt. v., 319 str., 29,90 €

Avtor pričujočega programa, ki ponuja trajno zmanjšanje teže brez stradanja in brez omejevanja vnosa kalorij, je harvardski profesor in endokrinolog, ki v ameriških medijih velja za »borca proti debelosti«. Skupaj s sodelavci je pripravil 16-tedenski program, ki temelji na pravilni kombinaciji živil (dodal je tudi podporne metode za gibanje, spanec in sprostitve), in ga preskusil na 237 udeležencih. Njihove zgodbe (in izgubljeni kilogrami) so motivacijsko razpršeni po vsej knjigi, ki se začne s problematiko konvencionalnih prehranskih slogov in diet, nadaljuje pa z jedilniki, recepti in navodili za pripravo hrane, vključno z nakupovalnimi seznamami in drugimi potrebnimi načrti in orodji. Gre za trifazno dieto, ki je na začetku (premagovanje hrepenenja po hrani) podobna blagi Atkinsonovi (višji vnos beljakovin in manjši vnos ogljikovih hidratov od tega, kar smo vajeni), po dveh tednih se lahko premaknete v 2. fazo (ponastavitev maščobnih celic), ki se po sestavi hranil približa paleoprehrani in lahko traja od nekaj tednov do nekaj mesecev, v 3. fazi (trajna izguba teže) pa se program približa tipični sredozemski prehrani, kjer se lahko v prehrano zavestno znova vključijo kruh, izdelki iz krompirja in nekateri predelani ogljikovi hidrati. Če bi se tudi vi radi znebili občutka večne lakote in zraven še nekaj naredili za svoje zdravje, je tukaj program, ki ga velja preskusiti. > RENATE RUGELJ

KNJIGA JE ZA VSE VELIKE PUNCE, KI PO SVETU HODIJO Z DVIGNJENO GLAVO, PONOSNE NA TO, KAR SO.

KLAVDIJA ANIČIČ, TJAŠA HROVAT,
ANA MLINAR KOLARIČ

BESEDE O NASILJU, POGUMU IN VZTRAJNOSTI

TJAŠA HROVAT

MOČ ZA SPREMEMBO

Društvo za nenasilno komunikacijo,
2017, m. v., 388/285 str.

Osrednje vodilo neobičajnega priročnika je zgodba neke ženske, ki je dolgo živela v nasilnem odnosu, potem pa zbrala pogum, s sinom zbežala na varno, se skrila pred možem in poskusila zaživeti na novo. Bralci lahko »skoraj v živo« spremljamo celoten proces Anine (tako ime kot tudi drugi osebni podatki so spremenjeni) večletne poti iz nasilnega odnosa z možem. V berljivo zgodbo je sestavljena skoraj celotna elektronska in telefonska komunikacija žrtve s svetovalko, spremljajo pa jo tudi uradna pisma različnih institucij, od Centra za socialno delo prek policije do okrožnega državnega tožilstva ... Posebej so označeni zakonodajni in terapevtski nasveti ter svetovalkini delovni zapiski, obsežna dokumentacija pa je pospremljena še z dnevniškimi zapiski žrtve, z njenimi občutki in strahovi, ki jih je doživljala, pa tudi s pogumom, ki raste z vsakim naslednjim korakom. Vztrajna ljubezen do sina, ki mu mati želi omogočiti varnejše okolje za odraščanje, jo je pripeljala na novo pot, knjiga pa lahko opogumi še koga, da poskusi poiskati življenje brez strahu in nasilja.

Sočasno je v okviru Društva za nenasilno komunikacijo izšel tudi priročnik za samopomoč po preživetem nasilju, ki ga je povzročil partner. Avtorica, svetovalka na področju nasilja, je priročnik strukturirala kot delovni zvezek, kjer se skozi posamezne teme prepletajo vprašanja, ki vabijo žrtve k razmisleku in konkretni strokovni nasveti za zagotavljanje varnosti in krepitev moči. > RENATE RUGELJ

ADELE FABER, ELAINE MAZLISH

NA POMOČ, MOJI OTROCI SE KREGAJO!

Kako spodbuditi dobre odnose
med sorojenci

prevod: Sonja Benčina

Družina, 2018, m. v., 239 str., 24,90 €

Če vas vaši otroci vsakodnevno spravljajo v obup zaradi neskončnega rivalstva, intenzivnih preprirov in večnih prerekanj, kdo je komu kaj naredil in zakaj, je čas, da si vzamete malo odmora in v miru preberete ta priročnik. Poleg številnih zgodb iz resničnega življenja, v katerih boste gotovo prepoznali tudi tiste iz domače dnevne sobe, so različne učne situacije narisane kot stripi in tako lepo dopolnjujejo enostavne napotke. V kratkih povzetkih se ti lahko glasijo: »Namesto da zavračamo otrokova negativna čustva, jih sprejmimo. Pomagajte otroku sovražna čustva izraziti na simboličen ali kreativen način. Ustavite fizično nasilje. Pokažite, kako se da jezo sprostiti na varen način. Ne napadajte napadalca. Izognite se primerjavam ob pohvali ali graji. Namesto da vas skrbi, ali dajete enake količine (hrane, ljubezni, pozornosti ...) obema, se raje osredotočite na individualne potrebe otroka. Ne namenajte pozornosti nasilnežu, posvetite jo raje prizadetemu otroku ...« Avtorici sta prepričani, da je treba med sorojenci spodbujati sodelovanje in dobre odnose in da ste lahko kljub neenaki obravnavi še vedno pravični, otroke pa moramo čimbolje usposobiti, da bodo svoje spore reševali sami in umirjeno. > RENATE RUGELJ

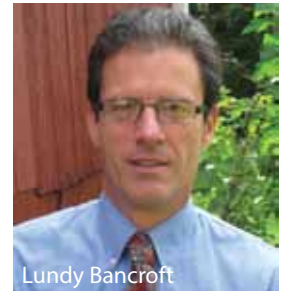
LUNDY BANCROFT

ZAKAJ TO POČNE?

Kaj se dogaja v glavah jeznih
in nadzirajočih moških

prevod: Darja Klemenčič

UMco, zbirka Angažirano,
2018, m. v., 498 str., 28,90 €

Lundy Bancroft

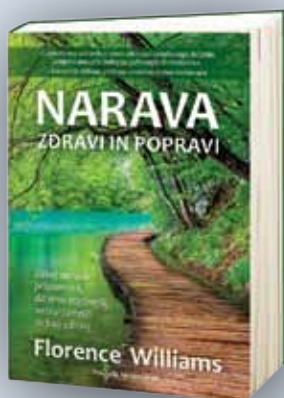

Nasilje v družini je ena najbolj prečih družinskih in partnerskih tem tudi v Sloveniji, žal pa (pre)pogosto ostaja prikrita zunanjemu svetu. Ob tem si pred njim včasih zatiskajo oči celo ženske, ki so neposredno prizadete. Družbeni stereotip opredeljuje nasilneža kot razmeroma neizobraženega delavca, vendar ženske, ki živijo z zlorabo, vedo, da nasilneži prihajajo iz vseh družbenih okolij in v vseh oblikah. Lundy Bancroft, avtor knjige *Zakaj to počne?*, najbolj znane knjige na temo nasilnih moških, ki vse od svojega izida ostaja najpomembnejša in najbolj prodajana knjiga na svojem področju, je vodja delavnic in svetovalec za družinsko nasilje. Za seboj ima več kot dvajset let delovnih izkušenj na področju partnerskega in družinskega nasilja ter je nekdanji sodirektor Emerge, prvega ameriškega nacionalnega programa za nasilne moške. Z nasilneži je delal neposredno kot intervencijski svetovalec in kot mentor, prav tako je v veliki meri služil kot sodni izvedenec, preiskovalec zlorabe otrok in strokovnjak za družinsko nasilje.

Kaj ugotavlja v svoji knjigi? Recimo to, da v zvezi z nasilnimi moškimi obstaja mnogo mitov, a tudi nekaj temeljnih dejstev. Nasilen moški predvsem želi, da nikoli ne bi prepoznali njegove nasilnosti. Zato bo skušal vašo glavo zapolniti z izgovori in izkrivljanji, tako da se boste počutili krive in boste pričeli dvomiti vase. Velika večina ljudi nikoli ne posumi vanj in mu s tem pomaga, da zapre vaše in tudi svoje oči pred problemom. Nasilen moški si želi biti skrivnosten in dvojna narava nasilnežev je osrednji vidik njihove skrivnostnosti. Večina nasilnih moških si za družbo nadene očarljiv obraz, kar ustvarja globok prepad med njihovo javno podobo in tem, kako doma ravnajo z ženo in otroki. Tako je nasilen moški lahko: besen doma, ampak miren in nasmejan v družbi; sebičen in egocentričen, ko je s svojo ženo, vendar radodaren in v podporo, ko je z drugimi; dominanten doma, vendar pripravljen na pogajanje in sklepanje kompromisov izven doma; zelo negativen do žensk, obenem pa, če ga poslušša še kdo drug, glasen zagovornik enakosti; žaljiv do svoje partnerice ali otrok, vendar nenasilen in prijazen do vseh ostalih; nasilen in žaljiv doma, ampak kritičen do drugih moških, ki ne spoštujejo žensk ali jih napadajo. Bolečina teh nasprotij lahko žensko razjeda. Zjutraj ji njen partner reče »neumna debela krava«, nekaj ur kasneje pa vidi, kako se smeje s sosedi in jim pomaga popraviti avto. Potem ji soseda reče: »Tvoj partner je tako prijazen. Lahko si srečna, da si z njim – veliko moških ne bi naredilo tega, kar je on.« Ona zamomlja: »Ja« in se počuti zmedena in z zavezanim jezikom. Doma se znova in znova sprašuje: »Zakaj jaz?«

Zakaj to počne? je torej knjiga, namenjena tako splošnemu bralstvu kot tudi profesionalcem, ki delujejo na socialnem področju, saj pomaga prepoznati vzorce obnašanja nasilnih moških, pokaže, kaj so vzroki za njihovo porajanje, ob tem pa kaže tudi pot iz začaranega kroga, ki je včasih lahko zelo dolga pa tudi nevarna. Velja namreč tudi naslednje: bolj ko je nasilnež izobražen in socialno močan, močnejša je lahko njegova zloraba – in težje je pobegniti od nje(ga). Pomembna knjiga za slovenski prostor in vse, ki delajo na področju sociale. > SAMO RUGELJ

Zdrav duh v zdravem telesu

**Zakaj narava
pripomore,
da smo
srečnejši,
ustvarjalnejši
in
bolj zdravi**

Florence Williams

Narava zdravi in popravi

Smela raziskava o obnovitveni moči narave izpod peresa nagrajene avtorice!

**»Knjiga,
ki bi lahko
skrajšala
čakalne
vrste v
zdravstvenih
domovih.«**

– Samo Rugelj, Bukla

Branko Gradišnik

Iskanje izgubljenega zdravja

Za vse, ki bi se radi ognili belih halj, belih receptov, belih laži, bele žene in črnih misli

David Perlmutter
Zdravi možgani

Daniel E. Lieberman
Zgodba
človeškega telesa

Izpostavljeno v knjigarnah

MLADINSKE KNJIGE

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si

• na spletni strani www.bukla.si

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v bolj
založenih knjigarnah!

DUHOVNOST IN OSEBNA RAST

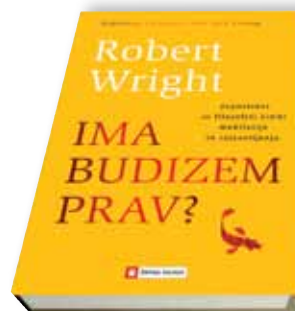
ROBERT WRIGHT

IMA BUDIZEM PRAV?

Znanstveni in filozofski vidiki
meditacije in razsvetljenja

prevod: Samo Kuščer

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 339 str., 12,90 €

Novinar in pisec poljudnoznanstvenih knjig Robert Wright je (tudi) pri nas zaslovel s svojim delom *Moralna žival*, v katerem je skušal z evolucijskimi načeli razložiti tudi medosebne človekove odnose. V svoji novi knjigi *Ali ima budizem prav?* (iz leta 2017) je svoje razmišljanje o načelih evolucije skušal povezati z meditacijo, ki jo prakticira že več let, pri tem pa si je zastavil naslednje vprašanje: če je naš duh, ki se pogosto moti o dejanskih lastnostih (naše) zunanje realnosti, naravnano tako, da (nam) povzroča jezo, pohlep, obup in depresijo, ali lahko to spremenimo in te občutke umirimo oziroma jih postavimo v ustreznejši kontekst? Avtor z uporabo izsledkov iz psihologije in nevrologije s sodobne perspektive gleda na starodavna načela budistične meditacije in ugotavlja, da človek sveta okoli sebe ne vidi jasno, zato lahko z njeno uporabo utiša mnoge svoje negativne občutke in zaživi boljše in srečnejše življenje. Drzna knjiga, pri kateri avtor povezuje najnovejša znanstvena odkritja o človeku in starodavna načela umirjanja. > SAMO RUGELJ

ALLAN IN BARBARA PEASE

ODGOVOR

Kako vzeti življenje v svoje roke in
postati človek, kakršen hočete biti

prevod: Jure Šešet

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 304 str., 12,90 €

Kaj storiti, ko se zdi, da nam je sreča obrnila hrbet? Je v takšnih trenutkih sploh mogoče najti upanje in motivacijo za naprej? Odgovor je preprost in se skriva v *Odgovoru*, svetovni uspešnici, ki jo ima na milijone ljudi za svojo biblijo. Razlog, zakaj je ob poplavi podobnih knjig ta tako priljubljena, se morda skriva tudi v dejstvu, da avtorja odkrito in iskriivo pojasnjujeta modrosti, ki so tako logične, da ti ne preostane drugega, kot da jih tudi sam preizkusiš na lastni koži. Vse, kar je potrebno, je, da možgane »prestavimo« na program pozitivnega razmišljanja. Se vam sliši preenostavno in morda celo plehko? Tudi avtorja sta bila do metod, nanizanih v tej knjigi, sprva skeptična, a ko sta končno spoznala, da vendarle prinašajo rezultate, sta se jih odločila, predstaviti vsem ljudem. Odgovor, kako do uspeha, se namreč skriva v postavljanju ciljev in njihovemu doslednemu uresničevanju. Ali povedano z besedami avtorjev priročnika: »Nekaterim uspe, ker tako hoče usoda, večini pa uspe, ker tako hočejo sami.« > VESNA SIVEC POLJANŠEK

MOJCA MIHELČIČ

PLANET ASPERGER

Kažipot za starše otrok z
motnjo avtističnega spektra

ilustracije: Tamara Šenk

Mladika, 2017, t. v., 55 str., 21,90 €

»Punčke so sicer navdušene nad živo igračko, ki jo lahko obuvajo in predstavljajo po mili volji, ampak zanj to ni preveč vzgojno ... Nikoli se nič ne pritožuje, a ga tudi nič ne zanima, nič ga ne motivira. Vse bi samo opazoval z varne razdalje,« je kratko, a slikovito poročilo z vrtca o fantu G s planeta Asperger. Tanka, prijazna, duhovita in nadvse praktična knjiga o življenju z otrokom, ki ima motnjo avtističnega spektra, je branje, ki ga priporočam vsem. Popisane so razvojne stopnje, od neodzivnega dojenčka do faze nenehnega govorjenja, če poenostavim. Toda nič ni enostavno, ne zanj ne za njegove bližnje. Kar je nam prirojeno s kulturo, samoumevno, je za njih vir neskončnega čudenja. »Zakaj Lačni Franz poje, namesto da bi jedel,« je le eno v nizu mnogih vprašanj. Sliši se precej logično, kajne? Knjigo dopolnjujejo natančni in kratki opisi različnih stanj, razvojnih obdobij, predvsem pa praktični nasveti, kako obravnavati napade jeze, krotiti vprašanja, ponavljanja, otroka opazovati, kako govoriti, kaj storiti in kdaj ne odreagirati, so le nekateri izmed napotkov kako sobivati z »aspijem«. Ne nazadnje je pomembno tudi to, kako naj si baterije polnijo straši. Srčna knjiga. > JEDRT JEŽ FURLAN

ANN VOSKAMP

TISOČ DAROV

Živeti bolj polno prav tam,
kjer ste

prevod: Mojca Masterl Štefanič
Družina, 2018, m. v., 214 str., 22,90 €

Avtorica te knjige, Kanadčanka Ann Voskamp, mati šestih otrok in žena kmeta, je nekega dne dosegla trenutek, ko preprosto ni zmogla več. Leta in leta je hodila skozi življenje kot blede senca same sebe, pri tem pa se ji je pred očmi med drugim vrtela tudi podoba njene mame, ki ni nikdar prebolela smrti hčerke, Annine mlajše sestrice, ki jo je v otroštvu povozil tovornjak. Po letih duhovnega životarjenja pa se je nekega jutra v Ann nekaj prelomilo! Prepričana, da je v življenju zagotovo moč najti tudi milost in blagostanje, se je zatekla k prebiranju knjig, v katerih je uzrla grško besedo »euharisteo«, ki pomeni zahvaljevanje. Začela je pisati dnevnik hvaležnosti in sčasoma so postajale strani v njem vedno bolj popisane. Danes Ann predava o svoji izkušnji, ki jo je v knjigi opisala iskreno in neposredno ter jo oplemenitila z globoko vero, vsepovsod. Ljudem odpira oči s spoznanjem, kako je moč spremeniti življenje s preprosto tehniko ozaveščenega bivanja in z zahvaljevanjem za darove, ki so vsepovsod okrog nas, le videti jih moramo. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... spremeniti življenje s preprosto tehniko ozaveščenega bivanja ...

Maks Ipavec, župnik v Begunjah pri Cerknici in dekan cerkniške dekanije, je bogoslužno delo že večkrat pospremil s prispevki v periodičnem tisku, s kronikami krajev, kjer je služboval, in z drugimi objavami. Da spada med dušne pastirje, večše peresa, potrjuje tudi pričujoča knjiga s šestimi premišljevanji in štirimi nagovori pri mašah, ki jih je zbral in zapisal jeseni 2017 kot voditelj ali spremljevalec duhovnih vaj za duhovnike v Katoliškem domu prosvete Sodalitas v Tinjah na avstrijskem Koroškem. Navdih zanje je našel tako pri svetopisemskih osebnostih kot v pričevanjih duhovnih sopotnikov našega časa, od sv. Pavla do papeža Frančiška. Spremno besedo, v kateri se namesto za aktivizem zavzema za meditacijo, v duhovnih vajah pa vidi priložnost za zavesten umik iz vsakdanjega dela, dolžnosti in pričakovani ljudi v tišino in samoto, je dodal rektor doma v Tinjah Jože Kopeinig. > IZTOK ILICH

MAKS IPAVEC

Z RADOSTJO SLUŽIMO BOGU IN Z VESELJEM LJUDEM

Mohorjeva Celovec,
2018, m. v., 118 str., 12 €

Maks Ipavec, župnik v Begunjah pri Cerknici in dekan cerkniške dekanije, je bogoslužno delo že večkrat pospremil s prispevki v periodičnem tisku, s kronikami krajev, kjer je služboval, in z drugimi objavami. Da spada med dušne pastirje, večše peresa, potrjuje tudi pričujoča knjiga s šestimi premišljevanji in štirimi nagovori pri mašah, ki jih je zbral in zapisal jeseni 2017 kot voditelj ali spremljevalec duhovnih vaj za duhovnike v Katoliškem domu prosvete Sodalitas v Tinjah na avstrijskem Koroškem. Navdih zanje je našel tako pri svetopisemskih osebnostih kot v pričevanjih duhovnih sopotnikov našega časa, od sv. Pavla do papeža Frančiška. Spremno besedo, v kateri se namesto za aktivizem zavzema za meditacijo, v duhovnih vajah pa vidi priložnost za zavesten umik iz vsakdanjega dela, dolžnosti in pričakovani ljudi v tišino in samoto, je dodal rektor doma v Tinjah Jože Kopeinig. > IZTOK ILICH

Vse bralce, ki jih zanimajo dobre knjige, vabimo, da postanejo Buklini prijatelji tudi na **Facebooku**.

S klikom do dobre knjige!

www.bukla.si
knjigarna

UMco d. d.,
Leskoškova 12,
1000 Ljubljana
tel. 01/520 18 39
knjigarna@umco.si

Silvester Čuk

Svetnik za vsak dan

Jurjevanje, martinovanje, miklavževanje, silvestrovanje ... Mnogi slovenski običaji so povezani z godovi svetnikov.

- V novi, izpopolnjeni izdaji knjige lahko vsak dan (do konca junija v prvi, naprej pa v drugi) prebirate življenjepis svetnika, ki goduje tisti dan. Poleg glavnega svetnika so navedeni še nekateri drugi, ki so pri nas bolj znani, povezani z znanimi imeni in običaji.
- Knjiga razlaga, kaj pomeni svetnikovo ime in kdaj se v koledarju pojavljajo tudi drugi svetniki z istim imenom (več možnosti za godovni dan). V novi izdaji so posodobljeni tudi podatki o pogostosti določenih imen pri nas: izvemo, kdaj so se pojavila, v katerem obdobju jih je bilo največ, najmanj ... zelo koristen je tudi seznam različnih oblik imena in razširjenost med ljudmi.
- Dragoceni so tudi zapisi na robu: svetniki nas nagovorijo s kakšno poučno mislijo, razmišljanjem ... z datumi svetniških godov so povezani razni izreki, ljudska rekla, vremenski pregovori ... zapisi o navadah in običajih, ki se jih je vredno spominjati, da ne gredo v pozabo ... Tu je tudi marsikaj zanimivega o svetnikovih 'selitvah' v koledarju v zgodovini, kar nam pomaga razumeti, zakaj so v našem ljudskem koledarju večkrat zapisana čisto druga imena svetnikov. Dodali smo tudi število cerkva (župnijskih in podružničnih), ki so pri nas posvečene določenim svetnikom.
- Svetniki so zavetniki pri vsakdanjem delu in opravilih, skoraj vsi poklici namreč imajo svoje nebeške zavetnike.

cena obeh knjig skupaj: 33,90 €

prva knjiga (januar – junij): 408 strani,
druga knjiga (julij – december): 436 strani;
16,5 x 24 cm, trda vezava, dvobarvne fotografije in ilustracije

05/61 17 220
0590/99 099

knjigarna.ognjisce.si
knjigarna.slomsek.net

KOPER, Trg Brolo 10
LJUBLJANA, Poljanska 4
KRANJ, Koroška c. 19
MARIBOR, Slomškov trg 3
PTUJ, Slovenski trg 14

• KNJIGA SPREMINJA ŽIVLJENJE – NA BOLJE

sreda, 11. 4. ob 18. uri

Damjana Bakarič bo gostila izjemnega mojstra besede, človeka drugačnih pogledov, predzretnega in nadvse zanimivega gospoda Branka Gradišnika. Govorili bomo o njegovih zapisih iz knjig *Sreča in Sreča za 2*, o idejah iz Gradišnikove knjige *Med tvojim kladivom in nakovalom* ter o idejah, ki jih je Branko zapisal v svoji zadnji knjigi *Iskanje izgubljenega zdravja*.

• POTEPANJE S KNJIGO IN KOMPASOM – TRANSSIBIRSKA ŽELEZNICA

četrtek, 12. 4. ob 18. uri

Transsibirska železnica je najdaljša neprekinjena železniška povezava na svetu. Prečka kar 8 časovnih pasov in povezuje evropski del Rusije s pokrajinami Ruskega Daljnega vzhoda. Spoznali bomo tudi široke bulvarje Moskve, Rdeči trg, Katedralo, Orožarno in številne druge znamenitosti, ki vedno znova očarajo vse turiste.

• OSHO

torek, 17. 4. ob 18. uri

Mirela Smajič bo v pogovoru s Silvijo Jovanović predstavila Osha – indijskega mistika, guruja in duhovnega učitelja, knjige iz zbirke Vpogledi v nov način življenja ter karte Osho zen tarot.

• KAMIŠIBAJ

četrtek, 19. 4. ob 17. uri

Igrivo pravljичno popoldne s kamišibajem in Jeleno Sitar na otroškem oddelku Konzorcija.

• HOSPICKAFE: MOŠKI SEM IN TUDI MENE BOLII

torek, 24. 4. ob 18. uri

Kako se v zahtevnih življenjskih obdobjih izgub, bolezni in smrti odzivajo moški? Kako čustvujejo in kaj od njih pričakujejo žene, hčere, družba ...? Z nami bosta vidno ime slovenskega igralskega sveta in strokovnjak s področja psihologije. Dogodek povezuje Carmen L. Oven.

• OD PRVE DO ZADNJE STRANI

sreda, 25. 4. ob 18. uri

Jernej Terseglav bo skupaj z avtorjem Petrom Mlakarjem in filozofom dr. Rokom Svetličem predstavil knjigo *Nad*.

• ČAJANKA Z MANCO KOŠIR

torek, 8. 5. ob 18. uri

Čajanko z Manco Košir bo sklenilo majsko srečanje v torek, 8. maja, ob 18. uri v Konzorciju s pogovorom o veličastnem romanu *Druga preteklost* in njegovim avtorjem Vinkom Möderndorferjem. Glasbeno bo večer obogatil virtuoz na harmoniki Miha Debevec.

• ZNANOST MED KNJIGAMI – MERJENJE LEDENIKOV

četrtek, 17. 5. ob 18. uri

V Sloveniji imamo dva ledenika, Triglavskega in Ledenik pod Skuto. Z metodami merjenja in rekonstrukcije so ugotovili, kako sta se skozi čas spreminjala. O merjenju ledenikov in o proučevanju klimatskih sprememb bo predavala doc. dr. Mihaela Triglav Čekada.

• POTREBUJEM TVOJO LJUBEZEN – JE TO RES?

sreda, 23. 5. ob 18. uri

Maša Jelušič bo odkrivala skrivnosti ljubezni, kot jo je v svoji knjigi opisala Katie Byron. V knjigi *Potrebujem tvojo ljubezen - je to res?* boste podrobno preučili, kaj pri prizadevanju za ljubezen in spoštovanje sploh deluje in kaj ne. Pomagala vam bo odkriti pot, kako postati srečnejši v ljubezni in učinkovitejši v vseh odnosih, ne da bi vam bilo treba zavajati ali manipulirati.

• POGOVORI Z EROSOM

četrtek, 24. 5. ob 18. uri

Mar je srečanje z Erosom res eno takšnih, ki nas za vedno spremeni? Eros išče le najpogumnejše, da jim šepeta večne skrivnosti. Tiste, ki si upajo iskati pot tam, kjer ni še niti smeri. One, ki sledijo strasti in dovolijo, da jih prečisti, pogosto skozi bolečino in izgubo. Vse, ki ohranijo svoj jaz. Knjigo bo predstavila avtorica Lucija Mulej Mlakar.

ROBERT CIALDINI

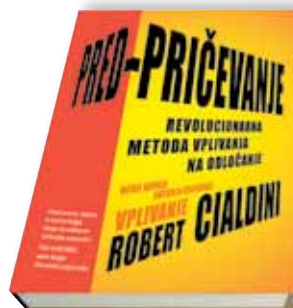
PREDPRIČEVANJE

Revolucionarna metoda vplivanja na odločanje

prevod: Branko Gradišnik

UMco, zbirka Preobrazba,

2018, m. v., 485 str., 26,90 €

Ne gre samo za to, kaj in kako rečemo s končnim namenom vplivanja, temveč so pomembni tudi tisti trenutki, preden začnemo govoriti. Ko pride do prepričevanja, se vse skupaj začne, še preden začnete govoriti. Cialdini (1945) je profesor psihologije in trženja na univerzi v Arizoni ter direktor podjetja Influence at Work, ki se ukvarja z usposabljanjem in svetovanjem na področju vplivanja, prepričevanja in pogajanja. Njegova uspešnica *Vplivanje*, ki je prevedena tudi v slovenščino, velja za biblijo na področju psihologije prepričevanja tudi po več desetletjih od izida. Ves ta čas je izgledalo, da je *Vplivanje* edina Cialdinijeva knjiga za širše prebivalstvo in da je v njej strnil vse svoje ugotovitve. Vendar pa je sedaj izšla njegova knjiga *Predpričevanje (Persuasion)*, ki na področje psihologije prepričevanja prinaša nova spoznanja. Kaj je predpričevanje? To je celovit nabor vnaprej pripravljenih aktivnosti, ki se odvijajo še pred sestankom ali srečanjem, med katerim naj bi prišlo do takšnega ali drugačnega prepričevanja. Svet predpričevanja je prostor, kjer subtilno spremenjene vsakdanje pogovorne fraze, na videz nepomembni vizualni znaki ter na prvi pogled nepomembna izbira lokacije srečanja oziroma sestanka, lahko pripravi ljudi do tega, da rečejo »da«, še preden sploh dobijo vprašanje. To je svet, kjer na začetku zastavljeno pravo vprašanje povzroči razkritje obilja informacij, ki pozornemu opazovalcu seveda ne uidejo. To je prostor, kjer na spletni nakup vplivajo podobe v ozadju, ki so povsem nepovezane s prodajanimi izdelki, in kjer na izpitne rezultate vpliva postavitve učilnice. In, seveda, kot razkriva mojster Cialdini, to je svet, v katerem se lahko izmojstrite za vse te dejavnosti. Če razumete orodja predpričevanja, boste boljše pripravljeni na to, da zmagate v debatah, hitreje boste prodali svoj izdelek, lažje boste dobili podporo za svoje ideje ali predstavili svoj projekt – boljše vam bo šlo celo to, da prepričate samega sebe in naredite nekaj, kar se vam zdi (pre)težko. *Predpričevanje* je knjiga, ki je po eni strani strokovno utemeljena, po drugi strani pa prinaša navdušujoč pregled nenavadnega delovanja človeškega uma. > SAMO RUGELJ

KEN MOGI

IKIGAJ

Japonska pot do smisla življenja

prevod: Maja Kogej

Učila International,

2018, t. v., 188 str., 14,99 €

Ikigaj je japonska beseda, ki opisuje užitke in pomen življenja. Sestavljena je iz besedice *iki* (živeti) in *gaj* (razlog).

Uporablja se v različnih okoliščinah,

opisuje pa lahko tako drobne vsakdanjosti kot tudi pomembne cilje in dosežke. Gre za čisto običajno besedo, ki jo ljudje uporabljajo pogosto in povsem ravnodušno, ne da bi se zavedali, da ima poseben pomen. Najvažneje je, da je *ikigaj* mogoče doseči, tudi če v policnem življenju niste preveč uspešni. V tem smislu gre za nadvse

... ikigaj je japonska beseda, ki opisuje užitke in pomen življenja ...

demokratičen pojem, ki slavi raznolikost življenja. Res je, da *ikigaj* lahko vodi do uspeha, uspeh pa ni nujen pogoj, da najdemo *ikigaj*. Dosegljiv je vsem, saj se skriva v svetu malih stvari. Njegovo bistvo je smisel za skupnost, uravnotežena prehrana in zavedanje duhovnosti. Ker je *ikigaj* tesno povezan z japonsko kulturo in dediščino se

avtor Ken Mogi, japonski nevroznanstvenik in raziskovalec v knjigi sicer opira na japonsko tradicijo, a kulturne navade in sisteme vrednot išče tudi v drugih sodobnih običajih. Če se vprašate katere so vaše najbolj sentimentalne vrednote in katere drobne stvari vam prinašajo užitek, ste že naredili prvi korak na poti do bolj srečnega in izpolnjenega življenja ... > RENATE RUGELJ

ALEXANDRA REINWARTH

UMETNOST POŠILJANJA V R**

Kako življenje postane lepše, ko se končno malo sprostiš

prevod: Anja Furlan

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2018, m. v., 201 str., 10,90 €

Nemška pisateljica in novinarka je s humornimi, a iskrenimi prigodami iz vsakdanjega življenja marsikomu stopila na žulj. Precej plašno opravi z izkoriščevalsko prijateljico in jo pošlje tja, kamor si ta zasluži, in to ji da zagon, da se sprosti in začne odpravljati še vse druge zoprnije iz svojega življenja. Ker je do bralcev (in sebe) poštena, začne najprej pometati pred svojim pragom in se sprizani, da ne bo nikoli več imela bikini postave in da ji tiste ozke kavbojke v omari pač nikoli več ne bodo prav, ker ima enostavno preveč rada življenje in čokolado. Potem se nauči reči »ne« neznanecem in tudi znancem, kake stvari pa odreče celo prijateljem, in to tako, da pri tem ne izpade kot brezčuten kreten. Seveda iz »čistilnega seznama« ne spusti niti nadležnih sorodnikov, tet, stricov in tašče ter opusti celo brezvezne družinske tradicije. Kako lahko se počuti, ko se odloči, da ne bo več na vsak način ugajala vsem v službi, in ko se neha ozirati na mnenja drugih. S posebnim veseljem pa se loti tudi brezplodnih ljubezenskih interpretacij in partnerskih prilagajanj. Enostavno se odloči, da ne bo počela več stvari, ki jih ne mara, in se ne bo družila z ljudmi, ki ji niso všeč. Kako? Precej preprosto. Vse po vrsti pošlje v r**. > BETI HLEBEC

... nauči se reči »ne« ...

Zakaj so eni USPEŠNI, drugi pa capljajo na mestu?

Mednarodna knjižna uspešnica, ki jo prebereš na dah, a ti spremeni življenje.

Priznani profesor ekonomije, poslovnež, ki je vodil večmilijonske korporacije, dobitnik vrste stanovskih nagrad, motivacijski govornik, dr. Kenan Crnkic, razkriva 7 skrivnosti, ki ločijo uspešneže in zmagovalce od tistih, ki obtičijo na mestu. Njegov praktični vodnik do uspeha je bil v prvem letu po izidu desetkrat ponatisnjen in preveden v več jezikov.

DARIUSZ TUZIMEK

NEYMAR

Nogometni čarodej

prevod: Martin Jankovič

Učila International,

2017, pt. v., 186 str., 14,99 €

Privrženci brazilskega nogometnega čarodeja Neymarja (s polnim imenom Neymar da Silva Santos Júnior), pozor: pred vami je najnovejša biografija tega južnoameriškega športnega fenomena, ki je v prvi vrsti namenjena predvsem mladim oboževalcem žogobrca! Avtor knjige, poljski športni novinar in v prostem času kapetan nogometne ekipe poljskih novinarjev, je namreč s pripovednim slogom vidno ciljalo na mladega bralca. Ves čas ga nagovarja v jeziku, ki je blizu mladim, mu v vsečnem slogu pojasnjuje tisočere skrivnosti brazilskega nogometnega velikana in mu za povrh skorajda očetovsko postreže z nasveti, ki mu bodo v pomoč pri dojetju sveta znanih. Neymarjeva mladinska biografija, obogatena s številnimi športnikovimi fotografijami in slikami krajev, ki so odločilno vplivali na nogometnašev kariero, prinaša poglobljen prikaz Neymarjevega življenja vse od prvih mesecev, ko je preživel »po božji volji«, kakor še danes verjame globoko verni Neymar, do trenutkov prestopa iz kluba Barcelone v prestižni francoski klub Paris Saint-Germain, za katerega je prvič zaigral lani poleti. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

RAJKO MURŠIČ

GLASBENI POJMOVNIK ZA MLADE

ilustracije: Izar Lunaček

Aristej, zbirka Pojmovniki,

2017, pt. v., 144 str., 23 €

V zbirki *Pojmovniki* je izšla imenitna knjiga, ki tokrat govori o glasbi v vseh njenih pojavnostih. Napisal jo je kulturni antropolog Rajko Muršič – izjemen poznavalec glasbe ter njenih učinkov na družbo, ki mlade bralce nagovori v dostopnem jeziku. Čeprav je pregled dinamičen, je obenem natančen, eklektičen in prav nič suhoparen, med vrsticami se kaže velika strast do snovi. Začeti je pač treba v preteklosti – v prvobitnem dojetju zvoka, ritma in melodije za posameznike in za različne skupnosti, toda avtor ves čas prehaja med časi in prostori in prikaže različne kraje človekovega srečevanja z glasbo, načine njenega konzumiranja in podajanja, nosilce zvoka, koncepte avtorstva, ljudskosti in žanrov, pa scen, subkultur, zvezdnitva, medijev, kritičtva, tehnologije, učinka na telo (ples), politike, narodnega izvora in še česa. Sedanjost ves čas stoji ob boku preteklosti, glasbena znanost se druži s prvinskostjo, zvočni minimalizem z vrhunsko izvedbo na odru, ki ga obsevajo posebni svetlobni učinki. Knjigo poleg izdatnega fotografskega gradiva bogatijo zabavne ilustracije Izarja Lunačka. > ŽIGA VALETIČ

ANGLEŠČINA

Moj prvi slovar o šoli

ilustracije: Magali Clavelet; prevod: Mojca Benedičič

Učila International, 2017, t. v., 28 str., 12,99 €

Slikovni slovarji, namenjeni otroškemu učenju tujega jezika, so včasih kar preveč polni novega izrazoslovja in ne vsebujejo nobene posebne metode, pač pa nizajo gosto porisane strani. *Moj prvi slovar v šoli* je drugačen. Gre za veliko kartonko, pri kateri obseg ni prevelik, besed za predmete in pojave pa je ravno toliko, da začetniško učenje steče brez zapletov – če obstaja zanj vsaj drobno zanimanje. Predmete

je treba poiskati, saj so v obeh jezikih predstavljeni na levih straneh in jih je treba potem najti še na desnih straneh, kjer stojijo nekje v razredu, igralnici, na igrišču, v jedilnici, kopalnici, knjižnici, živalskem vrtu in drugih okoljih, namenjenih druženju otrok in skupnemu učenju. Skozi knjigo otroci spoznajo šolo in njen širši svet v angleškem jeziku, če pa jim ta svet predstavijo starši, je učinek še toliko večji. > ŽIGA VALETIČ

Križ kraž 1

učbenik: 11,20 EUR
priročnik: 7,55 EUR

Čas za slovenščino 1

učbenik: 6,93 EUR
delovni zvezek: 6,55 EUR

Čas za slovenščino 2

učbenik: 7,97 EUR
delovni zvezek: 10,13 EUR

Učbeniki in priročniki za začetno učenje SLOVENŠČINE kot drugega jezika

Gradivo delno sofinancirata Evropska unija (Evropski socialni skladi) in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS.

JOEL LEVY

OKREPITE SI MOŽGANE

Več kot 300 vaj in namigov za boljši spomin

ilustracije: Keith Hagan; prevod: Maja Šukarov

Mladinska knjiga, 2018, m. v., 192 str., 22,95 €

Gotovo ste že kdaj pozabili listek za v trgovino doma. Ali veste, kaj vse je zapisano na njem? Ta knjiga vam lahko pomaga iz takšnih zagat. Teorija na kratko je taka: naš spomin ima več stopenj (senzorični, kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni), na vsaki stopnji se podatki obdržijo za določeno obdobje. Dolgoročni spomin se nato deli na proceduralnega in deklarativnega, ta pa še na različne podvrste. Spomin je »osnovna sestavina« za vse vrste kognicije; jezikovno, vizualno-prostorsko in logično zmogljivost. Svojo miselno sposobnost na vseh stopnjah in vrstah spomina lahko izboljšujemo z vajami, ki jih najdemo v tej knjigi. Vaje so jasne, lotimo se jih lahko po vrsti ali pa izberemo določeno področje, ki ga želimo okrepiti, nato pa preverimo, kako smo se odrezali. Potrebujemo samo svinčnik ter nekaj časa in že smo lahko na poti k boljšemu spominu. > KLARA JARC

ČUKEC NUKEC
Zgodbe o malem čuku, ki živi v Nuku

napisala Helena Janežič
ilustrirala Polona Kosec

Narodna in univerzitetna knjižnica,
2017, trda vezava, 28 str., 20 x 20 cm
cena: 18,00 €

Naročila:

martina.bercic@nuk.uni-lj.si, 01/2001 118

SUPER SVETO PISMO; Zgodbe v stripu. Knj. 3

ilustracije: Sergio Cariello, prevod: Ana-Marie Begič

Družina, 2018, t. v., 228 str., 29,90 €

Sveto pismo je verjetno tiste vrste knjiga, ki obstaja v največ možnih oblikah, od integralne, do skrajšane, ilustrirane, za otroke, za družino, elektronske ... Tokrat je pred nami stripovska različica, že tretji del zbirke *Super sveto pismo*, v kateri je zbranih 215 zgodb, ki časovno sledijo izvirnemu besedilu. V njej najdemo zgodbe iz nove zaveze, o Jezusovem življenju in delovanju, zadnji večerji in tudi nastanku Cerkve. Brazilski ilustrator Sergio Cariello je strip oblikoval z živimi barvami, dinamičnimi prizori in drznimi figurami, s čimer bo gotovo pritegnil tudi starejše ljubitelje stripa. > BETI HLEBEC

ilustrator Sergio Cariello je strip oblikoval z živimi barvami, dinamičnimi prizori in drznimi figurami, s čimer bo gotovo pritegnil tudi starejše ljubitelje stripa. > BETI HLEBEC

JACK CHALLONER

ELEMENTI; Popolni ilustrirani vodič

prevod: Eva Žontar

Tehniška založba Slovenije, 2017, m. v., 160 str., 29,90 €

Že ljudje v pravadnini so poznali nekatere snovi, ki jim danes rečemo kemijski elementi. Nekateri (zlato, srebro in žveplo) so naravno prisotni v čisti obliki, drugi (železo, baker, živo srebro) pa se enostavno pridobivajo iz mineralov. A šele na koncu 18. stoletja se je med znanstveniki uveljavilo razlikovanje kemijskih elementov od kemijskih spojin. Vsi naravno prisotni elementi pa so bili odkriti šele leta 1920. Se spomnite šolskega periodnega sistema? Kakšno je že atomsko število vodika? In kaj so že tiste kovine pod njim in naprej? Čemu že služi paladij in kako se označi stroncij? Kratko in jedrnat predstavljene elementi vam bodo s slikovitimi prisposodobami in ključnimi informacijami pomagali razumeti gradnike našega vesolja. > RENATE RUGELJ

LIZZIE COX

HEJ, PUNCA; HEJ, FANT; Vse o odraščanju

ilustracije: Damien Weighill; prevod: Katja Bizjak

Učila International, 2017, pt. v., 64 str., 6,99 €/knjigo

Dve nadvse pristrčni in poučni knjigi o odraščanju za punce in fante (pa tudi za njihove starše in učitelje). Privlačne ilustracije in »nerodne« situacije pojasnjujejo puberteto in spremembe, ki jih v njej doživljajo mladostniki. Nekaj tem je v obeh knjigah skupnih: o spremembah v možganih in na telesu, o ljubezni, spolnosti in kontracepciji. Poudarek je tudi na samopodobi, družbenih medijih, življenju v šoli in družini ter na enakosti med spoloma. Eno od poglavij je namenjeno depresiji in drugo srečnemu odraščanju. V vsaki od knjig pa je nekaj

tem samo za fante ali samo za punce. Obdobje, ki zna biti naporno in tudi skoraj strašljivo, je lahko vsaj malo lažje in zabavnejše, če veš, kaj te čaka. > SONJA JUVAN

ČUKČEVE SOBOTE V NUK

5. maj 2018 ob 11. uri

Čukec Nuček spoznava Slovence po svetu

2. junij 2018 ob 11. uri

A veš tisto, ko ti mojster Plečnik naredi hišo?

www.nuk.uni-lj.si/izpostavljamocukek-nuček
www.facebook.com/CukecNuček/

festival S KNJIGO PRED NUK 5. do 7. julij 2018

Čukčeve sobote zaključujemo s tridnevni otroškimi knjižnim festivalom, kjer vas čakajo pravljice, ustvarjalne delavnice, kviz, iskanje zaklada, predstave in še kakšno Čukčevo presenečenje.

<https://www.facebook.com/sknjigoprednuk/>

ČUKČEVE SOBOTE V NUK tudi v 2018/2019

Od oktobra do junija vsaka prva sobota v mesecu ob 11. uri!

Dogodki so brezplačni in primerni za otroke od 4. leta starosti.

Se vidimo v NUK!

Sponzor 2. aprila 2018, mednarodnega dneva knjig za otroke, je Latvijska sekcija IBBY, poslanico je napisala Inese Zandere, plakat je ustvaril ilustrator Reinis Pētersons.

2. april – mednarodni dan knjig za otroke

Majhno je v knjigi veliko

Ljudje težimo k ritmu in urejenosti, kot magnetna energija razporeja železne opilke v fizikalnem eksperimentu in kot v snežinki iz vode nastanejo kristali. V pravljicah ali pesmih so otrokom všeč ponavljanja, refreni in univerzalni motivi, saj jih lahko vsakokrat na novo prepoznajo – to so elementi, ki urejajo besedilo, vzpostavljajo v svetu prečudovit red. Še vedno se spomnim, kako sem si kot otrok prizadevala za pravičnost in simetrijo, za enake pravice za levo in desno: če sem v ritmu tolkla po mizi, sem prešela, kolikokrat je zaigral vsak prst, da drugi ne bi bili užaljeni. Sprva sem ploskala tako, da sem z levo dlanjo udarjala po desni, toda potem se mi je zazdelo, da je to nepošteno, in se naučila ploskati še drugače – z desno po levi. To nagnosko prizadevanje za ravnovesje je seveda hecno, a lepo kaže, da čutimo potrebo, da svet ne bi padel iz ravnotežja. Takrat sem imela občutek, da moram za to poskrbeti prav jaz.

In tako tudi pesmi in zgodbe otroke pritegnejo zato, ker otroci čutijo potrebo po urejanju kaotičnega sveta. Iz nedoločljivosti vse teži k urejenosti. Otroške pesmice, ljudske pesmi, igre, pravljice, poezija – vse te ritmično organizirane oblike otrokom pomagajo organizirati njihovo prisotnost v od njih mnogo večjem kaosu. Ustvarjajo intuitivno zavedanje, da je red v svetu mogoč in da je v svetu vsakomur odmerjeno točno določeno mesto. K temu cilju vodi vse: ritmična organiziranost besedila, druga za drugo sledeče si črke, postavitve na strani, vtis knjige kot dobro strukturirane celote. Veliko se zrcali v malem, in to uresničujemo tudi v otroških knjigah, tudi če ne razmišljamo o Bogu ali o fraktalih. Otroška knjiga je čudežna sila, ki spodbuja veliko željo in zmožnost otroka, da bi bil to, kar je. Vliva mu pogum za življenje.

V knjigi je majhno vedno veliko, in to takoj, ne šele na prehodu v odraslost. Knjiga je skrivnost, v kateri je mogoče najti tudi tisto, česar nismo iskali, ali tisto, česar sicer ne dosežemo. Tisto, česar bralci določene starosti še ne morejo dojeti umsko, kot odtis vseeno ostane v njihovi zavesti in nanje vpliva, četudi ni povsem razumljeno. Slikanica pa je lahko zakladnica modrosti in kulture tudi za odrasle – enako kot lahko otrok prebere knjigo, namenjeno odraslim, in v njej najde svojo lastno zgodbo, prebere v njej nekaj o lastnem, komaj dobro začetem se življenju. Kulturni kontekst nas oblikuje: položi temelje za vtise, ki bodo prišli v prihodnosti, pa tudi za preizkušnje, ki jih bomo morali prestati in ob tem ostati celi.

Otroška knjiga odraža spoštovanje do velikosti majhnega. Je svet, ki se vsakokrat ustvari na novo, igriva in prelepa resnost, brez katere je vse, vključno z otroško literaturo, samo mlatenje prazne slame.

Na kratko:

Zahvaljujoč knjigi se lahko otrok intuitivno zaveda, da je svet lahko urejen in da se v njem najde posebno mesto za vsakogar. K temu cilju vodi vse: ritmična organiziranost besedila, druga za drugo sledeče si črke, postavitve na strani, vtis knjige kot dobro strukturirane celote. Veliko se kaže v malem, in to poustvarjamo v otroških knjigah. Knjiga je skrivnost, v kateri je mogoče najti tudi tisto, česar nismo iskali, ali tisto, česar sicer ne dosežemo. Otroška knjiga odraža spoštovanje do velikosti majhnega. (Prevedel: Jernej Županič)

Latvijska sekcija IBBY

V Latvijski sekciji IBBY so ponosni in veseli, da so postali sponzor mednarodnega dneva knjig za otroke prav leta 2018, saj v tem letu praznujejo 100. obletnico ustanovitve latvijske države. S temo MAJHNO JE V KNJIGI VELIKO želijo poudariti, da je »majhno« relativen pojem. S pogumom, vero v svoje ideale, preudarnostjo, vztrajnostjo in nadarjenostjo delajo literaturo in ilustracijo pomembno in pomenljivo.

Petindvajset let je že minilo, odkar se je Latvija pridružila Mednarodni zvezi za mladinsko književnost (International Board on Books for Young People – IBBY). Vsako leto 2. april obeležijo z različnimi dogodki po knjižnicah in šolah; praznujejo rojstni dan Hansa Christiana Andersena in se spomnijo na misel Jelle Lepman, ene od ustanoviteljic organizacije IBBY, da dobra otroška literatura gradi mostove med narodi. Vedno so hvaležni za IBBY-jevo poslanico in jo vsako leto prevedejo v latvijsščino, ki pripada baltski skupini jezikov in je materni jezik 1,7 milijona ljudi.

Slovenska kulturna dediščina

**Bralnospodbujevalna akcija –
2. april 2018, mednarodni dan knjig za otroke**

Ob letošnjem evropskem letu kulturne dediščine bralnospodbujevalno akcijo ob 2. aprilu namenjamo **kulturni dediščini Slovenije** in še posebej **Ivanu Cankarju**. Akcija se začne ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjig za otroke (oz. že v drugi polovici marca) in bo potekala vse leto 2018, vse evropsko leto kulturne dediščine. Bralne spodbude lahko pridejo prav tudi v Noči knjige, 23. aprila 2018.

Že tradicionalno smo se v akciji združili Slovenska sekcija IBBY, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Bralno društvo Slovenije, DSP – sekcija za mladinsko književnost in revija *Otrok in knjiga* pri Mariborski knjižnici. Akcijo finančno podpira Javna agencija za knjigo RS.

K branju spodbujamo v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, v splošnih in šolskih knjižnicah, knjigarnah, medijih idr., tako otroke in mladino kot odrasle in starejše; spodbujamo zasebno branje oz. posameznike, skupine, javnost ...

Seznam leposlovnih in poučnih knjig prinaša le nekaj naslovov in nekaj spodbud za branje; bralci in mentorji branja ga **uporabite po svoji presoji**, po svojih željah in zanimanjih, dejavnosti po branju vsekakor razvijajte po svoje. **Dopolnjujte in razširjajte seznam**, ki je dostopen na domači strani Slovenske sekcije IBBY: <http://www.ibby.si/index.php/component/content/article/36-slo-novice/311-slovenska-kulturna-dediina>.

Inese Zandere, latvijska pesnica, pisateljica, knjižna urednica in zvesta sodelavka programov za promocijo branja, se je rodila leta 1958. Študirala je filozofijo in je avtorica več kot 30 otroških in mladinskih knjig, s prevodi v angleški, nemški, švedski, arabski in estonski jezik. V njenih knjigah se smešni literarni liki družijo z resnostjo in globino življenja ter mlade bralce spodbujajo k premišljanju nekaterih težjih vidikov življenja. Njene pesmi, pravljice, igre in scenariji so navdihnili že več otroških animiranih filmov, gledaliških iger in oper. Inese Zandere so njene knjige prinesle že zavidljivo število literarnih nagrad – nagrado žirije za latvijsko otroško knjigo, letno latvijsko literarno nagrado za najboljšo izvirno otroško knjigo pa tudi letno baltsko mednarodno nagrado Jānisa Baltvilksa za otroško literaturo in ilustracijo – za pravljico »Sestra in brat« (»Māsa un brālis«, 2007), ki je bila uvrščena tudi na častno listo IBBY 2008. Leta 2017 je Latvijska sekcija IBBY Inese Zandere nominirala za Andersenovo nagrado.

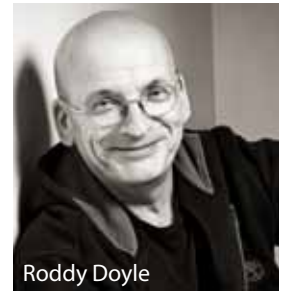
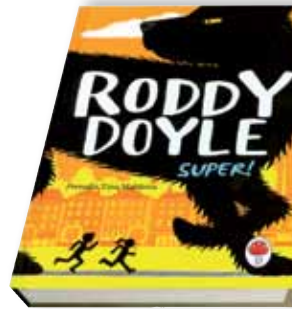

Reinis Pētersons se je rodil leta 1981, prva knjiga z njegovimi ilustracijami pa je izšla leta 2007. Odtlej se je v Latviji uveljavil kot eden najbolj produktivnih sodobnih ilustratorjev – ustvaril je že več kot 20 otroških knjig. Pēterons ni tipičen oziroma tradicionalen ilustrator, temveč s svojim inovativnim in nekoliko ekscentričnim slogom premika tradicionalne meje tega področja. Njegove izjemno detaljne figure izražajo čustva ekspresivno in pogosto celo groteskno. In četudi so Pētersonsove ilustracije, tako v tradicionalnih kot v digitalnih medijih, konsistentno kakovostne in prepoznavne, mu ni tuje niti likovno eksperimentiranje. Ob vsakem projektu, ki se ga loti, se potrudi svoj vizualni izraz in svojo barvno paletu prilagoditi besedilu ter tako ustvariti skladno in vznemirljivo razmerje med besedilom in podobo. Reinisa Pēteronsa je Latvijska sekcija IBBY leta 2014 nominirala za Andersenovo nagrado in v letih od 2013 do 2017 za spominisko nagrado Astrid Lindgren (ALMA).

RODDY DOYLE

SUPER!

prevod: Tina Mahkota
ilustracije: Chris Judge
Zala, 2018, t. v., 228 str., 24,99 €

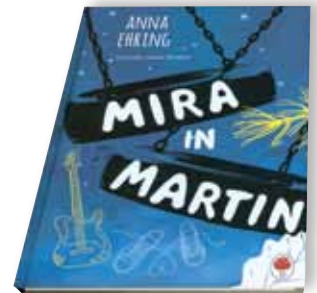
Roddy Doyle

Priljubljen in vsestransko ustvarjalen irski romanopisec, scenarist in dramatik se preizkuša tako v pisanju za odrasle (*Ženska, ki se je zaletela v vrata, Paddy Clarke, ha ha ha ...*) kot tudi za otroke. Rojen je v Dublinu, kjer se dogaja tudi pričujoča zgodba. Čez nekoč živahno in privlačno mesto ob obali se počasi, a vztrajno vleče temna senca depresije, ki je videti kot velik črn pes in ljudem diha za ovratnik. Predvsem odraslim, saj so mnogi izgubili službo, med njimi tudi priljubljeni stric Ben, ki se vse bolj zavija v molk in apatijo. Odrasli mu ne znajo pomagati. Ali bosta lahko pogumna nečaka Gloria in Ben s prijatelji in otroki iz ulice našla in pregnala črnega psa? Nekam srhljiv je, sploh ponoči, in res je velik ... Ali obstaja morda čarobna beseda, ki bi depresijo pregnala za zmeraj, iz mesta in iz src vseh ljudi? > **BETI HLEBEC**

ANNA EHRLING

MIRA IN MARTIN

prevod: Danni Stražar
Zala, 2018, t. v., 108 str., 21,99 €

Švedska mladinska pisateljica, ki jo najstniški bralci lahko prvič berejo v slovenskem jeziku, nas popelje v preprosto, a iskreno zgodbo o odrščanju in prvih simpatijah naslovnih junakov. Čeprav se v šoli komajda pozdravita, se Mira in Martin po pouku rada družita in pogosto skupaj obiščeta skrivno jamo v gozdu, kjer se pomenkujeta ali žvečita sladice. Enajstletna Mira svoje skrivnosti še vedno deli s svojo mamo in včasih jih zaupa celo očetu, ki sicer živi v drugem mestu. A zgodi se ji tudi, da jo čustva preplavijo in ostane brez primernih besed, denimo takrat, ko jo sošolka povabi na vaje skupine, v kateri Martin igra kitaro. Takrat začuti, da nima več veliko časa, saj se bo Martin, najbolj priljubljen fant v šoli, preselil in občutljiva Mira bo ostala sama ... > **BETI HLEBEC**

V slovenščini zelo redko srečamo beduinsko kulturo. V knjigi so zapisane zgodbe, ki nas učijo življenjskih resnic, na katere smo v sodobnem svetu pozabili.

Te so: kako pravično razdeliti plen, kako se pravilno zahvaliti za uslugo in čemu je potrebno poslušati nasvete starejših.

ZALOŽBA PRO-ANDY
Puščavska lisica, fenek

NAROČILA IN INFORMACIJE:
Založba PRO-ANDY, Andrej Ivanuša, s.p.
Bořštnikova 33, 2000 Maribor * 041 732 342
info@proandy-sp.si * www.proandy-sp.si

Ena naših najbolj priljubljenih pisateljic za otroke in mladostnike se po daljšem premoru vrača z izjemno zabavnim mladinskim romanom *Elvis Škorc, genialni štor*. Živahna zgodba z vrsto presenetljivih zasukov je prvoosebna pripoved malce debelušnega mulca in »genialnega«, a nerazumljenega izumitelja Elvisa z včasih smotano familijo, ki pa jo ima neznansko rad. Elvisa seveda tare cel kup najhujših možnih najstniških tegob, daleč največja pa je ta, da ga najlepša punca na šoli sploh ne opazi. Življenje sicer Elvisa sooči tudi z resnejšimi izkušnjami (npr. ločitev staršev), vendar jih avtorica v zgodbo vplete zelo nevsiljivo in tematizira v duhu celotne pripovedi – ne radikalno zaostreno, ampak kot del življenja, ki ga izkusi marsikateri najstnik.

Janja Vidmar se pisateljstvu posveča že več kot dvajset let. Je aktivna članica Društva slovenskih pisateljev in goreča promotorka mladinske književnosti. V svojih delih prehaja med različnimi žanri, od realistične problemske literature, v kateri načanja številne tabu teme (najstniška homoseksualnost, neželena nosečnost, ksenofobija, nasilje v družini in med vrstniki), do fantastičnih in grozljivih pripovedi. Da to počne več kot uspešno, je razvidno že z malo brskanja po spletu, kjer lahko prebiramo navdušene odzive najstnikov, večkrat pa ji je priznanje izrekla tudi stroka; med drugim je prejela dve nagradi večernica (*Princeska z napako, Pink*) in dve nagradi desetnica (*ZOO, Kebarie*), leta 2013 in 2014 pa bila nominirana tudi za prestižno mednarodno nagrado Astrid Lindgren.

»Kdor meni, da je preprosto napisati dober mladinski roman, ga ni še nikoli napisal.«

JANJA VIDMAR

ELVIS ŠKORC, GENIALNI ŠTOR

Miš,
2018, t. v., 210 str., 27,95 €, JAK

ali duševnih posebnosti, čemu je obdan s samimi običajneži, namesto skrajneži in kako za vruga je pristal v tako osupljivo navadni družini, ki se ne ponaša niti z enim samim neobičajnim primerkom. Pa pri tem ne mislim na črne ovce, ki praviloma tičijo v vsaki ožji ali vsaj širši žlahti.

Po vseh mogočih problemskih naslovih, ki sem jih prispevala k slovenski literarni blaznosti,

Bukla: V novem romanu je glavni protagonist Elvis Škorc (nekakšen slovenski Jadran Krt), ki ga tare kup običajnih najstniških tegob, od nepopolnega videza, zasmehovanja vrstnikov in nerazumevanja odraslih, seksualnega prebujanja itd. Lotevate se torej problemov, ki jih pozna veliko najstnikov, a jih v primerjavi z vašimi prejšnjimi mladinskimi romani obravnavate lahkotno, zabavno in z veliko mero samoironije. Zakaj ste se tokrat odločili za drugačen pristop?

Vidmar: Že nekaj let spremljam prevodne in domače knjige na področju t. i. problemske literature, h kateri sem tudi sama prispevala precej knjižnih naslovov. Malce se mi zdi, da smo mladinski avtorji v poskusih razbijanja različnih tabujev in predsodkov šli že tako daleč, da se mladi bralci komajda še lahko poistovetijo s knjižnimi junaki, ki so praviloma čez vse meje posebni, drugačni, izjemni, zaznamovani, obenem pa se jim dogajajo tudi tako neverjetne reči, da bralec, ki živi v ljubeči družini in trpi samo »običajne« najstniške tegobe (saj vem, prav vsaka najstniška tegoba je velika, dramatična in pomembna!), lahko le zeva in se upravičeno zaskrbljeno sprašuje – tole mislim seveda malo za šalo malo zares –, zakaj nima nobenih telesnih

sti, sem si tako več let želela za mladino napisati nekaj zabavnega, lahkotnega, trapastega in predvsem mladostniku prijaznega. In potem se je spontano rodil Elvis, nekateri pravijo, da smo res dobili nekakšnega domačega Jadrana Krta. Če Elvis vsaj malce in od daleč diši po njem, sem nadvse počaščena. Med pisanjem sem se tudi sama zabavala in mu kar nekako dovolila, da je narekoval tempo in prigode. Moram pa priznati, da se je bilo po štirih letih premora res težko spraviti k pisanju. Prej sem velikokrat slišala, kako avtor včasih potrebuje daljši, celo večletni premor; no, pri meni tovrstne prekinitve ne delujejo, saj sem se mučila kar nekaj dolgih mesecev, preden je beseda spet stekla. Imela sem občutek, da pišem prvič. Tako vsaj zame velja, da je s pisanjem kot z maratonom. Če ne treniraš redno in zavzeto, pozabi na cilj.

Bukla: *Elvis Škorc* je napisan v sočnem, pogovornem jeziku, v dialogih je opazen tudi najstniški sleng, s katerim se mladi bralec še bolj poistoveti. Kako vam uspe tako odlično ujeti duha in jezik mladostnikov? Je to profesionalna praksa, vam svetuje najstniška hči, se družite z mladimi ...?

Vidmar: Hči je že odrasla, mlada ženska. Z mladimi se podružim po šolah, kamor me še tu in tam

povabijo, vendar manj kot pred leti, ko sem knjižne naslove stresala iz rokava. Spremljam jezik, njegov razvoj, iščem jezikovno lego, ki ne obteži zgodbe, ampak ji pusti dihati. Preobložen jezik ali pretiran sleng zgodbo zadušita, treba je najti pravo mero. Jezik je izmuzljiva tvorba, ki se nenehno razvija in uhaja zdaj sem zdaj tja, zato je mogoče na podlagi slengizmov v delu večkrat ugotoviti časovni okvir nastanka. Elvisa sem skušala ubesediti v nezapleteni jezikovni legi, ki ima kak sleng kvečjemu v dialogih. Iskala sem sinonime, ki bi nekako duhovito povzemali Elvisovo dogajanje in počutje. Bister je, smotan in prisrčen, v njem bi se lahko prepoznal marsikdo, hehe. Za nameček ne more nadzorovati nadležnih hormonov, ki mu zagodejo ob najbolj nepravih trenutkih.

Bukla: Nedavno se je v javnosti odprla debata o tem, kakšna literatura je/ni primerna za mlade bralce. Kaj menite, na kakšen način mora mladinska literatura spregovoriti in nagovarjati svoje bralce? In na kaj mora biti avtor še posebej pozoren?

Vidmar: Problemska dela so si med sabo tako zelo raznolika po tematiki, pristopu in še čem, da jih je težko meriti z istimi vatli, včasih je to težko celo znotraj istega skupnega imenovalca. Na področju mladinske književnosti smo si pravzaprav stroka in ustvarjalci enotni, da naj bodo tudi dela za mlade ovrednotena po kakovosti; v smislu, ločujmo torej dobro napisane knjige od ponesrečenih, ne enačimo avtorja s književnim likom, mladinski avtor mora biti vedno na strani žrtve oziroma otroka/mladostnika, in našeto nadvse zagovarjam tudi sama. Knjige za mlade morajo izkazovati visoko stopnjo etičnosti. Kdor meni, da je preprosto napisati dober mladinski roman, ga ni še nikoli napisal. Nekateri menijo, da lahko v delih za mladino umanjka estetska dimenzija, kar je hudo narobe, saj si prav

Foto: Tekac.si

Janja Vidmar

... »V knjigah in filmih so babice dobre duše, ki bi izkrvavele za svoje vnuke. Meni je moja nosila ogabne žajbljeve bombone brez sladkorja, da bi me odvadila čokolade. Poleti na morju supa in rola. To ni normalno za stare ljudi, če mene vprašaš!« ...

... »Zaradi prečutih noči sem kinkal v šoli in si prislužil dva cveka. S tem sem nase priklical nekaj hudega – razjarjeno mamo. Glede nje si ne domišljaj preveč. Ljubezen do tebe je ne bo ustavila, da te ne bi pošiljala v trgovino, silila odnašati smeti in pobirati odstrižene nohte iz umivalnika.« ...

... »Ela me je zašpecala mami, da sem obseden z ženskami. Ta res ni pri pravi! Pri trinajstih je zanimanje za nasprotni spol zdravo! Moji sošolci otipavajo stebre na šolskem hodniku!« ...

– iz knjige *Elvis Škorc, genialni štor*

Bukla: Danes pogosto slišimo, da mladih knjige ne zanimajo, da ne berejo, medtem ko vaša dela, ki pogosto načenjajo zelo težavne teme, zahtevajo razmišljujočega in na neki način družbeno aktivnega bralca. Ker veliko gostujete na osnovnih in srednjih šolah, me zanima, kakšen je odziv ob vašem obisku in ali se vam zdijo današnji otroci res tako zelo drugačni?

Vidmar: Otroci so naše zrcalo. Imam prijateljico, psihologinjo, zaposleno na osnovni šoli. Tarna, da tako hudo ni bilo še nikoli in da so otroci popolnoma pobežljivi. Vrstijo se individualne obravnave, vedenjske težave, razne zlorabe, nasilje vseh vrst. Sama na obiskih po šolah opažam kar izmučene učitelje, ki ohranjajo pozitivno naravnost, kolikor se da. Bi pa dodala, da vse ni samo slabo: nove in preurejene sodobne šolske knjižnice postajajo prijazen kotiček, v katerem mnogi učenci radi preživljajo prosti čas. Meni se zdi to super. Police s knjigami so prima okolje za vsakogar. Le država bi morala namesto polnjenja bančnih lukenj in širokogrudnega podeljevanja sejnin ter nagrad raznim nadzornim svetom in holdingom sredstva namenjati za nakup novega knjižničnega gradiva v šolskih knjižnicah, pa bi zmagali. V vsakem bermudskem trikotniku družbe so knjige kompas, ki kaže v pravo smer.

Bukla: Podatki o knjižnični izposoji kažejo, da ste otroški in mladinski pisatelji praviloma uvrščeni na vrh lestvice izposoj, zanima pa me, kakšen je položaj mladinskih pisateljev iz prve roke. Kako vas obravnava literarna stroka, se zaveda, da ravno vi vzgajate prihodnje bralce?

Vidmar: Literarna stroka se zaveda, a se žal družba in sistem ne. Le peščica mladinskih avtorjev še danes vztraja samo pri literarni dejavnosti, večina nas je po raznih službah, espejih in

zasebnih podjetjih. Od pisanja že dolgo ni več mogoče živeti, treba se je preusmeriti na druga področja. Težava je v tem, da je kultura zdrknila celo z repa in raje se ne sprašujemo kam. Dobro bi bilo spregovoriti o socialnih stiskah ustvarjalcev. Kajti kot družba smo seznanjeni in solidarni z rudarji, gasilci, kuharicami in medicinskimi sestrami, medtem ko javnost ne ve tako rekoč ničesar o boju za preživetje v kulturi. Vsak se znajde, kot ve in zna.

Bukla: Drug pogost žanr, v katerem pišete, je fantazijski ali grozljiv. Če pomislim, zelo malo pisateljev, ki pišejo realistično literaturo, zaide na polje fantazijskega. Vam tako prehajanje med žanri predstavlja izziv?

Vidmar: Grozljivke in fantazijske krajše in daljše pripovedi sem pisala pred petnajstimi leti, zadnja leta se usmerjam bolj v medosebne odnose, medkulturnost in zgodbe iz oddaljenih kotičkov sveta, tudi kriznih žarišč. Pravkar pišem knjigo za mlade odrasle, katere glavna nit je prav prepletanje različnih usod na raznih koncih sveta.

Bukla: *Elvis Škorc* ima odprt konec, ki kar kliče po nadaljevanju. Ga imate v mislih? In tudi sicer, kaj pripravljate v prihodnje?

Vidmar: No, pa sva že odgovorili na zadnje vprašanje. Elvis se mi kar smili, saj ga bo skoraj zagotovo doletelo nadaljevanje, nemara celo več njih, podobno kot Jadrana Krta. Priznati moram, da je naravnost prima in osvobajajoče pisati knjigo, v kateri glavnega junaka pestijo drobne, zabavne težave in ta smešni, ljubki, najstniški dualizem, spričo katerega mladi sebe po eni strani doživljajo kot središče sveta, po drugi pa hkrati sami sebe dajejo v nič. Upam, da se bo knjiga med mladimi prijela, in ob tej priložnosti želim Elvisu uspešno krmarjenje po šolah, knjižnicah in knjigarnah.

mladi zaslužijo vrhunskost jezika, tematike in forme, kako bodo sicer v odrasli dobi zmožni ločiti zrnje od plev? Kakovostni mladinski romani ne ponujajo lahkotnega branja in vnaprejšnjih šablonskih presoj, temveč bralca spodbujajo, da prazne lise, izmuzljive pasuse in podobno dopolni z lastno domišljijo in spoznanji, skratka, nudijo mu možnost izbire. In to je bistvena ločnica med umetniško in pogrešljivo mladinsko literaturo. Menim, da avtor odgovarja za napisano, toda bralec mora hkrati zavzeti odgovorno držo do prebranega (ne podcenjujmo mladih bralcev). Po mojem šele sinteza obojega prinaša celovitost literarnega dela.

Sama na stara leta postajam softič, in če sem nekoč kar drzno odpirala določene tabuje, se danes med ustvarjanjem problemskega dela kljub poskusu objektivne distance odzivam precej čustveno, ker se mi zdi, da je svet čedalje bolj krut in neizprosni prostor, tudi, ali celo predvsem, do otrok in mladih.

Pravljica za vse starosti, kot je podnaslovljena knjiga *Zmajeva deklica*, je zgodba za vse nas, ki gremo po svoji poti iskanja in želimo srečati svojega zmaja, ki nekje čaka na nas – seveda se to zgodi šele takrat, ko smo pripravljeni in se na neznanu pot podamo s pogumom v srcu. O nastanku te posebne zgodbe, ki jo lahko prebiramo vedno znova, smo se pogovarjali z avtorjema – **Matejo Hano Hočevar**, novinarko, moderatorico in avtorico knjige *Prebujanje v dušo*, in njenim možem **Hajem Ottenheimom**, igralcem, predavateljem in pripovedovalcem zgodb.

MATEJA HANA HOČEVAR,
HAI OTTENHEIM
ZMAJEVA DEKLICA

Prerokba –

Pravljica za vse starosti

Chiara, 2018, m. v., 110 str., 17 €

Bukla: Kako je nastala ideja za zgodbo? Mateja, vem, da ste jo sanjali, pa vseeno, kako človek svoje sanje prenese na papir in celo v knjigo?

Mateja: Res je, pred leti sem v sanjah prejela sporočilo: »Napiši knjigo za otroke!« Hai je predlagal, naj za osnovo uporabim moje sanje o zmajevi deklici. Te sem imela leta 2003 in s svojo sporočilnostjo so name naredile tako močan vtis, da sem jih uporabila kot uvod v mojo prvo knjigo *Prebujanje v dušo*. Pravljíčarka Vesna Radovanovič, ki je *Zmajevu deklico* uredila, mi je rekla: »Življenje te je izbralo za to pravljico. Prek sanj ti je naročilo, da jo moraš napisati.«

Hai: Sanjam sva sledila natančno in uporabila prav vse, kar si je Mateja zapisala, ko se je takoj po njih zbudila. V njih so se razkrili pomembni deli zgodbe, zlasti začetek in konec, vse vmes pa je bilo treba dodati. Včasih sem se počutil, kot da bi bil kanal za sporočilo, ki je moralo priti v svet.

Bukla: Kako pa je pisati zgodbo v dvoje? Mateja, zakaj niste zgodbe napisali sami, saj ste kot novinarka precej večji pisanja zgodb?

Mateja: Kar prešinilo naju je, da bi jo lahko napisala skupaj. Hai ima dar za pripovedovanje zgodb in globok uvid v zakonitosti osebnostne rasti, jaz pa dobro pišem. V tem smislu se res odlično dopolnjujeva. Za rojstvo te zgodbe sva bila potrebna oba. Drug drugega sva spodbujala, da sva dala najboljše od sebe. A ni bilo vedno lahko. Haija sem morala vsakič znova priganjati k pisanju in to je bilo zelo frustrirajoče.

Hai: Poleg tega so v obdobju, ko sva pisala zgodbo, prenavljali fasado stolpnice, v kateri živiva, in hrupno je bilo že od sedmih zjutraj naprej. Dneve sva preživljala zdoma in pisanje zgodbe naju je pomirjalo.

Bukla: Kakšno je sporočilo *Zmajeve deklice* za bralce in komu je knjiga namenjena?

Mateja: Sporočilo je, da je treba poslušati svoj notranji glas in drzno slediti poti, ki ti jo ta glas prišepetava. Pot te bo soočila s tvojimi strahovi, žalostjo, jezo in drugimi deli, ki ti morda niso všeč. Sprejemanje teh bo odklenilo tvojo notranjo moč. Glavna junakinja Tia simbolično predstavlja žensko energijo v vseh nas. Vsi, ne glede na spol, imamo v sebi tudi ženski del, ki je zmožen predajanja in zna prisluhniti intuiciji. Več ko bo ljudi, ki bodo sledili tihemu glasu znotraj njih, bliže bomo spremembi v svetu.

Hai: Zgodba je bila najprej mišljena za otroke, vendar sva že na polovici pisanja ugotovila, da sega njeno sporočilo globoko in da je primerna za vse starosti. Na koncu je nastala brezčasna pravljica, ki nagovarja otroka v nas. V vsakem življenjskem obdobju pa bo razumljena drugače. Lahko se jo bere tudi kot priročnik za osebnostno rast, a ker je pravljica, ki uporabi simbole, nagovarja bralce na mnogih nivojih, ne samo na razumskem.

ASTRID LINDGREN

VSÍ MI OTROCI IZ HRUPNEGA

ilustracije: Ingrid Vang Nyman

prevod: Nada Grošelj

Mladinska knjiga, zbirka Pisanice,

2018, t. v., 94 str., 19,99 €

Astrid Lindgren

Švedska pisateljica Astrid Lindgren (1907–2002) je občasno pisala tudi fantazijske zgodbe, toda svet literature je najbolj obogatila z realističnimi, celo socialno podhranjenimi junaki, takšnimi, ki so imeli posebne človeške sposobnosti ali pa so vsaj trdno verjeli vanje ter o njih prepričali še koga

drugega. Najbolj znana je seveda *Pika Nogavička*, pa tudi *Erazem in potepuh* ter *Ronja, razbojniška hči*, po pisateljici pa niso poimenovali le zabaviščnega muzeja v mestnem zalivu Stockholma, temveč tudi najprestižnejšo svetovno nagrado za otroško književnost. V značilno suhem skandinavskem slogu, v majhnih nepompoznihih korakih nam tudi otroci iz Hrupnega napletejo poletno zgodbo, stkano iz drobnih dogodivščin. Šest otrok iz treh družin zaključí šolsko leto in začnejo se počitnice ter druženje z živalmi: mački, konji, kravami, zajci, sovami, raki in voluharji. Potem deček Oli dobi še psa, deklice si zgradijo hišico za igro, vsi skupaj prespijo na seniku, poletje pa na koncu seveda mine in spet je treba v šolo. Na videz vsakdanje prigode stalno polnijo iskre prijateljstva, vse skupaj pa je naslikano na platnu starih lepih časov, ko je bilo treba v prostem času in v tem, kar sta ponujala vas in narava, pač videti igro in si narediti dan! Izvirna knjiga o deklici Lizi in njenih prijateljih je dobila več nadaljevanj in postala filmski muzikal. > ŽIGA VALETIČ

Odkrij resnični namen
tvojega življenja

ZMAJEVA
DEKLICA

Zmajeva deklica
je pravljica za vse
starosti, ki govori
o soočanju s strahovi,
zbiranju poguma
in odkrivanju
življenjskega
poslanstva.

Najdi
svojega
zmaja

ZALOŽBA
CHIARA

Naročila

www.zalozba-chiara.si

E: peter@zalozba-chiara.si

T: 01/53 41 252

M: 040 614 095

Kjer so
dobre knjige
doma!

BERNARDO ATXAGA

XOLA IN ANGELITO

prevod: Barbara Pregelj

Malinc, 2017, m. v., 65 str., 18 €

Posrečena, topla, čuteča knjiga baskovskih avtorjev govori o Xoli in Angelitu, pa o Grogu in Begoñi, pa o podeželju, o zanimivih besedah, kot so: nezaslišano ali nenavadno, neposeljen, obseden, večnost, psihološka podpora ..., pa o mišjaku, pa o koščku sira, pa o polovici sira, pa o še več sira in o sobivanju mestnega in podeželskega principa. Axtaga je napisal že več kot petindvajset besedil za otroke in mladino; z značilno subverzivnostjo je eden najpomembnejših baskovskih pisateljev, prepoznan po vsem svetu. V Sloveniji smo lahko brali že njegovi *Xola med Levi* in *Xola in teta iz Amerike*, ki sta tako kot tretja v zbirki oblikovani v skladu s priporočili za oblikovanje gradiv za bralce z disleksijo. > SABINA BURKELJCA

TATJANA JAMNIK POCAJT

NOČ V PUŠČAVI

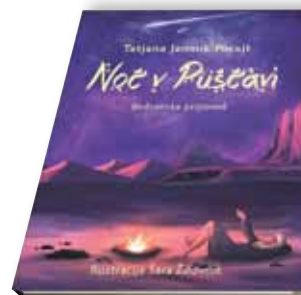
Beduinska pripoved

ilustracije: Sara Žirovnik

Pro-Andy, zbirka Zlato klasje,

2018, t. v., 96 str., 25 €

Na literarnem področju zelo aktivna avtorica, po izobrazbi magistrica ekonomije, je zaposlena kot višja bibliotekarka v Mariborski knjižnici. Njena ustvarjalnost se s kratkimi zgodbami, pravljičami, poezijo in drugimi članki kaže v številnih objavah v različnih revijah, zbornikih in časopisih, vsakih nekaj let pa ji kaka pravljičica izide tudi v knjižni obliki. Po prvih dveh knjigah (*Kruhek je šel po svetu* in *O Butalcih in tepanjski pameti*) je pred nami tretja, malo drugačna, beduinska pripoved, ki je nastala po pripovedih nekega ostarelega puščavnika, ki ga je avtorica srečala med večdnevni napornim pešačenjem po puščavi. Tradicionalne, čudovito ilustrirane zgodbe, ki bralcem vseh starosti prinašajo življenjske modrosti, odlikavajo način preživetja v puščavi, bitke z vročino, žejo in lakoto, iskanje primerne žene, pa tudi boj med nasprotniki in lov na divjad. Pravičnost, hvaležnost in spoštovanje vam tako pod zvezdnatim nebom sredi peska kot tudi v vsakdanjem življenju lahko pridejo zelo prav. > RENATE RUGELJ

MAŠA OGRIZEK

KOKO DAJSA V MESTU

ilustracije: Miha Ha

Miš, zbirka Miškolinke,

2018, t. v., 72 str., 25,95 €

Protagonistka teh duhovitih zgodb za otroke (8+) je najbrž najbolj tečna kokoš na svetu, ki brez prestanka kokodajsa (še ime ji je pisano na kožo!),

če smo pri branju pozorni, pa hitro ugotovimo, da ji ni tuja niti marsikatera človeška lastnost, od zavisti do brezmejnega pametovanja. Ker Koko Dajsa ves čas nerga, seveda nima pravih prijateljev, celo sosede v bloku se ji raje izognejo. Potem pa se ji pripeti nesreča, zaradi katere nekaj časa ne more hoditi. Na pomoč ji prijazno priskočita nečakinja Koko Krišna in njen prijatelj, deževnik Hari. Jasno je, da vase zaverovana kokoš ne pokaže niti kančka hvaležnosti, ampak raje še bolj sitnari in se prepira, zaradi česar se družčina zaplete v vrsto zabavnih pripetljajev, ki jih v likovni podobi izvrstno izrazi ilustrator Miha Hančič. Ali se bo uresničil rek, da tudi slepa kura zrno najde? > KRISTINA SLUGA

PETELINČEK KRATKOREPEC

in druge bolgarske ljudske o živalih

prevod: Magdalena Cvetkova et al.

ilustracije: Jelka Godec Schmidt

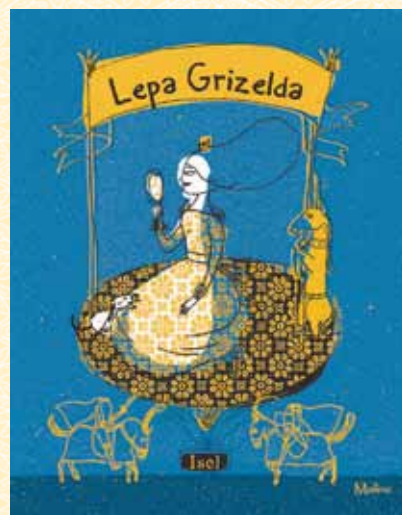
Mladinska knjiga, zbirka Zlata ptica,

2018, t. v., 147 str., 24,99 €

Med letoma 1939 in 1968 je v slovenščini izšlo kar nekaj zbirk bolgarskih ljudskih pravljič, potem pa je zazijala petdesetletna praznina, ki jo je prav zdaj uspešno zapolnil *Petelinček kratkorepec*, knjiga petindvajsetih basni. Nastala je kot timsko delo, saj je zgodbe izbral Ljudmil Dimitrov, priredila jih je Slavica Remškar, prevedli so jih študenti in študentke bolgarskega jezika, ilustrirala pa Jelka Godec Schmidt. Knjiga deluje starinsko, a hkrati moderno, kar je seveda najboljši način za približanje zgodb, ki so že prestale test časa. Bolgarija, ki je slovanska država, pomešana z ljudmi turškega izvora (ljudstvo Bolgarov), ima tudi jezera, reke in Črno morje, zato so živali v njej zelo različne – tako celinske kot tudi vodne. Nekatere zgodbe so v zasnovi podobne tudi slovenskim in slovanskim zgodbam nasploh (na primer *Bolan zdravega nosi*), na splošno pa bolgarska pripoved vsebuje kanček več humorja, bolj realistične zaplete, veselejši tok in malce bolj arhetipski razplet. > ŽIGA VALETIČ

ISOL Lepa Grizelda

Nova zgodba izpod peresa vsestranske argentinske, z ALMO ovenčane avtorice Isol.

Princesa Grizelda je tako lepa, da so zaradi nje izgubljali glave. In to dobesedno.

Dvojezična izdaja, 40 strani, 18,00€

Malinc www.malinc.si © info@malinc.si © telefon: 01 361 66 99

SALLY POMME CLAYTON

KRALJ Z UMAZANIMI NOGAMI

ilustracije: Rhiannon Sanderson
prevod: Mateja Sužnik
Zala, 2018, t. v., 26 str., 21,70 €

Kralj v tej slikanici je prav poseben – ne mara se umivati. In ne da se ni okopal dan ali dva, že celo leto je minilo, odkar se je nazadnje umil! Seveda njegovi podaniki opazijo, in ko kralj končno zasmrdi tudi sebi, se le odpravi proti reki. A kaj ko so njegova stopala takoj, ko stopi iz reke, zopet umazana. Zato svojemu zvestemu služabniku Gabuju naroči, da mora težavo rešiti, kakor ve in zna. Gabu se mora tako znajti po svojih najboljših močeh. A prah je prav vsepovsod. Res huda zagata! Duhovita zgodba o mogočnem kralju in iznajdljivem služabniku, ki na koncu le reši problem, hkrati pa izumi nadvse pomemben pripomoček za človeštvo, brez katerega Muca Copatarica ne bi imela dela. > VANJA JAZBEC

MITJA ZUPANČIČ

ZMORJŠNICE

Mala morska poezija
ilustracije: Adriano Janežič
Osminka & Co., 2018, m. v., 62 str., 19,90 €

Poezija za otroke spet dobiva na veljavi, čeprav je, v primerjavi z zgodbami, težje vzbuditi zanimanje zanjo. Pri tem lahko pomagajo tudi *ZMorjšnice*, ki jih je večje zapisal Mitja Zupančič – publicist in avtor različnih knjig ter filmov, povezanih z morjem, in jih je likovno sijajno opremil Adriano Janežič. Iskrive pesmi, ki se vedno rimajo, so nastale na potovanjih po bližnjem Jadranskem morju in govorijo o ribah, rakah in školjkah, o ladjah, morjeplovcih in kapitanih, o pojavih, kot sta plima in oseka, pa o valovih in hobotničinih lovkah, ki pogledajo skozi. Seveda tudi o podmorskem rastlinju, svetilnikih, ribičih, pticah, zalivih in o kopenskih živalih, ki živijo na otokih, recimo osličkih ... Čas za morske dogodivščine se spet bliža in avtorjeve zapise ter navdihujoče fotografije, povezane z morjem, lahko spremljate tudi na nekaj družabnih omrežjih pod naslovom »emorje«. > ŽIGA VALETIČ

BÁRÐUR OSKARSSON

DREVO

prevod: Darko Čuden
Zala, 2017, t. v., 36 str., 21,95 €

Pisatelj in ilustrator Bárður Oskarsson (1972) je prvi v slovensščini prevedeni avtor s Ferskih otokov, sicer tudi širše priznani umetnik in prejemnik številnih nagrad za otroško in mladinsko literaturo. Njegova četrta slikanica, *Sploščeni zajec*, je trenutno svetovno najbolj znana ferska slikanica, prevzela pa je tudi številne slovenske bralce, tako mlajše kot starejše, saj so Oskarssonova dela izrazito medgeneracijska. S hitrimi potezami v svojem značilnem minimalističnem slogu naslika junake, ki jih personalizira s svojevrstnim humorjem; tokrat imamo tukaj zajčka Boba, ki se preprosto sprašuje, kaj se skriva za oddaljenim drevesom, in njegovega prijatelja Hilberta, ki je precej navihan in rad izkoristi priložnost, da Boba malo povleče za nos. Prav nabrita slikanica! > VANJA JAZBEC

JITKA PETŘEKOVÁ

ČEBELJI PANJ; MRAVLJIŠČE

ilustracije: Tomás Túma
prevod: Andrej Kurillo
Narava,
2017, t. v., 12 str., 16,90 €/knjigo

Enciklopedično zasnovani kartonki sta nadvse poučno gradivo za vedoželjne bralce. Čebelji panj ne prikazuje le življenja čebel, ampak celostno predstavi njihovo bivališče, hierarhično razporejenost in naloge posameznih čebel – vse od matice in trota do številnih delavk. Tudi na splošno o čebelarstvu in sladkem izdelku izvemo marsikaj. V desni polovici knjige pa se nam plast za plastjo odpre pogled v čebelji panj. Prav tako tudi druga knjiga ponuja nazoren trirazsežen model mravljišča, v katerem so mravlje ravno tako hierarhično razdeljene in imajo ključne naloge za ohranjanje skupnosti. Knjigi bosta svet marljivih čebel in močnih mravlji predstavili nadvse zanimivo in ravno v pravem času: spomladi lahko po zimskem mirovanju tako čebele kot mravlje s knjigo pod roko opazujemo v naravnem okolju. > VANJA JAZBEC

MARC MARTIN

VSE

prevod: Ema Karo
Miš, 2018, t. v., 34 str., 25,95 €

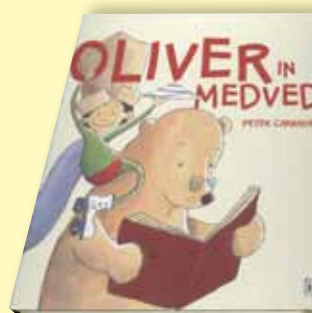
Priznani avstralski umetnik in ilustrator Marc Martin je prejel že marsikatero ugledno nagrado, a vendar je eno izmed njegovih najbolj priznanih del ravno enciklopedična slikanica *Vse*, ki je bila ob izidu pred dvema letoma razglašena za najbolje oblikovano slikanico in lani s strani organizacije Speech Pathology Australia nominirana za knjigo leta. Slikanica bralca popelje po svetu, od Antarktike preko Amazonke do Tokia in Kaira. Pa še enkrat okoli sveta. Predstavi floro in favno, domačine in njihove običaje ter še kopico drobnih zanimivosti, ki bralca kar same vabijo k obračanju strani. Barvite in poučne ilustracije bodo navdušile mlade bralce, marsikaj novega pa bodo izvedeli tudi odrasli, ki se bodo otrokom pridružili na informativnem potovanju okoli sveta. Res kakovostno branje. > VANJA JAZBEC

PETER CARNAVAS

OLIVER IN MEDVED

prevod: Barbara Majcenovič Kline
Skrivnost, 2018, t. v., 36 str., 18,90 €

Okrogli medvedki so vedno ljubki knjižni junaki. Večinoma precej načitani in opremljeni z veliki naočniki. Prav takšen je tudi Oliverjev prijatelj Medved, ki požira knjigo za knjigo. Zgodb se kar ne nasiti. Medtem pa je Oliverju dolgčas. Rad bi se igral s prijateljem, a Medved mu vedno odgovori: »Samo še minuto« ali »Samo še eno stran.« In temu kar ni konca. Da bi Oliver dobil zeleno pozornost, Medvedu izmakne stol, ga zasuje s papirnatimi letali in celo polije s kašo. A Medved se ne pusti motiti. Ko pa mu Oliver vzame knjigo, se Medved končno zave sveta okoli sebe. Zdaj bi se igral, a kaj ko je zgodba že pritegnila Oliverja ... Prikupna slikanica, ki v hipu očara z navihanimi knjigožeroma. > VANJA JAZBEC

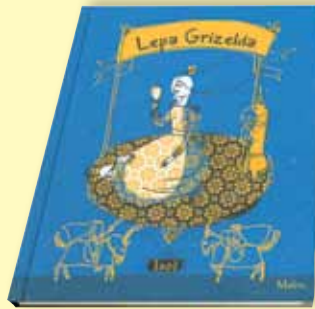
ISOL

LEPA GRIZELDA

prevod: Barbara Pregel

Malinc, zbirka Še, 2018, t. v., 38 str., 18 €

Grizeldina lepota mora biti zares neverjetna, da principi zaradi nje izgubljajo glave, in to dobesedno. Medtem ko so principi v skrbeh, da bo tudi njih doletela enaka usoda, se princesa zabava z zbiranjem in razstavljanjem glav v svojem salonu. Kaj se zgodi, ko Grizelda nekega dne na večerjo povabi najbolj kratkovidnega princa na svetu? Bo tudi on izgubil glavo? Vsestranska argentinska umetnica, ki jo poznamo po avtorskih slikanicah *Družinska skrivnost* (2015), *Kulturna izmenjava* (2014) in *Poredni Petit* (2014), bo gotovo tudi tokrat nasmejala otroke s svojim značilnim humorjem. Pa naj še kdo reče, da so zgodbe o princeskah samo za deklice! > KRISTINA ČVEK

HELENA JANEŽIČ

ČUKEC NUKEC

Zgodbe o malem čuku, ki živi v Nuku

ilustracije: Polona Kosec

NUK, 2017, t. v., 27 str., 18 €

Helena Janežič

V ljubeznivi slikanici *Čuček Nukec* avtorica predstavlja knjižnico in delo v njej skozi pripoved o nočnem ptiču, pravzaprav igrivem mehko pernatem mladiču z velikimi radovednimi očmi, kako v družbi arhitekta Jožeta Plečnika v tihih nočnih urah raziskuje »hišo

tisočerih knjig«. Vse, kar vidi in izve, najprej zunaj knjižnične palače, potem pa še v njej, od oddelka do oddelka, si dobro zapomni, da lahko pove naprej svojim človeškim vrstnikom, ko ga obišejo. »Pravi« plišasti Nukec namreč od začetka leta prihaja na plano vsako prvo soboto v mesecu. Otroci s spremljevalci se mu pridružijo in tri četrt ure sledijo tako rekoč od kleti do podstrešja osrednje slovenske knjižnice. Vsak sprehod ima svojo temo: januarja je bila *Martin Krpan praznuje rojstni dan*, februarja *Čuček Nukec knjižnico na ogled postavi*, mesec pozneje *Z Nukovci hranim misli*, aprila pa *Aprila od branja rastejo krila*. V prvem polletju sta predvideni še dve srečanju: *Čuček Nukec spoznava Slovence po svetu* in *A veš tisto, ko ti mojster Plečnik naredi hišo?* Na račun dobrih začetnih izkušenj s tem izobraževalno didaktičnim projektom se bo program nadaljeval tudi v drugem polletju. > IZTOK ILICH

SUSANNA MATTIANGELI

UČITELJICA

ilustracije: Chiara Carrer

prevod: Dušanka Zabukovec

KUD Sodobnost International,

2018, t. v., 28 str., 19,90 €, JAK

Kakšne s(m)o učiteljice? Kakšna je učiteljica ob dobrih dnevih? In slabih? So bile nekdanje učiteljice bolj dlakave? Kako se učiteljici reče po

finsko ali kitajsko ali ...? Kdaj jamski človek otrpne z dvignjenim kopjem v roki? Na vsa ta in druga zanimiva vprašanja o učiteljicah boste našli odgovore v nagrajeni slikanici s čudovitimi ilustracijami, ki učiteljico »razgaljeno« postavljajo pred nas. > SABINA BURKELJCA

SIMONA KOPINŠEK

PAJKODLAK IN KRESNICA

ilustracije: Kristina Krhin

KUD Sodobnost International,

2017, t. v., 36 str., 19,90 €, JAK

Zgodba v verzih *Pajkodlak in Kresnica* v naše dlani prinese drobno kresnico z zeleno lučko v sebi. Ta se ujame v pajkovo mrežo in prosi mimoidoče za pomoč. Končno jo reši miška in kresnica spet vzleti. S čudovitimi ilustracijami Kristine Krhin nas zgodba spomni na krhkost našega bivanja in prepotrebno pomoč, ki jo prejmemo, ko zanjo zaprosimo. Življenje je na strani svetlobe in poguma, zmeraj. > SABINA BURKELJCA

PRZEMYSŁAW WECHTEROWICZ

OBJEMI ME, PROSIM

ilustracije: Emilia Dziubak

prevod: Peter Kuhar

KUD Sodobnost International,

2018, t. v., 40 str., 19,90 €

Na prijazen sončen dan je najprijetnejše opravilo objemanje. To dobro vesta očka medved in sinko medved, ki se odpravita po gozdu in delita objeme. Objameta soseda bobra sredi dela, gospodično lisico, zatopljeno v knjigo, pa zajčji par, ki malica korenčke. Volka z objemom tako zamotita, da se mu izmuzne Rdeča kapica! Objameta še starega losa, anakondo na obisku, gosenco, tik preden se zabubi v kokon, in lovca, kateremu skrivajeta puško, rekoč: »Za vsak primer.« Objameta vse živali v gozdu, na koncu pa še drug drugemu podarita najmočnejši in najtoplejši objem. Objem morda ne reši težav, zagotovo pa se z njimi laže spopravimo, če znamo deliti in sprejeti objeme iz srca. > KLARA JARC

Lenčka Kupper

IZ ŠKRATOVE KROŠNJICE

Otroške pesmi skozi leto

Lenčka Kupper šteje med najproduktivnejše slovenske avtorice otroških pesmi. Njene pesmi, ki jim je avtorica pogosto tudi sama vlila melodijo, so spremljale in spremljajo generacije Slovencev doma in v tujini skozi otroško dobo. Najbolj zaslovela je pesem Enkrat je bil en škrat, ki neprekinjeno navdušuje od njene krstne predstavitev leta 1980. Zbirko je ilustrirala Polona Lovšin.

112 strani, trda vezava, € 19,00

NAROČILA: Družina d.o.o., Krekov trg 1, Ljubljana, tel: (01) 360 28 28, narocila@druzina.si

www.mohorjeva.com

Mladinski literarni festival Bralnice pod slamnikom, ki se je to leto rahlo prelevil v Bralnice pod kučmo, saj se je srž dogajanja prestavila v prva dva tedna februarja, že osmo leto povezuje priznane slovenske ustvarjalce z njihovimi mladimi oboževalci. Bralnice pa še vseeno ne bodo čisto zamenjale svojega slavnika za kučmo, saj se bo kar nekaj dogodkov odvilo še aprila, med drugim tudi dolgo pričakovani obisk angleškega pisatelja Kevina Brooksa. Festival, ki sicer izvirno domuje v Domžalah in ga organizira založba Miš, zdaj poteka že v več kot trideset krajih po vsej Sloveniji, širitvam pa ni videti konca, saj se to leto festivalsko dogajanje pomika tudi v štajerske konce.

Bralnice pod slamnikom

Letošnja tema festivala je bila *Novi začetki*. V okviru festivala je bil zato razpisan likovno-literarni natečaj z istim naslovom. Prav nekateri izmed prejetih prispevkov, ki so jih napisali učenci, ki so šele nedavno prispeli v Slovenijo, so komisijo natečaja tako ganili, da je to vodilo v odločitev založbe Miš, da vsem učencem sodelujočih šol, ki so v Slovenijo prišli lani, podari knjige v dobrodoščilo in v dodatno spodbudo za branje. Knjige nagrajenim na natečaju so podarili

Toon Tellegen – slavnostno odprtje

na slavnostnem odprtju festivala, ki ga je otvorila varuhinja človekovih pravic RS Vlasta Nussdorfer, delil pa jih je priznani nizozemski pisatelj Toon Tellegen. Tudi to leto je bilo organizirano strokovno srečanje, ki je potekalo kmalu po slavnostnem odprtju in se je tokrat posvečalo bralni motivaciji in raznolikosti gradiv. Kljub manjšemu snežnemu metežu je posvet privabil pravo množico vedoželjnih udeležencev.

Positivni odzivi, ki jih založba dobi od otrok, učiteljev pa tudi ustvarjalcev, so čudovita

motivacija, da se festival popelje še v deveto, deseto, enajsto ... leto. Otroci se na srečanja z ustvarjalci pripravljajo vse leto – ustvarjajo likovne umetnine, pripravljajo dramatizacije, intervjuje, glasbene nastope, aktivnostim skoraj ni konca. Na OŠ Martina Krpana so pisateljici Maši Ogrizek uprizorili *Krasno zgodbo*, na OŠ Rodica so pripovedovalko Ano Duša povabili na čajanko in z njo delili lokalno zgodbo o Adamu Ravbarju, učenci OŠ Preserje pri Radomljah so se preizkusili kot pesniki in Tilki Jamnik recitali svoje umetnine, na OŠ Livada so otroci skupaj z Mašo Ogrizek in Miho Hančičem likovno ustvarjali in risbe popestrili z zapisi v svojih maternih jezikih ... To je samo nekaj utrinkov s srečanj, ki drugače vključujejo še marsikateri zanimiv trenutek in pripetljaj. Pisemca zahvale učencev sodelujočih šol dokazujejo, kako zelo ta srečanja vplivajo na mlade bralce, pa tudi na branost knjig, saj te po obisku navadno kar same letijo s knjižničnih polic v šolske torbe. Vključeni pa so tudi tisti malo manjši, ki še ne berejo sami. Mentorica Klementina Butina in otroci iz Vrta Mornarček Piran so, recimo, gostili Tilko Jamnik, poslušali so pravljice, likovno ustvarjali, igrali pa so se tudi knjižnico. Malčki so si izdelali knjižnične izkaznice in si sami izposojali knjige, igra pa jih je tako navdušila, da so se jo igrali še naslednji dan.

Festivalske aktivnosti pa ne nagovarjajo samo otrok, temveč pozitivno vplivajo tudi na ustvarjalce. Ti so vedno presenečeni, koliko truda je vložena v pripravo na njihovo srečanje, za kar gre velika zasluga mentoricam branja, ki se naloge lotevajo z veliko domišljije in entuziazma. Slavko Pregl je, recimo, zapisal te vrstice o obisku na OŠ Litija:

»Če bi bil nekoč spet majhen in bi me starši peljali v osnovno šolo, bi zahteval, da me vpišejo v OŠ Litija. To je prelepa svetla šola, kjer ravnatelj, ki rad bere, vedno najde denar za nakup knjig za knjižnico. Duhovita knjižničarka, ki ji ljubezen do jezikov bliska iz vedrih oči in zna izbirati dobro, dekleta in fante očarljivo zapelje v svet branja. Zrnil se bom še med mlade knjižničarje in tudi tako spoznaval svet. Ko nam bo festival Bralnice pod slamnikom na obisk pripeljal kakšnega pisatelja,

Ivan Mitrevski – OŠ Roje

se bom potrudil, da bom lahko sodeloval v programu, ki se bo iskril od smeha in pravih besed. Potem se bo tudi ta pisatelj peljal domov in kajpak sanjaril: če bi bil nekoč spet majhen ...«

Tudi na založbi pogosto sanjarijo, da bi bili lahko nekoč spet tako majhni, da bi se lahko otroško čudili ob izvedenih srečanjih, ampak zadovoljstvo ob opazovanju veselih obrazov, zatopljenih v poslušanje, prebiranju skrbno spisanih vrstic zahval, nakopičenih v poštnem nabiralniku, in prosečim: »Še bi, še bi« proti tisti koncu srečanj pretehtajo tudi to željo. Otroci, ki se letos udeležujejo srečanj, bodo čez nekaj let odrasli, in če festivalske aktivnosti v njih vzbudijo vsaj kanec ljubezni do branja, bo to korak v lepši svet.

Več in »vse« o festivalu lahko najdete na strani www.bralnice.si. Krovni organizator festivala je založba Miš, soorganizatorji pa Knjižnica Domžale, Goriška knjižnica Franceta Bevka, Kosovelova knjižnica Sežana, Tolminska knjižnica Cirila Kosmača in Mestna knjižnica in čitalnica Idrija.

Maša Ogrizek, Miha Hančič – OŠ Livada

Toon Tellegen - Kosovelova knjižnica Sežana

SVETOVNA
USPEŠNICA

JORDAN B. PETERSON

12 PRAVIL ZA ŽIVLJENJE PROTISTRUP ZA KAOS

12 pravil za življenje razbija moderne puhle predstave o znanosti, veri in človeški naravi, obenem pa preobraža in plemeniti razum in duha bralcev.

Jordan B. Peterson je profesor psihologije na univerzi v Torontu v Kanadi. Medijski prostor ga je opazil leta 2016, ko je javno kritiziral t.i. politično korektnost in se zavzel za zaščito svobode govora.

»Peterson se z drugačnim intelektualnim jezikom loteva najzahtevnejših idej in jih naredi zabavne. Najbrž je to razlog, da so imeli njegovi videi na YouTubu 35 milijonov ogledov. Hitro postaja to, kar je v akademskih krogih najbližje rockovskemu zvezdniku.« - *The Observer*

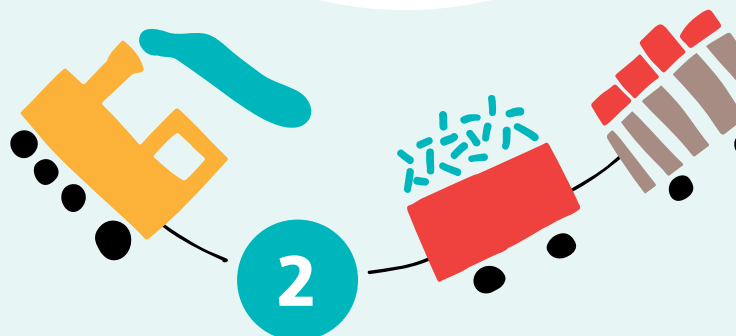

Pridružite se Bralnemu vlaku,
tekmovanju, ki popelje v čudežne
svetove in spodbuja dobre navade:
branje, druženje, pogovor.

**Sestavite tandem (odrasla oseba
in otrok) za svojo lokomotivo!**

Na www.sodobnost.com poiščite **Literarni KOLODVOR** in na Vstopni postaji izpolnite prijavnico. Ob prijavi boste po pošti prejeli nepogrešljivo bralno opremo: vrečko z Bralnim dnevnikom, knjižnimi kazalkami in knjižico vagonov.

**Tekmovanje z drugimi
bralnimi vlaki se lahko začne!**

Ko oba tekmovalca prebereta vsak svojo knjigo, k lokomotivi priključita nov vagon. Na naši spletni strani boste pod zavihkom **Literarni KOLODVOR** našli bralne nasvete, sezname dobre literature in ocene knjig ter na forumu izmenjevali mnenja o prebranem.

**Lokomotive z največ
vagony se bodo prihodnjo
pomlad pomerile v zabavnem
literarnem kvizu!**

Čakajo vas **bogate nagrade**:

- 1. nagrada:** izlet v Gardaland za 4 osebe in vrečka s knjižnim presenečenjem,
- 2. nagrada:** bon za nakup knjig v vrednosti 300 €,
- 3. nagrada:** bon za nakup knjig v vrednosti 200 €.

Bralnemu vlaku se lahko pridružite kadar koli! Tekmovanje se konča čez leto dni.

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

Bralec se ne rodiš, bralec postaneš v naročju staršev. DANIEL PENNAC

sodobnost

KUD Sodobnost International, Suhadolčanova 64, 1231 Ljubljana-Črnuče
T: +386 1 437 21 01, E: sodobnost@guest.arnes.si, www.sodobnost.com